POLSKI ZWIĄZEK NARCIARSKI

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI
ZA SEZONY
1937–1939

1919
PZN

KRAKÓW 1939

SPRAWOZDANIE

DRUKARNIA NARODOWA W KRAKOWIE

2

POLSKI ZWIĄZEK NARCIARSKI

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI

ZA SEZONY

1937/38 i 1938/39

KRAKÓW 1939
NAKŁADEM POLSKIEGO ZWIĄZKU NARCIARSKIEGO
KRAKÓW, UL. JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO 13

Sprawozdanie z działalności Rady Narciarskiej, Zarządu Głównego oraz wszystkich Komisyj i Instytucyj Polskiego Związku Narciarskiego, przedłożone XVIII Zwyczajnemu Walnemu Zjazdowi Delegatów Polskiego Związku Narciarskiego, obradującemu w Krakowie, dnia 30 lipca 1939 r. Sprawozdanie obejmuje okres od 1 czerwca 1937 r. do 31 maja 1939 r.

Kraków, w lipcu 1939 r.

Za Radę Narciarską P. Z. N.:
INŻ. ALEKSANDER BOBKOWSKI
Prezes Polskiego Związku Narciarskiego.

P R Z E D M O W A

Zamykając niniejszym sprawozdaniem dwuletni okres pracy narciarskiej, należy uprzytomnić sobie fakt, że okres ten przypada na dwudziestolecie istnienia Polskiego Związku Narciarskiego. Jest to okoliczność w ocenie rozwoju narciarstwa polskiego o tyle doniosła, że w tej płaszczyźnie sprawozdanie uwypukla nie tylko dorobek okresu pracy związanego z kadencją, lecz także daje pogląd na osiągnięcia sumaryczne i ogólną linię rozwojową Związku na przestrzeni ubiegłych 20 lat.

Szczegółowe zestawienie osiągnięć ubiegłego 20-lecia, winno być przedmiotem szerszego opracowania o charakterze rocznika, którego forma odpowiadałaby szczególnie celowi, wyrażającemu się w potrzebie zestawienia dwudziestoletniego dorobku. Rocznik taki zapewne się ukaże, jednym zaś z cennych jego wkładów będzie ubiegły okres sprawozdawczy, ukoronowany Światowymi Mistrzostwami Narciarskimi — Zawodami F. I. S. w Zakopanem.

Nie miejsce tu w przedmowie na ujmowanie szczegółów sprawozdania. Stanowi to treść dalszego jego ciągu i zawartych w nim opracowań. Wydaje się jednak tym razem rzeczą wskazaną, by korzystając z ogólnego charakteru tego słowa wstępnego, ująć kilka podstawowych prawd dotyczących naszego narciarstwa i jego zorganizowanej społeczności. Takie ujęcie bowiem, przyczynia się do oświetlenia każdej pracy i każdego osiągnięcia, — do wniknięcia w genezę poszczególnych działań i do unaocznienia sobie istotnych i głęboko pojętych celów.

Narciarstwo polskie wychodząc ze skromnych swych początków stało się wielkim ruchem. Granice tego ruchu nie kończą się bynajmniej na pokaźnej, jak na nasze stosunki, a stale wzrastającej z roku na rok ilości członków względnie zrzeszonych przez nich narciarzy. Sięgają one znacznie dalej, przerastając po wielokroć zrzeszone narciarstwo. Proces ten postępuje z roku na rok dzięki warunkom, jakie stwarza mu polityka zorganizowanego narciarstwa. Jest to sytuacja z punktu widzenia społecznego nadzwyczaj korzystna, posiadająca swoje doniosłe znaczenie państwowe, zarówno biorąc pod uwagę względy zdrowotne i wychowania fizycznego, jak przysposobienia wojskowego i obrony kraju, względy kulturalno-wychowawcze i gospodarcze, jako też względy socjalne.

Ruch ten czerpie swą prężność rozwojową i siłę z niezastąpionej atrakcyjności jazdy na nartach. Sprzęt narciarski znakomicie wzbogacił te środki współczesnego człowieka, które pozwalają mu skutecznie przeciwdziałać wpływom dzisiejszych warunków pracy zawodowej. Otworzył mu wreszcie możliwości wyzyskania dla tych celów zimy, która to pora roku z powodzeniem walczy z latem o rolę wypoczynkowej. Trzeba to brać pod uwagę przy ocenie istoty narciarstwa i metod pracy w tej dziedzinie, gdyż przesądza to — można śmiało powiedzieć — o niewspółmierności jaka zachodzi między cokolwiek sztucznym rozróżnianiem w narciarstwie zagadnień turystycznych, najistotniejszych, i sportowych — sensu stricto — wtórnych aczkolwiek równie istotnych. Jest to jedyne jasne ujęcie narciarstwa jako ruchu. Zapoznanie tych istotnych elementów prowadzi do braku realizmu, oderwania i spaczenia celów i metod pracy. I dlatego nie od rzeczy będzie stwierdzić, że władze Polskiego Związku Narciarskiego całą swą działalność opierały na głębokim zrozumieniu istoty narciarstwa, zarówno więc jego atrakcyjnej strony, jako też wielostronnych jego dobrodziejstw dla społeczeństwa i Państwa.

Tu należy doszukiwać się przyczyn takiej polityki władz Związku, która zarówno dokładała starań w kierunku stwarzania warunków pobudzenia działalności turystycznej, jak też działalności sportowej, zawodniczej, jak wreszcie propagandowo-krzewicielskiej. Z pełnym zadowoleniem można też stwierdzić, że 20 lat istnienia Związku, a w tym również 2 lata okresu sprawozdawczego, to konsekwentna praca we wszystkich 3-ch kierunkach, wzajemnie się zresztą zazębiających, i dopiero wspólnie składających się na pojęcie narciarstwa. Każde usiłowanie zmierzające do zwichnięcia tej równowagi byłoby kardynalnym błędem, mogącym spowodować nieobliczalne szkody w jednej z najbardziej dodatnich pozycyj pracy społecznej w naszym kraju. I to jest pierwsza prawda.

Polski Związek Narciarski jest zrzeszeniem towarzystw, jest zatem organizacją społeczną, rządzącą się swoim statutem i regulaminami, wyznaczającymi kierunki, granice, i metody pracy, kierującej się ku obowiązującym wszystkich zrzeszonych wspólnym celom Związku. Warunkiem takiej pracy jest jej planowość i konsekwencja z uwzględnieniem wszystkich korektur dyktowanych przez życie, które wymaga też bacznej obserwacji.

Należy stwierdzić, że pracę Związku od zarania jego istnienia cechuje owa konieczna konsekwencja — tak trudna nieraz do uzyskania w młodym społeczeństwie. Zachowanie generalnej linii płynącej z obiektywizmu i koniecznego do tego dystansu przy równoczesnej dynamice czynników kierujących jest cechą towarzyszącą rozwojowi Polskiego Związku Narciarskiego. Ale nie znaczy to bynajmniej, by się nic nie zmieniało. Przeciwnie, na przestrzeni tych wielu lat niejednokrotnie poddawano rewizji ustrój i metody pracy. Dawały one w rezultacie konieczne korektury i pożądany postęp. Stanowiły wielekroć poważny bodziec do aktywności członków względnie stwarzały nowe wa-

runki wzbogacające działalność narciarską i poszerzające pole jej działalności.

Te cechy konsekwencji i postępu stanowią, iż Polski Związek Narciarski jako organizacja społeczna czy jako suma włożonej i dokonanej przez całe społeczeństwo narciarskie pracy, stanowi zarówno znakomitą instytucję, jak i szkołę pracy społecznej w Polsce. I to jest druga prawda.

Już w szerokim tego słowa znaczeniu, sport zawiera w sobie pewne imponderabilium polegające na skierowaniu zainteresowania i pracy ludzkiej ku wysiłkom, które same w sobie stanowią cel. Bliższe wniknięcie w to zagadnienie pozwoli nam stwierdzić, że będzie to w szczególności dotyczyło wysiłku fizycznego choć nie wyłącznie. Szczegół ten nie jest bez znaczenia. Tak pojęty sport — także narciarski — będzie celem sam w sobie, dającym w rezultacie pewną sumę zadowolenia ściśle podmiotowego. Tu leży źródło zapału i entuzjazmu, niezwykle cenny skarb przy każdym ludzkim poczynaniu. Skarb niedający się zastąpić żadnym przymusem.

Ale to jest jedna strona zagadnienia. Jest jeszcze inna — to korzyści, jakie narciarstwo niesie społeczeństwu, korzyści, na które nie można obojętnie przymykać oczu. O tych korzyściach wspomniano już na wstępie, czy to będą korzyści wyrażające się w podniesieniu zdrowotności i gotowości bojowej, czy w poznaniu kraju i życia rozwoju społecznego, pospólnego czy w fakcie wywoływania pewnych procesów gospodarczych niezmiernie ważnych dla Państwa, czy w propagandzie naszych wartości za granicą, czy w jakimkolwiek innym kierunku. Jest rzeczą słuszną aby te dwa wizerunki narciarstwa przenikały się nawzajem nadając całemu obrazowi odpowiednią plastykę i właściwy koloryt. Narciarstwo w współczesnych warunkach nie może być tylko sportem dla sportu ale nie może być także tylko instytucją utylitarną. Musi być jednym i drugim. Obie cechy musi zachować i utrzymać. Musi — działając na nieskrępowaną wyobraźnię i wolę podjęcia trudu dla samego zadowolenia i czerpiąc stamtąd siły do ciągłego rozwoju przynosić te korzyści ogółowi, jakich się po nim spodziewać należy. To jest trzecia prawda, jaką sobie stale uświadamiały władze Związku.

W ramach Związku odbywa się normalny proces emulacyjny między członkami Związku. Jedni poświęcają więcej zainteresowania turystyce inni sportowi, inni znów jednej i drugiej dziedzinie. Jedni — mając za sobą tradycję kilkudziesięcioletniej pracy poszerzają znacznie swe zainteresowania ogarniając swą działalnością coraz to nowe dziedziny — najistotniejsza cecha wszelkiego postępu — inni stawiają pierwsze kroki. Jednym przychodzi pracować w trudnych warunkach terenowych innym w lepszych. Obszerna skala możliwości — powiększana dzięki działalności samego Związku — stwarza dostateczne granice, w których zmieścić się może każdy przyrost organizacyjny. W tym stanie rzeczy, przy tym zróżniczkowaniu zainteresowań i możliwości, rzeczą Związku jest dbać o stwarzanie warunków rozwoju i poszerzanie pola działa-

nia, gdyż ramy muszą wystarczyć i dla zaawansowanych, i dla nowicjuszów. To jest również prawda kierująca działaniem Polskiego Związku Narciarskiego.

Wystarczy zapoznać się z niniejszym sprawozdaniem w jego części szczegółowej by stwierdzić, jak w swej działalności Polski Związek Narciarski kierował się wspomnianymi powyżej tezami notując w rezultacie rozwój narciarstwa, podniesienie jego poziomu i pomnożenie społecznych korzyści jakie daje ten ruch.

Współpraca z czynnikami państwowymi jak: Ministerstwo Spraw Wojskowych, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Ministerstwo Komunikacji, Ministerstwo Skarbu, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego, Dowództwo Okręgów Korpusów, Okręgowe Urzędy Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego, Urzędy Wojewódzkie i Starostwa w terenach zimowiskowych — jest tylko naturalnym wykładnikiem tych podstawowych założeń, o których tu mowa. Że dzięki atmosferze współpracy z Władzami, które nie odmawiały Polskiemu Związkowi Narciarskiemu pomocy, rezultaty ostatniego okresu sprawozdawczego osiągnęły szczególnie wysoki poziom, Polski Związek Narciarski poczuwa się do miłego obowiązku złożyć na tym miejscu wyżej wymienionym Władzom gorące podziękowanie. Podziękowanie należy się również całej zrzeszonej społeczności narciarskiej za zapał i trud, które dawały i radość i zadowolenie z pracy zarówno ukochanej jak i pożytecznej.

Miarą tej nagrody jaka porówno przychodzi w udziale tak władzom Związku jak i wszystkim zrzeszonym narciarzom za ich wysiłek niech będą owe z całego świata płynące słowa uznania za wzorową organizację i poziom Narciarskich Mistrzostw Świata Zawodów F. I. S.

SKRÓT PROTOKOŁU

Z XVII ZWYCZAJNEGO WALNEGO ZJAZDU DELEGATÓW P. Z. N., KTÓRY ODBYŁ SIĘ DNIA 11 LIPCA 1937 R. W KRAKOWIE

(Niniejszy skrót jest wyciągiem z oryginalnego stenogramu protokółu.)

Porządek obrad: 1) Ustalenie listy obecności i sprawdzenie pełnomocnictw. 2) Zagajenie. 3) Wybór Prezydium. 4) Przemówienia oficjalne. 5) Wręczenie nagrody przechodniej Pana Prezydenta R. P. za sprawność narciarską oraz plakiet. 6) Wręczenie nagrody przechodniej Pana Ministra Komunikacji za największą ilość zdobytych odznak górskich oraz plakiet. 7) Odczytanie i przyjęcie protokółu z XVI Walnego Zjazdu Delegatów. 8) Przedłożenie sprawozdania z działalności Rady Narciarskiej, Zarządu Głównego i Komisyj na okres 1935—1937. 9) Sprawozdanie kasowe za okres 1935—1937. 10) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej, sprawa udzielenia absolutorium ustępującym władzom P. Z. N. 11) Przygotowanie Narciarskich Mistrzostw Świata F. I. S. oraz Igrzysk Zimowych w Zakopanem — referent red. St. Faecher. 12) Rozpatrzenie przedłożonych sprawozdań oraz dyskusja nad referatem red. St. Faechera. Przyjęcie przedłożonych sprawozdań za okres 1935—1937. 13) Wybory władz P. Z. N. (Rady Narciarskiej, oraz Komisji Rewizyjnej). 14) Rozpatrzenie i zatwierdzenie preliminarza budżetowego na okres 1937—1939. 15) Rozpatrzenie i uchwalenie wniosków zgłoszonych przez władze P. Z. N. oraz przez członków P. Z. N. 16) Uchwalenie miejsca XVIII Walnego Zjazdu P. Z. N. 17) Wolne wnioski i interpelacje.

Ad 1) Lista obecności wykazuje 140 osób, reprezentantów Władz, instytucyj oraz towarzystw związkowych.

Ad 2) Obrady zagaja prezes P. Z. N. inż. A. Bobkowski, witając przybyłych na otwarcie Zjazdu przedstawicieli Władz i Instytucyj państwowych oraz delegatów Towarzystw związkowych.

Ad 3) Przewodnictwo obrad obejmuje inż. A. Bobkowski, powołując do prezydium Zjazdu — prof. dra Z. Klemensiewicza, płka St. Barzykowskiego, kpt. Czyża, dra A. Bonieckiego i dyr. M. Guzeckiego. Sekretariat Zjazdu obejmuje Biuro Związku.

Ad 4) Przemówienia oficjalne wygłosili przedstawiciele Władz i instytucyj.

Ad 5) Po dziesięcioletniej rozgrywce międzyklubowej o największą ilość punktów za sprawność narciarską, ukończonej ostatecznie w myśl regulaminu w roku 1936 — puchar Pana Prezydenta R. P. otrzymuje SN WKS „Sanok" w Sanoku. Uroczyste wręczenie tego pucharu odbędzie się w innych okolicznościach.

Ponadto zdobywcom I-go miejsca w rozgrywce o miano najlepszego klubu P. Z. N. wręczono plakiety pamiątkowe.

Ad 6) Nagrodę przechodnią Pana Ministra Komunikacji za największą ilość zdobytych Odznak Górskich wręczono ponownie przedstawicielowi SN WKS Komorowo, Sekcja ta bowiem zdobyła również i w ostatnim okresie największą ilość punktów. Ponadto wręczono plakiety pamiątkowe zdobywcom 3-ch pierwszych miejsc w poszczególnych latach zdobywania nagrody Pana Ministra Komunikacji.

Ad 7) Protokół z poprzedniego Walnego Zjazdu Delegatów został na wniosek przewodniczącego przyjęty i zatwierdzony bez odczytywania, wobec ogłoszenia go drukiem w sprawozdaniu.

Ad 8) Wiceprezes Zarządu Głównego dr A. Boniecki składa imieniem Rady Narciarskiej i Zarządu Głównego sprawozdanie za ubiegłe dwulecie pracy, streszczając wydaną drukiem

publikację sprawozdawczą za okresy 1935/36 i 1936/37. W końcu sprawozdawca poświęca wspomnienie zmarłym członkom Związku, co Zjazd uczcił przez powstanie.

Ad 9) Sprawozdanie kasowe przedstawia również dr A. Boniecki, omawiając bilans i rachunek strat i zysków, ogłoszony w sprawozdaniu drukowanym, stwierdzając, że okres 1936/37 działalności Związku zamyka się nadwyżką dochodów w kwocie 63.17 zł.

Ad 10) J. Lipowczan imieniem nieobecnych członków Komisji Rewizyjnej składa sprawozdanie z przeglądu ksiąg i alegatów P. Z. N., podpisane przez pp. dra E. Stonawskiego, dyr. T. Bukowieckiego i E. Günthera, oraz stawia wniosek o udzielenie absolutorium władzom związkowym P. Z. N.

Ad 11) Referat p. t. „Przygotowanie Narciarskich Mistrzostw Świata F. I. S. oraz Igrzysk Zimowych w Zakopanem w r. 1939" — wygłosił p. red. St. Faecher.

Ad 12) Nad sprawozdaniem Rady Narciarskiej, Zarządu Głównego, Komisji Rewizyjnej i referatem red. St. Faechera wywiązuje się obszerna dyskusja, w której zabierają głos pp.: mgr Bośniacki, płk Wagner, mgr Krygowski, J. Lipowczan, Wysocki, Królikiewicz, Trzepałko, red. Statter, Korzeniowski, dr H. Szatkowski i dyr. M. Guzecki. W imieniu władz P. Z. N. udzielają odpowiednich wyjaśnień pp. inż. A. Bobkowski, red. St. Faecher, dr A. Boniecki i dr K. Załuski.

Po dyskusji zebrani udzielają absolutorium ustępującym władzom P. Z. N.

Ad 13) Przewodniczący inż. A. Bobkowski zarządza przerwę, w czasie której obraduje „Komisja-Matka", celem przygotowania wyborów Rady Narciarskiej i Komisji Rewizyjnej.

Po przerwie obiadowej przewodnictwo obrad obejmuje dr A. Boniecki. Wybory władz zostały dokonane na podstawie wniosku „Komisji-Matki". Za listą „Komisji Matki" wypowiedziała się znaczna większość głosów, wobec czego przewodniczący stwierdził fakt dokonania wyborów. (Wynik wyborów podany jest w odrębnym ustępie p. t. „Władze i instytucje P. Z. N.).

Ad 14) Preliminarze budżetowe na okresy 1937/38 i 1938/39, które przedstawia dr A. Boniecki — przyjęto z nieznacznymi uzupełnieniami.

Ad 15) Zgłoszone wnioski przez władze Związku i Towarzystwa związkowe zostają poddane pod dyskusję i głosowanie.

Wnioski statutowe zgłoszone przez SN AZS — Kraków i ON „Sokół" Kraków — po dłuższej dyskusji zostają przekazane Radzie Narciarskiej do rozpatrzenia, z tym, że Zjazd uchwala jednomyślnie zwołanie w bieżącej kadencji władz P. Z. N. Nadzwyczajnego Walnego Zjazdu Delegatów, celem przeprowadzenia zmian statutu.

Wnioski dotyczące zmian regulaminów przekazał Zjazd do rozpatrzenia Radzie Narciarskiej, jako wymagające fachowego przestudiowania, upoważniając Radę do poczynienia zmian według jej uznania.

Wnioski 5 Sekcyj Narciarskich, a to Oddziału P. T. T. w Krakowie, Przemyślu i Sanoku oraz Żyd. Akad. Stow. Sport. w Warszawie i „Jutrznia" w Warszawie, które nie zostały przez poprzednią Radę Narciarską przyjęte w poczet członków P. Z. N., a odwołujące się od tej uchwały do Walnego Zjazdu Delegatów, przekazuje Zjazd jednogłośnie do ponownego rozpatrzenia nowym władzom P. Z. N.

Ad 16) Wybór miejsca obrad przyszłego Zjazdu Delegatów przekazuje Zjazd do decyzji Radzie Narciarskiej.

Ad 17) Na wniosek prezydium Zjazdu uchwalono jednogłośnie wysłanie depesz hołdowniczych do Pana Prezydenta R. P., do Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych, do Pana Premiera, do Pana Ministra Spraw Wojskowych i do Pana Ministra Komunikacji.

Na tym przewodniczący zamyka XVII Walny Zjazd Delegatów P. Z. N.

XVIII. WALNY ZJAZD DELEGATÓW POLSKIEGO ZWIĄZKU NARCIARSKIEGO

Termin XVIII-go Zwyczajnego Walnego Zjazdu Delegatów Polskiego Związku Narciarskiego, zamykającego okres sprawozdawczy 1937/8 i 1938/9 r.— wyznaczony został na dzień 30 lipca 1939 r. w Krakowie.

Porządek obrad:

1) Ustalenie listy obecności i sprawdzenie pełnomocnictw.
2) Zagajenie.
3) Wybór Prezydium Zjazdu.
4) Przemówienia oficjalne.
5) Wręczenie nagrody przechodniej Pana Prezydenta R. P. za sprawność narciarską oraz plakiet.
6) Wręczenie nagrody przechodniej Pana Ministra Komunikacji za największą ilość zdobytych odznak górskich oraz plakiet.
7) Odczytanie i przyjęcie protokółu XVII Walnego Zjazdu Delegatów.
8) Przedłożenie sprawozdania z działalności Rady Narciarskiej, Zarządu Głównego i Komisyj za okres 1937/1939.
9) Sprawozdanie kasowe za okres 1937/1939.
10) Rozpatrzenie przedłożonych sprawozdań i dyskusja.
11) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej, sprawa udzielenia absolutorium ustępującym władzom P. Z. N. i przyjęcie sprawozdań za okres 1937/39.
12) Wybory władz P. Z. N. (Rady Narciarskiej oraz Komisji Rewizyjnej).
13) Rozpatrzenie i zatwierdzenie preliminarza budżetowego na okres 1939/40.
14) Rozpatrzenie i uchwalenie wniosków zgłoszonych przez władze P. Z. N. oraz przez członków P. Z. N.
15) Uchwalenie miejsca XIX Walnego Zjazdu Delegatów P. Z. N.
16) Wolne wnioski i interpelacje.

Do udziału w Walnym Zjeździe Delegatów uprawnieni są upełnomocnieni delegaci członków zwyczajnych P. Z. N., którzy uiścili należne wkładki członkowskie. Ponadto do udziału uprawnieni są członkowie honorowi P. Z. N.

W zależności od stanu opłacanych wkładek członkowskich obliczonych na dzień 1 maja danego roku, dysponuje każdy członek zwyczajny P. Z. N. za każde wpłacone i zaczęte 75 zł, jednym głosem na W. Z. D. Załączona tabela przedstawia uprawnienia do głosowania członków zwyczajnych P. Z. N. na XVIII Walny Zjazd Delegatów.

LISTA

Członków P. Z. N. uprawnionych do głosowania na Walnym Zjeździe Delegatów P. Z. N. w dniu 30 lipca 1939 r. wraz z liczbą głosów, przysługujących delegatom danego Klubu (Sekcji).

Nr Klubu	Nazwa klubu	Ilość członków	Ilość głosów
1.	Karpackie Tow. Narciarzy — Lwów	149	3
2.	SN Akadem. Związku Sport. — Kraków	221	5
3.	Tatrzańskie Tow. Narciarzy — Kraków	1.442	29
4.	SN Polsk. Tow. Tatrz. — Zakopane	285	6
5.	SN LWCKS „Czarni" — Lwów	290	1
6.	Wintersportklub — Bielsko	374	8
7.	SN LKS „Pogoń" Lwów	24	1
8.	SN Polsk. Tow. Tatrz. „Watra" Cieszyn	106	2
9.	Warszawski Klub Narciarski — Warszawa	465	10
10.	SN Akadem. Związku Sport. — Warszawa	140	2
11.	ON Tow. Gimn. „Sokół" — Zakopane	193	2
12.	SN P. T. T. Oddz. Babiogórski — Żywiec	156	4
13.	ŻTTN „Makkabi" — Bielsko	690	14
14.	SN Akadem. Związku Sport. — Lwów	112	2
15.	SN Wojsk. Klubu Sport. — Bielsko	13	—
16.	SN WKS „Unia" — Lublin	16	—
17.	SN LKS „Lechia" — Lwów	45	1
18.	Śląski Klub Narciarski — Katowice	777	15
19.	Przemyskie Tow. Narciarzy — Przemyśl	290	6
20.	SN TS „Wisła" — Zakopane	290	5
21.	SN Akadem. Związku Sport. — Wilno	50	1
22.	Nowosądeckie Koło Narciarzy — Nowy Sącz	49	1
23.	Krynicki Klub Narciarski — Krynica	111	3
24.	SN Polsk. Tow. Tatrz. — Stanisławów	220	5
25.	SN Polsk. Tow. Tatrz. — Poznań	331	7
26.	SN Związku Strzeleckiego — Tomaszów Mazowiecki	—	—
27.	SN Związku Strzeleckiego — Zakopane	25	1
28.	Rybnicki Klub Narciarski — Rybnik	38	1
29.	SN Klubu Tenisowego 1924 — Lwów	97	2
30.	Narciarski Klub „Bieszczady" — Sławsko	79	2
31.	SN Polsk. Tow. Tatrz. Oddz. Czarnohorski — Kołomyja	93	2
32.	Harcerski Klub Narciarski — Zakopane	25	1
33.	SN ŻKS „Makkabi" — Kraków	1.118	23
34.	Częstochowskie Tow. Narciarzy — Częstochowa	79	2
35.	SN Warszawskiego Klubu Wioślarek — Warszawa	66	2
36.	SN Polsk. Tow. Tatrz. — Biała	101	3
37.	SN ŻTGS „Makkabi" — Warszawa	270	6
38.	SN Polskiej YMCA „Skimka" — Kraków	62	2
39.	SN Akad. Związku Sport. — Cieszyn	—	—
40.	Klub Narciarski „Skimka" — Gdynia	271	6
41.	SN KS Rodzina Urzędnicza — Warszawa	33	1
42.	SN Związku Rezerwistów — Warszawa	—	—
43.	SN WKS „Niemenczyn" — Niemenczyn	14	—
44.	SN WKS „Wołożyn" — Wołożyn	—	—
45.	Towarzystwo Narciarskie — Mościce	149	3
46.	SN Akad. Związku Sportowego — Gdańsk	20	1
47.	SN Tow. Gimn. „Sokół" — Chrzanów	20	1
48.	SN Polsk. Tow. Krajozn. Oddz. Warszawa	211	5
49.	SN WKS „Berezne" — Berezne	—	—
50.	SN WKS „Borszczów" — Borszczów	—	—
51.	SN WKS „Dawidgródek" — Dawidgródek	51	2
52.	SN „Sokół — Macierz" — Lwów	—	—

Nr Klubu	Nazwa klubu		Ilość członków	Ilość głosów
53.	SN KS „Rodzina Wojskowa“ — Warszawa		22	1
54.	SN WKS „Dederkały“ — Dederkały	(nieopłac.)	49	—
55.	SN WKS „Głębokie“ — Głębokie		—	—
56.	SN WKS „Grodno“ — Grodno		14	—
57.	SN WKS „Hoszcza“ — Hoszcza	(nieopłac.)	10	—
58.	SN WKS „Iwieniec“ — Iwieniec		—	—
59.	SN Akad. Związku Sportowego — Poznań		155	4
60.	Schlesischer Wintersportverein — Katowice		82	2
61.	SN Polskiego Tow. Tatrz. — Drohobycz		142	3
62.	SN Tow. Tur. „Przyjaciele Przyrody w Polsce“ — Bielsko		60	2
63.	ON Tow. Gimn. „Sokół“ — Brzeszcze		13	—
64.	SN Żyd. Tow. Krajozn. — Warszawa		615	13
65.	SN KS KPW „Olsza“ — Kraków		42	1
66.	SN Kółka Sport. „Krynica“ — Krynica		20	1
67.	SN Polsk. Tow. Tatrz. — Tarnów		48	1
68.	SN Żyd. Akad. Koła Miłośn. Krajozn. — Kraków		50	1
69.	ON Tow. Gimn. „Sokół“ — Jordanów		57	2
70.	SN Tow. Pracown. Kolej. „Ognisko“ — Wilno		6	—
71.	SN WKS „Kleck“ — Kleck	(nieopłac.)	50	1
72.	SN Zw. Strzeleckiego, Kom. Pow. — Sambor		12	—
73.	SN K. P. W. — Zakopane		20	1
74.	SN Zjedn. Zrzeszeń Prac. Publ. Instyt. Finans. R. P. KS „Zjednoczenie“ — Warszawa		180	4
75.	SN KS „Jutrzenka“ — Kraków		77	2
76.	SN Polsk. Tow. Tatrz. — Skole		37	1
77.	SN Strzeleckiego Klubu Sport. — Nowy Sącz		11	—
78.	SN Żyd. Tow. Krajozn. — Będzin		55	2
79.	SN ŻTGS „Makkabi“ — Żywiec		73	2
80.	SN KS „Beskid“ — Andrychów		55	2
81.	SN Wojsk. Klubu Sport. — Sanok		8	—
82.	SN WKS „Krasne“ — Krasne		—	—
83.	SN WKS „Łużki“ — Łużki		—	—
84.	SN WKS „Nowe Święciany“ — Nowe Święciany		3	—
85.	SN ŻTG „Dror“ — Lwów		370	8
86.	SN Zw. Strzeleckiego — Krynica		30	1
87.	SN Tow. Gimn. „Sokół“ — Jaworzno		47	1
88.	SN Żyd. Koła Miłośn. Krajozn. — Lwów		135	3
89.	SN Klubu Sport. „Broń“ — Radom		11	—
90.	SN Żyd. Tow. Gimn. Sport. — Nowy Targ		170	4
91.	SN ŻKS „Makkabi“ — Zakopane		256	6
92.	SN ŻKS „Hasmonea“ — Lwów		754	16
93.	SN ŻTGS „Makkabi“ — Andrychów		19	—
94.	Bydgoski Klub Narciarski — Bydgoszcz		130	3
95.	SN Wojsk. Klubu Sport. „Orany“ — Orany		—	—
96.	SN i Tur. Kolej. Przysp. Wojsk. — Lwów		20	1
97.	Klub Narc. Warsz. Tow. Wiośl. — Warszawa		67	2
98.	Tow. Krzewienia Narciarstwa — Kraków		839	17
99.	Harcerski Klub Narciarski — Warszawa		111	2
100.	SN Ogniska Zw. Podhalan — Rabka Zdrój		120	3
101.	SN Wojsk. Klubu Sport. — Cieszyn		—	—
102.	Towarzystwo Wioślarsko-Narciarskie — Kraków		145	3
103.	SN Krakowskiego Klubu Tenisowego — Kraków		130	3
104.	Tow. Przyjaciół Zwardonia ON „Rachowiec“ — Zwardoń		38	1
105.	SN Związku Strzeleckiego — Chrzanów		—	—
106.	SN Polsk. Tow. Krajozn. — Płock		16	—
107.	SN Tow. Gimn. „Sokół“ — Nowy Sącz		100	2
108.	Klub Narc.-Tur. KPW — Stanisławów		30	1
109.	SN Zw. Oficerów Rezerwy — Lwów		57	2

Nr Klubu	Nazwa klubu	Ilość członków	Ilość głosów
110.	SN WKS „Osowiec“ — Osowiec	2	—
111.	SN WKS „Ostróg“ — Ostróg	—	—
112.	SN Tow. Gimn. „Sokół“ — Tarnów	28	1
113.	SN ŻTGS „Samson“ — Tarnów	400	8
114.	SN ŻTG „Makkabi“ — Chrzanów	80	2
115.	SN WKS „Podświle“ — Podświle	—	—
116.	SN ŻTGS „Makkabi“ — Wadowice	47	1
117.	Klub Narciarski — Kęty	45	1
118.	SN Tow. Gimn. „Sokół“ — Jasło	60	2
119.	Krośnieńskie Tow. Narciarzy — Krosno	65	2
120.	SN WKS „Rokitno“ — Rokitno Wołyńskie	—	—
121.	SN ŻKS „Hasmonea“ — Krzemieniec	3	—
122.	SN Policyjnego Klubu Sport. „Horyń“ — Krzemieniec	—	—
123.	SN Krzemienieckiego Klubu Sport. — Krzemieniec	10	—
124.	SN Klubu Wiośl. „Wisła“ — Warszawa	25	1
125.	SN WKS „Sejny“ — Sejny	—	—
126.	SN WKS „Sienkiewicze“ — Sienkiewicze (nieopłac.)	50	—
127.	SN WKS „Snów“ — Snów	—	—
128.	Tow. Narc. WKS — Sambor	15	—
129.	SN WKS „Troki“ — Troki	35	1
130.	SN WKS „Wilejka“ — Wilejka	—	—
131.	SN Żyd. Tow. Krajozn. w Polsce — Lwów	200	4
132.	SN Klubu Sport. W. F. „Biali“ — Borysław	26	1
133.	SN Żyd. Tow. Gimn. Sport. „Kadimah“ — Oświęcim	143	3
134.	SN Zw. Pracown. Przem. i Handl. — Starachowice	50	1
135.	SN WKS „Żytyń“ — Żytyń	1	—
136.	SN KS Związku Strzeleckiego — Tarnopol	9	—
137.	SN WCKS „Pogoń“ — Stryj	15	—
138.	SN WKS „Inowrocław“ — Inowrocław	1	—
139.	SN Pow. Związku Strzeleckiego — Nowy Targ	2	—
140.	SN Tow. Sport. „Wisła“ — Szczawnica	27	1
141.	SN WKS „Kopyczyńce“ — Kopyczyńce	—	—
142.	SN WKS „Ludwikowo“ — Ludwikowo	18	—
143.	SN Klubu Urzęd. Polskiej Służby Zagranicznej — Warszawa	50	1
144.	SN Żyd. Tow. Gimn. — Kraków	330	7
145.	SN Klubu Sport. „Polonia“ — Warszawa	16	—
146.	SN Tow. Gimn. „Sokół“ — Gorlice	20	1
147.	SN Wojsk. Klubu Sport. — Suwałki	—	—
148.	SN Klubu Sport. „Żuaw“ — Warszawa	22	1
149.	ON przy Zjednoczeniu Organiz. Społ. powiatu Krzemienieckiego — Krzemieniec	12	—
150.	SN Klubu Sport. „Cracovia“ — Kraków	90	2
151.	Okocimski Klub Narciarski — Okocim	21	1
152.	SN Kolej. Przysp. Wojsk. — Warszawa	88	2
153.	SN TS Prac. Firmy „Krusze i Ender“ — Pabianice	42	1
154.	SN Polsk. Tow. Tatrz. — Warszawa	973	19
155.	SN Klubu Sport. KPW — Poznań	51	1
156.	SN WKS „Śmigły“ — Wilno	5	—
157.	SN Klubu Sport. „Proch“ — Pionki	25	1
158.	SN Polsk. Tow. Tatrz. — Lwów	600	12
159.	SN ŻTGS „Betar“ — Drohobycz	84	2
160.	Narciarski Klub Zjazdowy — Zakopane	—	—
161.	SN KS Zw. Strzeleckiego — Cieszyn	—	—
162.	SN Tow. Gimn. „Sokół“ — Katowice	40	1
163.	SN przy Klubie Sport. „Stadion“ — Chorzów I.	45	1
164.	SN przy Związku Strzeleckim — Bystra	16	—
165.	SN Polsk. Tow. Tatrz. — Skoczów	13	—
166.	SN Polsk. Tow. Tatrz. — Sosnowiec	102	3

Nr Klubu	Nazwa klubu	Ilość członków	Ilość głosów
167.	SN WCKS „Ognisko“ — Jarosław	9	—
168.	SN Wojsk. Klubu Sport. — Kielce	—	—
169.	SN ŁŻTGS „Bar-Kochba“ — Łódź	57	2
170.	SN Polsk. Tow. Krajozn. — Ostrowiec n./Kamienną	23	1
171.	Tow. Narc. przy Starachowickim Klubie Sportowym — Starachowice	34	1
172.	Harcerski Klub Narciarski — Wilno	—	—
173.	SN Wojsk. Klubu Sport. — Nowy Sącz	—	—
174.	Harcerski Klub Narciarski — Katowice	132	3
175.	SN Polsk. Tow. Tatrzańskiego — Łódź	105	3
176.	SN Polsk. Tow. Tatrzańskiego — Częstochowa	25	1
177.	Chodzieski Klub Narciarzy — Chodzież	—	—
178.	SN Polskiego Touring Klubu — Warszawa	54	2
179.	SN WKS „Jagiellonia“ — Białystok	10	—
180.	SN KS „Podhale“ — Nowy Targ	81	2
181.	SN KS „Trzebinia“ — Trzebinia	23	1
182.	SN Tow. Gimn. „Sokół“ — Kraków	58	2
183.	SN Oddz. Sport. Urzędn. Miejsk. — Kraków	35	1
184.	SN Żyd. Tow. Krajozn. w Polsce — Nowy Sącz	150	3
185.	SN Zw. Strzeleckiego — Podbuż	3	—
186.	Iwonicki Klub Narciarski — Iwonicz	98	2
187.	SN Wołyńskiego Tow. Krajozn. i Opieki nad Zabytkami Przeszłości — Łuck	20	1
188.	SN Zw. Strzeleckiego — Lwów	42	1
189.	Klub Narciarski — Chełmża	30	1
190.	Oddz. Narc.-Kajak. T. G. „Sokół“ — Nowy Targ	40	1
191.	SN WKS „Żoliborz“ — Warszawa	10	—
192.	SN WKS „Prosna“ — Kalisz	23	1
193.	SN Warsz. Klubu Sport. Wodn. „Nurt“ — Warszawa	18	—
194.	SN ŻKS „Makkabi“ — Łódź	475	10
195.	SN ŻSGS „Makkabi“ — Częstochowa	40	1
196.	SN Klubu Sport. „Strzelec“ — Broszniów	107	3
197.	SN Akad. Oddz. Zw. Strzeleckiego — Lwów	—	—
198.	SN Polsk. Tow. Krajozn. — Lwów	100	2
199.	Klub Narciarski „Bukowina“ — Bukowina Tatrz.	23	1
200.	SN Kolej. Przysp. Wojsk. — Katowice	20	1
201.	SN Związku Strzeleckiego — Maków Podhal.	165	4
202.	Klub Narciarski „Szczyrk“ — Szczyrk	56	2
203.	Oddz. Narc.-Kajak. T. G. „Sokół“ — Sanok	—	—
204.	SN Związku Strzeleckiego — Drohobycz	2	—
205.	SN WKS „Wawel“ — Kraków	17	—
206.	SN Związku Strzeleckiego — Ustrzyki Dolne	34	1
207.	SN Klubu Sport. „Strzelec“ — Janowa Dolina	—	—
208.	SN Katol. Stow. Młodz. Męskiej — Kraków	73	2
209.	Klub Narciarski „Skimka“ — Warszawa	120	3
210.	SN KS „Chorzów“ przy P. F. Z. A. Chorzów	52	2
211.	SN Klubu Wiośl. „Syrena“ — Warszawa	16	—
212.	SN Polsk. Tow. Tatrz. — Stryj	40	1
213.	SN Sekcji Sport. Bratniej Pomocy CIWF — Warszawa	52	2
214.	SN WKS — Komorowo	13	—
215.	SN Worochciańskiego Klubu Sport. „Prut“ — Worochta	—	—
216.	SN WKS „Gryf“ — Toruń	35	1
217.	SN WKS „Sęp“ — Toruń	10	—
218.	SN TSO „Fablok“ — Chrzanów	63	2
219.	SN WKS „Ikar“ — Rakowice	25	1
220.	Klub Narc. Ofic. Geografów — Warszawa	68	2
221.	SN Klubu Sport. „Geyer“ — Łódź	61	2
222.	Leskie Tow. Narciarskie — Lesko	7	—

Nr Klubu	Nazwa klubu	Ilość członków	Ilość głosów
223.	Harcerski Klub Narciarski — Kraków	25	1
224.	Poznański Klub Narciarski — Poznań	162	4
225.	SN Kl. Sport. „Tomaszowianka“ — Tomaszów Maz.	—	—
226.	SN Zw. Pracown. Skarbowych — Warszawa	119	3
227.	SN Żyd. Tow. Krajozn. — Łódź	268	6
228.	SN Puławskiego Klubu Wioślarskiego — Puławy	10	—
229.	SN Strzeleckiego Kl. Sport. „Fort Bema“ — Warszawa	50	1
230.	SN Żyd. Tow. Gimn. „Hakoah“ — Stanisławów	335	7
231.	SN WCKS „Pokucie“ — Kołomyja	—	—
232.	SN Przysp. Wojsk. Leśników — Lwów	80	2
233.	SN Zw. Strzeleckiego — Mościce	58	2
234.	SN Zw. Strzeleckiego — Raba Wyżna	9	—
235.	SN Żyd. Kl. Sport. „Makkabi“ — Nowy Sącz	280	6
236.	SN WKS „Cuiavia“ — Włocławek	1	—
237.	SN Żyd. Tow. Krajozn. — Włodzimierz Woł.	20	1
238.	SN Sport. Towarz. Skarbowców — Warszawa	53	2
239.	SN Zw. Robot. Stow. Sport. Okr. Warsz. — Warszawa	57	2
240.	Oddz. Narc. Kajak. T. G. „Sokół“ — Brzeżany	5	—
241.	Koło Narc. Oddz. Tur. T. G. „Sokół“ — Bielsko	35	1
242.	SN Zw. Strzeleckiego — Porąbka	—	—
243.	SN WKS Centrum Wyszkolenia Kawalerii — Grudziądz	11	—
244.	SN Strzelec. Kl. Sport. „Korona“ — Radomsko	13	—
245.	SN KS Związku Strzeleckiego — Chełmek	90	2
246.	SN Tow. Gimn. „Sokół“ — Końskie	13	—
247.	SN Pol. Tow. Krajozn. — Ostrów Wlkp.	30	1
248.	SN Pol. Tow. Krajozn. — Bydgoszcz	111	3
249.	SN Żyd. Tow. Krajozn. — Kalisz	35	1
250.	SN Samodzieln. Baonu Zw. Strzelec. — Borysław	37	1
251.	SN Tow. Gimn. „Sokół“ — Chodorów	17	—
252.	SN WKS „Pancerni“ — Żurawica	10	—
253.	SN Związku Strzeleckiego — Rypne	46	1
254.	Jarosławskie Towarzystwo Narciarzy — Jarosław	36	1
255.	SN „Skimka“ Polskiej YMCA — Łódź	84	2
256.	SN Stow. Robot. Klubów Sport. Wojew. Śląskiego — Katowice	74	2
257.	SN Robot. Klubu Sport. „Legia“ — Kraków	81	2
258.	SN Zw. Rezerwistów — Wilno	—	—
259.	SN Oddziałów Młodz. Powstańczej — Katowice	51	1
260.	SN Polsk. Tow. Tatrz. — Kraków	163	4
261.	SN Polsk. Tow. Tatrz. — Sanok	57	2
262.	SN Polsk. Tow. Tatrz. — Przemyśl	40	1
263.	Harcerski Klub Narciarski — Sosnowiec	40	1
264.	SN Polsk. Tow. Tatrz. — Bielsko	87	2
265.	Oddz. Narc.-Kajak. „Sokół“ I. — Stanisławów	35	—
266.	SN Polsk. Tow. Tatrz. — Gorlice	52	2
267.	SN KS „Stalowa Wola“ — Stalowa Wola	88	2
268.	SN Podolskiego Tow. Turyst.-Krajozn. — Tarnopol	45	1
269.	SN KS „Widzewska Manufaktura“ — Łódź	58	2
270.	SN Żyd. Tow. Krajozn. — Grodno	22	—
271.	SN Klubu Sport. „Zaolzie“ — Trzyniec	20	1
272.	SN GKS „Cresovia“ — Grodno	22	—
273.	SN Kl. Sport.-Oświat. przy Hucie Ludwików — Kielce	42	1
		25.055	555

Ponadto do głosowania na Walnym Zjeździe Delegatów uprawnieni są członkowie honorowi P. Z. N., z których każdemu przysługuje jeden głos.

SEZON 1937–1938

WŁADZE CENTRALNE

Rada Narciarska

Prezes: *inż. Aleksander Bobkowski;* I-wiceprezes: *red. Stanisław Faecher;* II-wiceprezes: *prof. Zygmunt Klemensiewicz;* III-wiceprezes: *płk Stanisław Barzykowski;* IV-wiceprezes: *dr Aleksander Boniecki;* sekretarz generalny: *dr Stanisław Kowenicki;* zastępca sekretarza: *dyr. Kazimierz Lewandowski;* skarbnik: *Tadeusz Kozień;* zastępca skarbnika: *mgr Andrzej Rieger;* członkowie: *gen. bryg. Mikołaj Bołtuć, mjr dypl. Marian Frühauf, Hugo Grosman, dyr. Michał Guzecki, prof. Julian Kolankowski, mgr Władysław Krygowski, Jan Lipowczan, dyr. Roman Loteczka, mjr Leszek Lubicz-Nycz, dr Bolesław Macudziński, mjr Augustyn Stasiak, ppłk dypl. Tadeusz Wallich, płk Franciszek Wagner, płk Alojzy Wir-Konas, inż. Eugeniusz Zaczyński, dr Kazimierz Załuski.*

Zarząd Główny

Przewodniczący: *inż. Aleksander Bobkowski;* I-zastępca przewodniczącego: *dr Aleksander Boniecki;* II-zastępca przewodniczącego: *dr Kazimierz Załuski;* sekretarz: *dr Stanisław Kowenicki;* zastępca sekretarza: *dyr. Kazimierz Lewandowski;* skarbnik: *Tadeusz Kozień;* zastępca skarbnika: *mgr Andrzej Rieger;* członkowie: *red. Stanisław Faecher, Hugo Grosman, dyr. Roman Loteczka, mjr Leszek Lubicz-Nycz, dr Bolesław Macudziński, płk. Alojzy Wir-Konas.*

Komisja Rewizyjna

Członkowie: *dyr. Tadeusz Bukowiecki, mjr Jan Gorazdowski, mgr Witold Mączka;* zastępcy: *Edward Güntner, Apolinary Knobloch.*

Komisja Sportowa

Przewodniczący: *Hugo Grosman;* zastępca przewodniczącego: *dyr. Władysław Kasztelewicz;* sekretarze: *Andrzej Słoninka, Jan Stella-Sawicki;* członkowie miejscowi: *dr Aleksander Boniecki, Władysław Cyrek, Tadeusz Kozień, dr Gustaw Landau, dyr. Roman Loteczka, Bolesław Pągowski;* członkowie zamiejscowi: *Ignacy Bujak, Jan Cybulski, kpt. Jan Góra, Stanisław Górski, inż. Marian Kozłowski, inż. Tadeusz Kuchar, dr Józef Lankosz, inż. Tadeusz Plate, inż. Andrzej Teisseyre, por. Franciszek Trzepałko, inż. Stanisław Turski, por. Edmund Witkowski, Bohdan Załuski.*

Kapitan Sportowy

Dr Henryk Szatkowski.

Komisja Wyszkoleniowa

Przewodniczący: *mjr Leszek Lubicz-Nycz;* zastępca przewodniczącego: *mjr dr Zdzisław Szydłowski;* sekretarz: *Stefan Radkiewicz,* zastępca sekretarza: *Antoni Pietraszewski;* członkowie: *mgr Tadeusz Biernakiewicz, Bronisław Czech,*

Hugo Grosman, prof. Stefan Kisieliński, por. Jerzy Lewiński, dr Jakub Merunowicz, mgr Leopold Moser, kpt. Bruno Pawlik, prof. Konstanty Pietkiewicz, por. Zbigniew Sadowski, Jan Skład, mjr Augustyn Stasiak, Barbara Wiśniewska, por. Tadeusz Wysocki; lekarze: *dr Stanisław Janicki, mjr dr Józef Mazurek.*

Delegaci Komisji Wyszkoleniowej do Okręgów P. Z. N.

Okręg I: *mgr Tadeusz Biernakiewicz, mjr dypl. Marian Frühauf, Jan Skład.* Okręg II: *Jan Grabowiecki, Jarosław Nieciecki, Konstanty Pietkiewicz.* Okręg III: *Jan Kruk, Jan Szczepanowski.* Okręg IV: *Franciszek Bujak, Marian Maurizio, Stanisław Motyka, Stanisław Służewski, Ela Ziętkiewiczowa.* Okręg V: *mgr Otto Christoff, Stefan Radkiewicz, mjr dr Zdzisław Szydłowski.* Okręg VI: *kpt. Jan Góra, prof. Stefan Kisieliński, mgr Andrzej Rieger, kpt. Ernest Stiller.* Okręg VII: *kpt. Cyprian Dobrowolski.* Okręg VIII: *kpt. Artur Kasprzyk, por. Edmund Witkowski.* Okręg IX: *kpt. Wilhelm Kahanek, rtm. Franciszek Koprowski, por. Mieczysław Stefanicki.* Okręg X: *kpt. Wacław Dziewulak, prof. Julian Kozłowski.*

Komisja Turystyczna

Przewodniczący: *dr Kazimierz Załuski;* zastępca przewodniczącego: *Adam Alberti;* sekretarz: *Tadeusz Spiess;* członkowie miejscowi: *Tadeusz Czajkowski, dr Włodzimierz Gosławski, dr Stanisław Janicki;* członkowie zamiejscowi: *inż. Maksymilian Dudryk, Roman Górski, dyr. Michał Guzecki, mjr Zygmunt Hofbauer, dyr. Władysław Kasztelewicz, Stanisław Lubieniecki, Józef Oppenheim, dr Adam Zieliński.*

Komisja Narciarstwa Nizinnego

Przewodniczący: *płk Stanisław Barzykowski;* zastępca przewodniczącego: *mjr Henryk Jiruszka;* sekretarz: *mjr dypl. Marian Frühauf;* członkowie: *kpt. Tadeusz Kawalec, prof. Julian Kozłowski, mgr Leopold Moser, mjr Włodzimierz Sekunda.*

Komisja Wydawnicza

Przewodniczący: *red. Włodzimierz Długoszewski;* członkowie: *Jan Nowak, Bolesław Pągowski, Roman Puchalski, dr Henryk Szatkowski, dr Adam Zieliński.*

Komisja Saneczkarska

Przewodniczący: *dyr. Roman Loteczka;* zastępca przewodniczącego: *dr Ferdynand Pawłowski;* sekretarz: *Stanisław Porzycki;* skarbnik: *Stanisław Rechowicz;* kapitan sportowy: *Bronisław Witkowski;* członkowie: *inż. B. Baldinger, Józef Kamyk, Andrzej Nowikow, Kazimierz Wiśniewski, Kazimierz Żarlikowski.*

OKRĘGI P. Z. N.

I. Warszawski Okręg P. Z. N. — Warszawa, Marszałkowska 97, m. 2.
Przewodniczący: *płk. Stanisław Barzykowski;* sekretarz: *Maria Marcinkowska.*

II. Wileński Okręg P. Z. N. — Wilno, Letnia 2/3. *Rynkiewicz Wacław.*
Przewodniczący: *płk dypl. Bolesław Krzyżanowski;* sekretarz:

III. Lwowski Okręg P. Z. N. — Lwów, Akademicka 23.
Przewodniczący: *dr Wacław Majewski;* sekretarz: *Emil Kugler.*

IV. Podhalański Okręg P. Z. N. — Zakopane, Kościuszki, Hotel Europejski. *płk Wagner F.*
Przewodniczący: *płk Franciszek Wagner;* sekretarz: *Bronisław Miśkiewicz.*

V. Krakowski Okręg P. Z. N. — Kraków, Rynek Główny 25, III p. T. T. N.
Przewodniczący: *dr Stanisław Kowenicki;* sekretarz: *Andrzej Słoninka.*

VI. Śląski Okręg P. Z. N. — Katowice, Kilińskiego 23.
Przewodniczący: *mgr Andrzej Rieger;* sekretarz: *Andrzej Machnicki.*

VII. Grodzieński Okręg P. Z. N. — Grodno, Orzeszkowej 30.
Przewodniczący: *Arkadiusz Higier;* sekretarz: *chor. Edward Matulewicz.*

VIII. Przemyski Okręg P. Z. N. — Przemyśl, Łukasińskiego 7.
Przewodniczący: *płk dypl. Rudolf Kawiński;* sekretarz: *Edward Rynikiewicz.*

IX. Pomorski Okręg P. Z. N. — Toruń, Wały 21. Okr. Urz. W. F. i P. W. *Kijaniówna Janina.*
Przewodniczący: *mjr dypl. Włodzimierz Kasperski;* sekretarz: *Janina Kijaniówna.*
X. Wołyński Okręg P. Z. N. — Krzemieniec, Liceum. *prof. Julian Kozłowski.*
Przewodniczący: *prof. Julian Kozłowski.*

SEZON 1938–1939

WŁADZE CENTRALNE

Rada Narciarska

Prezes: *inż. Aleksander Bobkowski;* I-wiceprezes: *red. Stanisław Faecher;* II-wiceprezes: *prof. Zygmunt Klemensiewicz;* III-wiceprezes: *płk Stanisław Barzykowski;* IV-wiceprezes: *dr Aleksander Boniecki;* sekretarz generalny: *dr Stanisław Kowenicki;* zastępca sekretarza: *dyr. Kazimierz Lewandowski;* skarbnik: *Tadeusz Kozień;* zastępca skarbnika: *mgr Andrzej Rieger;* członkowie: *gen. bryg. Mikołaj Bołtuć, mjr dypl. Marian Frühauf, Hugo Grosman, dyr. Michał Guzecki, prof. Julian Kolankowski, mgr Władysław Krygowski, Jan Lipowczan, dyr. Roman Loteczka, mjr Leszek Lubicz-Nycz, dr Bolesław Macudziński, mjr Augustyn Stasiak, ppłk dypl. Tadeusz Wallich, płk Franciszek Wagner, płk Alojzy Wir-Konas, inż. Eugeniusz Zaczyński, dr Kazimierz Załuski.*

Zarząd Główny P. Z. N.

Przewodniczący: *inż. Aleksander Bobkowski;* I-zastępca przewodniczącego: *dr Aleksander Boniecki;* II-zastępca przewodniczącego: *dr Kazimierz Załuski;* sekretarz: *dr Stanisław Kowenicki;* zastępca sekretarza: *dyr. Kazimierz Lewandowski;* skarbnik: *Tadeusz Kozień;* zastępca skarbnika: *mgr Andrzej Rieger;* członkowie: *red. Stanisław Faecher, Hugo Grosman, dyr. Roman Loteczka, mjr Leszek Lubicz-Nycz, dr Bolesław Macudziński, płk. Alojzy Wir-Konas.*

Komisja Rewizyjna

Członkowie: *dyr. Tadeusz Bukowiecki, mjr Jan Gorazdowski, mgr Witold Mączka;* zastępcy: *Edward Güntner, Apolinary Knobloch.*

Komisja Sportowa

Przewodniczący: *Hugo Grosman;* zastępca przewodniczącego: *dyr. Władysław Kasztelewicz;* sekretarz: *Jan Stella-Sawicki;* członkowie miejscowi: *dr Aleksander Boniecki, Władysław Cyrek, Tadeusz Kozień, dr Gustaw Landau, dyr. Roman Loteczka, Bolesław Pągowski, dr Kazimierz Załuski;* członkowie zamiejscowi: *Ignacy Bujak, Jan Cybulski, kpt. Jan Góra, Stanisław Górski, inż. Marian Kozłowski, inż. Tadeusz Kuchar, dr Józef Lankosz, Andrzej Słoninka, inż. Andrzej Teisseyre, por. Franciszek Trzepałko, inż. Stanisław Turski, por. Edmund Witkowski, Bohdan Załuski.*

Kapitan Sportowy

Dr Henryk Szatkowski.

Komisja Wyszkoleniowa

Przewodniczący: *mjr Leszek Lubicz-Nycz;* zastępca przewodniczącego: *mjr dr Zdzisław Szydłowski;* sekretarz: *Stefan Radkiewicz,* zastępca sekretarza: *Antoni Pietraszewski;* członkowie: *mgr Tadeusz Biernakiewicz, Bronisław Czech, Hugo Grosman, Michał Kaseja, prof. Stefan Kisieliński, Juliusz Kluk, kom. Edward Kwaśnica, por. Jerzy Lewiński, dr Jakub Merunowicz, mgr Leopold Moser, kpt. Bruno Pawlik, prof. Konstanty Pietkiewicz, kpt. Zbigniew Sadowski, Jan Skład, mjr Augustyn Stasiak, Barbara Wiśniewska, por. Tadeusz Wysocki;* lekarze: *dr Stanisław Janicki, mjr dr Józef Mazurek.*

Komisja Turystyczna

Przewodniczący: *dr Kazimierz Załuski;* zastępca przewodniczącego: *Adam Alberti;* sekretarz: *Tadeusz Spiess;* członkowie miejscowi: *Tadeusz Czajkowski, dr Włodzimierz Gosławski, dr Stanisław Janicki;* członkowie zamiejscowi: *inż. Maksymilian Dudryk, Roman Górski, dyr. Michał Guzecki, mjr Zygmunt Hofbauer, dyr. Władysław Kasztelewicz, Stanisław Lubieniecki, Józef Oppenheim, dr Adam Zieliński.*

Komisja Narciarstwa Nizinnego

(Adres: Warszawa, Marszałkowska 97, m. 2, tel. 7-12-49.)

Przewodniczący: *płk Stanisław Barzykowski;* zastępca przewodniczącego: *mjr Henryk Jiruszka;* sekretarz: *mjr dypl. Marian Frühauf;* członkowie: *kpt. Tadeusz Kawalec, prof. Juliusz Kozłowski, kom. Edward Kwaśnica, mgr Leopold Moser, mgr Zbigniew Przybysławski, mjr Włodzimierz Sekunda.*

Komisja Wydawnicza

Przewodniczący: *red. Włodzimierz Długoszewski;* członkowie: *Jan Nowak, Bolesław Pągowski, Roman Puchalski, dr Henryk Szatkowski, dr Adam Zieliński.*

Komisja Saneczkarska

Przewodniczący: *dyr. Roman Loteczka;* zastępca przewodniczącego: *dr Ferdynand Pawłowski;* sekretarz: *Stanisław Porzycki;* skarbnik: *Stanisław Rechowicz;* kapitan sportowy: *Bronisław Witkowski;* członkowie: *inż. B. Baldinger, Józef Kamyk, Andrzej Nowikow, Kazimierz Wiśniewski, Kazimierz Żarlikowski.*

OKRĘGI P. Z. N.

I. Warszawski Okręg P. Z. N. — Warszawa, Marszałkowska 97, m. 2.
Przewodniczący: *płk. Stanisław Barzykowski;* sekretarz: *Maria Marcinkowska.*

II. Wileński Okręg P. Z. N. — Wilno, Letnia 2/3. *Rynkiewicz Wacław.*
Przewodniczący: *Czesław Mierzejewski;* sekretarz: (p. o) *Wacław Rynkiewicz.*

III. Lwowski Okręg P. Z. N. — Lwów, Akademicka 23.
Przewodniczący: *dr Wacław Majewski;* sekretarz: *Alfred Rudkowski.*

IV. Podhalański Okręg P. Z. N. — Zakopane, Kościuszki, Hotel Europejski. *płk Wagner F.*
Przewodniczący: *płk Franciszek Wagner;* sekretarz: *Bronisław Miśkiewicz.*

V. Krakowski Okręg P. Z. N. — Kraków, Rynek Główny 25, III p. T. T. N.
Przewodniczący: *Tadeusz Czajkowski;* sekretarz: *mgr Marceli Landau.*

VI. Śląski Okręg P. Z. N. — Katowice, Kilińskiego 23.
Przewodniczący: *mgr Andrzej Rieger;* sekretarz: *dr Kazimierz Popiołek.*

VII. Grodzieński Okręg P. Z. N. — Grodno, Orzeszkowej 30.
Przewodniczący: *płk dypl. Wilhelm Kasprzykiewicz;* sekretarz: *chor. Edward Matulewicz.*

VIII. Przemyski Okręg P. Z. N. — Przemyśl, Łukasińskiego 7.
Przewodniczący: *płk dypl. Rudolf Kawiński;* sekretarz: *Edward Rynikiewicz.*

IX. Pomorski Okręg P. Z. N. — Toruń, Wały 21. Okr. Urz. W. F. i P. W. *Kijaniówna Janina.*
Przewodniczący: *gen. Mikołaj Bołtuć;* sekretarz: *Janina Kijaniówna.*

X. Wołyński Okręg P. Z. N. — Krzemieniec, Liceum. *WP. prof. Julian Kozłowski.*

C Z Ł O N K O W I E P. Z. N.

SPIS TOWARZYSTW ZWIĄZKOWYCH NA DZIEN 31. V. 1939.

Spis jest ułożony podług miejscowości, alfabetycznie. Cyfra rzymska w nawiasie, po nazwie miejscowości — oznacza przynależność danej miejscowości do danego Okręgu PZN.: I — Warszawski, II — Wileński, III — Lwowski, IV — Podhalański, V — Krakowski, VI — Śląski, VII — Grodzieński, VIII — Przemyski, IX — Pomorski, X — Wołyński.

Cyfra arabska przed nazwą Towarzystwa oznacza stały numer ewidencyjny Towarzystwa w ewidencji PZN.:

ANDRYCHÓW (V)
80 S. N. K. S. „Beskid"
93 S. N. ŻTGS. „Makkabi"
BEREZNE (X)
49 S. N. W. K. S. „Berezne"
BĘDZIN (VI)
78 S. N. Żyd. Tow. Krajoznawczego
BIAŁA (VI)
36 S. N. Pol. Tow. Tatrzańskiego
BIAŁYSTOK (VII)
179 S. N. W. K. S. „Jagiellonia"
BIELSKO (VI)
6 Wintersportklub des Beskidenverein
13 Ż. T. T. N. „Makkabi"
15 S. N. W. K. S. Bielsko
62 S. N. Tow. Tur. Przyjaciele Przyrody w Polsce
241 Koło Narciarzy T. G. „Sokół"
264 S. N. Pol. Tow. Tatrzańskiego
BORSZCZÓW (III)
50 S. N. Wojskowego Klubu Sportowego „Borszczów"
BORYSŁAW (VIII)
132 S. N. Klubu Sportowego Wychowania Fizycznego „Biali"
250 S. N. Samodzielnego Baonu Związku Strzeleckiego
BROSZNIÓW (III)
196 S. N. Klubu Sportowego „Strzelec"
BRZESZCZE (VI)
63 Oddział Narciarski T. G. „Sokół"
BRZEŻANY (III)
240 Oddział Narciarsko-Kajakowy T. G. „Sokół"
BUKOWINA TATRZAŃSKA (IV)
199 Klub Narciarski „Bukowina"
BYDGOSZCZ (IX)
94 Bydgoski Klub Narciarski
248 S. N. Pol. Tow. Krajoznawczego
BYSTRA (VI)
164 S. N. Związku Strzeleckiego
CHEŁMEK (V)
245 S. N. K. S. Związku Strzeleckiego
CHEŁMŻA (IX)
189 Klub Narciarski
CHODORÓW (III)
251 S. N. T. G. „Sokół"
CHODZIEŻ (IX)
177 Chodzieski Klub Narciarzy
CHORZÓW (VI)
163 S. N. K. S. „Stadion"
210 S. N. K. S. „Chorzów"
CHRZANÓW (V)
47 S. N. T. G. „Sokół"
105 S. N. Związku Strzeleckiego
114 S. N. Ż. T. G. „Makkabi"
218 S. N. T. S. O. „Fablok"
CIESZYN (VI)
8 S. N. Pol. Tow. Tatrzańskiego „Watra"
39 S. N. Akad. Związku Sportowego
101 S. N. Wojskowego Klubu Sportowego
161 S. N. K. S. Związku Strzeleckiego
CZĘSTOCHOWA (VI)
34 Częstochowskie Tow. Narciarzy
176 S. N. Pol. Tow. Tatrzańskiego
195 S. N. Ż. T. G. S. „Makkabi"
DAWIDGRÓDEK (I)
51 S. N. W. K. S. „Dawidgródek"
DEDERKAŁY (X)
54 S. N. W. K. S. „Dederkały"
DROHOBYCZ (VIII)
61 S. N. Pol. Tow. Tatrzańskiego
159 S. N. Ż. T. G. S. „Betar"
204 S. N. Związku Strzeleckiego
GDAŃSK (IX)
46 S. N. Akad. Związku Sportowego
GDYNIA (IX)
40 Klub Narciarski „Skimka" Polskiej Y. M. C. A.
GŁĘBOKIE (II)
55 S. N. W. K. S. „Głębokie"
GORLICE (V)
146 S. N. T. G. „Sokół"
266 S. N. Pol. Tow. Tatrzańskiego

GRODNO (VII)
56 S. N. W. K. S. „Grodno"
270 S. N. Żyd. Tow. Krajoznawczego
272 S. N. G. K. S. „Cresovia"
GRUDZIĄDZ (IX)
243 S. N. W. K. S. Centrum Wyszkolenia Kawalerii
HOSZCZA (X)
57 S. N. W. K. S. „Hoszcza"
INOWROCŁAW (IX)
138 S. N. W. K. S. „Inowrocław"
IWIENIEC (II)
58 S. N. W. K. S. „Iwieniec"
IWONICZ-ZDRÓJ (VIII)
186 Iwonicki Klub Narciarski
JANOWA DOLINA (X)
207 S. N. K. S. „Strzelec"
JAROSŁAW (VIII)
167 S. N. W. C. K. S. „Ognisko"
254 Jarosławskie Towarzystwo Narciarzy
JASŁO (VIII)
118 S. N. T. G. „Sokół"
JAWORZNO (V)
87 S. N. T. G. „Sokół"
JORDANÓW (V)
69 Oddział Narciarski T. G. „Sokół"
KALISZ (I)
192 S. N. W. K. S. „Prosna"
249 S. N. Żyd. Tow. Krajoznawczego
KATOWICE (VI)
18 Śląski Klub Narciarski
60 Schlesischer Wintersportverein
162 Sekcja T. G. „Sokół"
174 Harcerski Klub Narciarski
200 S. N. Kolejowego Przysposobienia Wojskowego
256 S. N. Stowarzyszenia Robotniczych Klubów Sportowych Województwa Śląskiego
259 S. N. Oddziałów Młodzieży Powstańczej
KĘTY (VI)
117 Klub Narciarski
KIELCE (V)
168 S. N. Wojskowego Klubu Sportowego
273 S. N. Klubu Sportowo-Oświatowego przy Hucie Ludwików
KLECK (II)
71 S. N. W. K. S. „Kleck"
KOŁOMYJA (III)
31 S. N. Pol. Tow. Tatrzańskiego
231 S. N. W. C. K. S. „Pokucie"
KOMOROWO (VII)
214 S. N. W. K. S. „Komorowo"
KOŃSKIE (I)
246 S. N. T. G. „Sokół"
KOPYCZYŃCE (III)
141 S. N. W. K. S. „Kopyczyńce"
KRAKÓW (V)
2 S. N. Akad. Związku Sportowego
3 Tatrzańskie Towarzystwo Narciarzy
33 S. N. Ż. K. S. „Makkabi"
38 S. N. Polskiej Y. M. C. A. „Skimka"
65 S. N. K. S. K. P. W. „Olsza"
68 S. N. Żydowskiego Akad. Koła Miłośników Krajoznawstwa
75 S. N. K. S. „Jutrzenka"
98 Towarzystwo Krzewienia Narciarstwa
102 Towarzystwo Wioślarsko-Narciarskie
103 S. N. Krakowskiego Klubu Tenisowego
144 S. N. Żydowskiego Towarzystwa Gimnastycznego
150 S. N. K. S. „Cracovia"
182 S. N. T. G. „Sokół"
183 S. N. Oddziału Sportowego T. U. M.
205 S. N. W. K. S. „Wawel"
208 S. N. Katolickiego Stow. Młodzieży Męskiej
223 Harcerski Klub Narciarski
257 S. N. R. K. S. „Legia"
260 S. N. Pol. Tow. Tatrzańskiego
KRASNE n./USZĄ (II)
82 S. N. W. K. S. „Krasne"
KROSNO (VIII)
119 Krośnieńskie Towarzystwo Narciarskie
KRYNICA-ZDRÓJ (V)
23 Krynicki Klub Narciarski
66 S. N. K. S. „Krynica"
86 S. N. Związku Strzeleckiego
KRZEMIENIEC (X)
121 S. N. Ż. K. S. „Hasmonea"
122 S. N. P. K. S. „Horyń"
123 S. N. Krzemienieckiego Klubu Sportowego
149 Oddział Narciarski Zjednoczenia Organizacyj Społecznych pow. krzemienieckiego
LESKO (VIII)
222 Leskie Towarzystwo Narciarskie
LUBLIN (I)
16 S. N. W. K. S. „Unia"
LUDWIKOWO (I)
142 S. N. W. K. S. „Ludwikowo"
LWÓW (III)
1 Karpackie Towarzystwo Narciarzy
5 S. N. I. W. C. K. S. „Czarni"
7 S. N. K. S. „Pogoń"
14 S. N. Akad. Związku Sportowego
17 S. N. L. K. S. „Lechia"
29 S. N. Klubu Tenisowego 1924
52 S. N. „Sokół-Macierz"
85 S. N. Ż. T. G. „Dror"
88 S. N. Żydowskiego Koła Miłośników Krajoznawstwa
92 S. N. Ż. K. S. „Hasmonea"
96. Sekcja Narciarska i Turystyczna Kolejowego Przysposobienia Wojskowego
109 S. N. Związku Oficerów Rezerwy
131 S. N. Żyd. Tow. Krajoznawczego
158 S. N. Pol. Tow. Tatrzańskiego
188 S. N. Związku Strzeleckiego
197 S. N. Akademickiego Oddziału Związku Strzeleckiego
198 S. N. Pol. Tow. Krajoznawczego
232 S. N. Przysposobienia Wojskowego Leśników

ŁÓDŹ (I)
169 S. N. Ż. T. G. S. „Bar-Kochba"
175 S. N. Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego
194 S. N. Ż. K. S. „Makkabi"
221 S. N. K. S. „Geyer"
227 S. N. Żydowskiego Towarzystwa Krajoznawczego
255 S. N. „Skimka" Polskiej YMCA
269 S. N. K. S. „Widzewska Manufaktura"

ŁUCK (X)
187 S. N. Wołyńskiego Towarzystwa Krajoznawczego i Opieki nad Zabytkami Przeszłości

ŁUŻKI (II)
83 S. N. W. K. S. „Łużki"

MAKÓW PODHALAŃSKI (V)
201 S. N. Związku Strzeleckiego

MOŚCICE (V)
45 Towarzystwo Narciarskie
233 S. N. Związku Strzeleckiego

NIEMENCZYN (II)
43 S. N. W. K. S. „Niemenczyn"

NOWE ŚWIĘCIANY (II)
84 S. N. W. K. S. „Nowe Święciany"

NOWY SĄCZ (V)
22 Nowosądeckie Koło Narciarzy
77 S. N. Strzeleckiego Klubu Sportowego
107 S. N. T. G. „Sokół"
173 S. N. Wojskowego Klubu Sportowego
184 S. N. Żydowskiego Towarzystwa Krajoznawczego
235 S. N. Ż. K. S. „Makkabi"

NOWY TARG (V)
90 S. N. Żydowskiego Towarzystwa Gimnastyczno-Sportowego
139 S. N. Związku Strzeleckiego
180 S. N. K. S. „Podhale"
190 Oddział Narciarsko-Kajakowy T. G. „Sokół"

OKOCIM (V)
151 Okocimski Klub Narciarski

ORANY (II)
95 S. N. W. K. S. „Orany"

OSOWIEC (VII)
110 S. N. W. K. S. „Osowiec"

OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI (I)
170 S. N. Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego

OSTRÓG (X)
111 S. N. W. K. S. „Ostróg"

OSTRÓW WLKP. (I)
247 S. N. Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego

OŚWIĘCIM (VI)
133 S. N. Ż. T. G. S. „Kadimah"

PABIANICE (I)
153 S. N. T. S. Pracowników Firmy Krusche i Ender

PIONKI (I)
157 S. N. K. S. „Proch"

PŁOCK (I)
106 S. N. Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego

PODBUŻ k./SAMBORA (VIII)
185 S. N. Związku Strzeleckiego

PODŚWILE (II)
115 S. N. W. K. S. „Podświle"

PORĄBKA (VI)
242 S. N. Oddziału Związku Strzeleckiego

POZNAŃ (I)
25 S. N. Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego
59 S. N. Akademickiego Związku Sportowego
155 S. N. K. S. Kolejowego Przysposobienia Wojskowego
224 Poznański Klub Narciarski

PRZEMYŚL (VIII)
19 Przemyskie Towarzystwo Narciarzy
262 S. N. Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego Oddziału Przemysko-Jarosławskiego

PUŁAWY (I)
228 Koło Narciarskie Puławskiego Klubu Wioślarskiego

RABA WYŻNA (V)
234 S. N. Związku Strzeleckiego

RABKA-ZDRÓJ (V)
100 S. N. Ogniska Związku Podhalan

RADOM (I)
89 S. N. Klubu Sport. „Broń"

RADOMSKO (I)
244 S. N. S. K. S. „Korona"

RAKOWICE k./KRAKOWA (V)
219. S. N. W. K. S. „Ikar"

ROKITNO WOŁ. (X)
120 S. N. W. K. S. „Rokitno"

RYBNIK (VI)
28 Rybnicki Klub Narciarski

RYPNE k./DOLINY (III)
253. S. N. Związku Strzeleckiego

SAMBOR (VIII)
72 S. N. Związku Strzeleckiego Komendy Powiatowej
128 Towarzystwo Narciarskie Wojskowego Klubu Sportowego

SANOK (VIII)
81 S. N. W. K. S. „Sanok"
203 Oddział Narciarsko-Kajakowy T. G. „Sokół"
261 S. N. Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego

SEJNY (VII)
125 S. N. W. K. S. „Sejny"

SIENKIEWICZE (I)
126 S. N. W. K. S. „Sienkiewicze"

SKOCZÓW (VI)
165 S. N. Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego

SKOLE (III)
76 S. N. Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego

SŁAWSKO (III)
30 Narciarski Klub „Bieszczady"
SNÓW (II)
127 S. N. W. K. S. „Snów"
SOSNOWIEC (VI)
166 S. N. Oddziału Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego w Zagłębiu Dąbrowskim
263 Harcerski Klub Narciarski
STALOWA WOLA (VIII)
267 S. N. K. S. „Stalowa Wola"
STANISŁAWÓW (III)
24 S. N. Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego
108 Klub Narciarsko-Turystyczny K. P. W.
230 S. N. Ż. T. G. „Hakoah"
265 Oddział Narciarsko-Kajakowy „Sokół I."
STARACHOWICE (I)
134 S. N. Związku Pracowników Przemysłowych i Handlowych
171 Towarzystwo Narciarzy przy Starachowickim Klubie Sportowym
STRYJ (III)
137 S. N. W. C. K. S. „Pogoń"
212 S. N. Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego
SUWAŁKI (VII)
147 S. N. Wojskowego Klubu Sportowego
SZCZAWNICA (IV)
140 S. N. T. S. „Wisła"
SZCZYRK (VI)
202 Klub Narciarski „Szczyrk"
TARNOPOL (III)
136 S. N. K. S. Związku Strzeleckiego
268 S. N. Podolskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego
TARNÓW (V)
67 S. N. Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego
112 S. N. T. G. „Sokół" I.
113 S. N. Ż. T. G. S. „Samson"
TOMASZÓW MAZOWIECKI (I)
26 S. N. Związku Strzeleckiego
225 S. N. K. S. „Tomaszowianka"
TORUŃ (IX)
216 S. N. W. K. S. „Gryf"
217 S. N. W. K. S. „Sęp"
TROKI (II)
129 S. N. W. K. S. „Troki"
TRZEBINIA (V)
181 S. N. K. S. „Trzebinia"
TRZYNIEC (VI)
271 S. N. K. S. „Zaolzie"
USTRZYKI DOLNE (VIII)
206 S. N. Związku Strzeleckiego
WADOWICE (V)
116 S. N. Ż. T. G. S. „Makkabi"
WARSZAWA (I)
9 Warszawski Klub Narciarski
10 S. N. Akademickiego Związku Sportowego
35 S. N. Warszawskiego Klubu Wioślarek
37 S. N. Ż. T. G. S. „Makkabi"
41 S. N. Klubu Sportowego Rodziny Wojskowej
42 S. N. Związku Rezerwistów
48 S. N. Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego
53 S. N. K. S. „Rodzina Wojskowa"
64 S. N. Żydowskiego Towarzystwa Krajoznawczego
74 S. N. K. S. „Zjednoczenie"
97 Klub Narciarski Warszawskiego Towarzystwa Wioślarskiego
99 Harcerski Klub Narciarski
124 S. N. Klubu Wioślarskiego „Wisła"
143 S. N. Klubu Urzędników Polskiej Służby Zagranicznej
145 S. N. K. S. „Polonia"
148 S. N. K. S. „Żuaw"
152 S. N. Kolejowego Przysposobienia Wojskowego
154 S. N. Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego
178 S. N. Polskiego Touring Klubu
191 S. N. Wojskowego Klubu Sportowego „Żoliborz"
193 S. N. Warszawskiego Klubu Sportów Wodnych „Nurt"
209 Klub Narciarski „Skimka"
211 S. N. Klubu Wioślarskiego „Syrena"
213 Oddział Narciarski Sekcji Sportowej Bratniej Pomocy Słuchaczy C. I. W. F.
220 Klub Narciarski Oficerów Geografów
226 S. N. Związku Pracowników Skarbowych
229 S. N. Strzeleckiego Klubu Sportowego „Fort Bema"
238 S. N. Sportowego Towarzystwa Skarbowców
239 S. N. Związku Robotniczych Stowarzyszeń Sportowych Okręgu Warszawskiego
WILEJKA (II)
130 S. N. W. K. S. „Wilejka"
WILNO (II)
21 S. N. Akademickiego Związku Sportowego
70 S. N. K. P. W. „Ognisko"
156 S. N. W. K. S. „Śmigły"
172 Harcerski Klub Narciarski
258 S. N. Związku Rezerwistów
WŁOCŁAWEK (IX)
236 S. N. W. K. S. „Cuiavia"
WŁODZIMIERZ WOŁ. (X)
237 S. N. Żydowskiego Towarzystwa Krajoznawczego
WOŁOŻYN (II)
44 S. N. W. K. S. „Wołożyn"
WOROCHTA (III)
215 S. N. Worochciańskiego Klubu Sportowego „Prut"

ZAKOPANE (IV)
4 S. N. Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego
11 Oddział Narciarski T. G. „Sokół"
20 S. N. T. S. „Wisła"
27 S. N. Związku Strzeleckiego
32 Harcerski Klub Narciarski
73 S. N. Kolejowego Przysposobienia Wojskowego
91 S. N. Ż. K. S. „Makkabi"
160 Narciarski Klub Zjazdowy

ZWARDOŃ (VI)
104 Towarzystwo Przyjaciół Zwardonia — Oddział Narciarski „Rachowiec"

ŻURAWICA (VIII)
252 S. N. W. K. S. „Pancerni"

ŻYTYŃ (X)
135 S. N. W. K. S. „Żytyń"

ŻYWIEC (VI)
12 S. N. Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego
79 S. N. Ż. T. G. S. „Makkabi"

RUCH CZŁONKÓW P. Z. N. W SEZONACH 1937/8 i 1938/9

W sezonie 1937/8 po koniec okresu administracyjnego tj. na dzień 31 października zrzeszał Polski Związek Narciarski 264 towarzystw związkowych i 23.536 zorganizowanych narciarzy.

W sezonie 1938/9 po koniec okresu sprawozdawczego tj. na dzień 31 maja zrzeszał Polski Związek Narciarski 273 towarzystw związkowych i 25.055 zorganizowanych narciarzy.

SPIS CZŁONKÓW HONOROWYCH POLSKIEGO ZWIĄZKU NARCIARSKIEGO

1. Inż. Aleksander Bobkowski, podsekretarz stanu Ministerstwa Komunikacji mianowany członkiem honorowym P. Z. N. uchwałą XVI. Zwyczajnego Zjazdu Delegatów P. Z. N. w Krakowie dnia 30 czerwca 1935 r.

2. Stanisław Faecher, mianowany członkiem honorowym P. Z. N. uchwałą XVI. Zwyczajnego Zjazdu Delegatów P. Z. N. w Krakowie, dnia 30 czerwca 1935 r.

PRZYJĘCIA I SKREŚLENIA CZŁONKÓW

W ciągu sezonu 1937/8 r. przyjęła Rada Narciarska w poczet członków P. Z. N. następujące organizacje:

Nr ewid.	Nazwa	Miejscowość	Okręg
89	Sekcja Narciarska K. S. „Broń"	Radom	I
106	Sekcja Narciarska Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego .	Płock	I
247	Sekcja Narciarska Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego .	Ostrów Wlkp.	I
248	Sekcja Narciarska Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego .	Bydgoszcz	IX
249	Sekcja Narciarska Żydowskiego Towarzystwa Krajoznawczego	Kalisz	I
250	Sekcja Narciarska Samodzielnego Baonu Związku Strzeleckiego	Borysław	VIII
251	Sekcja Narciarska T. G. „Sokół"	Chodorów	III
252	Sekcja Narciarska W. K. S. „Pancerni"	Żurawica	VIII
253	Sekcja Narciarska Związku Strzeleckiego	Rypne k./Doliny	III
254	Jarosławskie Towarzystwo Narciarzy	Jarosław	VIII
255	Sekcja Narciarska „Skimka" Polskiej YMCA	Kraków	V
256	Sekcja Narciarska Stowarzyszenia Robotniczych Klubów Sportowych Województwa Śląskiego	Katowice	VI
257	Sekcja Narciarska R. K. S. „Legia"	Kraków	V
258	Sekcja Narciarska Związku Rezerwistów	Wilno	II
259	Sekcja Narciarska Oddziałów Młodzieży Powstańczej . .	Katowice	VI
260	Sekcja Narciarska Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego .	Kraków	V
261	Sekcja Narciarska Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego .	Sanok	VIII
262	Sekcja Narciarska Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego Oddziału Przemysko-Jarosławskiego	Przemyśl	VIII
263	Harcerski Klub Narciarski	Sosnowiec	VI
264	Sekcja Narciarska Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego .	Bielsko	VI

W ciągu sezonu 1937/8 r. skreśliła Rada Narciarska, następujące organizacje z listy członków P. Z. N.:

Nr ewid.	Nazwa	Miejscowość	Okręg
89	Jastrzębski Klub Narciarski	Jastrzębie-Zdrój	VI
106	Sekcja Narciarska Ż. K. S. „Hagibor"	Zakopane	IV

W ciągu sezonu 1938/9 r. przyjęła Rada Narciarska w poczet członków P. Z. N. następujące organizacje:

Nr ewid.	Nazwa	Miejscowość	Okręg
265	Oddział Narciarsko-Kajakowy „Sokół I."	Stanisławów	III
266	Sekcja Narciarska Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego .	Gorlice	V
267	Sekcja Narciarska K. S. „Stalowa Wola"	Stalowa Wola	VIII
268	Sekcja Narciarska Podolskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego	Tarnopol	III
269	Sekcja Narciarska K. S. „Widzewska Manufaktura" . .	Łódź	I
270	Sekcja Narciarska Żydowskiego Towarzystwa Krajoznawczego	Grodno	VII
271	Sekcja Narciarska K. S. „Zaolzie"	Trzyniec	VI
272	Sekcja Narciarska G. K. S. „Cresovia"	Grodno	VII
273	Sekcja Narciarska Klubu Sportowo-Oświatowego przy Hucie Ludwików	Kielce	V

C Z Y N N O Ś C I W Ł A D Z

RADA NARCIARSKA

Rada Narciarska P. Z. N. w okresach 1937/38 i 1938/39 odbyła łącznie 5 posiedzeń, których przedmiotem z jednej strony były obrady i uchwały dotyczące programu działalności Zarządu Głównego, z drugiej zaś przedstawiane przez Zarząd Główny na każdym jej posiedzeniu sprawozdania z działalności i sprawozdania finansowe, które w okresie kadencji podlegają jej zatwierdzeniu.

Rada Narciarska na I-szym swym posiedzeniu ukonstytuowała Zarząd Główny i Komisje fachowe P. Z. N. oraz powołała Kapitana sportowego.

Rada Narciarska na II-gim swym posiedzeniu w dniu 8 grudnia 1937 przyjęła do zatwierdzającej wiadomości program działalności na sezon 1937/38 ze szczególnym uwzględnieniem programu prac, dotyczących organizacji Mistrzostw Świata F. I. S. w r. 1939 w Zakopanem, zwłaszcza o ile chodzi o najaktualniejsze wówczas kwestie — inwestycje z imprezą tą związane.

Po szczegółowej dyskusji zatwierdziła plan pracy sportowej tak w zakresie przygotowania reprezentacyjnej drużyny polskiej, jak też w zakresie jej udziału w zawodach zagranicznych, mających równocześnie także charakter przygotowania do zawodów F. I. S. w Zakopanem.

Tematem szczegółowej dyskusji był przedstawiony jej plan wyszkolenia narciarskiego, przy czym poruszono konieczność wydania podręcznika unifikującego zasady wyszkolenia P. Z. N. — sprawę wyszkoleniowego filmu narciarskiego, sprawę organizacji obozów i kursów narciarskich. Rada Narciarska wypowiedziała swój pogląd na zasady stosowania różnorodnej techniki nauczania jazdy na nartach w zastosowaniu do potrzeb narciarstwa polskiego.

Dalszym przedmiotem obrad tej Rady były sprawy współpracy sfer lekarskich w pracy nad przygotowaniem zawodników oraz sprawy propagandy narciarstwa wszerz i to w szczególności w związku z działalnością Towarzystwa Krzewienia Narciarstwa.

W sprawie sporu, jaki zaistniał między Pol. Tow. Tatrz. a P. Z. N. — przez wniesienie przez P. T. T. sporu sądowego w sprawie budowy ścieżki Morskie Oko—Szpiglasowa Przełęcz, Rada Narciarska udzieliła Zarządowi Głównemu absolutorium z akcji budowy ścieżki, uznając drogę sądową dla załatwienia wynikłego stąd sporu za niewłaściwą.

Wreszcie Rada wypowiedziała się na temat obciążenia schronisk podatkami i opłatami skarbowymi w sensie akcji zdążającej do ich możliwego zmniejszenia.

Rada Narciarska w dniu 12 listopada 1938 po obszernej dyskusji przyjęła do zatwierdzającej wiadomości sprawozdanie z działalności Zarządu Głównego za okres 1937/38 oraz wnioski Komisji Rewizyjnej o udzielenie absolutorium Zarządowi Głównemu z działalności finansowej za powyższy okres.

Przedłożony na tej Radzie program działaności na sezon 1938/39 dotyczący z jednej strony bliskiej już organizacji Zawodów F. I. S. w Zakopanem, z drugiej zaś normalnego programu sportowego, wyszkoleniowego, akcji wydawniczej i akcji turystycznej — spowodował obszerną i rzeczową dyskusję, w wyniku której program ten z nielicznymi zmianami został w całości zatwierdzony. W szczególności Rada aprobowała stanowisko Zarządu, że naczelnym zadaniem władz P. Z. N. jest sprawne pod względem sportowym i organizacyjnym przeprowadzenie Zawodów F. I. S. — oraz zgodnie z uchwałami ostatniego Walnego Zjazdu Delegatów przystąpienie do prac reorganizacji P. Z. N. przez przygotowanie projektu nowego statutu P. Z. N.

Rada Narciarska dała swój wyraz radości z powodu powrotu do Macierzy odwiecznych prastarych Ziem Śląska Cieszyńskiego za Olzą, jak też z powodu przejmowania przez władze polskie ziem górskich na Spiszu, Orawie i Czadeckim, aprobując przez aklamację w tej mierze powzięte uchwały Zarządu Głównego P. Z. N.

Również przyjęła do wiadomości zatwierdzającej fakt przyjęcia w poczet członków P. Z. N. wszystkich organizacji narciarskich narodowości polskiej Śląska Zaolziańskiego bez żadnych w pierwszym roku przynależności obciążeń finansowych na rzecz P. Z. N.

Wreszcie Rada Narciarska, która odbyła się w dniu 11 czerwca 1939 r. zajęła się wyłącznie zagadnieniami zmiany statutu P. Z. N. Przedmiotem jej obrad był projekt nowego statutu P. Z. N. przygotowany przez Zarząd Główny — oraz uzgodniony z przedstawicielami Okręgów, na zwołanym w tym celu zebraniu Przewodniczących Okręgów. Rada Narciarska po szczegółowej nadzwyczaj dyskusji, wprowadziła do przedłożonego projektu szereg poprawek — uchwalając w rezultacie całość statutu w takim stanie, w jakim został przedłożony jako wniosek Rady Narciarskiej Nadzwyczajnemu Zjazdowi Delegatów P. Z. N. w dniu 9 lipca 1939 r.

Poza tymi zasadniczymi sprawami Rada Narciarska na każdym swym posiedzeniu zajmowała się wszystkimi sprawami, wynikającymi z jej prerogatyw statutowych jak: przyjmowanie i skreślanie członków P. Z. N., wszelkie sprawy wynikłe z toku instancji, sprawy regulaminów itp. oraz sprawy przedłożone jej przez Z. G. do decyzji.

W posiedzeniach Rady Narciarskiej brali udział prócz członków Rady wybranych przez Walny Zjazd Delegatów także przedstawiciele władz i instytucyj. W szczególności uczestniczyli w obradach delegaci P. U. W. F. i P. W. do P. Z. N., przedstawiciele Min. Kom. Wydz. Tur., Centr. Instytutu Wych. Fiz. i Związku Strzeleckiego.

ZARZĄD GŁÓWNY

Sezon narciarski 1938/39 jest dwudziestym z kolei rocznym okresem działalności Polskiego Związku Narciarskiego. Praca organizacyjna dla dobra polskiego narciarstwa, prowadzona niezmordowanie przez Związek w ciągu dotychczasowego jego istnienia, uwieńczona została wielkimi osiągnięciami. Pomiędzy innymi znalazły one swój wyraz w ogromnym upowszechnieniu się narciarstwa w całym kraju, opanowaniu różnych dziedzin i kierunków narciarstwa sportowego i turystycznego, w dźwignięciu jego poziomu technicznego i ideowego, oraz umocnieniu organizacyjnym całego narciarstwa zrzeszonego przy równoczesnym korzystnym oddziaływaniu na zastępy narciarzy niezorganizowanych.

Zamieszczona poniżej tabela daje najlepszy pogląd jak kształtowały się i urabiały formy organizacyjne Związku.

CYFRY ROZWOJOWE POLSKIEGO ZWIĄZKU NARCIARSKIEGO W DWUDZIESTOLECIE

Za sezony 1919/20 r. — 1938/9 r.

Sezon narciarski	Towarzystw związkowych	Liczba zrzeszonych narciarzy	Średnia klubowa	Zawodników		Instruktorów	Sędziów	Przodowników Odznaki Górskiej	Odznak za Sprawność	Odznak Górskich	Odznak Nizinnych	Wyjazdów zagranicznych
				mężczyzn	kobiet							
1919/20	5	579	116	*	*	—	*	—	—	—	—	—
1920/21	6	915	152 ½	*	*	—	*	—	—	—	—	—
1921/22	8	1.229	153 ½	*	*	—	*	—	—	—	—	2
1922/23	9	1.318	146	*	*	—	*	—	—	—	—	5
1923/24	14	1.810	129	*	*	—	*	—	—	—	—	3
1924/25	18	1.874	104	*	*	—	*	—	—	—	—	3
1925/26	22	1.988	90 ⅓	*	*	—	*	—	—	—	—	8
1926/27	26	2.041	78 ½	*	*	—	*	—	120	—	—	11
1927/28	31	2.361	76	335	46	—	*	—	115	—	—	7
1928/29	44	3.536	80	384	50	—	*	—	645	—	—	7
1929/30	59	4.646	78¾	318	35	—	*	—	929	—	—	6
1930/31	82	5.358	65¼	446	39	—	*	—	1.535	—	—	5
1931/32	99	6.252	63	656	42	*	*	—	3.808	—	—	5
1932/33	147	14.236	97	1.123	55	181	254	177	4.492	517	—	4
1933/34	168	10.951	65	1.058	73	476	369	401	3.357	1.098	—	3
1934/35	202	10.203	50 ½	1.155	98	823	426	481	4.824	1.667	—	3
1935/36	211	16.084	76	1.370	120	1.001	336	363	2.029	1.108	—	2
1936/37	246	23.647	96 ⅓	1.555	131	1.379	471	658	4.030	1.224	345	1
1937/38	264	19.316	72	1.598	129	903	496	691	5.681	1.130	432	6
1938/39	273	25.055	91	1.672	127	1.183	521	711	2.198	711	216	1

— oznacza, że dana instytucja nie istniała w odnośnym roku sprawozdawczym.

* oznacza, że do odnośnego roku sprawozdawczego brak ewidencji.

Wszystkie dane statystyczne podane są na dzień 31. X. każdego roku, z wyjątkiem ostatniego roku sprawozdawczego, który zamknięty jest na dzień 31. V. 1937.

Z okazji dwudziestolecia odbyła się w czasie Zawodów F. I. S. w Zakopanem uroczysta akademia, przy udziale władz, delegatów zagranicznych Związków Narciarskich, oraz towarzystw zrzeszonych w Polskim Związku Narciarskim. W czasie uroczystości wręczono członkom honorowym P. Z. N. dyplomy i odznaki honorowe, zaś delegaci Związków zagranicznych wręczyli prezesowi Polskiego Związku Narciarskiego inż. Bobkowskiemu pamiątki honorowe.

Okres minionej dwuletniej kadencji charakteryzuje pewna specjalna ważność zadań programowych.

Na czoło tych programowych zadań wysunęła się organizacja największej imprezy sportu polskiego, jaką były Międzynarodowe Narciarskie Mistrzostwa Świata F. I. S. 1939 r. w Zakopanem. Temu zagadnieniu musiały być poświęcone największe wysiłki. Należało nietylko utrzymać wysoką tradycję pierwszych Zawodów F. I. S. 1929 w Zakopanem, lecz co najważniejsze należało dążyć, aby impreza o takim zasięgu międzynarodowym przyniosła te korzyści propagandowe sportu polskiego i turystyki polskiej, w imię których Polski Związek Narciarski mógł liczyć na pomoc ze strony Państwa.

Z uwagi, że impreza ta przekroczyła zakres imprezy sportowej Związku sportowego, lecz nabrała znaczenia i charakteru imprezy ogólnopolskiej, Zarząd Główny P. Z. N. po uchwale Kongresu F. I. S. w Helsinkach powołał do życia Komitet Organizacyjny Narciarskich Mistrzostw Świata F. I. S. 1939 w Zakopanem.

Komitet jako ciało regulaminowe działał i wykonywał swe czynności na podstawie zatwierdzonego przez Zarząd Główny P. Z. N. regulaminu, oraz dokonywał wydatków na podstawie zatwierdzonego przez Zarząd Główny budżetu.

Z tych powodów niemal na każdym posiedzeniu Zarząd Główny był informowany o przebiegu prac organizacyjnych oraz zatwierdzał okresowe preliminarze wydatków. Niezależnie od tego ściśle nadzorując czynności Komitetu Organizacyjnego oraz dokonywanie wydatków, miał możność objęcia pełnej odpowiedzialności za czynności Komitetu.

Pewne atoli działania — jakkolwiek dotyczące organizacji i przygotowania wspomnianych Zawodów, były jednak dokonywane bezpośrednio przez Zarząd Główny.

Do tych przede wszystkim należała przebudowa skoczni na Krokwi oraz budowa stadionu narciarskiego.

O ile chodzi o przebudowę skoczni, polegała ona wyłącznie na dostosowaniu profilu do obowiązujących norm, ustalonych przez Dyrekcję F. I. S. Po wielu dyskusjach i próbach — nie zawsze szczęśliwych — Zarząd Główny P. Z. N. zdecydował powierzyć opracowanie profilu długoletniemu referentowi i konstruktorowi wielu skoczni w Polsce p. dyr. Romanowi Łoteczce. Projekt jego, aprobowany na wniosek Komisji Sportowej przez Zarząd Główny P. Z. N. — został następnie zatwierdzony bez najmniejszych zmian przez Dyrekcję F. I. S. i stał się podstawą przebudowy. Ogólne administracyjne i organizacyjne kierownictwo przebudowy profilu oraz budowy stadionu — powierzył Zarząd Główny wiceprezesowi Zarządu Głównego dr Kazimierzowi Za-

łuskiemu przy kolaboracji pp. dyr. Romana Loteczki i dr Aleksandra Denieckiego.

Z budową stadionu łączyła się konieczność wykupienia gruntów w pobliżu drogi pod Reglami, stanowiących prywatną własność (rozbieg i zeskok skoczni leżą na gruntach lasów państwowych, dzierżawionych przez P. Z. N.). Po wielu długich staraniach, szeregu konferencjach, przeprowadzonych z właścicielami wspomnianego terenu — potrzebne do tego celu grunta zostały przez Zarząd Główny P. Z. N. zakupione kosztem zł 59.775.58 łącznie z kosztami przeniesienia własności, w czym P. Z. N. partycypował kwotą zł 39.943.—, zaś gmina uzdrowiska Zakopane kwotą zł 19.832.58. Polski Związek Narciarski grunta te nabył na rzecz gminy Zakopane, z którą zawarł umowę o użytkowanie ich przez P. Z. N. wyłącznie na potrzeby stadionu narciarskiego. Własność tych gruntów po zapłaceniu gminie Zakopane wyłożonych przez nią sum pieniężnych, zostanie w przyszłości przeprowadzona na rzecz Polskiego Związku Narciarskiego.

Przebudowę skoczni i budowę stadionu narciarskiego przeprowadził Zarząd Główny częściowo sposobem gospodarczym, częściowo przez przedsiębiorców w drodze przetargu. Jako kierownika technicznego wszystkich budów prowadzonych przez P. Z. N. zaangażował Zarząd Główny inż. Wiktora Ostrowskiego, a budowę stadionu powierzył firmie Spójnia Budowlana Arch. Franciszek Mączyński. Roboty ziemne na zeskoku i niwelację terenu na stadionie przeprowadził Zarząd Główny, mając do dyspozycji drużynę junaków, którą otrzymał dzięki poparciu Pana Ministra Spraw Wojskowych. Zapał do pracy i jej efekt dokonany przez drużynę junacką należy z uznaniem podkreślić.

Nie mniejszą uwagę poświęcić musiał Zarząd Główny P. Z. N. przygotowaniu zjazdowych tras narciarskich, na których miały się odbyć biegi o mistrzostwa świata. Wiadomą jest rzeczą, że Dyrekcja Międzynarodowej Federacji Narciarskiej przywiązuje olbrzymią wagę do biegów zjazdowych i tras, na których one mają się odbyć. Chodzi w tym wypadku nie tylko o wymogi i poziom tych tras z punktu widzenia techniki zjazdowej, — winne one być szybkie, trudne, a z drugiej strony gwarantujące bezpieczeństwo życia. Z tego też powodu odbyło się przed ostatecznym ich wykonaniem kilka wizji lokalnych, dokonanych przez członków Międzynarodowego A. S. Komitee, z ramienia którego przybyli do Zakopanego Ritter von Kielland, dr Martin i Baron Le Fort. Zarząd Główny przygotował dwie trasy zjazdowe tzw. F.I.S. 1 i F.I.S. 2, których budowa została dokonana sposobem gospodarczym. W związku z budowami tras zjazdowych (dotyczy to również zjazdowych tras popularnych z Hali Gąsienicowej przez Olczyską do Kuźnic, z górnej Hali Goryczkowej do Hali Kondratowej i innych) wiele pracy i trudu przysporzyły Zarządowi Głównemu kwestie natury prawnej, dotyczące zezwolenia powołanych do tego władz, zezwolenia właścicieli gruntów na dokonanie budów i użytkowanie gruntów na ten cel potrzebnych. Sprawy te naogół zostały już pozytywnie załatwione, względnie niektóre z nich są jeszcze w toku załatwienia.

Wszystkie dokonywane przez Zarząd Główny P. Z. N. budowy były w czasie ich przebiegu kontrolowane pod względem technicznym i finansowym przez

wyznaczonego przez Ministerstwo Komunikacji delegata inż. Koczorowskiego, a to niezależnie od kontroli następnej całego operatu rozliczeniowego, jak też oczywiście niezależnie od kontroli dokonanej przez Komisję Rewizyjną P.Z.N.

Ze spraw gospodarczych związanych z Zawodami o Mistrzostwo Świata wymienić przynajmniej należy następujące: zawarcie umów z pensjonatami i hotelami na kwatery dla zawodników, zawarcie umowy z Polskim Tow. Księgarń Kolej. „Ruch" o sprzedaż biletów wstępów, programów, komunikatów, znaczków, — przeprowadzenie konkursu na afisz i znak F. I. S., kupno całego kompletu flag międzynarodowych, zainteresowanie sieci telefonicznej oraz głośników na stadionie narciarskim, dzierżawa bufetów na stadionie i wiele innych czynności, które wymagały nader zapobiegliwego wysiłku ze strony Zarządu Głównego.

Wreszcie samo przeprowadzenie Zawodów spoczywało wyłącznie w rękach Zarządu Głównego w formie wyłonionego przez Zarząd Główny Zwierzchniego Kierownictwa Zawodów, złożonego z 7 osób, członków Zarządu Głównego P. Z. N. Kierowanie tą olbrzymią imprezą mimo licznych a potrzebnych ilości sędziów, organizatorów, kierowników poszczególnych konkurencyj, personelu technicznego itp., a których ilość przekraczała kilkaset osób, nie było rzeczą łatwą i wymagało nadmiernego wysiłku ze strony wszystkich w organizacji Zawodów pracujących osób. Zważyć bowiem jeszcze przy tym należy, że katastrofalny brak śniegu w czasie samych Zawodów oraz z dnia na dzień zmieniająca się aura — trudności organizacyjne spotęgowały w nieprawdopodobny sposób i przed organizatorami stanęły nader wyjątkowe zadania do spełnienia. Mimo to tak kierownictwo Zawodów jak też i cały olbrzymi zespół organizacyjny stanął w zupełności na wysokości zadania, mimo największych nieznanych dotychczas w dziejach narciarstwa przeciwności, Zawody przeprowadził na wysokim poziomie sportowym i organizacyjnym, o czym świadczą choćby liczne a nad wyraz przychylne głosy sportowej prasy zagranicznej.

Wreszcie Zarząd Główny dokonał olbrzymiej pracy likwidacji Zawodów, i wszelkich z tym łączących się spraw.

Jako pewnego rodzaju zakończenie prac związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem Narciarskich Mistrzostw Świata — Zarząd Główny w niecałe trzy miesiące po ukończeniu Zawodów wydał album Zawodów F. I. S. ilustrujący 260 zdjęciami fotograficznymi cały przebieg tej olbrzymiej imprezy.

Drugim ważnym programowym zadaniem, którego realizacja wchodziła w zakres działania Zarządu Głównego, to przeprowadzenie obu sezonów narciarskich we wszystkich kierunkach działalności Polskiego Związku Narciarskiego. Należy z całym obiektywizmem podkreślić, że aczkolwiek wszystkie siły Zarządu Głównego musiały być poświęcone przede wszystkim organizacji i przeprowadzeniu Zawodów F. I. S., nie mniej normalny tok pracy nie został przez to zahamowany.

Do tej działaności należy przede wszystkim praca około rozwoju sportu narciarskiego. Z uwagi na dominujące znaczenie Zawodów F. I. S. akcja ta prowadzona była oczywiście głównie pod kątem tych Zawodów, a więc głównie w kierunku przygotowania zawodników grupy reprezentacyjnej.

Jakkolwiek szczegóły i przebieg tej pracy zamieszczone są w sprawozdaniu Komisji Sportowej P. Z. N., należy tutaj naświetlić kierunek i środki tej akcji. Akcja sportowa, o ile chodzi o przygotowanie zawodników do Zawodów F. I. S. ujęta była jako przygotowanie w kraju oraz udział w startach zagranicznych, i to częściowo jako wyjazdy reprezentacyjne (Zawody F. I. S. w Lahti i Engelberg), częściowo zaś wyjazdy o charakterze raczej treningowym jak Wengen, Sant Anton. Przygotowanie i przeprowadzenie Ośrodka zakopiańskiego przeprowadzone było głównie funduszami budżetowymi Zawodów F. I. S. Niezależnie od akcji przygotowania zawodników, wchodzących w skład drużyny reprezentacyjnej, biorącej udział w Zawodach F. I. S., prowadzoną była przez Zarząd Główny akcja przygotowania sportowego zawodników w terenie.

W sumie akcja Zarządu Głównego w kierunku podniesienia ilości i klasy zawodniczej dała na ogół dodatnie rezultaty, albowiem w porównaniu z okresem 1936/37 ilość zawodników zarejestrowanych w P. Z. N. z 1555 osób wzrosła na 1672.

Główny nacisk tej akcji położył Zarząd Główny na szkolenie młodego pokolenia zawodników. Prowadzona specjalna zaprawa dla juniorów przez trenerów zagranicznych, przy wybitnym współudziale Okręgu Podhalańskiego nie dała z rezultatami długo na siebie czekać. Już w czasie Zawodów F. I. S. pojawiło się wśród naszej młodzieży szereg młodych ambitnych talentów. Zarząd Główny dołożył starań aby tej pracy po Zawodach F. I. S. nie zahamować, lecz przeciwnie dążył do jej kontynuowania. Przeprowadził specjalny kurs zjazdowy i slalomowy dla młodzieży pod kierunkiem trenera austriackiego Zingerlego, w którym wzięło udział ponad 40 juniorów. Dla zaprawy młodego pokolenia zawodników przeprowadził Zarząd Główny Międzynarodowe Mistrzostwa Zjazdowe w Zakopanem w okresie Wielkiej Nocy. Zawody te ujawniły znowu szereg nowych talentów, a zapał tej młodzieży i odpowiadające wysokim wymaganiom sportowym podejście jej do zaprawy sportowej — pozwala rokować jak najlepsze nadzieje na przyszłość.

Również i inne dyscypliny sportowe wykazały znaczny postęp. Do nich należą przede wszystkim skoki. Ukazało się wiele nowych talentów a na czele ich młody zawodnik zakopiański Jan Kula. Już w ubiegłym roku na najpoważniejszych zawodach międzynarodowych stał się czołowym zawodnikiem europejskiego narciarstwa. Jakkolwiek w dyscyplinie biegów dystansowych nie osiągnęliśmy podobnych wyników, niemniej jednak ambitna walka zawodników polskich na Zawodach F. I. S., jak również i niektóre ich wyniki, zwłaszcza młodego zawodnika Zubka, świadczą najlepiej, że i w tej dziedzinie poszliśmy naprzód.

Wyniki sportowe zależne są nie tylko od pracy samych zawodników i ich przygotowania, nie tylko od ich ambicji, ale również także od atmosfery, wśród jakiej dany sport się wykonuje, oraz od urządzeń technicznych, które dla jego wykonywania stoją do dyspozycji. Niewątpliwą jest rzeczą, że przeprowadzenie na własnym terenie olbrzymiej międzynarodowej imprezy sportowej stworzyło konieczną dla rozwoju sportowego wszerz i wzwyż atmosferę oraz, że dokonane przez Polski Związek Narciarski urządzenia sportowe, których rea-

lizacja możliwą była jedynie z okazji tej wielkiej imprezy, będą na przyszłość tymi czynnikami, które pchną polski sport narciarski olbrzymim krokiem naprzód, i stanowić będą trwałą podwalinę dla jego dalszego rozwoju.

Drugim ważnym kierunkiem działalności Zarządu Głównego, do którego od szeregu lat przywiązuje zasadniczą uwagę i wiele prac i środków mu poświęca, jest akcja wyszkoleniowa P. Z. N.

Coroczny bardzo liczny przyrost zastępów nowych zwolenników narciarstwa, stanowi od szeregu lat specjalny problem P. Z. N. Należyte ujęcie tej akcji wymagało przede wszystkim licznej i doborowej kadry instruktorów P. Z. N. Akcję tę zapoczątkował P. Z. N. w roku 1932/33, przez urządzenie wielkiego kursu instruktorskiego P. Z. N. w Zakopanem. Kurs ten stał się zawiązką kadry egzaminowanych nauczycieli narciarstwa. Akcja ta w następnych latach przeszła przez szereg ewolucji rozwojowych, aż wreszcie w minionym dwuleciu nabrała właściwego już charakteru.

Stworzenie osobnej Komisji dla spraw wyszkoleniowych pod kierunkiem doświadczonego instruktora P. Z. N. p. mjra Leszka Lubicz-Nycza oraz wydzielenie tego działu pracy z zainteresowań czysto sportowych Związku, stworzyło racjonalne podstawy tej działalności.

W pierwszym rzędzie wiele uwagi poświęcił Zarząd Główny unifikacji zasad i metod szkolenia w Polskim Związku Narciarskim. Było rzeczą niewątpliwą dla Zarządu Głównego, że jakkolwiek opierać się musiał na doskonałych wzorach zagranicznych, których postęp poszedł o wiele dalej niż u nas, to sytuacja w narciarstwie polskim wymagała odrębnego ujęcia tej kwestii. Przedyskutowane przez Zarząd Główny w tym kierunku prace dały podstawy i ogólne wytyczne dla opracowania przez Komisję Wyszk. oraz następnie wydania „Zasad akcji wyszkoleniowej P. Z. N.".

Akcja wyszkoleniowa objęła dwa kierunki, a to przeszkolenie instruktorów P. Z. N. według zunifikowanych zasad, oraz szkolenie narciarskie na wszystkich szczeblach umiejętności jazdy na nartach.

Akcja przeszkalająca objęła w okresie sprawozdawczym znaczną większość instruktorów; akcja szkoleniowa powierzoną została szkołom P. Z. N., pozostającym pod ścisłą kontrolą i nadzorem Komisji Wyszk. P. Z. N.

Akcja wyszkoleniowa P. Z. N. polegała więc z jednej strony na zunifikowaniu techniki i metody szkolenia, z drugiej strony zaś na przeszkoleniu i selekcji instruktorów P. Z. N. oraz zorganizowaniu doborowych szkół narciarskich. Jakkolwiek wskutek poddania selekcji wszystkich instruktorów P. Z. N. — ich ilość z roku 1936/37 wynosząca wówczas 1379 instruktorów zmniejszyła się w pierwszym roku minionej kadencji do 903 osób, a więc 34.5%, to jednak już w roku następnym ilość instruktorów wzrosła do 1183. W wyniku więc tej akcji Polski Związek Narciarski rozporządza obecnie wielką, a doborową kadrą nauczycieli narciarstwa.

Kadra instruktorów P. Z. N. stoi dzisiaj na wysokim poziomie, oddając w terenie z wielkim poświęceniem i z wielkim zamiłowaniem usługi.

Umiejętne i fachowe kierownictwo P. Z. N. z roku na rok przynosi coraz bardziej wydatne wyniki. Dziś w Polsce na ogół nie widzi się już narciarzy nieumiejętnie szkolonych, a widzi się natomiast olbrzymie masy dobrze jeżdżą-

cych na nartach. Dzięki poparciu Ministerstwa Komunikacji Wydziału Turystyki Zarząd Główny P. Z. N. jest w trakcie nabycia pierwszorzędnego francuskiego filmu szkoleniowego. Doskonale ujęta metoda nauczania nowoczesnej techniki jazdy na nartach oraz rzeczowo i fachowo ujęta wersja filmu, dają gwarancję, że film ten spełni w akcji szkoleniowej P. Z. N. doniosłą rolę. Film jest dźwiękowy, a obecnie Zarząd Główny P. Z. N. jest w trakcie zawierania umowy o przetłumaczenie wersji francuskiej na wersję polską.

Do całokształtu spraw wyszkolenia sportowego należy również akcja P. Z. N. o charakterze wychowania fizycznego, któremu to celowi służy w Polskim Związku Narciarskim od szeregu lat z niesłabnącym efektem instytucja Odznaki za sprawność P. Z. N.

Mimo, że ostatni rok okresu sprawozdawczego wykazał znaczne zmniejszenie ilości zdobytych odznak, to fakt ten przypisać należy wyłącznie nad wyraz niekorzystnym warunkom śnieżnym minionej zimy. Niemniej nie wskazuje to na osłabienie akcji, gdyż liczba odznak w dwuletnim okresie minionej kadencji — wyniosła 7879 — wobec 6059 w okresach 1935/36 i 1936/37.

Szczególnie ważnym działem działalności Zarządu Głównego była działalność dotycząca turystyki zimowej. Temu zagadnieniu poświęca Polski Związek Narciarski od szeregu lat wiele uwagi, a rezultaty jakie w tej dziedzinie osiągnął zaliczyć należy do bardzo poważnych.

Zainteresowania swe w tej dziedzinie kierował Zarząd Główny przede wszystkim stwarzaniu warunków dla uprawiania turystyki, przy czym nadal respektował istniejącą od założenia P. Z. N. zasadę, iż bezpośrednio sam tej akcji nie przedsiębierze, lecz czynności te koordynuje i daje inicjatywę. Odnosi się to przede wszystkim do akcji inwestycyjnej, tak o ile chodzi o schroniska, jak też i szlaki narciarskie.

W tej dziedzinie zanotować należy dalsze osiągnięcia Polskiego Związku Narciarskiego, a mianowicie w okresie sprawozdawczym powstał szereg wielkich obiektów, które stan posiadania turystycznego zagospodarowania P.Z.N. znacznie podniosły. Do nich należy przede wszystkim wybudowanie nowoczesnego hotelu górskiego na Kalatówkach przez Tatrzańskie Towarzystwo Narciarzy w Krakowie. Zarząd Główny podkreślić musi tutaj wielki wysiłek pracy i zabiegów, ze strony T. T. N., które dokonało budowy, zdawaćby się mogło przechodzącej granice możności klubu narciarskiego. Do tych osiągnięć zaliczyć należy budowę schroniska narciarsko-turystycznego na Lubaniu również przez Tatrzańskie Towarzystwo Narciarzy, otwierające nowe a trudne dotychczas z braku zagospodarowania dostępne tereny górskie. Wreszcie do tych osiągnięć należy będące w trakcie wykończenia schronisko Warszawskiego Klubu Narciarskiego w Rafajłowej.

W dziedzinie udostępnienia Karpat wszczął Zarząd Główny wielką akcję z natury rzeczy na szereg lat rozłożoną budowy i dostosowania istniejących szlaków turystycznych do potrzeb narciarstwa, wzdłuż całego łańcucha Karpat. Opracowanie planu budowy i przebudowy szlaków zimowych zostało ukończone, plan i kosztorysy zostały wniesione do Ministerstwa Komunikacji Wydziału Turystyki i jest uzasadniona nadzieja, że w bieżącym okresie można będzie przystąpić do jego realizacji.

W dziedzinie udogodnień turystycznych — do jakiej należą ulgi kolejowe przyznawane przez Ministerstwo Komunikacji — Zarząd Główny P. Z. N. pozostaje w ścisłym kontakcie z władzami państwowymi P. K. P., którym rzeczowe i uzasadnione postulaty przedkłada. Również i w tej dziedzinie zanotować należy dalsze osiągnięcia, przez wprowadzenie książeczek narciarskich turystycznych, uprawniających na podstawie legitymacji członkowskiej P.Z.N. do ulgowych przejazdów kolejowych w celach narciarskich i turystycznych. Podkreślić należy, że Polski Związek Narciarski przestrzegał zasady, iż korzystać z tych ulg mogą jedynie czynni narciarze i turyści zrzeszeni w P. Z. N. W tej mierze władze kolejowe zwłaszcza w ostatnim roku podnosiły wiele zastrzeżeń o tyle, że nie zawsze ulgi te wykorzystywane były zgodnie z przeznaczeniem, niemniej atoli stwierdzić się musi, że ingerencja kontrolnych organów kolejowych pojmowana była zbyt rygorystycznie w stosunku do istniejących przepisów. Z tego też powodu Zarząd Główny P. Z. N. miał sposobność przedstawić odnośne dezyderaty Polskiego Związku Narciarskiego władzom kolejowym i jest uzasadniona nadzieja, że sprawa ta przy opracowaniu nowej taryfy osobowej zostanie po myśli potrzeb narciarstwa i turystyki załatwiona.

W tej dziedzinie zanotować należy również ingerencję Zarządu Głównego w kierunku uzyskiwania dogodnych połączeń kolejowych i rozszerzenia zasięgu działania narciarskich i turystycznych ulg kolejowych. Materiały w tym celu zbierane były na dorocznych konferencjach programowych, którym to celom głównie konferencje wiosenne były poświęcone.

Wiele uwagi poświęcał Zarząd Główny sprawom należytego zorganizowania akcji ratowniczej. Olbrzymi ruch narciarstwa zwłaszcza w ośrodkach największego jego nasilenia wymagał specjalnej w tym kierunku akcji. Akcję tę za poparciem Zarządu Głównego P. Z. N. prowadziło tak jak poprzednio Towarzystwo Krzewienia Narciarstwa, które w tej dziedzinie odniosło już poważne osiągnięcia, tak, że na ogół instytucja ratownictwa T. K. N. osiągnęła znaczny stopień sprawności.

Wiele studiów poświęcił Zarząd Główny w kierunku racjonalnego ujęcia sprawy przewodnictwa zimowego. Sprawa ta przy masowej turystyce narciarskiej zasadniczego zagadnienia — winna być ujęta w porozumieniu z istniejącymi już tego rodzaju instytucjami.

Sprawa kolaboracji i współpracy P. Z. N. w dziedzinie zagadnień turystycznych z Polskim Towarzystwem Tatrzańskim weszła w okresie sprawozdawczym na nowe drogi rozwojowe. Obecnie są już wszelkie podstawy do twierdzenia, że dzięki zawartej przez P. Z. N. z P. T. T. umowie o współpracę — sprawa ta realizowaną będzie dla dobra i dalszego rozwoju turystyki polskiej.

Będący dla Polskiego Związku Narciarskiego od lat dwóch przeszkodą w kontynuowaniu współpracy z Polskim Towarzystwem Tatrzańskim spór sądowy o budowę ścieżki Morskie Oko—Szpiglasowa Przełęcz, przeprowadzoną przez P. Z. N. z upoważnienia Min. Kom. Wydz. Tur., został przez P. T. T. całkowicie umorzony.

Na tej zasadzie przystąpił Polski Związek Narciarski do ułożenia z Polskim Tow. Tatrzańskim szczegółowych warunków współpracy we wszystkich

dziedzinach stycznych obu organizacyj, przy układaniu których tak P. T. T. jak i P. Z. N. powołały się na wieloletnią wspólną działalność i kolaborację oraz na dotychczasowe dodatnie wyniki tej współpracy dla dobra turystyki polskiej.

Obie wspomniane organizacje ustaliły, że współpraca będzie odbywać się w Komisjach Porozumiewawczych przy Zarządach Głównych P.T.T. i P.Z.N. oraz w komisjach terenowych, a obejmować będzie w pierwszym rzędzie wszystkie sprawy organizacyjne, wyłaniające się z działania na wspólnym terenie, aktualne sprawy turystyki, ratownictwa i przewodnictwa, wzajemność ulg w schroniskach obu organizacyj oraz sprawy budowy ścieżek turystycznych dla ruchu masowego i tras narciarskich.

Zarząd Główny P. Z. N. do tej współpracy przystąpił z całkowitą dobrą wolą oraz widzi w niej element twórczy dla pracy nad rozwojem turystyki polskiej, mając uzasadnione podstawy istnienia tych samych tendencyj w Polskim Tow. Tatrzańskim.

Akcja zrzeszająca członków w Polskim Związku Narciarskim jako akcja o zasadniczym statutowym znaczeniu również w okresie sprawozdawczym wiele troskliwości ze strony Zarządu Głównego doznała. Akcja ta zależna jest w dużej mierze od ulg i przywilejów, jakie członkowie Polskiego Związku Narciarskiego ze strony Zarządu Głównego P. Z. N. otrzymują ale zależną jest również od więzi organizacyjnej między władzami Polskiego Związku Narciarskiego a jego członkami. Zarząd Główny starał się ulgi i przywileje przysługujące członkom P. Z. N. w dalszym ciągu rozbudowywać, niemniej jednak zdawał sobie sprawę, że główną podstawą akcji zrzeszającej winna być przede wszystkim wspomniana więź organizacyjna. Postulaty, jakie z tego tytułu się wyłaniają, starał się Zarząd Główny P. Z. N. zrealizować przede wszystkim w strukturze nowego statutu P. Z. N. Aczkolwiek los tego projektu został przez Nadzwyczajny Walny Zjazd Delegatów P. Z. N. w dniu 9 lipca 1939 r. przesądzony w sensie negatywnym, to jednak obowiązkiem przyszłych władz P. Z. N. winno być dalsze dążenie do wzmożenia w tym kierunku działalności.

I. ILOŚĆ TOWARZYSTW W SEZONIE 1937/38 (31. V. 1938)

Okręg	Ilość klubów	Ilość członków zgłoszonych do P. Z. N.
I. Warszawski	55	5.225
II. Wileński	18	265
III. Lwowski	35	2.380
IV. Podhalański	16	1.127
V. Krakowski	50	5.593
VI. Śląski	35	3.043
VII. Grodzieński	6	115
VIII. Przemyski	24	858
IX. Pomorski	11	462
X. Wołyński	14	248
Razem	264	19.316

II. ILOŚĆ TOWARZYSTW W SEZONIE 1938/39 (1. V. 1939)

Okręg	Ilość klubów	Ilość członków zgłoszonych do P. Z. N.
I. Warszawski	57	6.179
II. Wileński	19	168
III. Lwowski	36	4.183
IV. Podhalański	14	1.437
V. Krakowski	52	7.262
VI. Śląski	40	3.841
VII. Grodzieński	8	83
VIII. Przemyski	22	1.123
IX. Pomorski	12	620
X. Wołyński	13	159
Razem	273	25.055

Niemniej zanotować należy dalszy rozwój Polskiego Związku Narciarskiego w tej dziedzinie, a cyfra narciarzy zrzeszonych wynosząca na koniec maja 1939 r. 25.055 w P. Z. N. jest cyfrą w dotychczasowym rozwoju Związku rekordową. Tendencja Zarządu Głównego, aby organizacje narciarskie działające w terenie wzrastały na sile na ogół była korzystnie realizowana. Średnia klubowa, wynosząca w ostatnim roku okresu sprawozdawczego 91⅓, aczkolwiek nie osiągnęła cyfr rekordowych z okresu 1932/33 i 1936/37 — niemniej niedaleko od nich odbiegła i na ogół istniejący stan siły klubów został utrzymany.

STAN ŚREDNIEJ KLUBOWEJ W POSZCZEGÓLNYCH OKRĘGACH P. Z. N.

Okręg	Sezon 1937/8	Sezon 1938/39
I. Warszawski	95	108
II. Wileński	14	8
III. Lwowski	68	119
IV. Podhalański	70	102
V. Krakowski	111	139
VI. Śląski	87	96
VII. Grodzieński	19	10
VIII. Przemyski	35	51
IX. Pomorski	42	51
X. Wołyński	18	12

Omawiając prace Związku podkreślić należy, że sprawne funkcjonowanie całej administracji i księgowości zawdzięcza się dobrej organizacji pracy biura P. Z. N. i jego personalowi. Personal złożony z kierownika, 4 urzędniczek i dochodzącego księgowego, posiada wieloletnie doświadczenie a nadto rzeczy-

wiste zrozumienie i przywiązanie do spraw Związku. Dzięki temu nawet w okresie największego natężenia, w okresie przygotowań zawodów F. I. S. i w czasie samych zawodów, kiedy to nieraz nawał robót wymagał kilkunastogodzinnej bez przerwy pracy, nie było żadnych usterek i biuro wywiązywało się z swych obowiązków bez zarzutu. Poniższe dane statystyczne dają pewien przegląd ilości pracy przez biuro wykonanej.

Wysłano	1937/38		1938/39		Razem za 2 lata	
	Ilość komu-nikat.	Ilość egzem-plarzy	Ilość komu-nikat.	Ilość egzem-plarzy	Ilość komu-nikat.	Ilość egzem-plarzy
Komunikatów Zarządu Głównego	14	5.535	14	6.232	28	11.767
Komunikatów Komisji Sportowej	7	1.714	9	2.395	16	4.109
Komunikatów Oficjalnych Zawodów	16	6.588	16	10.976	32	17.564
Komunikatów weryfikacyjnych Odznaki za Sprawność	144	60.192	43	18.347	187	78.539
Komunikatów Komisji Wyszkoleniowej	7	5.508	8	3.184	15	8.692
Komunikatów Komisji Wyszkoleniowej Specjalnych	—	—	5	1.000	5	1.000
Komunikatów Komisji Turystycznej	7	2.729	7	3.053	14	5.782
Komunikatów Komisji Narciarstwa Nizinnego	2	826	2	850	4	1676
Komunikatów Komisji Wydawniczej	1	21	2	50	3	71
Serwisów Prasowych	24	885	27	1.188	61	2.073
Komunikatów Specjalnych	2	499	4	1.740	6	2.239
Protokoły Rady Narciarskiej	2	66	2	66	4	132
Protokoły Zarządu Głównego	11	198	8	144	19	342
Druki i zawiadomienia	—	5.220	—	3.101	—	8.321
Razem	235	89.981	153	52.326	388	142.307

Wysłano	W sezonie 1937/38	W sezonie 1938/39
Legitymacyj czarnych	11.404	13.297
Legitymacyj żółtych	948	99
Nalepek na legitymacje czarne	19.196	24.133
Nalepek na legitymacje żółte	1.922	263
Nalepek L. P. T.	14.329	—
Nalepek Rozdawnictwa Nart	433	318
Zapisów startowych Odznaki za Sprawność	5.059	3.225
Protokołów Odznaki Górskiej	7.241	3.803
Książeczek marszowych Odznaki Nizinnej	276	76
Odznak za sprawność	960	1.511
Odznak górskich	512	414
Miniaturek odznak górskich	243	119
Odznak nizinnych	72	36
Odznak członkowskich P. Z. N.	3	89
Odznak funkcyjnych	35	28
Legitymacyj dla funkcjonariuszów P. Z. N.	365	162
Opasek instruktorskich	84	39
Kart zawodniczych	740	361

Wysłano wydawnictw P. Z. N.	W sezonie 1937/38	W sezonie 1938/39
Regulamin F. I. S.	12	35
Regulamin P. Z. N.	12	19
„Podręcznik narciarski" — Inż. A. Bobkowski	2	1
„Jazda na nartach" — W. Ziętkiewicz	3	1
„Narciarska zaprawa biegowa i skokowa" — Kasprzyk Artur i Czech Bronisław	6	2
„Zasady akcji wyszkoleniowej PZN." — Leszek Lubicz-Nycz	57	11
„Wytyczne nauczania i zasady jazdy na nartach" — Leszek Lubicz-Nycz	74	113
„Przewodnik narciarski po terenach Karpat Wschodnich" — Inż. Maksymilian Dudryk	5	—
„Przewodnik narciarski po Karpatach i Tatrach" — Z. Klemensiewicz	8	1
„Szlaki narciarskie Tatr Polskich" — Józef Oppenheim	11	4
„Beskidy Wysokie" — W. Midowicz	6	31

Sezon	Razem	Wpłynęło pism	Wyszło pism
1937/38	15.087	7.055	8.032
1938/39	17.278	7.925	9.353
Razem za 2 lata	32.365	14.980	17.385

Za okres	Rachunków wysłano	Pozycyj kasowych	Pozycyj księgowości
1937/38	3.446	1.988	5.858
1938/39	2.990	3.683	7.486

Tak więc na ogół wszystkie elementy działalności Związku — mimo tak absorbującej pracy, jaka była potrzebna dla organizacji Mistrzostw Świata F. I. S. 1939, nie doznały uszczerbku, lecz owszem na każdym polu tej pracy zanotować można dalsze postępy.

Trzecim wreszcie programowym zadaniem Zarządu Głównego P. Z. N., które w okresie sprawozdawczym miał do wykonania, była zlecona przez ostatni Zwyczajny Walny Zjazd Delegatów w 1937 r. reorganizacja Polskiego Związku Narciarskiego i przygotowanie nowego projektu statutu. Do pracy tej przystąpił Zarząd Główny z wielką uwagą i z wielką troską.

Wychodząc z tez i założeń uchwalonych przez XVII Zwyczajny Walny Zjazd Delegatów, a mianowicie by:

1) wpływ na losy i pracę Związku powierzyć przede wszystkim członkom Polskiego Związku Narciarskiego, wykazującym wybitną działalność, a więc wagę i znaczenie poszczególnych Klubów i Sekcyj narciarskich uzależnić od stopnia ich działalności,
2) rozszerzyć zakres działania Okręgów Narciarskich i prace Zarządu Głównego ściślej powiązać z pracą w terenie,

przystąpił Zarząd Główny do tej pracy pod kątem stworzenia podstaw statutowych pod dalszą działalność i rozwój Polskiego Związku Narciarskiego.

Zarząd Główny ustaliwszy ogólne tezy i zasady reorganizacji Związku — powołał specjalną Komisję pod przewodnictwem dra Aleksandra Bonieckiego, wiceprezesa Zarządu Głównego P. Z. N. w składzie: red. Stanisława Faechera, wiceprezesa P. Z. N. płk. Alojzego Wir-Konasa, członka Zarządu Głównego P. Z. N., dyr. Romana Loteczki, członka Zarządu Głównego P. Z. N. oraz dra Kazimierza Załuskiego, wiceprezesa Zarządu Głównego P. Z. N. i Bohdana Małachowskiego b. kierownika Biura P. Z. N.

Komisja ta rozpoczęła swą pracę od rozesłania ankiety do wszystkich członków władz Polskiego Związku Narciarskiego oraz osób działających w terenie, które swym doświadczeniem dawały rękojmię wniesienia pozytywnych wartości w tę pracę. Wynik ankiety — aczkolwiek co do ilości nadesłanych uwag — nie odpowiadział może oczekiwaniom — dał jednak Komisji Statutowej wiele cennego materiału. Na ogół ankieta wypowiedziała się za niewprowadzaniem zasadniczych zmian, uważając dotychczasową strukturę Polskiego Związku Narciarskiego, za taką, która zdała swój egzamin życiowy.

Komisja Statutowa po wielu żmudnych i rzeczowych dyskusjach opracowała projekt zmian statutu, który przedłożyła Zarządowi Głównemu do aprobaty. Zarząd Główny zwołał zebranie prezesów Okręgów Narciarskich, któremu to zebraniu przedstawił przygotowany projekt statutu. Zebranie, wprowadzając szereg poprawek, opracowany przez Komisję Statutową projekt statutu zaakceptowało. Tak przepracowany projekt statutu stał się podstawą dyskusji na posiedzeniu Rady Narciarskiej w dniu 11 czerwca br., która z przeprowadzonymi przez siebie zmianami projekt statutu w ostatecznej redakcji zatwierdziła.

Zgodnie z zaleceniami ostatniego Zwyczajnego Walnego Zjazdu Delegatów — Zarząd Główny P. Z. N. opierając się na uchwale Rady Narciarskiej zwołał Nadzwyczajny Walny Zjazd Delegatów P. Z. N. w dniu 9 lipca 1939 r. którego przedmiotem obrad był wyłącznie omawiany projekt zmian statutowych. Po ożywionej i całodziennej dyskusji — Nadzwyczajny Walny Zjazd Delegatów nie zdołał uzyskać potrzebnej do uchwalenia zmian statutowych, statutowo, kwalifikowanej większości.

Zblokowany zespół Klubów i Sekcyj Narciarskich — pod hasłem opozycji w stosunku do wszelkich poczynań ustępującego Zarządu Głównego — odniósł się negatywnie do projektu statutu i zapoznał tym samym żywotne interesy Klubów i Sekcyj Narciarskich, pod kątem których projekt statutu był opracowany, nie dając wzamian żadnej realnej i rzeczowej propozycji.

Przechodząc do omówienia zewnętrznych zagadnień natury organizacyjnej — wypada omówić kontakt Polskiego Związku Narciarskiego zarówno z władzami państwowymi, samorządowymi jak też instytucjami sportowymi i turystycznymi.

Z racji swego charakteru, jako oragnizacji sportowej i wychowania fizycznego otrzymał Polski Związek Narciarski wybitną pomoc ze strony Ministerstwa Spraw Wojskowych i ze strony Państwowego Urzędu W. F. i P. W. Pomoc ta okazana Polskiemu Związkowi Narciarskiemu nie tylko przy organi-

zacji Narciarskich Mistrzostw Świata, ale i w codziennych i normalnych potrzebach Związku — była w okresie sprawozdawczym nad wyraz cenną.

Funkcje Delegata Państw. Urzędu WF. i PW. do Zarządu Głównego oraz Rady Narciarskiej P. Z. N. powierzoną została płk. dypl. int. Tadeuszowi Fonferce, zaś funkcje zastępców delegata Państw. Urzędu WF. i PW. pełnili w sezonie 1937/38 mjr dr Zdzisław Szydłowski, zaś w sezonie 1938/39 ppłk Janusz Górecki.

W zakresie działalności turystycznej i inwestycyjnej szczególną uwagę przykładał Zarząd Główny do utrzymania ścisłego kontaktu z Ministerstwem Komunikacji i jego Wydziałem Turystyki. Dzięki doniosłej pomocy, jaką władze Ministerstwa Komunikacji udzieliły Polskiemu Związkowi Narciarskiemu — zdołał przeprowadzić cały szereg inwestycyj, stanowiących wspaniałą oprawę Narciarskich Mistrzostw Świata — Zawodów F. I. S. Dzięki poparciu Wydziału Turystyki Ministerstwa Komunikacji Zarząd Główny P. Z. N. zdołał zrealizować należytą i celową sieć tras zjazdowych w okolicy Kasprowego Wierchu i w Zachodnich Tatrach. Również dzięki temu poparciu mógł Zarząd P. Z. N. prowadzić nadal inwestycyjną akcję schroniskową oraz akcję rozbudowy szlaków narciarskich.

Stosunki zagraniczne w P. Z. N. znachodziły zawsze należyte zrozumienie i poparcie ze strony Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Ministerstwo to zwłaszcza, doceniając w pełni propagandowe znaczenie Narciarskich Mistrzostw Świata F. I. S. — udzieliło Związkowi wydatnej pomocy.

Władze II. i I. Instancji — zwłaszcza Urzędy Wojewódzkie, Starostwa, Okręgowe Dyrekcje P. K. P. udzielały Związkowi i jego członkom zawsze cennego poparcia. Również na szczególne podkreślenie zasługuje kontakt z Okręgowymi Urzędami WF. i PW. Także władze samorządowe udzielały pomocy przy realizowaniu zamierzeń Związku. Na podkreślenie zasługuje wybitna pomoc finansowa i organizacyjna, jaką Zarząd Główny P. Z. N. doznał — zwłaszcza przy organizacji Narciarskich Mistrzostw Świata F. I. S. ze strony władz samorządowych zakopiańskich — a w szczególności ze strony ich burmistrza inż. Eugeniusza Zaczyńskiego.

Organizacyjne kontakty Zarządu Głównego ze Związkiem Polskich Związków Sportowych rozwijały się nadal przy pełnej współpracy Zarządu Głównego P. Z. N., opartej na zasadzie zupełnej lojalności w stosunku do władz Związku Polskich Związków Sportowych oraz przy poparciu zamierzeń P. Z. N. z jego strony. Członkiem Zarządu Związku Polskich Związków Sportowych był nadal wiceprezes Rady Narciarskiej płk Stanisław Barzykowski.

Międzynarodowe stosunki sportowo-organizacyjne z Międzynarodową Federacją Narciarską uległy zwłaszcza w następstwie zorganizowanych w Polsce Zawodów F. I. S. — dalszemu wzmocnieniu, a wielki wysiłek P. Z. N. dokonany w realizacji powyższych Zawodów — doznał oficjalnego i nad wyraz pochlebnego ze strony Dyrekcji F. I. S. uznania. Prezes Polskiego Związku Narciarskiego piastował nadal godność członka Dyrekcji F. I. S. Delegatami Polskiego Związku Narciarskiego na Kongres Federacji w Helsinkach byli: prezes P. Z. N. inż. Aleksander Bobkowski, wiceprezes Zarządu Głównego dr Kazimierz Załuski, oraz kapitan sportowy P. Z. N. dr Henryk Szatkowski.

Współpraca P. Z. N. z Międzynarodową Unią Zrzeszeń Alpinistycznych (Union Internationale des Associations d'Alpinisme) w dalszym ciągu kontynuowaną była a referentem jej ze strony Zarządu Głównego P. Z. N. był prof. dr Zygmunt Klemensiewicz.

Kontakty z zagranicznymi Związkami narciarskimi w okresie sprawozdawczym były nad wyraz żywe. Z Norweskim Związkiem Narciarskim łączyły Polski Związek Narciarski — podobnie jak i w latach poprzednich przyjacielskie stosunki sportowe. Podobnie też kształtowały się stosunki sportowe z Węgierskim Związkiem Narciarskim, a przez szereg wyjazdów do Szwajcarii pomyślnie układały się stosunki ze Szwajcarskim Związkiem Narciarskim. Nadto doszło do skutku szereg spotkań z Niemieckim Związkiem Narciarskim, opartych na zasadzie pełnej wzajemności.

Wewnętrzno-krajowe stosunki organizacyjne uzewnętrzniały się — podobnie jak w poprzednich latach — w formie współpracy P. Z. N. z władzami państwowymi, samorządowymi tudzież z instytucjami sportowymi i turystycznymi na dorocznych konferencjach programowych.

Z Ligą Popierania Turystyki stosunki międzyorganizacyjne rozwijały się nadal w zgodnej i harmonijnej współpracy, a Zarząd Główny P. Z. N. doznał ze strony Zarządu Głównego L. P. T. w okresie organizacji i przeprowadzenia Zawodów F. I. S. wiele cennej pomocy.

Współpraca ze Związkiem Ziem Górskich kształtowała się na zasadzie pełnej koordynacji, przy czym Polski Związek Narciarski przez swych członków Zarządu w osobach inż. Aleksandra Bobkowskiego, dra Aleksandra Bonieckiego, dra Kazimierza Załuskiego i płk. Stanisława Barzykowskiego — bierze czynny udział w Zarządzie Głównym Związku Ziem Górskich względnie w Okręgowych Zarządach tegoż Związku.

Jak wspomniano na innym miejscu — stosunki między Polskim Związkiem Narciarskim a Polskim Towarzystwem Tatrzańskim ułożyły się w sensie pozytywnej współpracy, opartej o szczerą wolę oraz na zasadzie poszanowania prac i ideologii obu organizacyj.

Na szczególne wyróżnienie zasługuje współpraca P. Z. N. z Towarzystwem Krzewienia Narciarstwa. Jego rola w realizowaniu zadań i celów Polskiego Związku Narciarskiego jest niezwykle doniosła, a w okresie sprawozdawczym doznała dalszej rozbudowy. Rozdawnictwo nart, organizacja wędrownych kursów narciarskich, organizacja zimowego ratownictwa górskiego, informacje meteorologiczne w formie Śniegowego Komunikatu Narciarskiego oraz wszczęte nowe prace studiów śniegowych i lawinowych w utworzonej Karpackiej Komisji Śniegowej i Lawinowej przy T. K. N., organizacja stacyj narciarsko-turystycznych — jest to działalność, która cele Polskiego Związku Narciarskiego uzupełniająco realizuje.

Zarząd Główny Polskiego Związku Narciarskiego — zdając sprawę z działalności za okres minionego dwulecia — poczuwa się do obowiązku złożenia gorących podziękowań wszystkim wspomnianym wyżej Władzom Państwowym i Samorządowym, Instytucjom Sportowym i Turystycznym — za pomoc udzieloną przy realizacji zamierzeń Polskiego Związku Narciarskiego.

KOMISJA SPORTOWA

Ubiegły okres sprawozdawczy obejmujący sezony 1937/38 i 1938/39 stał pod znakiem przygotowań Zawodów F. I. S. i w tym kierunku szły przede wszystkim wysiłki organizacyjne i finansowe Związku. Niemniej jednakże Komisja Sportowa starała się, aby akcja sportowa w Okręgach poza zakopiańskich nie doznała uszczerbku i o ile tylko warunki atmosferyczne pozwolą została przeprowadzona.

1937/38

Sezon ten był pierwszym, w którym nastąpiło wyłączenie spraw wyszkoleniowych z Komisji Sportowej i utworzenie nowej Komisji Wyszkoleniowej. Ta reorganizacja była dla obu spraw połączona z wielką korzyścią a zyskały na tym przede wszystkim sprawy wyszkoleniowe, którymi zaczął dysponować nowy ośrodek pracy w Związku Narciarskim. Komisja Sportowa uwolniona od wszystkich spraw instruktorskich mogła znacznie więcej czasu poświęcić sprawom czysto sportowym i zawodniczym.

Już w lutym 1937 roku otrzymał Polski Związek Narciarski mandat od Dyrekcji F. I. S. zorganizowania Zawodów o Mistrzostwo Świata w roku 1939. Od tego momentu więc można było rozpocząć prace przygotowawcze. Zarząd Główny P. Z. N. uznając wagę tych przygotowań wyasygnował większe środki, które pozwoliły na uruchomienie w Zakopanem Ośrodka Treningowego, dożywianie zawodników, zakup sprzętu i ekwipunku, sprowadzenie trenera zagranicznego, zaangażowanie instruktorów krajowych itd. W Ośrodku zakopiańskim brało udział 50 zawodników, z czego 30 było dożywianych, w tym 3 zawodniczki. Kierownictwo administracyjne Ośrodka sprawował por. Dąbrowski, zaprawę suchą i część treningu prowadził Bronisław Czech, treningi biegowe i skokowe Norweg Sverre Midtskau, treningi zjazdowe Austriak Sepp Rehrl. Uczestnicy Ośrodka zaopatrzeni byli w kilkadziesiąt par nart krajowych i zagranicznych, a częściowo także w buty narciarskie i ubrania. Nadto otrzymywali w czasie treningów bezpłatne przejazdy na Kasprowy.

Poza Ośrodkiem zakopiańskim uruchomione zostały treningi w Okręgu Śląskim, które prowadził Bronisław Czech i Jan Bochenek oraz w Okręgu Lwowskim, gdzie pracował Marian Orlewicz.

Najważniejszy poza Zakopanem ośrodek sportowy tzn. Śląsk zorganizował przy pomocy Komisji Sportowej 2 ośrodki treningowe: pierwszy obejmujący 30 uczestników w Szczyrku, umieszczonych w obozie W. K. S. Bielsko, oraz drugi obejmujący 30 zawodników w Wiśle w czasie od Świąt Bożego Narodzenia do 23 stycznia.

Treningi zawodników Okręgu Lwowskiego prowadził Marian Orlewicz w dwóch grupach, a mianowicie jedna obejmowała zawodników skoczków, biegaczy i zjazdowców, a druga młodzież szkolną. Warunki śnieżne pozwoliły na treningi na skoczni na Pohulance (do 40 metrów) oraz na małej skoczni dla młodzieży szkolnej. Kurs ten trwał 2 tygodnie.

Ośrodek Treningowy w Zakopanem prowadzony był także w czasie wio-

sennym, a po zaledwie 6-tygodniowej przerwie letniej został uruchomiony z dniem 15 sierpnia z powrotem. Część zawodników trenujących otrzymała pracę i możność zarobkowania przy robotach inwestycyjnych w Zakopanem.

ZAWODY. Jedynymi zawodami organizowanymi przez Komisję Sportową były XIX Międzynarodowe Mistrzostwa Polski w Zakopanem, które cieszyły się niezwykle liczną frekwencją krajową oraz licznym udziałem zawodników niemieckich, austriackich i węgierskich. Mistrzem Polski na rok 1938 został Mieczysław Wnuk, członek zakopiańskiej „Wisły“ pokonując w biegu złożonym 34 konkurentów. Mistrzem Polski w złożonym biegu zjazdowym został Austriak Sepp Rehrl, zdobywając pierwsze miejsce tak w biegu zjazdowym przy 179 startujących, jak i w slalomie przy 40 startujących. Zawodnik ten może poszczycić się także zwycięstwem w biegu 50 km, gdzie pokonał 55 uczestników. Tego rodzaju wynik jest pięknym świadectwem tego, że właściwy trening i wola zwycięstwa mogą doprowadzić do tak niezwykłych rezultatów, jak pierwsze miejsca w konkurencjach alpejskich i maratonie narciarskim. Praca i wynik Rehrla powinny stać się przykładem i zachętą dla naszych zawodników w dalszej pracy. Mistrzynią Polski w złożonym biegu zjazdowym została Austriaczka Helga Gödl, zwyciężając również i w biegu zjazdowym na 39 startujących i w slalomie na 15 startujących. W biegu 18 km startowało 168 zawodników, trudne zwycięstwo po ostrej walce odniósł Stanisław Karpiel z P. W. Leśników. W skokach otwartych wzięło udział 83 zawodników, niespodziewane zwycięstwo odniósł Andrzej Marusarz, okazując, że posiada on jeszcze wielkie możliwości. W biegu rozstawnym wzięło udział 37 sztafet, zwyciężyła drużyna Strzelca Zakopiańskiego w składzie: Edward Dziadoń, Jan Karpiel, Teodor Dawidek, Edward Nowacki.

WYNIKI MISTRZOSTW POLSKI W 1938 R.

Bieg rozstawny 4 × 10 km o Mistrzostwo Polskiego Związku Narciarskiego na rok 1938 i puchar Stanisława Faechera. Na starcie stanęło drużyn 22, z których bieg ukończyło 19.

1)	*SN Strzelec I. Zakopane*		
	Dziadoń Edward	59:58	
	Karpiel Jan	58:13	
	Dawidek Teodor	1:01:14	
	Nowacki Edward	51:29	3:50:54
2)	*SN Wisła I. Zakopane*		
	Wnuk Mieczysław	58:30	
	Orlewicz Marian	59:57	
	Górski Michał	1:00:40	
	Wowkonowicz Tadeusz	55:46	3:54:53
3)	*ON Sokół III. Zakopane*		
	Bursa Józef	1:00:57	
	Marduła Franciszek	59:13	
	Kysiak Teodor	59:16	
	Wawrytko Stanisław	55:40	3:55:06
4)	*SN PTT I. Zakopane*		
	Pęksa Andrzej	58:44	
	Skupień Stanisław	59:26	
	Marusarz Andrzej	1:01:25	
	Berych Władysław	55:41	3:55:16

5)	*SN PTT II. Zakopane*		
	Zubek Józef	1:00:46	
	Mieszczak Józef	57:42	
	Lorek Eugeniusz	1:03:03	
	Dawidek Jan	56:44	3:58:15
6)	*ON Sokół Nowy Targ*		
	Fąfrowicz Ferdynand	1:01:15	
	Zubek Władysław	59:11	
	Watycha Stanisław	1:01:49	
	Fąfrowicz Stefan	56:39	3:58:54
7)	*SN Wisła II. Zakopane*		
	Gabryś Ludwik	1:02:41	
	Michalski Stanisław	59:06	
	Klocek Stanisław	1:00:22	
	Sitarz Józef	58:21	4:00:30
8)	*SN Wisła III. Zakopane*		
	Wilga Jan	1:00:34	
	Grandfeld Anatol	1:02:36	
	Roj Władysław	1:00:25	
	Bobowski Jan	58:49	4:02:24
9)	*SKN I. Katowice*		
	Legierski Jan I.	1:05:35	
	Czepczor Jan	58:41	
	Sikora Józef I.	1:00:57	
	Matuszny Józef	57:42	4:02:55
10)	*SKN II. Katowice*		
	Wawrzacz Jan	59:42	
	Bury Antoni	1:01:10	
	Sikora Józef II.	1:01:21	
	Legierski Józef II.	1:03:36	4:05:49
11)	*SN Strzelec III. Zakopane*		
	Szczepaniak Jan	1:03:19	
	Galica Władysław	1:01:55	
	Mocarny Stopka Stan.	1:01:30	
	Karpiel Kazimierz	59:20	4:06:04
12)	*SN Strzelec II. Zakopane*		
	Chotarski Stanisław	59:59	
	Tomasik Bogusław	59:22	
	Pradziad Stanisław	1:03:55	
	Ustupski Jan	1:04:31	4:07:47
13)	*Magyar Si Szövetség*		
	Belloni Gyula	1:02:54	
	Petrich Geza	1:02:07	
	Dr. Dezsö Kornel	1:05:06	
	Kiss Janos	58:38	4:08:45
14)	*SN Wisła V. Zakopane*		
	Doroba Wacław	1:02:24	
	Tapek Franciszek	1:02:04	
	Trzebunia Stanisław	1:08:41	
	Gronikowski Stanisław	1:07:01	4:20:10
15)	*SN PTT III. Zakopane*		
	Bahdaj Jan	1:03:23	
	Stanowski Chmiel	58:30	
	Ćwiertniewicz Zbigniew	1:10:15	
	Rysiakiewicz Zygmunt	1:09:51	4:21:59
16)	*SN Strzelec IV. Zakopane*		
	Chotarski Józef	1:06:40	
	Pradziad Władysław	1:04:45	
	Majchrowicz Jan	1:11:10	
	Lasak Andrzej	1:01:24	4:23:59
17)	*Wintersportklub Bielsko*		
	Kojdecki Hans	1:04:25	
	Herma Ernst	1:05:43	

	Schubert Hans	1:14:55	
	Płonka Rudolf	1:03:02	4:28:05
18)	*Okręg Wołyński PZN*		
	Stepaniuk Arseniusz	1:06:52	
	Jenkner Wilhelm	1:04:20	
	Towliszew Franciszek	1:12:56	
	Mielniczuk Aleksander	1:07:37	4:31:45
19)	*SN AZS Lwów*		
	Dęboróg Kazimierz	1:04:30	
	Urbański Lesław	1:09:03	
	Eljasiewicz Roman	1:21:29	
	Kocko Roman	1:06:42	4:41:44

Bieg 18 km w konkurencji otwartej i dla Mistrzostwa Polski na rok 1938. Na starcie stanęło 101 zawodników, z których bieg ukończyło 91.

1)	Karpiel Stanisław	SN PW Leśn. Lwów	1:14:58
2)	Wnuk Mieczysław	SN Wisła Zakopane	1:15:36
3)	Wawrytko Stanisław	ON Sokół Zakopane	1:17:28
4)	Nowacki Edward	SN Strzelec Zakopane	1:18:47
5)	Marusarz Andrzej	SN PTT Zakopane	1:19:18
6)	Sikora Józef	SKN Katowice	1:19:55
7)	Marusarz Stanisław	SN PTT Zakopane	1:20:30
8)	Tomasik Bogusław	SN Strzelec Zakopane	1:20:43
9)	Wowkonowicz Tadeusz	SN Wisła Zakopane	1:21:09
10)	Matuszny Józef	SKN Katowice	1:22:00
11)	Wawrzacz Jan	SKN Katowice	1:22:16
12)	Marduła Franciszek	ON Sokół Zakopane	1:22:19
13)	Czepczor Jan	SKN Katowice	1:22:33
14)	Urbaczka Jan	SKN Katowice	1:22:49
15)	Dawidek Jan	SN PTT Zakopane	1:23:45
16)	Skupień Stanisław	SN PTT Zakopane	1:23:46
17)	Płonka Rudolf	WSC Bielsko	1:24:24
18)	Berych Władysław	SN PTT Zakopane	1:24:33
19)	Orlewicz Marian	SN Wisła Zakopane	1:24:49
20)	Haratyk Jan	SN WKS Bielsko	1:25:01
21)	Wilga Jan	SN Wisła Zakopane	1:25:26
22)	Marusarz Jan	SN PTT Zakopane	1:25:27
23)	Gabryś Ludwik	SN Wisła Zakopane	1:25:47
24)	Jurzak Józef	ON Sokół Bielsko	1:26:03
25)	Fąfrowicz Ferdynand	ON Sokół N. Targ	1:26:07
26)	Pęksa Andrzej	SN PTT Zakopane	1:26:15
27)	Kysiak Teodor	ON Sokół Zakopane	1:26:24
28)	Motyka Julian	ON Sokół Zakopane	1:27:05
29)	Sitarz Józef	SN Wisła Zakopane	1:27:06
30)	Roj Władysław	SN Wisła Zakopane	1:27:16
31)	Kobylański Janusz	KTN Lwów	1:27:43
32)	Klocek Stanisław	SN Wisła Zakopane	1:28:34
33)	Galica Władysław	SN Strzelec Zakopane	1:28:46
34)	Bednarski Kazimierz	SN Podhale N. Targ	1:28:48
35)	Sikora Józef II.	SKN Katowice	1:28:49
36)	Herma Ernst	WSC Bielsko	1:29:13
37)	Kaller Paweł	SN Legia Kraków	1:29:16
38)	Zajewski Jan	SN KPW Wilno	1:29:22
39)	Drobisz Jerzy	SKN Katowice	1:29:26
40)	Chmiel Stanowski	SN PTT Zakopane	1:29:49
41)	Zubek Józef	SN PTT Zakopane	1:30:00
42)	Watycha Stanisław	ON Sokół Nowy Targ	1:30:05
43)	Bursa Józef	ON Sokół Zakopane	1:30:07
44)	Dawidek Teodor	SN Strzelec Zakopane	1:30:16
45)	Głąbiński Antoni	SN Sokół Nowy Targ	1:30:46

46)	Kojdecki Hans	WSC Bielsko	1:31:01
47)	Ustupski Jan	SN Strzelec Zakopane	1:31:28
48)	Motyka Franciszek	SN Strzelec Zakopane	1:31:32
49)	Legierski Jan	SKN Katowice	1:32:08
50)	Rehrl Josef	Austria	1:32:31
51)	Wisełka Andrzej	SKN Katowice	1:32:37
52)	Dr. Dezsö Kornel	Węgry	1:32:49
53)	Mielniczuk Aleksander	SN Strzelec Janowa Dol.	1:33:47
54)	Szczepaniak Jan	SN Strzelec Zakopane	1:34:21
55)	Stepaniuk Arseniusz	SN Krzem. KS Krzemieniec	1:34:35
56)	Kiss Janos	Węgry	1:35:02
57)	Magiera Antoni	SN Sokół Jordanów	1:35:06
58)	Juszczyński Michał	SN AZS Wilno	1:35:51
59)	Grandfeld Anatol	SN Wisła Zakopane	1:36:23
60)	Wagner Alois	WSC Bielsko	1:36:46
61)	Rzepka Adam	SN Cracovia Kraków	1:36:55
62)	Sięka Józef	SN Strzelec Nowy Targ	1:36:57
63)	Hajek Karol	SN PTT Skoczów	1:37:09
64)	Mrowca Franciszek	SN WKS Bielsko	1:37:26
65)	Gąsienica Jarząbek Jan	ON Sokół Zakopane	1:37:28
66)	Baldinger Maurycy	SN ŻTGS Nowy Targ	1:38:11
67)	Paszkiewicz Wiktor	SN AZS Wilno	1:39:03
68)	Jenkner Wilhelm	SN Krzem. KS Krzemieniec	1:39:23
69)	Csekey Gyula	Węgry	1:39:27
70)	Friedlender Julian	SN ŻTGS Nowy Targ	1:39:54
71)	Jarosz Władysław	SN Sokół Jordanów	1:40:30
72)	Warenhaupt Izrael	SN Makkabi Zakopane	1:40:33
73)	Kelm Emil	SN KPW Wilno	1:40:08
74)	Kysiak Wincenty	ON Sokół Zakopane	1:42:49
75)	Towliszew Franciszek	SN Krzem. KS Krzemieniec	1:43:27
76)	Hulenyi Miklos	Węgry	1:43:29
77)	Bandura Włodzimierz	SN AZS Kraków	1:44:14
78)	Hansen Arwid Irjö	SN AZS Wilno	1:45:01
79)	Kocko Roman	SN AZS Lwów	1:46:05
80)	Schieldrin Maurycy	SN Hasmonea Lwów	1:46:16
81)	Knysz Władysław	ON Sokół Jordanów	1:46:25
82)	Mirek Bronisław	ON Sokół Jordanów	1:48:15
83)	Gurjanow Eugeniusz	SN KPW Wilno	1:48:57
84)	Ciupała Jan	ON Sokół Zakopane	1:51:04
85)	Janiak Jan	ON Sokół Zakopane	1:52:27
86)	Stopka Władysław	ON Sokół Zakopane	1:54:00
87)	Jarosz Stanisław	SN Sokół Jordanów	1:54:08
88)	Skwarek Józef	SN Sokół Jordanów	1:54:24
89)	Białoński Zygmunt	SN Sokół Jordanów	1:54:46
90)	Peliwo Adam	SN Sokół Jordanów	1:56:21
91)	Pradziad Władysław	SN Strzelec Zakopane	2:00:50

Mistrzostwo Polski na rok 1938 w biegu złożonym — na podstawie wyników biegu 18 km i konkursu skoków dla biegu złożonego.

			Bieg	Skok	Nota
1)	Wnuk Mieczysław	SN Wisła Zakopane	240	202,7	442,7
2)	Marusarz Stanisław	SN PTT Zakopane	213	225,9	438,9
3)	Marusarz Andrzej	SN PTT Zakopane	220,5	215,2	435,7
4)	Wawrytko Stanisław	SN Sokół Zakopane	231	174,1	405,1
5)	Marusarz Jan	SN PTT Zakopane	186	187,6	373,6
6)	Dawidek Jan	SN PTT Zakopane	195	175,1	370,1
7)	Roj Władysław	SN Wisła Zakopane	177	182,3	359,3
8)	Marduła Franciszek	SN Sokół Zakopane	202,5	156,3	358,8
9)	Haratyk Jan	SN WKS Bielsko	189	159,3	348,3
10)	Sitarz Józef	SN Wisła Zakopane	178,5	169,1	347,6
11)	Gabryś Ludwik	SN Wisła Zakopane	186	159,3	345,3

12)	Dawidek Teodor	SN Strzelec Zakopane	162	166,8	328,8
13)	Drobisz Jerzy	SKN Katowice	166,5	160,3	326,8
14)	Bednarski Kazimierz	SN Podhale N. Targ	169,5	151,7	321,2
15)	Lassota Paweł	SN AZS Kraków	159	153,7	312,7
16)	Mrowca Franciszek	SN WKS Bielsko	127,5	162,6	290,1
17)	Gąsienica Jarząbek Jan	SN Sokół Zakopane	127,5	160,4	287,9
18)	Bandura Włodzimierz	SN AZS Kraków	96	189	285
19)	Wagner Alois	WSC Bielsko	130,5	152,4	282,9
20)	Kocko Roman	SN AZS Lwów	87	151,5	238,5
21)	Kelm Emil	SN KPW Wilno	114	123,1	237,1
22)	Mielniczuk Aleksander	SN Strzelec Janowa Dol.	144	37,9	181,9

Otwarty Konkurs Skoków o Mistrzostwo Polskiego Związku Narciarskiego na rok 1938 — startowało 43 zawodników, sklasyfikowano 28.

			Nota	Skoki	
1)	Marusarz Andrzej	SN PTT Zakopane	220,1	68	65
2)	Zając Marian	HKN Zakopane	202,2	56,5	60
3)	Czarniak Stanisław	HKN Zakopane	201,8	56,5	59
4)	Bochenek Jan	SN Wisła Zakopane	198,7	56,5	58
5)	Schindler Jan	SN Wisła Zakopane	197,8	57	60
6)	Röder Kurt	Niemcy	196,2	54	56,5
7)	Bobowski Jan	SN Wisła Zakopane	194,4	57	55
8)	Roj Władysław	SN Wisła Zakopane	191,4	54	56
9)	Kula Jan	SN PTT Zakopane	187,5	49	52
10)	Kula Stanisław	SN PTT Zakopane	180,2	48	51
11)	Serafin Roman	ON Sokół Zakopane	180,1	49	51
12)	Kelm Emil	SN KPW Wilno	177,5	51	53
13)	Urbański Lesław	SN AZS Lwów	175,5	49	53
14)	Majchrowicz Jan	SN Zw. Strzelec. Zakopane	175,3	48,5	50
15)	Tylek Władysław	ON Sokół Nowy Targ	170,3	45	48,5
16)	Hajdukiewicz Jerzy	SN PTT Lwów	168,7	43	50
17)	Häckel Paul	Niemcy	164,6	63	69*
18)	Gewont Jarząbek Józef	ON Sokół Zakopane	160,8	43	45
19)	Marduła Franciszek	ON Sokół Zakopane	160,2	42	45
20)	Seifert Paul	Niemcy	155,5	64*	64
21)	Kocko Roman	SN AZS Lwów	155,5	41	43
22)	Wnuk Mieczysław	SN Wisła Zakopane	154,9	61,5	64*
23)	Meinhold Max	Niemcy	150,5	61*	61,5
24)	Bandura Włodzimierz	SN AZS Kraków	148,6	59	62*
25)	Marek Jan	SKN Katowice	148,4	35	46
26)	Łuszczek Izydor	SN Wisła Zakopane	145,5	55	58*
27)	Marusarz Jan	SN PTT Zakopane	133,8	55	57,5*
28)	Kozdruń Mieczysław	SKN Katowice	129,7	54	56,5*

Bieg 50 km o Mistrzostwo Polskiego Związku Narciarskiego na rok 1938. Na starcie stanęło 27 zawodników, z których bieg ukończyło 25.

			czas
1)	Rehrl Josef	Austria	3:23:39
2)	Dawidek Jan	SN PTT Zakopane	3:25:40
3)	Karpiel Stanisław	SN PW Leśn. Lwów	3:28:50
4)	Wawrytko Stanisław	ON Sokół Zakopane	3:30:53
5)	Marduła Franciszek	ON Sokół Zakopane	3:32:08
6)	Karpiel Jan	Strzelec Zakopane	3:33:24
7)	Berych Władysław	SN PTT Zakopane	3:37:01
8)	Wowkonowicz Tadeusz	SN Wisła Zakopane	3:37:28
9)	Dziadoń Edward	Strzelec Zakopane	3:39:42
10)	Sikora Józef	SKN Katowice	3:40:31
11)	Legierski Józef	SKN Katowice	3:42:04

12)	Zubek Józef	SN PTT Zakopane	3:45:51
13)	Karpiel Kazimierz	Strzelec Zakopane	3:46:54
14)	Gabryś Ludwik	SN Wisła Zakopane	3:48:58
15)	Wilga Jan	SN Wisła Zakopane	3:49:49
16)	Kysiak Teodor	Sokół Zakopane	3:50:26
17)	Lasak Andrzej	SN Strzelec Zakopane	3:55:56
18)	Zajewski Jan	SN KPW Wilno	3:56:03
19)	Kysiak Wincenty	ON Sokół Zakopane	3:57:14
20)	Csekey Gyula	Węgry	4:00:28
21)	Paszkiewicz Wiktor	AZS Wilno	4:01:30
22)	Idzikowski Stefan	ON Sokół Zakopane	4:05:32
23)	Jarosz Władysław	SN Sokół Jordanów	4:36:51
24)	Magiera Antoni	SN Sokół Jordanów	4:37:12
25)	Stopka Władysław	ON Sokół Zakopane	4:37:24

Bieg zjazdowy pań o Mistrzostwo Polskiego Związku Narciarskiego na rok 1938. Zgłoszono 37 zawodniczek, startowało 19, bieg ukończyło 17, sklasyfikowano 16 zawodniczek.

1)	Gödl Helga	Austria	3:30
2)	Nissl Gerda	Austria	3:42,5
3)	Marusarzówna Helena	SN PTT Zakopane	3:57
4)	Bornetówna Jadwiga	HKN Zakopane	4:21,5
5)	Stopkówna Zofia	SN PTT Zakopane	4:24
6)	Marusarzówna Maria	SN PTT Zakopane	4:37
7)	Czechówna Janina	ON Sokół Zakopane	4:38,5
8)	Bäckerówna Helena	ON Sokół Zakopane	4:44
9)	Szczygłówna Maria	SN AZS Kraków	4:57,5
10)	Musiolikówna Zofia	RKN Rybnik	5:04
11)	Chotarska Anna	SN Strzelec Zakopane	6:02
12)	Wypichówna Łucja	SN Stadion Chorzów	6:04
13)	Kuranówna Maria	SN KPW Lwów	6:08
14)	Ochotnicka Zofia	SN Wisła Zakopane	6:11
15)	Guttówna Zofia	ON Sokół Zakopane	7:47,5
16)	Kysiakówna Anna	ON Sokół Zakopane	12:57

Bieg zjazdowy panów o Mistrzostwo Polskiego Związku Narciarskiego na rok 1938. Zgłoszono 179 zawodników, startowało 121, ukończyło bieg 101, sklasyfikowano 99.

1)	Rehrl Josef	Austria	4:13
2)	Zając Karol	SN Wisła Zakopane	4:18
3)	Zając Marian	HKN Zakopane	4:23
4)	Bochenek Jan	SN Wisła Zakopane	4:25,5
5)	Majer Władysław	ON Sokół Zakopane	4:25,5
6)	Berger Herman	Austria	4:25,5
7)	Bielatowicz Jerzy	SN Wisła Zakopane	4:26,5
8)	Lipowski Jan	SN Wisła Zakopane	4:32
9)	Schindler Jan	SN Wisła Zakopane	4:32
10)	Sailer Toni	Austria	4:33
11)	Kreuzer Paul	Austria	4:35
12)	Męsacz-Gąsienica Stanisław	SN Wisła Zakopane	4:38,5
13)	Czarniak Stanisław	HKN Zakopane	4:40
14)	Miller Heinz	Austria	4:43
15)	Chrobak Józef	SN Wisła Zakopane	4:50,5
16)	Hajdukiewicz Jerzy	SN PTT Lwów	4:54
17)	Śmiałowski Antoni	SN PTT Lwów	4:55
18)	Uznański Józef	SN Wisła Zakopane	4:56,5
19)	Motyka Stanisław	ON Sokół Zakopane	5:00

20)	Grandfeld Anatol	SN Wisła Zakopane	5:02
21)	Jenner Roman	SN AZS Lwów	5:09
22)	Tyrna Rudolf	WSC Bielsko	5:14,5
23)	Kula Jan	SN PTT Zakopane	5:14,5
24)	Birtus Stanisław	HKN Zakopane	5:14,5
25)	Czech Władysław	ON Sokół Zakopane	5:17,5
26)	Idzikowski Stefan	ON Sokół Zakopane	5:18,5
27)	Kubica Kurt	WSC Bielsko	5:20,5
28)	Bigosz Kazimierz	SN Wisła Zakopane	5:21,5
29)	Panek Bolesław	SN Wisła Zakopane	5:22
30)	Pawlica Adam	HKN Zakopane	5:23
31)	Lassota Paweł	SN AZS Kraków	5:24,5
32)	Kula Stanisław	SN PTT Zakopane	5:24,5
33)	Kojdecki Hans	WSC Bielsko	5:26
34)	Bahtelt Roman	WSC Bielsko	5:26
35)	Serafin Roman	ON Sokół Zakopane	5:27
36)	Dęboróg Kazimierz	SN AZS Lwów	5:32,5
37)	Holicz Kazimierz	SN Wisła Zakopane	5:39
38)	Neumann Kurt	SN PTT Biała	5:39,5
39)	Kysiak Teodor	ON Sokół Zakopane	5:42,5
40)	Gut-Szczerba Franciszek	SN Wisła Zakopane	5:42,5
41)	Panek Przemysław	HKN Zakopane	5:49
42)	Urbański Lesław	SN AZS Lwów	5:52,5
43)	Górski Michał	SN PTT Zakopane	5:53
44)	Tylek Władysław	ONK Sokoła N. Targ	5:53,5
45)	Weiss Emil	SN Makkabi Zakopane	5:54,5
46)	Rzegociński Mieczysław	HKN Zakopane	5:55,5
47)	Stopka Stanisław	ON Sokół Zakopane	6:00
48)	Sikora Kurt	SN Watra Cieszyn	6:00,5
49)	Ropa Władysław	SN PTT Biała	6:03
50)	Gabryś Ludwik	SN Wisła Zakopane	6:04
51)	Hoły Stanisław	SN Wisła Zakopane	6:04,5
52)	Bawey Rudolf	WSV Katowice	6:09,5
53)	Warenhaupt Izrael	SN Makkabi Zakopane	6:11
54)	Worotniak Kazimierz	ON Sokół Zakopane	6:13
55)	Macura Karol	SN AZS Kraków	6:13,5
56)	Romanik Orest	ON Sokół Zakopane	6:17,5
57)	Łapiński Czesław	TTN Kraków	6:20
58)	Mateja Piotr	ON Sokół Zakopane	6:23
59)	Kelm Emil	SN KPW Wilno	6:24,5
60)	Natowicz Abraham	SN Makkabi Zakopane	6:25,5
61)	Cupryś Jan	SKN Katowice	6:25,5
62)	Płonka Rudolf	WSC Bielsko	6:26
63)	Krzeptowski Andrzej I.	ON Sokół Zakopane	6:27
64)	Bachleda Stanisław	HKN Zakopane	6:30
65)	Ehrlich Markus	SN Makkabi Kraków	6:31,5
66)	Wielochowski Leszek	SN PTT Lwów	6:34
67)	Lewandowski Mieczysław	SN Zw. Strzel. Zakopane	6:37
68)	Mandelbaum Izrael	SN Makkabi Kraków	6:40
69)	Rzepka Adam	SN Cracovia Kraków	6:42
70)	Kołodziej Jan	SKN Katowice	6:42,5
71)	Vogel Konrad	WSV Katowice	6:43
72)	Maly Wacław	SN AZS Lwów	6:53,5
73)	Głąbiński Antoni	ONK Sokoła N. Targ	6:53,5
74)	Jankowski Tadeusz	ON Sokół Zakopane	6:55
75)	Cupryś Stanisław	SKN Katowice	7:00,5
76)	Schmidt Władysław	SN PTT Lwów	7:03
77)	Profit Franciszek	SN Cracovia Kraków	7:06
78)	Kornakiewicz Wincenty	SN AZS Kraków	7:09
79)	Martens Werner	WSV Katowice	7:12,5
80)	Mazur Tadeusz	SN Wisła Zakopane	7:23
81)	Drobisz Jerzy	SKN Katowice	7:24,5
82)	Grünspan Joachim	SN Makkabi Zakopane	7:40,5

83)	Gdowski Jan	SN AZS Kraków	7:43
84)	Łabuć Czesław	SN KPW Wilno	7:51,5
85)	Machnicki Andrzej	SKN Katowice	8:00,5
86)	Dawidek Teodor	SN Zw. Strzel. Zakopane	8:05,5
87)	Salamon Julian	SN Makkabi Kraków	8:18,5
88)	Zajewski Jan	SN KPW Wilno	8:19
89)	Kocko Roman	SN AZS Lwów	8:27
90)	Jastrzębski Stanisław	SN AZS Kraków	8:32,5
91)	Romanik Józef	ON Sokół Zakopane	8:41
92)	Rybicki Stanisław	SKN Katowice	9:13,5
93)	Sytnik Ludomir	SN AZS Lwów	9:36,5
94)	Golla Walter	WSV Katowice	9:57
95)	Brodacki Roman	SN AZS Kraków	9:57,5
96)	Krzok Jerzy	SKN Katowice	10:36,5
97)	Karp Zbigniew	SN Cracovia Kraków	10:48,5
98)	Dumaradzki Józef	SN AZS Kraków	10:58
99)	Weiss Henryk	SN Makkabi Zakopane	12:06,5

Slalom panów o Mistrzostwo Polskiego Związku Narciarskiego na rok 1938.

Do slalomu dopuszczono 40 zawodników, startowało 35, sklasyfikowano 19.

			I. część	II. część	czas
1)	Rehrl Josef	Austria	86,8	89,9	176,7
2)	Kreuzer Paul	Austria	90,2	89,6	179,8
3)	Zając Marian	HKN Zakopane	89,6	91,2	180,8
4)	Zając Karol	SN Wisła Zakopane	92,7	91,6	184,3
5)	Lipowski Jan	SN Wisła Zakopane	99,6	88	187,6
6)	Bochenek Jan	SN Wisła Zakopane	98,6	92,2	190,8
7)	Schindler Jan	SN Wisła Zakopane	96,4	95	191,4
8)	Uznański Józef	SN Wisła Zakopane	95,4	97,1	192,5
9)	Berger Herman	Austria	97,1	97	194,1
10)	Birtus Stanisław	HKN Zakopane	95,6	99,8	195,4
11)	Bielatowicz Jerzy	SN Wisła Zakopane	96,8	101,2	198
12)	Miller Heinz	Austria	100,5	99,2	199,7
13)	Chrobak Józef	SN Wisła Zakopane	101,5	103,6	205,1
14)	Sailer Toni	Austria	95,8	109,4	205,2
15)	Majer Władysław	Sokół Zakopane	103,5	102,5	206
16)	Męsacz-Gąsienica Stanisław	SN Wisła Zakopane	100,6	111,3	211,9
17)	Hajdukiewicz Jerzy	SN PTT Lwów	105,8	107,8	213,6
18)	Grandfeld Anatol	SN Wisła Zakopane	108,5	106	214,5
19)	Neumann Kurt	SN PTT Biała	107,5	120	227,5

Slalom pań o Mistrzostwo Polskiego Związku Narciarskiego na rok 1938.

Do slalomu dopuszczono 15 zawodniczek, startowało 12, sklasyfikowano 8.

			I. część	II. część	czas
1)	Gödl Helga	Austria	83,1	80,0	163,1
2)	Marusarzówna Maria	SN PTT Zakopane	88,6	87,1	175,7
3)	Marusarzówna Helena	SN PTT Zakopane	84,5	95,1	179,6
4)	Bornetówna Jadwiga	HKN Zakopane	88,4	102,2	190,6
5)	Nissl Gerda	Austria	98,2	101,4	199,6
6)	Stopkówna Zofia	SN PTT Zakopane	107,4	105,2	212,6
7)	Kuranówna Maria	SN KPW Lwów	112,0	131,9	243,9
8)	Czechówna Janina	ON Sokół Zakopane	114,6	138,8	253,4

Złożony bieg zjazdowy panów o Mistrzostwo Polski na rok 1938.

			nota
1)	Rehrl Josef	Austria	571,06
2)	Zając Marian	HKN Zakopane	588,44
3)	Zając Karol	SN Wisła Zakopane	589,74
4)	Kreuzer Paul	Austria	598,64
5)	Bochenek Jan	SN Wisła Zakopane	608,94

6)	Lipowski Jan	SN Wisła Zakopane	609,68
7)	Berger Herman	Austria	614,88
8)	Schindler Jan	SN Wisła Zakopane	616,52
9)	Bielatowicz Jerzy	SN Wisła Zakopane	622,9
10)	Majer Władysław	SN Wisła Zakopane	636,3
11)	Sailer Toni	Austria	642,36
12)	Miller Heinz	Austria	642,46
13)	Uznański Józef	SN Wisła Zakopane	643
14)	Chrobak Józef	SN Wisła Zakopane	659,68
15)	Męsacz-Gąsienica Stan.	SN Wisła Zakopane	659,92
16)	Birtus Stanisław	HKN Zakopane	666,22
17)	Hajdukiewicz Jerzy	SN PTT Lwów	678,48
18)	Grandfeld Anatol	SN Wisła Zakopane	688,10
19)	Neumann Kurt	SN PTT Biała	749

Złożony bieg zjazdowy pań o Mistrzostwo Polski na rok 1938.

			nota
1)	Gödl Helga	Austria	470,96
2)	Marusarzówna Helena	SN PTT Zakopane	524,36
3)	Nissl Gerda	Austria	541,86
4)	Marusarzówna Maria	SN PTT Zakopane	558,12
5)	Bornetówna Jadwiga	HKN Zakopane	566,46
6)	Stopkówna Zofia	SN PTT Zakopane	604,16
7)	Czechówna Janina	ON Sokół Zakopane	683,94
8)	Kuranówna Maria	SN KPW Lwów	758,24

SPRAWY SĘDZIOWSKIE. Wydane przed dwoma laty zarządzenia regulaminowe o obowiązku zrzeszania się wszystkich sędziów w Polskim Związku Narciarskim wydało dobre owoce. Zaistniała przeto możność bliższego kontaktu Komisji Sportowej z sędziami, informowanie ich o wszystkich nowych zarządzeniach i przepisach, oraz wykonywanie ewentualnych zarządzeń dyscyplinarnych. Komisja mianowała także nowych sędziów związkowych i okręgowych. W sumie zarejestrowanych jest obecnie 521 sędziów. Nadto zgłoszono jak corocznie 10 sędziów międzynarodowych do F. I. S.

ZESTAWIENIE

sędziów P. Z. N. z podziałem na kategorie i przydziałem do Okręgów
według stanu z dnia 31. V. 1939

Okręg		Międzynarodowi	Związkowi	Okręgowi	Razem
I.	Warszawski	1	23	79	103
II.	Wileński	—	4	40	44
III.	Lwowski	1	11	49	61
IV.	Podhalański	3	14	37	54
V.	Krakowski	5	19	67	91
VI.	Śląski	—	20	68	88
VII.	Grodzieński	—	—	5	5
VIII.	Przemyski	—	5	43	48
IX.	Pomorski	—	2	12	14
X.	Wołyński	—	2	11	13
	Razem	10	100	411	521

EWIDENCJA ZAWODNIKÓW. Po dłuższej przerwie przeprowadzono w sezonie ubiegłym znowu klasyfikację na klasy, przydzielając wszystkich zawodników do I, II i III klasy, a zawodniczki do I i II klasy. Uczyniono to w tym celu, aby wzmóc start w zawodach i zwrócono się do Klubów, aby ten podział na klasy uwzględniały, umożliwiając w ten sposób zdobywanie pierwszych miejsc i nagród większej ilości zawodników. W sezonie ubiegłym zarejestrowanych było 1799 zawodników, w tym 127 kobiet.

ZESTAWIENIE

zgłoszonych i prowadzonych w ewidencji związkowej zawodniczek i zawodników w poszczególnych Okręgach Narciarskich według stanu z dnia 31. V. 1939

Okręg		Zawodniczki	Zawodnicy	Razem
I.	Warszawski	6	66	72
II.	Wileński	18	77	95
III.	Lwowski	14	268	282
IV.	Podhalański	35	430	465
V.	Krakowski	18	269	287
VI.	Śląski	23	287	310
VII.	Grodzieński	—	—	—
VIII.	Przemyski	10	145	155
IX.	Pomorski	—	5	5
X.	Wołyński	3	125	128
	Razem	127	1.672	1.799

REFERAT SKOCZNI. Referat skoczni przy Komisji Sportowej objął znowu dyr. Roman Loteczka, którego głównym zadaniem było przygotowanie należytego profilu skoczni na Krokwi. Po licznych próbach i po skontrolowaniu kilku profilów wykonanych także poza Związkiem, zadecydowano wykonanie projektu p. Loteczki, który odpowiada przepisom normalizacyjnym F. I. S., jest najtańszy i pozwala na skoki do 80 m. Prace koło budowy skoczni rozpoczęto z końcem lipca 1937 r. Kierownictwo tych robót podlegało wiceprezesowi Zarządu Głównego i członkowi Komisji Sportowej P. Z. N. drowi Kazimierzowi Załuskiemu.

RÓŻNE. Z innych spraw Komisja Sportowa wzięła udział w konferencji programowej i opracowała terminarz imprez. Komisja uzyskała ulgowe przejazdy treningowe na Kasprowy, z których korzystało 138 zawodników cywilnych i 13 wojskowych. Przejazdy te kosztowały 50 gr i wykorzystano je w ilości 5200. Komisja zajęła się badaniem stałych torów slalomowych i tras zjazdowych. Wysłano w tym celu delegatów w teren, którzy także odbywali inspekcje inwestycyjnych robót sportowych.

ZAWODY ZAGRANICZNE. W roku 1938 narciarze polscy startowali poza granicami kraju wyjątkowo licznie, bo aż w 5 zawodach. Pierwszy wyjazd miał miejsce na Międzynarodowy Tydzień Sportów Zimowych w Garmisch-Partenkirchen w Niemczech w czasie 26—30 stycznia 1938. Członkami drużyny byli: Bronisław Czech, Stanisław Marusarz, Stanisław Karpiel, J. Matuszny, E. Nowacki, M. Wnuk, T. Wowkonowicz. Kierownikiem drużyny był wiceprezes P. Z. N. i członek Komisji Sportowej dr Boniecki. W zawodach tych osiągnęli zawodnicy nasi niezwykle zaszczytne wyniki, a przede wszystkim podkreślić należy podwójne zwycięstwo Stanisława Marusarza w skokach do kombinacji i w skokach otwartych.

Niemal równocześnie odbywały się Międzynarowe Zawody z okazji 25-lecia Związku Węgierskiego w Matrahaza w dniach 31 stycznia do 2 lutego 1938. Na Węgry pojechał drugi garnitur złożony z J. Bochenka, J. Marusarza i J. Schindlera pod kierownictwem dra Załuskiego. Zawody te składały się z kombinacji biegu zjazdowego, slalomu i skoków. W zawodach osiągnął specjalnie dobre wyniki Jan Schindler, zajmując w silnej konkurencji międzynarodowej na 53 startujących 3-cie miejsce, w slalomie na 35 startujących 4-te miejsce, w złożonym biegu zjazdowym na 35 startujących 4-te miejsce, oraz w skokach na 35 startujących 13-te miejsce, Bochenek zajął 6-te miejsce w biegu zjazdowym, 10-te w slalomie, 6-te w biegu złożonym i 12-te w skokach. Zwycięstwa w powyższych zawodach odnieśli Norwegowie, Szwajcarzy i Włosi.

Na Narciarskie Mistrzostwa Świata w kombinacji klasycznej w Lahti w Finlandii wyjechała (samolotem) następująca drużyna: Stanisław Marusarz, Stanisław Karpiel, E. Nowacki, M. Wnuk, Stanisław Wawrytko. Kierownikiem drużyny był wiceprezes Komisji Sportowej dyr. Władysław Kasztelewicz. Zawody odbywały się od 24—27 lutego 1938. W zawodach tych zawodnicy nasi zdobyli poważne sukcesy w biegu złożonym oraz w skokach. W skokach osiągnął Stanisław Marusarz najlepszy dotychczas wynik polskiego sportu narciarskiego, a mianowicie wicemistrzostwo świata przy najdłuższych skokach i przy punktacji zaledwie 0.05 niższej od zwycięzcy. W biegu złożonym przy najsilniejszej konkurencji międzynarodowej i olbrzymim starcie Finów i Skandynawów zajął M. Wnuk 21 miejsce, mając przed sobą tylko trzech zawodników Środkowej Europy.

Na Mistrzostwa Świata w biegach zjazdowych w Engelberg (Szwajcaria) od 5—7 marca 1938 wyjechali J. Bochenek, B. Czech, J. Lipowski, J. Schindler, K. Zając pod kierownictwem dra Bonieckiego. Najlepszy z Polaków Bronisław Czech był 20 w biegu zjazdowym, 16 w slalomie i 18 w kombinacji. Jako pocieszający fakt podkreślić należy wyniki Polaków w slalomie, które po raz pierwszy były lepsze niż w biegu zjazdowym.

Z zawodów w Engelberg wyjechała drużyna na Mistrzostwa Szwajcarii w Wengen 11—13 marca 1938 oraz na zawody zjazdowe Arlberg—Kandahar 18—19 marca 1938 w Sant Anton. W zawodach tych zajął Schindler 12 miejsce w biegu zjazdowym, 13 w slalomie i 10 w kombinacji, K. Zając 30 w zjazdowym, 10 w slalomie i 25 w kombinacji.

Wyjazdy te miały podwójne znaczenie. Przede wszystkim należały one do programu treningowego naszych zawodników przed zawodami F. I. S. w Za-

kopanem i miały podnieść ich sprawność i doświadczenie w startach o silnej konkurencji międzynarodowej, po drugie miały znaczenie propagandowe, celem ściągnięcia jak najliczniejszych gości do Zakopanego.

1938/39

Program przygotowania do Zawodów F. I. S. opracowany został bezpośrednio po prowizorycznym przyznaniu Polskiemu Związkowi Narciarskiemu mandatu organizowania zawodów. Program przewidywał przygotowanie zawodników od sezonu letniego 1937. Także więc w roku 1938 po krótkiej przerwie letniej rozpoczęto dalszą pracę przygotowawczą. Komisja Sportowa zaangażowała na stałe trenera Bronisława Czecha, który tak swym wieloletnim doświadczeniem jak i studiami w Centralnym Instytucie W. F. w Warszawie dawał pełne gwarancje, że wywiąże się ze swego obowiązku jak najlepiej. W sezonie letnim 1938 zawodnicy odbywali wspólne marsze, wycieczki oraz lekkie wspinaczki w Tatrach.

Ośrodek pracował w myśl specjalnego regulaminu uchwalonego przez Komisję Sportową. Kierownictwo Ośrodka objął zastępca przewodniczącego Komisji Sportowej dyr. Władysław Kasztelewicz. Do ośrodka przydzielonych zostało 60 zawodników i zawodniczek, z czego dożywianych było początkowo 20. Ponieważ jednak frekwencja niedożywianych była zupełnie minimalna, Komisja Sportowa zwróciła się do Komitetu Zawodów o podwyższenie subwencji na ten cel, po czym ilość dożywianych podwyższono do 40. Zawodnicy Ośrodka w sezonie letnim i jesiennym mieli możność zarobkowania przy pracach inwestycyjnych w Zakopanem, przy czym cały czas znajdowali się pod Opieką Ośrodka. Polski Zw. Narciarski finansował również przez cały ten okres stałą przychodnię lekarską, prowadzoną przez dra Oko. Ponadto opiekę lekarską nad zawodnikami wykonywał docent ppłk. dr Dybowski oraz mjr dr Mazurek, którzy regularnie co pewien czas badali wszystkich zawodników. Opiekę nad zawodniczkami sprawowała absolwentka Studium W. F. p. Maria Szczygłówna. Zawodnicy korzystali stale z bezpłatnych kąpieli oraz masaży. Masażystami byli absolwenci kursu masażu fińskiego, zawodnicy P. Z. N. Gabryś i Majer. Jak dalece sięgała opieka nad zawodnikami i troska o ich zdrowie świadczy fakt, że otrzymywali oni z Ośrodka nawet bieliznę i mydło. Prócz stałego dożywiania otrzymywali także do domu Ovomaltynę, dostarczaną bezpłatnie przez firmę dr Wander.

Treningi prowadzili w biegach i skokach trener norweski Christian Lange, w biegach zjazdowych Niemiec Franz Zingerle, nadto odbył się dwutygodniowy trening pod kierunkiem Fina Vartiainena. W ośrodku pracowali jeszcze por. Dąbrowski i Bronisław Czech, opiekę nad zawodnikami sprawowali przez pewien czas Adam Rajski i Marian Orlewicz.

Program prac treningowych opracowany był przez Komisję Sportową w porozumieniu z kapitanem sportowym drem Szatkowskim, Bronisławem Czechem oraz trenerami zagranicznymi. Z dniem 1 grudnia 1938 zawodnicy zostali skoszarowani, z tym że były 3 oddzielne obozy, a mianowicie jeden dla biegaczy, drugi dla skoczków i kombinatorów, oraz trzeci dla pań. Poważnym utrudnieniem w wykonaniu zamierzonego programu był katastrofalny

brak śniegu, który trwał nieomal cały sezon 1938/39. Odbiło się to szczególnie na treningu zjazdowców i skoczków, treningi natomiast dystansowców odbywały się prawie że normalnie.

Program zajęć w Ośrodku wyglądał mniej więcej następująco:

godz. 7.00 — pobudka
„ 7.15 — gimnastyka poranna
„ 7.30 — ubieranie
„ 8.00 — śniadanie
„ 8.30 — przygotowanie do zajęć
„ 9.00—13.00 — trening
„ 13.00—14.00 — odpoczynek
„ 14.00—15.00 — obiad
„ 15.00—16.00 — cisza
„ 16.00—19.00 — masaż
„ 19.00—20.00 — kolacja
„ 20.00—20.30 — spacer
do 22.00 pogadanki, gry i zabawy towarzyskie
22.00 — spoczynek.

W obozie prócz zawodników zakopiańskich znajdowało się 4 zawodników ze Śląska oraz 4 z Nowego Targu. Wszyscy uczestnicy Ośrodka byli ubezpieczeni. Stałą opiekę nad Ośrodkiem wykonywał dyr. Kasztelewicz, który regularnie codziennie po 2 godziny spędzał wśród zawodników.

W przygotowaniu sezonu odbyła Komisja Sportowa konferencję z przedstawicielami Okręgów. W konferencji wzięli udział delegaci wszystkich Okręgów za wyjątkiem Grodzieńskiego. Okręgi wysuwały rozmaite postulaty i życzenia natury już to sportowej, już to finansowej. Większość Okręgów żądała zorganizowania Ośrodków treningowych oraz przysyłania instruktorów, niektóre żądały tylko pomocy finansowej na organizację, Okręg Podhalański poruszył sprawę ubezpieczania zawodników i przymusu pracy sportowej, Okręg Krakowski sprawę stałych tras zjazdowych i odznaki za sprawność, Okręg Śląski sprawę sprzętu i opieki nad Ośrodkiem Zaolziańskim, Okręg Wołyński sprawę zniżek kolejowych na Mistrzostwa Okręgowe. Na konferencji ustalono terminy Ośrodków Treningowych i kursów objazdowych, niestety fatalny brak śniegu, który trwał aż do końca lutego nie dozwolił ani w 10% na zrealizowanie zamierzonych planów.

Bezpośrednio po ukończeniu Zawodów F. I. S. zorganizowała Komisja Sportowa przy pomocy Okręgu Podhalańskiego kurs zjazdowy dla juniorów w Zakopanem, pod kierownictwem trenera Zingerlego. Kurs odbył się w czasie od 22 lutego do 5 marca i cieszył się wielką frekwencją młodzieży. W kursie brało udział przeciętnie po 30 chłopców dziennie, a w dni świąteczne lub wolne od zajęć szkolnych nawet do 60. Najwięcej uczestników dostarczyły oddział Narciarski „Sokoła“, Harcerski Klub Narciarski i Sekcja Narciarska „Wisły“. Na zakończenie kursu zorganizowano zawody, w których startowało 35 zawodników. Wyniki kursu są bardzo korzystne i jest nadzieja, że przyspieszy on ukazanie się nowych młodych talentów.

Przed sezonem 1938/39 ukazał się nowy Regulamin Sportowy. Regulamin został powielony na maszynie i rozesłany do wszystkich klubów, z prośbą o przysłanie swych uwag i spostrzeżeń. Regulamin po uzupełnieniu i po przedyskutowaniu przez nowy Zarząd będzie wydany drukiem.

W ostatnim sezonie zawodnicy nasi brali udział tylko w jednych zawodach zagranicznych. Powodem tego były przygotowania do Zawodów F. I. S. oraz złe warunki śnieżne. Dopiero z końcem marca na zaproszenie Związku Niemieckiego wyjechała drużyna na zawody w Feldberg w składzie: Helena Marusarzówna, Zofia Stopkówna, Stanisław Marusarz, Jan Kula, Marian Zając. W zawodach odnieśli polscy zjazdowcy nadspodziewanie dobre wyniki, a mianowicie Helena Marusarzówna 3-cie miejsce w biegu zjazdowym, 2-gie w slalomie i 3 w kombinacji. W biegu zjazdowym zajął Marian Zając 7-me miejsce, w slalomie 8-me, w kombinacji 5-te. Rewelacyjny był wynik w skokach młodziutkiego Jana Kuli, który zajął drugie miejsce za słynnym Norwegiem Sörensenem skokami długości 78 i 77 m. Kula pobił mistrza świata w skokach Bradla. Stanisław Marusarz zajął 6-te miejsce, uzyskując skoki długości 69 i 74 m. W zawodach brało udział 40 zawodników.

Mistrzostwa Polski w ubiegłym sezonie rozgrywane były w trzech terminach: bieg rozstawny o puchar Stanisława Faechera odbył się w styczniu w Zakopanem, kombinacja klasyczna, bieg 50 km i skoki otwarte odbyły się w czasie Zawodów F. I. S., konkurencje zjazdowe odbyły się w marcu w Zakopanem. Tytuły mistrzowskie nie mogły być dlatego wszystkie rozgrywane w czasie Zawodów F. I. S., ponieważ start w biegach zjazdowych i w biegu rozstawnym jest regulaminem F. I. S. ograniczony i nie wszyscy zawodnicy polscy mogliby w tych zawodach brać udział.

WYNIKI MISTRZOSTW POLSKI 1939 R.

Bieg rozstawny 4 × 10 km o Mistrzostwo Polskiego Związku Narciarskiego na rok 1939 i puchar Stanisława Faechera. Na starcie stanęło drużyn 17, z których bieg ukończyło 16.

1)	*SN Związku Strzeleckiego Zakopane*		
	Dziadoń Edward	52:37	
	Klocek Stanisław	50:27	
	Karpiel Jan	54:18	
	Nowacki Edward	48:21	3:25:43
2)	*SN TS Wisła Zakopane*		
	Roj Władysław	56:16	
	Wnuk Mieczysław	50:30	
	Orlewicz Marian	50:14	
	Wowkonowicz Tadeusz	52:57	3:29:57
3)	*Śląski Klub Narciarski Katowice*		
	Sikora Józef II.	57:16	
	Matuszny Józef	52:04	
	Czepczor Jerzy	53:08	
	Wawrzacz Jan	52:49	3:35:17
4)	*ON TG Sokół Zakopane*		
	Bursa Józef	54:47	
	Idzikowski Stanisław	54:38	
	Kysiak Teodor	52:44	
	Marduła Franciszek	53:18	3:35:27

5)	*SN Związku Strzeleckiego II. Zakopane*		
	Chotarski Stanisław	55:03	
	Galica Władysław	52:17	
	Karpiel Kazimierz	56:41	
	Dawidek Teodor	52:58	3:36:59
6)	*SN PTT Zakopane*		
	Mieszczak Józef	55:05	
	Stanowski Ludwik	55:09	
	Berych Władysław	53:34	
	Krzeptowski Józef	53:46	3:37:34
7)	*SN PTT II. Zakopane*		
	Zubek Józef	54:44	
	Pęksa Andrzej	54:05	
	Skupień Stanisław	1:01:18	
	Dawidek Jan	52:40	3:42:47
8)	*SN TS Wisła III. Zakopane*		
	Gut Szczerba Franciszek	1:00:34	
	Grandfeld Anatol	55:41	
	Becker Adam	55:18	
	Bobowski Jan	55:54	3:47:27
9)	*ON TG Sokół Nowy Targ*		
	Fąfrowicz Ferdynand	1:00:00	
	Zubek Władysław	55:43	
	Watycha Stanisław	59:46	
	Fąfrowicz Stanisław	52:53	3:48:22
10)	*SN TS Wisła II. Zakopane*		
	Gabryś Ludwik	58:40	
	Hordyński Józef	1:00:17	
	Tapek Franciszek I.	58:12	
	Doroba Wacław	53:54	3:51:03
11)	*SN KS Podhale Nowy Targ*		
	Sowiński Stanisław	1:01:10	
	Lipkowski Józef	57:25	
	Bednarski Kazimierz	1:01:24	
	Pyzowski Józef	1:01:16	4:01:15
12)	*ON TG Sokół II. Zakopane*		
	Mrowca Franciszek	1:02:50	
	Roj Tadeusz	56:43	
	Motyka Franciszek	58:57	
	Kysiak Wincenty	1:03:25	4:01:55
13)	*SN TS Wisła IV Zakopane*		
	Łojas Karol	1:04:05	
	Tapek Mieczysław II.	57:58	
	Łuszczek Józef	56:25	
	Kozik Tadeusz	1:05:03	4:03:31
14)	*SN Związku Strzeleckiego II. Krynica*		
	Ferek Tadeusz	1:00:09	
	Łuszczewski Józef	1:03:40	
	Skotnicki Antoni	1:06:21	
	Prorok Zygmunt	59:12	4:09:22
15)	*SN Związku Strzeleckiego III. Zakopane*		
	Gąsienica Kleryk Jan	1:03:37	
	Zych Tazbirek Stanisław	1:04:31	
	Fronczysty Stanisław	1:01:05	
	Krzysik Kazimierz	1:01:02	4:10:12
16)	*SN Związku Strzeleckiego I. Krynica*		
	Cisowski Tadeusz	1:08:25	
	Setlak Stanisław	1:07:44	
	Lewito Józef	1:01:33	
	Jasek Mieczysław	1:08:18	4:26:00

Bieg 18 km w konkurencji otwartej i dla biegu złożonego o Mistrzostwo Polski na rok 1939. Zgłoszono zawodników 130, startowało 113, bieg ukończyło 106.

1)	Kurikkala Juho	Finlandia	1:05:30
2)	Karppinen Klaes	Finlandia	1:06:05
3)	Pahlin Carl	Szwecja	1:06:35
4)	Jalkanen Kalle	Finlandia	1:07:42
5)	Bergendahl Lars	Norwegia	1:07:54
6)	Niemi Pekka	Finlandia	1:07:56
7)	Dahlquist Alfred	Szwecja	1:07:59
8)	Olkinuora Eino	Finlandia	1:08:04
9)	Tiainen Toivo	Finlandia	1:08:33
10)	Danielsson Axel	Szwecja	1:08:53
11)	Pitkänen Pauli	Finlandia	1:09:07
12)	Demez Vincenzo	Italia	1:09:32
13)	Compagnoni Severino	Italia	1:09:53
14)	Atterday Clarence	Szwecja	1:10:01
15)	Mäkinen Erkki	Finlandia	1:10:07
16)	Hoffsbakken Olaf	Norwegia	1:10:08
17)	Nenzen Herbert	Szwecja	1:10:23
18)	Alakulppi Olavi	Finlandia	1:10:24
19)	Westberg John	Szwecja	1:10:33
20)	Compagnoni Aristide	Italia	1:10:37
21)	Odden Olav	Norwegia	1:10:45
22)	Hägglund Alvar	Szwecja	1:10:53
23)	Fosseide Magnar	Norwegia	1:11:35
24)	Compagnoni Mario	Italia	1:11:46
25)	Lillegjelten Kristian	Norwegia	1:12:19
26)	Evensen Erling	Norwegia	1:12:33
27)	Berauer Gustl	Niemcy	1:12:43
28)	Sellin Gust. Adolf	Szwecja	1:12:44
29)	Baur Goffredo	Italia	1:13:00
30)	Freiburghaus Adolf	Szwajcaria	1:13:15
31)	Leupold Herbert	Niemcy	1:13:22
32)	Confortola Silvio	Italia	1:13:23
33)	Lochbihler Herman	Niemcy	1:13:29
34)	Bach Hans	Niemcy	1:13:34
35)	Gjöslien Oscar	Norwegia	1:13:37
36)	Matuszny Józef	Polska — SKN Katowice	1:13:40
37)	Smolej Franc	Jugosławia	1:13:47
38)	Nowacki Edward	Polska — SN Zw. Strz. Zakopane	1:14:00
39)	Jammaron Alberto	Italia	1:14:20
40)	Sonderegger August	Szwajcaria	1:14:33
41)	Kvanli Emil	Norwegia	1:14:43
42)	Gindre Robert	Francja	1:14:59
43)	Gaspard Ferdinando	Italia	1:15:02
44)	Meergans Günther	Niemcy	1:15:05
45)	Wöss Rudolf	Niemcy	1:15:20
46)	Gamma Adi	Szwajcaria	1:15:21
47)	Burk Albert	Niemcy	1:15:23
48)	Mermoud Fernand	Francja	1:15:27
49)	Klancnik Alojz	Jugosławia	1:15:41
50)	Baud Charles	Szwajcaria	1:15:56
51)	Zubek Józef	Polska — SN PTT Zakopane	1:16:01
52)	Kersztajn Andrej	Jugosławia	1:16:03
53)	Borghi Victor	Szwajcaria	1:16:13
54)	Knap Leo	Jugosławia	1:16:13
55)	Marusarz Andrzej	Polska — SN PTT Zakopane	1:16:15
56)	Zemva Lovro	Jugosławia	1:16:19
57)	Merz Christian	Niemcy	1:16:21

58)	Soguel Eric	Szwajcaria	1:16:42
59)	Wnuk Mieczysław	Polska — SN Wisła Zakopane	1:16:54
60)	Knific Josip	Jugosławia	1:16:57
61)	Cretin Léonce	Francja	1:17:20
62)	Skupień Stanisław	Polska — SN PTT Zakopane	1:17:43
63)	Orlewicz Marian	Polska — SN Wisła Zakopane	1:17:54
64)	Arnaud Emile	Francja	1:18:00
65)	Wimmer Georg	Niemcy	1:18:28
66)	Mrak Franc	Jugosławia	1:18:42
67)	Müller Edi	Szwajcaria	1:18:43
68)	Sikora Józef	Polska — SKN Katowice	1:18:44
69)	Marduła Franciszek	Polska — ON Sokół Zakopane	1:18:52
70)	Górski Michał	Polska — SN Wisła Zakopane	1:18:53
71)	Dawidek Jan	Polska — SN PTT Zakopane	1:18:53
72)	Dziadoń Edward	Polska — SN Zw. Strz. Zakopane	1:19:29
73)	Kysiak Teodor	Polska — ON Sokół Zakopane	1:19:57
74)	Klocek Stanisław	Polska — SN Zw. Strz. Zakopane	1:20:12
75)	Marek Jan	Polska — SKN Katowice	1:20:21
76)	Bursa Józef	Polska — ON Sokół Zakopane	1:20:34
77)	Chotarski Stanisław	Polska — SN Zw. Strz. Zakopane	1:20:38
78)	Crnobori Drago	Jugosławia	1:21:01
79)	Berych Władysław	Polska — SN PTT Zakopane	1:21:03
80)	Grandfeld Anatol	Polska — SN Wisła Zakopane	1:21:12
81)	Jurzak Józef	Polska — KN Sokół Bielsko	1:21:19
82)	Lahr Hans	Niemcy	1:21:20
83)	Idzikowski Stefan	Polska — ON Sokół Zakopane	1:22:02
84)	Roj Władysław	Polska — SN Wisła Zakopane	1:22:02
85)	Bobowski Jan	Polska — SN Wisła Zakopane	1:22:15
86)	Karpiel Jan	Polska — SN Zw. Strz. Zakopane	1:22:37
87)	Fąfrowicz Stefan	Polska — ON Sokół Zakopane	1:22:52
88)	Bouvard Charles	Francja	1:23:06
89)	Marusarz Stanisław	Polska — SN PTT Zakopane	1:23:15
90)	Klancnik Gregor	Jugosławia	1:23:20
91)	Wowkonowicz Tadeusz	Polska — SN Wisła Zakopane	1:23:23
92)	Fiedor Franciszek	Polska — SKN Katowice	1:23:57
93)	Gut-Szczerba Franciszek	Polska — SN Wisła Zakopane	1:24:27
94)	Dawidek Teodor	Polska — SN Zw. Strz. Zakopane	1:24:38
95)	Sowiński Stanisław	Polska — SN Podhale Nowy Targ	1:25:03
96)	Teysseyere Andrzej	Polska — KTN Lwów	1:25:25
97)	Galica Władysław	Polska — SN Zw. Strz. Zakopane	1:25:52
98)	Dezsö Kornel dr	Węgry	1:26:21
99)	Bevc Edo	Jugosławia	1:26:36
100)	Petri Géza	Węgry	1:26:55
101)	Marusarz Jan	Polska — SN PTT Zakopane	1:27:40
102)	Karpiel Kazimierz	Polska — SN Zw. Strz. Zakopane	1:27:51
103)	Zubek Władysław	Polska — ON Sokół Nowy Targ	1:29:00
104)	Becker-Giewont Adam	Polska — SN Wisła Zakopane	1:29:02
105)	Györgyi Jenö	Węgry	1:29:42
106)	Płonka Rudolf	Polska — SN PTT Bielsko	1:30:25

Mistrzostwo Polski na rok 1939 w biegu złożonym — na podstawie wyników biegu 18 km i konkursu skoków dla biegu złożonego.

			Bieg	Skok	Nota
1)	Berauer Gustl	Niemcy	223,5	206,1	429,6
2)	Sellin Gustaw Adolf	Szwecja	223,5	203,1	426,6
3)	Fosseide Magnar	Norwegia	231	191,4	422,4
4)	Marusarz Andrzej	Polska — SN PTT Zakopane	202,5	208,1	410,6
5)	Meergans Günther	Niemcy	210	198,5	408,5
6)	Merz Christian	Niemcy	202,5	200,5	403
7)	Marusarz Stanisław	Polska — SN PTT Zakopane	164,43	227,5	391,93
8)	Wnuk Mieczysław	Polska — SN Wisła Zakopane	198,75	192,9	391,65

9)	Gamma Adi	Szwajcaria	208,5	181,8	390,3
10)	Lahr Hans	Niemcy	174	214,8	388,8
11)	Orlewicz Marian	Polska — SN Wisła Zakopane	193,5	180,9	374,4
12)	Hoffsbakken Olaf	Norwegia	240	130,1	370,1
13)	Odden Olaf	Norwegia	235,5	132,6	368,1
14)	Kvanli Emil	Norwegia	211,5	154	365,5
15)	Westberg John	Szwecja	237,22	124,4	361,62
16)	Roj Władysław	Polska — SN Wisła Zakopane	169,77	191,2	360,97
17)	Górski Michał	Polska — SN Wisła Zakopane	187,5	171,6	359,1
18)	Grandfeld Anatol	Polska — SN Wisła Zakopane	174	170,2	344,2
19)	Sowiński Stanisław	Polska — SN Podhale Nowy Targ	153,75	187,4	341,15
20)	Soguel Eric	Szwajcaria	199,5	131	330,5
21)	Becker-Giewont Adam	Polska — SN Wisła Zakopane	133,5	188,1	321,6
22)	Wimmer Georg	Niemcy	189,75	129,9	319,65
23)	Dawidek Teodor	Polska — SN Zw. Strz. Zakopane	156	161,2	317,2
24)	Marusarz Jan	Polska — SN PTT Zakopane	139,5	177,4	316,9
25)	Mäkinen Erkki	Finlandia	240	75,5	315,5
26)	Dawidek Jan	Polska — SN PTT Zakopane	187,5	102,5	290
27)	Marduła Franciszek	Polska — ON Sokół Zakopane	187,5	101,1	288,6
28)	Bursa Józef	Polska — ON Sokół Zakopane	178,5	101,3	279,8
29)	Klancnik Gregor	Jugosławia	163,5	110,7	274,2
30)	Gut-Szczerba Franciszek	Polska — SN Wisła Zakopane	157,5	113,9	271,4
31)	Bobowski Jan	Polska — SN Wisła Zakopane	168,75	47,6	216,35
32)	Fiedor Franciszek	Polska — SKN Katowice	159	44	203
33)	Bevc Edo	Jugosławia	145,5	55,7	201,2

Otwarty konkurs skoków o Mistrzostwo Polskiego Związku Narciarskiego na rok 1939. Zgłoszono zawodników 68, startowało 46, sklasyfikowano 30 zawodników.

			I. skok	II. skok	nota
1)	Bradl Josef	Niemcy	80	76,5	224,7
2)	Ruud Birger	Norwegia	72,5	81,5	224,2
3)	Kongsgaard Arnholdt	Norwegia	76,5	79	223,1
4)	Eriksson Sven	Szwecja	78	78,5	222,2
5)	Marusarz Stanisław	Polska — SN PTT Zakopane	74	78,5	219,5
6)	Myhra Hilmar	Norwegia	79	76,5	218,6
7)	Lahr Hans	Niemcy	78,5	75	215,4
8)	Kraus Paul	Niemcy	76,5	72	214,3
9)	Ruud Asbjörn	Norwegia	68	70	214,2
10)	Häckel Paul	Niemcy	69	76	213,7
11)	Kula Jan	Polska — SN PTT Zakopane	75	74	213,4
12)	Valonen Lauri	Finlandia	69	70	210,3
13)	Marr Hans	Niemcy	65	75	205,9
14)	Paterlini Willy	Szwajcaria	74	76	202,5
15)	Marusarz Andrzej	Polska — SN PTT Zakopane	71,5	71	200,7
16)	Meergans Günther	Niemcy	63	66	193,7
17)	Czarniak Andrzej	Polska — HKN Zakopane	66	67	191,4
18)	Gut-Szczerba Franciszek	Polska — SN Wisła Zakopane	62,5	66	189,9
19)	Roj Władysław	Polska — SN Wisła Zakopane	68	63	184,2
20)	Sowiński Stanisław	Polska — SN Podhale Nowy Targ	69	61,5	184,1
21)	Kula Stanisław	Polska — SN PTT Zakopane	60	63,5	181,6
22)	Kolesar Piotr	Polska — SN Wisła Zakopane	57	65	176,2
23)	Daniel-Krzeptowski Leon	Polska — SN PTT Zakopane	63	61	174,4
24)	Palme Franc	Jugosławia	62	64	171,4
25)	Kozdruń Mieczysław	Polska — SKN Katowice	63,5	55,5	167,9
26)	Kvanli Emil	Norwegia	68	75,5*	145,8
27)	Soguel Eric	Szwajcaria	67	70*	133,6
28)	Molitor Karl	Szwajcaria	62	69*	122,7
29)	Couttet James	Francja	63,5	64*	122,3
30)	Becker-Giewont Adam	Polska — SN Wisła Zakopane	61,5	56*	113,5

Bieg 50 km o Mistrzostwo Polskiego Związku Narciarskiego na rok 1939. Zgłoszono 68 zawodników, startowało 50, bieg ukończyło 41.

1)	Bergendahl Lars	Norwegia	2:57:43
2)	Karppinen Klaes	Finlandia	3:00:27
3)	Gjöslien Oscar	Norwegia	3:05:42
4)	Vanninen Pekka	Finlandia	3:05:56
5)	Niemi Pekka	Finlandia	3:06:48
6)	Hägglund Alvar	Szwecja	3:08:56
7)	Atterday Clarence	Szwecja	3:11:55
8)	Nenzen Herbert	Szwecja	3:12:17
9)	Smolej Franc	Jugosławia	3:16:06
10)	Lillegjelten Kristian	Norwegia	3:18:34
11)	Zubek Józef	Polska — SN PTT Zakopane	3:19:49
12)	Demez Vincenzo	Italia	3:19:50
13)	Freiburghaus Adolf	Szwajcaria	3:19:56
14)	Scalet Giacomo	Italia	3:20:33
15)	Danielsson Axel	Szwecja	3:21:11
16)	Hoffsbakken Olaf	Norwegia	3:21:24
17)	Compagnoni Aristide	Italia	3:21:36
18)	Borghi Victor	Szwajcaria	3:23:09
19)	Sonderegger August	Szwajcaria	3:23:14
20)	Stenvall Selm	Szwecja	3:24:16
21)	Confortola Silvio	Italia	3:25:07
22)	Fąfrowicz Stefan	Polska — ON Sokół Zakopane	3:25:18
23)	Tiainen Toivo	Finlandia	3:27:38
24)	Marduła Franciszek	Polska — ON Sokół Zakopane	3:28:55
25)	Mrak Franc	Jugosławia	3:29:39
26)	Baud Charles	Szwajcaria	3:29:44
27)	Knap Leo	Jugosławia	3:30:13
28)	Kysiak Teodor	Polska — SN Zw. Strz. Zakopane	3:31:46
29)	Petric Anton	Jugosławia	3:35:52
30)	Rehrl Sepp	Niemcy	3:36:08
31)	Kern Josef	Niemcy	3:37:57
32)	Doroba Wacław	Polska — SN Wisła Zakopane	3:38:00
33)	Idzikowski Stefan	Polska — ON Sokół Zakopane	3:38:29
34)	Knific Josip	Jugosławia	3:38:30
35)	Karpiel Jan	Polska — SN Zw. Strz. Zakopane	3:38:55
36)	Müller Edi	Szwajcaria	3:40:15
37)	Gabryś Ludwik	Polska — SN Wisła Zakopane	3:41:24
38)	Zubek Władysław	Polska — ON Sokół Zakopane	3:42:22
39)	Fiedor Franciszek	Polska — SKN Katowice	3:45:17
40)	Berych Władysław	Polska — SN PTT Zakopane	3:50:06
41)	Sikora Józef	Polska — SKN Katowice	3:51:10

Bieg zjazdowy pań o Mistrzostwo Polskiego Związku Narciarskiego na rok 1939. Zgłoszono 16 zawodniczek, startowało 6, bieg ukończyło i sklasyfikowano 5 zawodniczek.

1)	Marusarzówna Helena	SN PTT Zakopane	3:25
2)	Stopkówna Zofia	SN PTT Zakopane	3:27
3)	Bäckerówna Stanisława	SN Wisła Zakopane	3:46
4)	Musiolikówna Zofia	SN KPW Katowice	3:50,5
5)	Marusarzówna Maria	SN PTT Zakopane	4:17

Bieg zjazdowy panów o Mistrzostwo Polskiego Związku Narciarskiego na rok 1939. Zgłoszono 150 zawodników, startowało 83, bieg ukończyło i sklasyfikowano 75 zawodników.

1)	Marusarz Stanisław	SN PTT Zakopane	3:57
2)	Schindler Jan	SN Wisła Zakopane	4:01

3)	Zając Marian	HKN Zakopane	4:04
4)	Majer Władysław	ON Sokół Zakopane	4:05
5)	Marusarz Andrzej	SN PTT Zakopane	4:08
6)	Wnuk Mieczysław	SN Wisła Zakopane	4:10
7)	Zając Karol	SN Wisła Zakopane	4:13
8)	Panek Bolesław	SN Wisła Zakopane	4:19
9)	Bielatowicz Jerzy	SN Wisła Zakopane	4:21
10)	Chrobak Józef	SN Wisła Zakopane	4:21
11)	Kula Jan	SN PTT Zakopane	4:23
12)	Mięsacz-Gąsienica Stanisław	SN Wisła Zakopane	4:29
13)	Łojas Karol	SN Wisła Zakopane	4:31
14)	Juhas Wojciech	SN PTT Zakopane	4:40
15)	Motyka Stanisław	ON Sokół Zakopane	4:41
16)	Łuszczek Józef	SN Wisła Zakopane	4:41
17)	Hoły Stanisław	SN Wisła Zakopane	4:42
18)	Ehrlich Markus	SN Makkabi Kraków	4:42
19)	Schindler Jerzy	SN Wisła Zakopane	4:45
20)	Płonka Jan	SN Sokół Bielsko	4:47
21)	Szczepaniak Józef	SN Wisła Zakopane	4:49,5
22)	Krzysztofiak Stanisław	SN PTT Zakopane	4:50
23)	Dawidek Jan	SN PTT Zakopane	4:53
24)	Grandfeldt Anatol	SN Wisła Zakopane	4:54
25)	Marusarz Józef	SN PTT Zakopane	4:55
26)	Wojna Ryszard	SN AZS Kraków	4:57
27)	Jarząbek Józef	ON Sokół Zakopane	5:03
28)	Bigosz Kazimierz	SN Wisła Zakopane	5:04
29)	Kozik Tadeusz	SN Wisła Zakopane	5:05
30)	Bereza Jerzy	SN AZS Kraków	5:07
31)	Poncet Leon	Klub Mdzszk. Zakopane	5:07
32)	Owsiński Leon	SN Sokół Bielsko	5:07,5
33)	Bahdaj Adam	SN PTT Zakopane	5:09
34)	Tapek Franciszek	SN Wisła Zakopane	5:11,5
35)	Serafin Roman	ON Sokół Zakopane	5:12,5
36)	Marduła Franciszek	ON Sokół Zakopane	5:15
37)	Rzadkoś Stanisław	SN Wisła Zakopane	5:17
38)	Fischer Ludwik	SN AZS Kraków	5:18
39)	Romanik Orest	ON Sokół Zakopane	5:19
40)	Rumian Mieczysław	ON Sokół Zakopane	5:24
41)	Lorek Eugeniusz	SN PTT Zakopane	5:28
42)	Bursa Józef	ON Sokół Zakopane	5:30
43)	Bachleda Jan	ON Sokół Zakopane	5:33
44)	Śmiałowski Antoni	SN PTT Zakopane	5:34
45)	Hamburger Józef	SN Wisła Zakopane	5:36
46)	Rzadkiewicz	SN Wisła Zakopane	5:43,5
47)	Malinowski Stefan	SN Wisła Zakopane	5:44
48)	Lampel Izydor	SN Makkabi Zakopane	5:48
49)	Weis Emil	SN Makkabi Zakopane	5:49
50)	Wójcikiewicz Franciszek	SN Wisła Szczawnica	5:51
51)	Kysiak Teodor	ON Sokół Zakopane	5:57
52)	Tapek Mieczysław	SN Wisła Zakopane	5:59
53)	Schmel Zbigniew	ON Sokół Zakopane	6:04
54)	Michalik Jan	SN AZS Kraków	6:06
55)	Dawidek Teodor	SN Zw. Strzel. Zakopane	6:06
56)	Rzegociński Mieczysław	HKN Zakopane	6:07
57)	Łapiński Czesław	TTN Kraków	6:12,5
58)	Majchrowicz	SN Zw. Strzel. Zakopane	6:14
59)	Drozd Stanisław	SN Wisła Zakopane	6:15
60)	Apollo Henryk	SN AZS Kraków	6:15,5
61)	Mąka Stanisław	SN Wisła Zakopane	6:16
62)	Motyka Mieczysław	ON Sokół Zakopane	6:18
63)	Roj Jan	SN Wisła Zakopane	6:36
64)	Oberländer Joachim	SN Makkabi Zakopane	6:36
65)	Nowacki Stanisław	SN AZS Kraków	6:49

66)	Bavey Rudolf	WSV Katowice	6:51
67)	Dworzyński Aleksander	ON Sokół Zakopane	6:55
68)	Wrześniak Czesław	ON Sokół Zakopane	7:17,5
69)	Domaradzki Józef	ON Sokół Zakopane	7:49
70)	Salomon Julian	SN Makkabi Kraków	8:02
71)	Piecyk Wojciech	SN Wisła Szczawnica	8:03
72)	Wolf Jan	WSV Katowice	11:13
73)	Biernacik Zdzisław	ON Sokół Zakopane	12:08

Slalom panów o Mistrzostwo Polskiego Związku Narciarskiego na rok 1939.

			I. część sek.	II. część sek.	Czas sek.
1)	Zając Marian	HKN Zakopane	1:46	1:49,5	3:35,5
2)	Majer Władysław	ON Sokół Zakopane	1:47,2	1:48,6	3:35,8
3)	Schindler Jan	SN Wisła Zakopane	1:51	1:51	3:42
4)	Męsacz-Gąsienica Stanisław	SN Wisła Zakopane	2:00,9	2:01,9	4:02,8
5)	Bielatowicz Jerzy	SN Wisła Zakopane	1:58	2:10,6	4:08,6
6)	Wojna Ryszard	SN AZS Kraków	2:15,5	1:58	4:13,5
7)	Kula Jan	SN PTT Zakopane	1:58,4	2:15,5	4:13,9
8)	Zając Karol	SN Wisła Zakopane	2:00	2:14	4:14
9)	Wnuk Mieczysław	SN Wisła Zakopane	1:58,5	2:17,6	4:16,1
10)	Marusarz Andrzej	SN PTT Zakopane	2:15,5	2:04	4:19,5
11)	Marusarz Stanisław	SN PTT Zakopane	2:09	2:11	4:20
12)	Krzysztofiak Stanisław	SN PTT Zakopane	2:15,5	2:20,5	4:36
13)	Juhas Wojciech	SN PTT Zakopane	2:22,8	2:15	4:37,8
14)	Łojas Karol	SN Wisła Zakopane	2:20,9	2:18,5	4:39,4
15)	Marusarz Józef	SN PTT Zakopane	2:17,4	2:40	4:57,4
16)	Dawidek Jan	SN PTT Zakopane	2:46,4	2:50	5:36,4
17)	Hoły Stanisław	SN Wisła Zakopane	2:45,5	2:53	5:38,5
18)	Płonka Jan	ON Sokół Bielsko	2:38	3:15,5	5:53,5
19)	Motyka Stanisław	ON Sokół Zakopane	2:38,5	3:25,6	6:04,1
20)	Tapek Franciszek	SN Wisła Zakopane	2:53,6	3:26	6:19,6
21)	Ehrlich Markus	SN Makkabi Kraków	2:52,5	3:48	6:40,5
22)	Poncet Leon	Kl. Mdzszk. Zakopane	3:08,6	3:40	6:48,6

Slalom pań o Mistrzostwo Polskiego Związku Narciarskiego na rok 1939.

			I. część sek.	II. część sek.	Czas sek.
1)	Marusarzówna Helena	SN PTT Zakopane	1:42,2	1:53	3:35,2
2)	Marusarzówna Maria	SN PTT Zakopane	2:10,5	2:51,9	5:02,4
3)	Musiolikówna Zofia	SN KPW Katowice	2:15,3	3:31,1	5:45,4

Złożony bieg zjazdowy panów o Mistrzostwo Polski na rok 1939.

			sek. pkt.
1)	Zając Marian	HKN Zakopane	395
2)	Schindler Jan	SN Wisła Zakopane	396
3)	Majer Władysław	ON Sokół Zakopane	396
4)	Marusarz Stanisław	SN PTT Zakopane	419
5)	Wnuk Mieczysław	SN Wisła Zakopane	429
6)	Marusarz Andrzej	SN PTT Zakopane	430
7)	Zając Karol	SN Wisła Zakopane	431
8)	Bielatowicz Jerzy	SN Wisła Zakopane	435
9)	Męsacz-Gąsienica Stan.	SN Wisła Zakopane	439
10)	Kula Jan	SN PTT Zakopane	441
11)	Łojas Karol	SN Wisła Zakopane	467
12)	Wojna Ryszard	SN AZS Kraków	474,5
13)	Juhas Wojciech	SN PTT Zakopane	475
14)	Krzysztofiak Stanisław	SN PTT Zakopane	483

			sek. pkt.
15)	Marusarz Józef	SN PTT Zakopane	503
16)	Hoły Stanisław	SN Wisła Zakopane	519
17)	Dawidek Jan	SN PTT Zakopane	529
18)	Płonka Jan	SN Sokół Bielsko	535
19)	Motyka Stanisław	ON Sokół Zakopane	536
20)	Ehrlich Markus	SN Makkabi Kraków	562
21)	Tapek Franciszek	SN Wisła Zakopane	577
22)	Poncet Leon	Kl. Mdzszk. Zakopane	593

Złożony bieg zjazdowy pań o Mistrzostwo Polski na rok 1939.

			sek. pkt.
1)	Marusarzówna Helena	SN PTT Zakopane	334
2)	Marusarzówna Maria	SN PTT Zakopane	438
3)	Musiolikówna Zofia	SN KPW Katowice	438

MISTRZOSTWA OKRĘGOWE

Przeprowadzenie narciarskich Mistrzostw Okręgowych w ostatnich dwóch sezonach wymagało pokonania wielu trudności, które spowodowane były wybitnie złymi warunkami śnieżnymi. Stwierdzić jednakże należy, że Okręgi, którym udało się wykorzystać odpowiednie warunki, wykazały dalszy postęp w usprawnieniu technicznej pracy przy organizacji zawodów. Silne zainteresowanie klubów i zawodników Mistrzostwami Okręgowymi, które objawiało się w dużej ilości zgłoszeń startujących — nie dało, niestety widocznych rezultatów, gdyż, jak to uwidoczniono w poniżej zamieszczonym zestawieniu, w siedmiu wypadkach zawody o Mistrzostwo Okręgu nie odbyły się i to jedynie z powodu bezśnieżnej zimy.

I. Warszawski Okręg.

Sezon 1937/8. — Mistrz Okręgu w złożonym biegu zjazdowym: Jerzy Skolimowski (SN PTT Warszawa), zwycięzca biegu zjazdowego: Jerzy Skolimowski (SN PTT Warszawa), zwycięzca slalomu: Jerzy Skolimowski (SN PTT Warszawa).

Sezon 1938/9. — Mistrz Okręgu w złożonym biegu zjazdowym: Kazimierz Fajkosz (SN AZS Warszawa), zwycięzca biegu zjazdowego: Kazimierz Fajkosz (SN AZS Warszawa), zwycięzca slalomu: Kazimierz Fajkosz (SN AZS Warszawa).

II. Wileński Okręg.

Sezon 1937/8. — Mistrz Okręgu w kombinacji norweskiej: Roman Burda (SN AZS Wilno), zwycięzca w biegu 18 km Mieczysław Pimpicki (SN AZS Wilno), zwycięzca w skokach: Emil Kelm (SN Tow. Prac. Kolej. „Ognisko“ Wilno).

Sezon 1938/9. — Zawody o Mistrzostwo Okręgu nie odbyły się z powodu złych warunków śnieżnych.

III. Lwowski Okręg.

Sezon 1937/8. — Mistrz Okręgu w kombinacji norweskiej: Marian Matlak (SN „Lechia“ Lwów), zwycięzca w biegu 18 km: Janusz Kobylański (KTN Lwów), zwycięzca w skokach: Jerzy Hajdukiewicz (SN PTT Lwów). W zakresie programu zjazdowego: mistrz Okręgu w złożonym biegu zjazdowym: Hipolit Fajkosz (SN PTT Lwów), zwycięzca w biegu zjazdowym: H. Fajkosz (SN PTT Lwów), zwycięzca w slalomie: Jerzy Hajdukiewicz (SN PTT Lwów).

Sezon 1938/9. — Mistrz Okręgu w kombinacji norweskiej: Marian Matlak (SNT KPW Lwów), zwycięzca w biegu 18 km: Julian Fröss (SNT KPW Lwów), zwycięzca w skokach: Jerzy Hajdukiewicz (SN PTT Lwów). W zakresie programu zjazdowego: mistrz Okręgu w złożonym biegu zjazdowym: Jerzy Hajdukiewicz (SN PTT Lwów).

IV. Podhalański Okręg.

Sezon 1937/8. — Mistrz Okręgu w kombinacji norweskiej: Stanisław Marusarz (SN PTT Zakopane), zwycięzca w biegu 30 km: Jan Karpiel (SN Zw. Strzeleckiego Zakopane), zwycięzca w skokach: Stanisław Marusarz (SN PTT Zakopane).

W zakresie programu zjazdowego: mistrz Okręgu w złożonym biegu zjazdowym: Jan Lipowski (SN KS „Wisła" Zakopane), zwycięzca w biegu zjazdowym: Jan Lipowski (SN KS „Wisła" Zakopane), zwycięzca w slalomie: Karol Zając (SN KS „Wisła" Zakopane).

Zwyciężczyni w biegu zjazdowym: Helena Marusarzówna (SN PTT Zakopane).

Sezon 1938/9. — Mistrz Okręgu w kombinacji norweskiej: Stanisław Marusarz (SN PTT Zakopane), zwycięzca w biegu 18 km: Edward Nowacki (SN Zw. Strzeleckiego Zakopane). zwycięzca w skokach: Stanisław Marusarz (SN PTT Zakopane). W zakresie programu zjazdowego: mistrz Okręgu w złożonym biegu zjazdowym: Jan Schindler (SN KS „Wisła" Zakopane), zwycięzca w biegu zjazdowym: Jan Lipowski (SN KS „Wisła" Zakopane), zwycięzca w slalomie: Stanisław Gąsienica-Mięsacz (SN KS „Wisła" Zakopane).

Mistrzyni Okręgu w złożonym biegu zjazdowym: Jadwiga Bornetówna (Harcerski Klub Narciarski, Zakopane); zwyciężczyni w biegu zjazdowym: Jadwiga Bornetówna (Harcerski Klub Narciarski, Zakopane); zwyciężczyni w slalomie: Jadwiga Bornetówna (Harcerski Klub Narciarski, Zakopane).

V. Krakowski Okręg.

Sezon 1937/8. — Mistrz Okręgu w kombinacji norweskiej: Paweł Lassota (SN AZS Kraków). Mistrz Okręgu w kombinacji alpejskiej: Jerzy Bereza (SN AZS Kraków).

Sezon 1938/9. — Mistrz Okręgu w kombinacji norweskiej: Michalak Czesław (SN OZP Rabka), zwycięzca w biegu 16 km: Stefan Kondys (SN OZP Rabka), zwycięzca w skokach: Paweł Lasota (SN AZS Kraków). W zakresie programu zjazdowego: mistrz Okręgu w złożonym biegu zjazdowym: Jerzy Bereza (SN AZS Kraków), zwycięzca w biegu zjazdowym: Markus Ehrlich (SN ZKS „Makkabi" Kraków), zwycięzca w slalomie: Jerzy Bereza (SN AZS Kraków), mistrzyni Okręgu w złożonym biegu zjazdowym: Helena Migaczówna (SN Zw. Strzeleckiego Krynica).

VI. Śląski Okręg.

Sezon 1937/8. — Mistrz Okręgu w kombinacji norweskiej: Jan Haratyk (SN WKS Bielsko), zwycięzca w biegu 18 km: Jan Haratyk (SN WKS Bielsko), zwycięzca w skokach: Mieczysław Kozdruń (SKN Katowice). W zakresie programu zjazdowego: mistrz Okręgu w złożonym biegu zjazdowym: Jan Haratyk (SN WKS Bielsko), zwycięzca w biegu zjazdowym: Jan Haratyk (SN WKS Bielsko), zwycięzca w slalomie: Franciszek Mrowca (SN WKS Bielsko).

Sezon 1938/9. — Mistrz Okręgu w kombinacji norweskiej: Jan Haratyk (SN WKS Bielsko), zwycięzca w biegu 15 km: Jan Bury (SKN Katowice), zwycięzca w skokach: Jan Retka (SN PTT „Watra" Cieszyn). W zakresie programu zjazdowego: mistrz Okręgu w złożonym biegu zjazdowym: Jan Płonka (KN „Sokół" Bielsko), zwycięzca w biegu zjazdowym: Jan Płonka (KN „Sokół" Bielsko), zwycięzca w slalomie: Jan Bahtelt (Wintersportclub Bielsko).

VII. Grodzieński Okręg.

Sezon 1937/8. — Zawody o Mistrzostwo Okręgu nie odbyły się z powodu złych warunków śnieżnych.

Sezon 1938/9. — Zawody o Mistrzostwo Okręgu nie odbyły się z powodu złych warunków śnieżnych.

VIII. Przemyski Okręg.

Sezon 1937/8. — Mistrz Okręgu w kombinacji norweskiej: Zygmunt Palusiński (PTN Przemyśl), zwycięzca w biegu 18 km: Rudolf Masłyk (PTN Przemyśl), zwycięzca w skokach: Zygmunt Palusiński (PTN Przemyśl), zwycięska drużyna w biegu rozstawnym 4×10 km: Iwonicki Klub Narciarski. W zakresie programu zjazdowego: mistrz Okręgu w złożonym biegu zjazdowym: Henryk Dec (PTN Przemyśl), zwycięzca w biegu zjazdowym: Henryk Dec (PTN Przemyśl), zwycięzca w slalomie: Henryk Dec (PTN Przemyśl).

Sezon 1938/9. — Zawody o Mistrzostwo Okręgu w kombinacji norweskiej nie odbyły się z powodu złych warunków śnieżnych.

W zakresie programu zjazdowego: mistrz Okręgu w złożonym biegu zjazdowym: Stanisław Kielar (Iwonicki Kl. Narc.), zwycięzca w biegu zjazdowym: Zygmunt Palusiński (PTN Przemyśl), zwycięzca w slalomie: Stanisław Kielar (Iwonicki Kl. Narc.).

IX. Pomorski Okręg.

Sezon 1937/8. — Zawody o Mistrzostwo Okręgu nie odbyły się z powodu złych warunków śnieżnych.

Sezon 1938/9. — Zawody o Mistrzostwo Okręgu nie odbyły się z powodu złych warunków śnieżnych.

X. Wołyński Okręg.

Brak informacyj.

ODZNAKA ZA SPRAWNOŚĆ

Odznaka za sprawność mimo 13-letniego istnienia cieszy się nadal wielką popularnością i jest najlepszym sprawdzianem wzmagającego się zainteresowania sportem narciarskim. Wielka ilość startujących we wszystkich ośrodkach kraju, a także w terenach nizinnych jest objawem pocieszającym i rokującym jak najlepsze nadzieje na przyszłość. Oczywiście fatalny brak śniegu musiał mieć swój wpływ na frekwencję zawodów i dlatego cyfry statystyczne w porównaniu z latami poprzednimi muszą być niższe. Podkreślić jednak należy, że kluby niezważając na trudności, nawet przy bardzo złych warunkach względnie tuż po opadzie śnieżnym zawody organizowały i organizację sprawnie przeprowadzały. Ważną rzeczą jest moment usprawnienia organizacji tych zawodów, czego najlepszym dowodem jest fakt, że coraz mniejsza ilość zawodów jest z powodu uchybień przez Komisję Sportową odrzucana. Mimo to urządzanie stałych tras narciarskich w jak najliczniejszych miejscowościach jest bardzo wskazane, ponieważ ułatwia to ogromnie organizację zawodów i podnosi ich poziom.

TABELA STATYSTYCZNA

rozwoju Odznaki za Sprawność P. Z. N. w okresie trzynastolecia od sezonu 1926/27 po koniec sezonu 1938/39.
Ilość odznak przyznanych w poszczególnych sezonach, stopniach i kategoriach

W sezonie	Ogółem odznak	Stopnie odznak			Stowarzyszeni	Niestowarzyszeni	Kategoria I. seniorów		Kategoria II. juniorów	
		Złotych	Srebrnych	Brązowych			Mężczyźni	Kobiety	Chłopcy	Dziewczęta
1926/27	120	—	—	120	101	19	110	10	—	—
1927/28	115	—	49	66	98	17	110	3	2	—
1928/29	645	3	24	618	338	307	398	60	179	8
1929/30	929	3	85	841	525	404	626	97	204	2
1930/31	1.535	15	219	1.301	712	823	1.013	199	312	11
1931/32	3.808	69	332	3.407	1.809	1.999	2.893	450	418	47
1932/33	4.492	49	450	3.993	1.828	2.664	3.459	455	501	77
1933/34	3.357	81	429	2.847	1.274	2.083	2.420	553	328	56
1934/35	4.824	81	419	4.324	1.544	3.280	3.791	460	481	92
1935/36	2.029	26	237	1.766	493	1.536	1.632	145	185	67
1936/37	4.030	36	304	3.690	1.112	2.918	3.185	316	394	135
1937/38	6.613	51	654	4.976	936	4.745	4.379	206	831	265
1938/39	2.198	33	250	1.915	161	2.037	1.795	53	275	75
Razem za 13 lat	33.763	447	3.452	29.864	10.931	22.832	25.811	3.007	4.110	835

Tabela zawodów o odznakę za sprawność Polskiego Związku Narciarskiego — sezon 1937/38

Nr komunikatu weryfikacyjnego	Towarzystwo urządzające zawody	Miejsce zawodów	Data zawodów	Ogółem startowało	Przyznano odznak ogółem	Stopnie			Stowarzyszeni	Niestowarzyszeni	Seniorów		Juniorów	
						Złota	Srebrna	Brązowa			Mężczyźni	Kobiety	Chłopcy	Dziewczęta
1	Przemyskie Tow. Narciarzy	Sianki	2/I 1937	41	40	1	5	34	5	35	15	4	13	8
2	SN Pol. Tow. Tatrz., Drohobycz	Orów	9/I	19	19	1	3	15	—	19	14	2	3	—
3	Klub Narciarski, Bukowina	Bukowina	2/I	24	24	—	1	23	1	23	9	3	12	—
4	„ „ „	„	6/I	37	32	1	—	31	—	32	15	3	5	9
5	Ośrodek Narc. PW, Chorzów	Zwardoń	7/I	42	31	—	—	31	—	31	—	—	31	—
6	Klub Narciarski, Bukowina	Bukowina	12/XII 1937	20	18	—	1	17	2	16	10	7	1	—
7	SN Pol. Tow. Tatrz., Skoczów	Skoczów	9/I 1938	12	12	—	3	9	1	11	2	—	10	—
8	SN SKS „Korona", Radomsko	Beskid	6/I	13	13	—	6	7	9	4	8	2	3	—
9	ŻTTN „Makkabi", Bielsko	Szczyrk	6/I	21	21	—	—	21	20	1	3	1	15	2
10	Okr. Ośrodek WF i PW, Wilno	Wilno	16/I	92	57	1	1	55	1	56	48	—	9	—
11	ŻTTN „Makkabi", Bielsko	Hala Boracza	9/I	19	19	3	7	9	17	2	5	—	8	6
12	SN TG „Sokół", Kraków	Sucha	6/I	10	10	1	—	9	1	9	9	1	—	—
13	Ośrodek Narciarski DOK V	Szczyrk	20/I	20	17	1	—	16	9	8	17	—	—	—
14	Pocztowe Przysp. Wojsk.	Zakopane	14/I	22	22	—	2	20	—	22	15	7	—	—
15	Szkoła Narc. PZN, Worochta	Worochta	16/I	26	24	—	1	23	—	24	24	—	—	—
16	SN Ż. T. Krajozn., Warszawa	Zakopane	16/I	27	15	—	1	14	5	10	14	—	1	—
17	SN Wojsk. Kl. Sport., Grodno	Grodno	23/I	87	32	—	—	32	—	32	28	4	—	—
18	Przemyskie Tow. Narciarzy	Sianki	18/I	44	37	—	1	36	3	34	11	4	10	12
19	Warszawski Klub Narciarzy	Hala Chochoł.	2/I	28	22	—	2	20	12	10	15	5	2	—
20	Obóz Narc. dla Podoficerów	Zakopane	15/I	61	60	—	4	56	18	42	60	—	—	—
21	Klub Narciarski, Bukowina	Bukowina	22/I	101	97	2	53	42	25	72	90	6	1	—
22	Przemyskie Tow. Narciarzy	Sianki	1/II	28	28	—	5	23	—	28	25	—	3	—
23	SN Ż. T. Krajozn., Warszawa	Zakopane	28/I	17	16	—	4	12	11	5	15	1	—	—
24	Ośrodek Narciarski DOK V	Szczyrk	4/II	50	49	—	4	45	1	48	49	—	—	—
25	SN Wojsk. Kl. Sport., Modlin	Zakopane(Kiry)	31/XII 1937	60	46	—	—	46	10	36	42	3	—	1
26	Komenda Powiat. PW, Stołpce	Stopłce	6/II 1938	49	37	—	—	37	—	37	37	—	—	—
27	ŻTTN „Makkabi", Bielsko	Hala Boracza	30/I	5	5	—	—	5	—	5	5	—	—	—
28	SN KS „Geyer", Łódź	Worochta	26/II	13	11	1	6	4	11	—	8	3	—	—
29	Ćwicz. Obóz Narc. dla Podof.	Ławoczne	27/I	62	59	1	13	45	15	44	59	—	—	—
30	Przemyskie Tow. Narciarzy	Sianki	6/II	17	17	1	4	12	2	15	17	—	—	—
31	Kom. Garn. Zimow., Worochta	Worochta	30/I	66	60	—	27	33	—	60	60	—	—	—
32	SN Oddz. Mł. Powst., Katowice	Równica	30/I	21	21	1	2	18	21	—	18	—	3	—

Nr komunikatu weryfikacyjnego	Towarzystwo urządzające zawody	Miejsce zawodów	Data zawodów	Ogółem startowało	Przyznano odznak ogółem	Stopnie: Złota	Stopnie: Srebrna	Stopnie: Brązowa	Stowarzyszeni	Niestowarzyszeni	Seniorów: Mężczyźni	Seniorów: Kobiety	Juniorów: Chłopcy	Juniorów: Dziewczęta
33	Zarząd Okr. Kolejowego PW	Głębce	2/II	32	19	—	2	17	1	18	17	1	1	—
34	ONTP Zwardonia „Rachowiec“	Zwardoń	6/I	104	80	4	22	54	14	66	31	6	38	5
35	Ośrodek Narciarski OK V	Zwardoń	22/I	35	34	—	3	31	—	34	34	—	—	—
36	„ „ „	„	29/I	41	39	—	2	37	—	39	32	—	7	—
37	ŻTTN „Makkabi“, Bielsko	Brenna(Błatnia)	23/I	5	5	—	1	4	5	—	—	2	1	2
38	Pocztowe Przysp. Wojsk.	Zakopane	14/II	17	6	—	—	6	—	6	4	2	—	—
39	Ośrodek Narciarski OK V	Szczyrk	18/II	25	23	—	—	23	—	23	23	—	—	—
40	SN Zw. Prac. Skarb., Warszawa	Zwardoń	27/II	8	8	1	2	5	6	2	5	3	—	—
41	Obóz Narc. dla Podoficerów	Kościelisko	31/I	66	66	1	3	62	7	59	66	—	—	—
42	Klub Narciarski, Bukowina	Bukowina	5/II	127	106	—	—	106	—	106	106	—	—	—
43	„ „ „		7/II	67	62	—	28	34	12	50	62	—	—	—
44	WKS „Zryw“, Bydgoszcz	Worochta	21/II	53	53	—	9	44	—	53	53	—	—	—
45	Ośrodek Narciarski OK V	Zwardoń	5/II	28	27	—	—	27	—	27	27	—	—	—
46	„ „ „	„	7/II	27	20	—	—	20	1	19	6	—	14	—
47	Tow. Krzew. Narc., Kraków	Krynica	4/II	21	21	—	6	15	9	12	16	5	—	—
48	II Wileński Okręg PZN	Wilno	13/II	14	13	—	5	8	—	13	13	—	—	—
49	SN Ż. T. Krajozn., Warszawa	Zakopane	11/II	19	17	1	6	10	17	—	14	3	—	—
50	Przemyskie Tow. Narciarzy	Sianki	13/II	13	8	—	—	8	4	4	—	8	—	—
51	SN TS „Wisła“, Szczawnica	Szczawnica	20/II	28	25	—	2	23	—	25	5	—	20	—
52	Obóz Narc. dla Podoficerów	Kościelisko	16/II	65	65	—	4	61	13	52	65	—	—	—
53	Przemyskie Tow. Narciarzy	Sianki	20/II	24	24	—	2	22	4	20	24	—	—	—
54	O. N. K. „Sokoła“, Brzeżany	Brzeżany	20/II	6	6	—	—	6	—	6	6	—	—	—
55	Iwonicki Klub Narciarski	Iwonicz	20/II	33	25	3	11	11	22	3	21	—	4	—
56	SN Zw. Rob. St. Sp., Warszawa	Zakopane	25/II	18	11	—	2	9	10	1	6	5	—	—
57	Okr. Urząd WF i PW, Lwów	Beskid	11/II	27	25	—	—	25	3	22	25	—	—	—
58	Krynicki Klub Narciarski	Krynica	6/I	46	44	—	—	44	—	44	11	—	33	—
59	SN Pol. Tow. Tatrz., Drohobycz	Drohobycz	19/II	81	80	—	9	71	—	80	—	—	73	7
60	SN KS „Geyer“, Łódź	Łagiewniki	20/II	74	30	—	1	29	18	12	22	8	—	—
61	SN Wojsk. Kl. Sport., Cieszyn	Koniaków	10/II	27	23	—	8	15	2	21	23	—	—	—
62	SN WCKS „Korona“, Sambor	Rozłucz	22/I	2	2	—	—	2	—	2	—	2	—	—
63	Dyr. P. Gimn. X Nr 568, Lwów	Lwów	18/II	299	213	—	4	209	—	213	19	—	194	—
64	SN KS „Geyer“, Łódź	Łagiewniki	27/II	11	5	—	—	5	—	5	—	—	5	—
65	SN Zw. Prac. Skarb., Warszawa	Zwardoń	18/II	17	13	—	1	12	12	1	9	4	—	—
66	ONTP Zwardonia „Rachowiec“	Zwardoń	22/II	7	7	—	2	5	4	3	4	3	—	—

Nr komunikatu weryfikacyjnego	Towarzystwo urządzające zawody	Miejsce zawodów	Data zawodów	Ogółem startowało	Przyznano odznak ogółem	Stopnie: Złota	Stopnie: Srebrna	Stopnie: Brązowa	Stowarzyszeni	Niestowarzyszeni	Seniorów: Mężczyźni	Seniorów: Kobiety	Juniorów: Chłopcy	Juniorów: Dziewczęta
67	ONTP Zwardonia „Rachowiec“	Zwardoń	6/III	16	6	—	3	3	3	3	6	—	—	—
68	Polic. KS „Podhale“, N. Sącz	Nowy Sącz	21/II	20	20	—	—	20	—	20	20	—	—	—
69	SN Ogn. Zw. Podhalan, Rabka	Rabka	6/I	19	5	—	1	4	—	5	—	—	3	2
70	Komenda Garn. Zimow. OK V	Worochta	13/II	139	133	4	43	86	3	130	133	—	—	—
71	Klub Narciarski, Bukowina	Bukowina	21/II	61	59	1	34	24	—	59	59	—	—	—
72	SN Wojsk. Kl. Sport., Cieszyn	Koniaków	19/I	31	30	3	16	11	6	24	25	5	—	—
73	Komenda Powiat. WF i PW	Sieradz	26/II	16	15	—	3	12	—	15	10	—	5	—
74	SN Wojsk. Kl. Sport., Cieszyn	Koniaków	6/III	33	33	2	16	15	31	2	33	—	—	—
75	SN Wojsk. Kl. Sp., Niemenczyn	Niemenczyn	28/II	20	19	—	3	16	1	18	19	—	—	—
76	KN Pułku KOP, Zdołbunów	Krzemieniec	26/II	20	20	—	2	18	—	20	20	—	—	—
77	Ośrodek Narciarski DOK V	Zwardoń	9/III	22	19	—	—	19	—	19	19	—	—	—
78	SN Ż. T. Krajozn., Warszawa	Zakopane	25/II	12	8	—	—	8	8	—	6	2	—	—
79	Komenda Powiat. WF i PW	Jaworów	27/II	14	10	—	1	9	—	10	10	—	—	—
80	Klub Narciarski, Bukowina	Bukowina	14/II	33	29	1	5	23	2	27	24	5	—	—
81	Okr. Ośrodek WF, Wilno	Wilno	25/II	11	5	—	1	4	—	5	—	5	—	—
82	Przemyskie Tow. Narciarzy	Sianki	27/II	35	22	—	—	22	1	21	10	2	10	—
83	Obóz Narc. dla Podoficerów	Zakopane	4/III	48	41	—	2	39	—	41	41	—	—	—
84	Komenda Pow. Zw. Strzelec.	Nowogródek	13/II	93	86	—	2	84	15	71	15	6	64	1
85	Szkoła Podofic. Piech., Śrem	Rozłucz	31/I	109	109	—	—	109	—	109	109	—	—	—
86	„ „ „ „	„	1/II	10	10	—	—	10	—	10	10	—	—	—
87	T. N. Wojsk. Kl. Sport., Sambor	Rozłucz	31/I	75	74	—	46	28	—	74	74	—	—	—
88	„ „ „ „ „	„	18/II	58	55	—	18	37	—	55	55	—	—	—
89	Policyjny Kl. Sport., Lesko	Łupków	27/II	11	11	—	1	10	—	11	11	—	—	—
90	SN ŻTGS „Makkabi“, Wadowice	Leskowiec	20/II	17	16	—	4	12	3	13	11	1	4	—
91	Szkoła Podofic. Piech., Śrem	Rozłucz	1/II	6	6	—	—	6	—	6	6	—	—	—
92	„ „ „ „	„	1/II	118	118	—	1	117	—	118	118	—	—	—
93	Komenda Powiatowa PW	Krzemieniec	6/II	7	7	—	1	6	—	7	7	—	—	—
94	„ „ „	„	18/II	21	21	—	2	19	—	21	21	—	—	—
95	Dyr. Państw. Gimn. II, Lwów	Lwów	12/II	11	11	—	—	11	—	11	2	—	9	—
96	Wintersportverein, Katowice	na Klimczoku	20/II	38	33	2	14	17	33	—	20	10	3	—
97	Harcerski Kl. Narc., Katowice	Zwardoń	12/II	98	74	—	12	62	32	42	39	3	32	—
98	SN WCKS „Czarni“, Lwów	Jabłonica	15/II	55	54	—	3	51	—	54	54	—	—	—
99	„ „ „ „	„	1/III	40	40	—	1	39	—	40	40	—	—	—
100	SN Pol. Tow. Tatrz., Biała	na Magórce	20/II	14	8	—	2	6	2	6	8	—	—	—

Nr komunikatu weryfikacyjnego	Towarzystwo urządzające zawody	Miejsce zawodów	Data zawodów	Ogółem startowało	Przyznano odznak ogółem	Stopnie			Stowarzyszeni	Niestowarzyszeni	Seniorów		Juniorów	
						Złota	Srebrna	Brązowa			Mężczyźni	Kobiety	Chłopcy	Dziewczęta
101	SN WKS „Pogoń“	Nowa Wilejka	20/II	39	36	—	2	34	—	36	36	—	—	—
102	SN WKS „Komorowo“	Komorowo	6/I	80	28	—	1	27	—	28	28	—	—	—
103	Wydział Ośw. Publ. Woj. Śl.	Szczyrk	20/II	88	30	—	7	23	—	30	—	—	7	23
104	SN WKS „Iwieniec“	Iwieniec	24/II	38	38	—	1	37	—	38	38	—	—	—
105	SN WKS „Wilejka“	Wilejka	25/II	9	9	—	—	9	9	—	9	—	—	—
106	SN WKS „Żytyń“	Żytyń	26/II	131	90	—	2	88	90	—	90	—	—	—
107	SN WKS „Pogoń“, Stryj	Skole	27/II	49	19	—	1	18	—	19	19	—	—	—
108	SN WKS „Krasne“	Krasne	22/II	54	54	—	2	52	54	—	54	—	—	—
109	„ „ „	„	24/II	82	74	—	6	68	74	—	74	—	—	—
110	SN WKS „Ludwikowo“	Ludwikowo	1/III	20	18	—	2	16	16	2	18	—	—	—
111	SN Wojsk. Kl. Sport., Bielsko	Ząb	18/II	69	69	—	—	69	—	69	69	—	—	—
112	SN Wojsk. Kl. Sport., Sambor	Rozłucz	1/III	45	40	—	3	37	—	40	40	—	—	—
113	SN WKS „Komorowo“	Sól	9/II	381	381	—	11	371	3	378	381	—	—	—
114	SN Pol. Tow. Tatrz., Drohobycz	Drohobycz	27/II	239	222	—	8	214	—	222	45	4	161	12
115	Klub Narciarski, Bukowina	Bukowina	26/II	49	45	—	9	36	17	28	31	14	—	—
116	„ „ „	„	28/II	13	8	—	—	8	—	8	—	8	—	—
117	SN WKS „Krasne“	Krasne	1/III	68	63	—	—	63	63	—	63	—	—	—
118	„ „ „	„	3/III	63	52	—	1	51	52	—	52	—	—	—
119	Klub Narciarski, Bukowina	Bukowina	5/III	60	52	—	—	52	—	52	52	—	—	—
120	Przemyskie Tow. Narciarzy	Sianki	12/III	17	17	—	1	16	1	16	14	2	1	—
121	„ „ „	„	12/III	21	20	1	2	17	—	20	20	—	—	—
122	SN Ogn. Zw. Podhalan, Rabka	Rabka	13/III	2	2	—	1	1	1	1	1	1	—	—
123	SN PTT „Watra“, Cieszyn	Koniaków	13/III	15	11	—	—	11	11	—	6	—	5	—
124	Org. PW Kobiet do Obr. Kraju	Kościelisko	14/III	19	15	—	—	15	—	15	—	3	—	12
125	Pocztowe Przysp. Wojskowe	Zakopane	14/III	17	11	—	—	11	2	9	8	3	—	—
126	SN Pol. Tow. Tatrz., Żywiec	na Pilsku	20/III	7	6	1	—	5	6	—	4	2	—	—
127	Oficerski Kurs Narc. Zw. WKS	Hala Chochoł.	22/III	13	13	—	6	7	1	12	13	—	—	—
128	SN Ż. T. Gimn. Sport., N. Targ	na Turbaczu	1/V	9	9	3	1	5	9	—	6	3	—	—
129	Kurs Narc. Wojsk. Kl. Sport.	Krynica	6/II	19	19	1	6	12	—	19	17	2	—	—
130	„ „ „ „ „	„	21/II	48	48	2	16	30	—	48	38	10	—	—
131	Pol. Zw. Wychowawców Fiz.	Lwów	21/II	223	163	—	1	162	—	163	—	—	—	163
132	Śląski Kl. Narciarski, Katowice	Koniaków	18/II	15	15	—	—	15	15	—	8	5	1	—
133	Leskie Tow. Narciarzy, Lesko	Lesko	20/II	12	12	1	9	2	1	11	9	—	3	—
134	SN Pol. Tow. Tatrz., Żywiec	Zwardoń	25/II	8	7	—	5	2	—	7	7	—	—	—

Nr komunikatu weryfikacyjnego	Towarzystwo urządzające zawody	Miejsce zawodów	Data zawodów	Ogółem startowało	Przyznano odznak ogółem	Stopnie: Złota	Stopnie: Srebrna	Stopnie: Brązowa	Stowarzyszeni	Niestowarzyszeni	Seniorów: Mężczyźni	Seniorów: Kobiety	Juniorów: Chłopcy	Juniorów: Dziewczęta
135	Policyjny Kl. Sportowy	Tomaszów Lub.	23/II	23	22	—	9	13	—	22	19	—	3	—
136	Szk. Narc. TTN Warsz., Sławsko	Sławsko	1/III	88	81	—	4	77	—	81	81	—	—	—
137	„ „ „ „ „	„	6/III	73	67	—	1	66	—	67	67	—	—	—
138	„ „ „ „ „	„	14/III	37	30	—	1	29	—	30	30	—	—	—
139	SN WKS „Wilejka"	Wilejka	25/II	137	123	1	—	122	—	123	123	—	—	—
140	SN WKS „Wołożyn"	Wołożyn	13/II	93	93	—	—	93	—	93	93	—	—	—
141	„ „ „	„	14/II	97	97	—	—	97	—	97	97	—	—	—
142	„ „ „	„	15/II	68	66	3	8	55	7	59	65	1	—	—
143	„ „ „	„	24/II	14	14	—	—	14	—	14	14	—	—	—
144	„ „ „	„	26/II	9	9	—	—	9	—	9	9	—	—	—
	Razem			6.613	5.681	51	654	4.976	936	4.745	4.379	206	831	265

Tabela zawodów o odznakę za sprawność Polskiego Związku Narciarskiego — sezon 1938/39

Nr komunikatu weryfikacyjnego	Towarzystwo urządzające zawody	Miejsce zawodów	Data zawodów	Ogółem startowało	Przyznano odznak ogółem	Stopnie: Złota	Stopnie: Srebrna	Stopnie: Brązowa	Stowarzyszeni	Niestowarzyszeni	Seniorów: Mężczyźni	Seniorów: Kobiety	Juniorów: Chłopcy	Juniorów: Dziewczęta
1	SN Ż. Tow. Kraj., Warszawa	Zakopane	5/I 1939	22	22	—	1	19	17	3	15	1	4	—
2	SN Zw. Strzelec., Krynica	Krynica	3 i 4/I	40	39	—	4	35	10	29	11	—	28	—
3	„ „ „ „	„	6/I	25	24	—	1	23	—	24	—	—	17	7
4	Komenda Obw. PW, Szamotuły	Zakopane	7/I	22	12	—	1	11	1	11	8	3	1	—
5	SN Pol. Tow. Tatrz., Żywiec	na Pilsku	6/I	6	5	3	1	1	5	—	4	1	—	—
6	Klub Narciarski, Bukowina	Bukowina	6/I	67	64	—	5	59	—	64	1	10	32	31
7	Przemyskie Tow. Narciarzy	Sianki	6/I	40	37	1	6	30	2	35	13	11	10	2
8	Schl. Wintersportver., Katowice	Klimczok	6 i 7/I	65	63	6	6	51	24	39	12	5	27	19
9	SN Wojsk. Kl. Sp., Ludwikowo	Ludwikowo	25/I	31	31	1	1	29	2	29	31	—	—	—
10	SN TS „Wisła", Szczawnica	Szczawnica	8/I	29	27	—	6	21	—	27	9	—	18	—
11	Dyw. Kurs Narc. dla Podofic.	Sławsko	14/I	24	24	—	—	24	—	24	24	—	—	—

Nr komunikatu weryfikacyjnego	Towarzystwo urządzające zawody	Miejsce zawodów	Data zawodów	Ogółem startowało	Przyznano odznak ogółem	Stopnie: Złota	Stopnie: Srebrna	Stopnie: Brązowa	Stowarzyszeni	Niestowarzyszeni	Seniorów: Mężczyźni	Seniorów: Kobiety	Juniorów: Chłopcy	Juniorów: Dziewczęta
12	Obóz Narc. dla Podofic. WKS	Zakopane	21/I	31	31	—	5	26	—	31	31	—	—	—
13	SN Wojsk. Kl. Sp., Ludwikowo	Ludwikowo	23/I	38	37	1	3	33	18	19	37	—	—	—
14	Szkoła Podchor. Art., Toruń	Bukowina	17/I	152	133	—	2	131	—	133	133	—	—	—
15	Ośrodek Narc. PW, Chorzów	Zwardoń	8/I	30	30	1	5	24	24	6	23	7	—	—
16	„ „ „ „	„	22/I	71	71	1	5	65	—	71	71	—	—	—
17	Wojsk. Kl. Sport., Modlin	Bukowina	30/XII 1938	48	36	—	3	33	—	36	34	—	—	2
18	Wojsk. Kl. Sport., Stołpce	Rubieżewicze	26/I 1939	17	16	—	3	13	—	16	16	—	—	—
19	SN Ż. Tow. Kraj., Warszawa	Zakopane	5/II	30	25	1	4	20	23	2	23	1	1	—
20	Obóz Narc. dla Podpor. DOK V	Bukowina	7/II	80	68	—	16	52	—	68	67	—	1	—
21	Klub Narciarski, Bukowina	Bukowina	29/I	17	14	—	1	13	—	14	11	3	—	—
22	Ośrodek Narc. dla Podoficerów	Zakopane	4/II	70	69	1	6	62	—	69	69	—	—	—
23	SN KS „Geyer", Łódź	Zakopane	15/II	29	28	3	3	22	11	17	28	—	—	—
24	Komenda Obozu Instruktorsk.	Beskid	20/II	37	31	—	2	29	2	29	31	—	—	—
25	SN TS „Wisła", Zakopane	Zakopane	21/II	19	8	—	1	7	—	8	8	—	—	—
26	Obóz Narc. dla Podpor. DOK V	Bukowina	23/II	60	55	—	11	44	—	55	54	1	—	—
27	Obóz Narc. dla Podofic. WKS	Zakopane	24/II	96	96	3	23	70	—	96	96	—	—	—
28	Klub Narciarski, Bukowina	Bukowina	5/III	32	32	—	2	30	—	32	32	—	—	—
29	Obóz Narc. dla Podofic. WKS	Zakopane	6/III	35	35	—	1	34	—	35	35	—	—	—
30	SN Pol. Tow. Tatrz., Żywiec	Zwardoń	11/III	19	19	—	10	9	—	19	19	—	—	—
31	Klub Narciarski, Bukowina	Bukowina	12/III	104	102	—	1	101	—	102	99	3	—	—
32	Wydział Ośw. Publ. Woj. Śl.	Szczyrk	16/III	51	48	—	1	47	—	48	4	6	20	18
33	SN Oddz. Mł. Powst., Katowice	Barania Góra	19/III	19	16	—	5	11	16	—	12	—	4	—
34	Obóz Narc. dla Podofic. WKS	Zakopane	21/III	29	29	2	8	19	2	27	28	1	—	—
35	SN Pol. Tow. Tatrz., Drohobycz	Borysław	26/III	157	146	1	32	113	—	146	35	—	106	5
36	Obóz Narc. dla Podporuczników	na Pikuju	19/III	48	43	4	29	10	1	42	43	—	—	—
37	„ „ „ „	„ „	9/III	48	46	1	25	20	—	46	46	—	—	—
38	Akad. WF im. J. Piłsudskiego	Zwardoń	31/III	34	33	1	3	29	—	33	33	—	—	—
39	SN Pol. Tow. Tatrz., Bielsko	Klimczok	2/IV	16	15	1	2	12	2	13	9	—	6	—
40	Komenda Pow. PW, Święciany	Święciany	18/III	37	18	—	1	17	—	18	18	—	—	—
41	SN Wojsk. Kl. Sp., Komorowo	Sól	9/II	498	478	1	5	472	1	477	478	—	—	—
42	„ „ „ „		7/II	13	13	—	—	13	—	13	13	—	—	—
43	Kom. Kursu Narc. Legii Akad.	Worochta	13/I	75	31	—	—	31	—	31	31	—	—	—
	R a z e m			2.411	2.198	33	250	1.915	161	2.037	1.795	53	275	75

W styczniu 1938 r. ufundował Państwowy Urząd WF. i PW. nagrodę wędrowną dla klubu narciarskiego, który osiągnie najlepsze wyniki w Mistrzostwach Polski. Do konkurencji liczą się następujące biegi: bieg rozstawny 4 × 10 km, złożony bieg zjazdowy pań, złożony bieg zjazdowy panów, kombinacja norweska, konkurs skoków otwartych, bieg 18 km, bieg 50 km. Punktację liczy się w ramach pierwszych 10 miejsc. Nagroda przechodzi na własność po 4-krotnym niekoniecznie kolejnym zdobyciu. Nagrodę w roku 1938 zdobyła SN „Wisła" Zakopane, w roku 1939 SN P. T. T. Zakopane. Przyznanie nagrody w roku 1939 przesądziły dla Sekcji P. T. T. wyniki zawodniczek, których Sekcja „Wisły" nieomal nie posiada.

Prezes Międzynarodowej Federacji Narciarskiej mjr N. R. Oestgaard wyjeżdżając po Zawodach F. I. S. z Zakopanego ufundował puchar wędrowny, przeznaczony na specjalny konkurs skoków, rozgrywany corocznie na Stadionie P. Z. N. w Zakopanem. Pierwsze zawody o puchar, (nazwany imieniem ofiarodawcy), odbyły się w Zakopanem w czasie Świąt Wielkiejnocy. W zawodach zwyciężył Stanisław Marusarz, skokami 63 i 69½ m, z notą 230,6, zdobywając po raz pierwszy puchar. Drugie miejsce zajął Jan Kula, skokami 64, 68½ m, z notą 228,1.

Z okazji Zawodów F. I. S. zakupiono wielką ilość sprzętu narciarskiego, tak krajowego, jak i zagranicznego. Sprzęt ten aczkolwiek wielka ilość uległa zniszczeniu, został zawodnikom po sezonie zimowym odebrany, oddany do naprawy i konserwacji. W ten sposób Komisja Sportowa dysponuje poważną ilością nart, które będą wielką pomocą przy organizowaniu Ośrodka Treningowego w przyszłym sezonie.

Mimo wyraźnych przepisów Regulaminu Sportowego P. Z. N. oraz instrukcyj Państwowego Urzędu WF. i PW. zachodzą wciąż wypadki podwójnego startu zawodników. Ma to miejsce szczególnie w marszach Wilno—Zułów i Szlakiem II Brygady Legionów. A mianowicie kluby należące do P. Z. N., których zawodnicy znajdują się na liście zawodników P. Z. N. wystawiają patrole P. W., w których częściowo znajdują się powyżsi zawodnicy. Zauważyć należy, że kluby te nie rozumieją ducha Regulaminu, że niemożliwym jest aby zawodnik reprezentował raz klub Polskiego Związku Narciarskiego, przez który został wychowany i do którego stale należy, a raz organizację P. W., z którą łączą go tylko dorywcze związki. Jeśli z tego powodu następują komplikacje, takie jakie miały miejsce np. na ostatnim Marszu Wilno—Zułów, to być może, że jest tu także wina regulaminu Marszu, który winien być jeszcze z tego punktu widzenia rozpatrzony.

Powrót Śląska Zaolziańskiego do Polski tuż przed sezonem zimowym wzbogacił poważnie nasze możliwości sportowe. Na terenie bowiem Zaolzia znajduje się kilka starych klubów polskich, z którymi Polski Związek Narciarski

od wielu lat był w ścisłym kontakcie. Zawodnicy owych klubów przedstawiają dobrą klasę biegaczy i przy odpowiedniej opiece oraz dostarczeniu sprzętu mogą odegrać poważną rolę w wynikach polskiego sportu narciarskiego.

Pocieszającym objawem jest powstanie w Zakopanem Szkolnego Klubu Sportowego. Dzięki rozumnej i przychylnej polityce władz szkolnych — młodzież szkolna w Zakopanem, która stanowić powinna większość naszego narybku narciarskiego znajdować się będzie znowu w kontakcie z życiem i pracami Polskiego Związku Narciarskiego. Należy żywić nadzieję, że fakt ten poważnie wpłynie na podniesienie się wyników polskiej extra-klasy narciarskiej.

Trwałą pamiątką po Zawodach F. I. S. będą urządzenia inwestycyjne o charakterze sportowym, które dla Zawodów wykonano. Na pierwszym miejscu należy postawić Stadion oraz przebudowaną skocznię na Krokwi. Skocznia wykonana według projektu dyr. Loteczki ma obecnie profil dochodzący niemal do ideału, jest łatwa i pozwala na skoki do 80 m. Na wybiegu wybudowano domek startowy dla zawodników, przy progu stoją 2 potężne trybuny sędziowskie i sygnalizacyjne. Wygodne schody drewniane po obu stronach zeskoku ułatwiają wychodzenie tak zawodnikom jak i publiczności. Prócz schodów prowadzi na górę okolna ścieżka w lesie. Trybuny boczne i dolne dają pomieszczenie wielu tysiącom ludzi, a całość tworząca Stadion tak pod względem technicznym jak i estetycznym należy — zgodnym zdaniem najlepszych fachowców zagranicznych — do najlepszych tego rodzaju urządzeń na świecie.

Równie nieomal wielkie znaczenie posiadają nowe trasy zjazdowe z Kasprowego, prowadzące jedna granią na Myślenickie Turnie, a druga przez Kocioł Goryczkowy, przez las ponad Halą Goryczkową do ujścia Doliny Kondratowej. Trasy te wzbogacają poważnie bogactwo zjazdowe Kasprowego, który jest dziś nie tylko najpopularniejszym celem turystów, ale też i wszystkich sportowców i zawodników.

W zakresie spraw dyscyplinarnych ubiegłe sezony nie wykazały żadnych większych uchybień, tak że Komisja Sportowa nie musiała wkraczać. Jest to również pocieszającym objawem dyscypliny i etyki naszych zawodników.

Ponieważ wyniki sportowe Zawodów F. I. S. i przygotowanie naszych zawodników było przez niektóre odłamy prasy atakowane, stwierdzić należy przede wszystkim, że wyniki te były bardzo dobre, lepsze od kiedykolwiek przez Polaków uzyskiwanych. Szczególnie podkreślić należy 4-te miejsce Andrzeja Marusarza w kombinacji klasycznej oraz 5-te Stanisława Marusarza w skokach otwartych i tegoż zawodnika 1-sze miejsce w skokach złożonych. Niemniej znakomitym jest wynik Józefa Zubka w biegu na 50 km, który uplasował się na 11-tym miejscu mając przed sobą tylko jednego środkowoeuropejczyka, a za sobą wszystkich Włochów, Szwajcarów, Niemców a także

wielu Skandynawów. Zaszczytnym jest również wynik drużynowy pań w slalomie, które pobiły drużynę Francji i Anglii, zajmując trzecie miejsce za Niemcami i Szwajcarią. W przygotowanie zawodników włożono ogrom wysiłku organizacyjnego i finansowego i stwierdzić należy, że nie zaniedbano niczego, co mogło się przyczynić do poprawienia wyników. Kierownik naszej drużyny dyr. Władysław Kasztelewicz poświęcił tej pracy wiele swego czasu i wykonywał ją z pełnym poświęceniem, zyskując sobie słusznie miano ojca zawodników. Krytyka wyników wyszła albo od osób, które nie orientują się w możliwościach naszego narciarstwa i w ogólnej sytuacji narciarstwa światowego, albo od osób, które krytykę uprawiały dla innych celów. Komisja Sportowa oczywiście dążyła i wążyć będzie do wyników jak najlepszych i po każdych zawodach twierdzić będzie, że wyniki następnych zawodów powinny i muszą być lepsze. To samo także powiedzieliśmy po Zawodach F. I. S. Zawodnikom naszym jednak należy się uznanie i podziękowanie, ponieważ spełnili to, co do nich należało.

KOMISJA WYSZKOLENIOWA

Plan pracy Komisji Wyszkoleniowej na sezon 1937/38 i 1938/39 obejmował:
1. Organizację wyszkołenia.
2. Kontrolę wyszkolenia.

Organizacja wyszkolenia przewidywała:
a) organizację Komisji Wyszkoleniowej i jej organów — przez wydanie „Zasad akcji wyszkoleniowej" i wprowadzenie ich w życie i teren;
b) wydanie „Wytycznych nauczania i zasad jazdy na nartach" jako instrukcji Komisji Wyszkoleniowej regulującej i ujednostajniającej sposoby nauczania dla instruktorów;
c) reorganizację i przeszkolenie kadr nauczycielskich;
d) reorganizację szkoły P. Z. N. i szkół autoryzowanych;
e) unormowanie organizacji obozów szkolenia ogólnego (ośrodków, kursów);
f) zwalczanie pokątnych nauczycieli;
g) informowanie szerokich mas publiczności przybywającej do ośrodków zimowych, o tym, gdzie i jak uczyć się narciarstwa.

Kontrola wszystkich działów wyszkolenia przeprowadzona przez organa Komisji Wyszkoleniowej i specjalnych inspektorów objazdowych.

W wykonaniu planu Komisji po ukonstytuowaniu się i przeprowadzeniu wstępnych czynności organizacyjnych, przeprowadzono następujące prace:

W obu sezonach przeprowadzono propagandę i wydano wytyczne do przeprowadzenia suchej zaprawy, przy czym w sezonie 1937/38 nim wyszła instrukcja Komisji Wyszkoleniowej „Wytyczne nauczania i zasady jazdy na nartach" rozesłano specjalne wytyczne p. t. „Sucha zaprawa", które zostały jako dodatek do komunikatu skierowane do wszystkich instruktorów P. Z. N. W te-

renie sucha zaprawa przeprowadzona była we wszystkich Okręgach, przy czym podkreślić należy jako wyróżniające się Okręgi: I Warszawski, II Wileński, III Lwowski i VI Śląski.

Celem ustalenia i oparcia całego wyszkolenia narciarskiego na pewnych stałych zasadach, opracowano i wydano wspólnie przez Komisję Wyszkoleniową P. Z. N. pod redakcją mjr. Lubicz-Nycza „Zasady akcji wyszkoleniowej P. Z. N.". Zasady te zostały zatwierdzone przez PUWF i PW na sezon 1937/38, co następnie zostało sprolongowane na sezon 1938/39. Wydanie to wyszło w ilości 2.500 egzemplarzy i zostało rozesłane wszystkim instruktorom P. Z. N. za opłatą 50 gr.

Wydano „Wytyczne nauczania i zasady jazdy na nartach" pióra mjr. Lubicz-Nycza, jako instrukcję P. Z. N. zatwierdzoną przez PUWF i PW. Wydawnictwo to wyszło w ilości 1.000 egzemplarzy i zostało zupełnie wyczerpane. Wytyczne nauczania i zasady jazdy na nartach opracowane zostały na podstawie doświadczeń i studiów nad obecnymi metodami nauczania i techniką jazdy, dla zapewnienia instruktorom pewnych konkretnych wskazówek. Tak w sezonie 37/38 jak i 38/39 były prowadzone w dalszym ciągu doświadczenia nad ulepszeniem powyższych wytycznych i zasad przez: a) studia prasy i wydawnictw zagranicznych, b) przez wysłanie na studia do szkół narciarskich Szwajcarii, Austrii i Niemiec pp. Stefana Radkiewicza i Bronisława Czecha trenerów P. Z. N., c) z okazji zawodów F. I. S. przeprowadzono konferencje z reprezentantami wyszkolenia narciarskiego poszczególnych narodów, mających decydujący głos w narciarstwie. Prócz tego dla celów doświadczalnych poczynione zostały zdjęcia filmowe wąskotaśmowe zawodników zagranicznych z treningów i zawodów F. I. S. Cały ten materiał został wykorzystany do ulepszenia instrukcji, która obecnie znajduje się w opracowaniu. Instrukcja ta w ciągu obu sezonów spełniła swoje zadanie wprowadzając wspólne wytyczne i zasady oraz wspólny język, którym obecnie posługują się wszyscy instruktorzy. Również podniosła w dużym stopniu wiadomości pedagogiczne instruktorów i unormowała poglądy i wiadomości z dziedziny wyszkolenia.

W związku z wprowadzeniem nowej instrukcji wyszkoleniowej w terenie Komisja Wyszkoleniowa w ciągu sezonu 1937/38 zauważyła u instruktorów P. Z. N. szereg błędów w nauczaniu pochodzącym czy to z fałszywej interpretacji instrukcji, czy też z niedokładnego zaznajomienia się z nią. W związku z tym Komisja Wyszkoleniowa wydała w Kalendarzu Narciarskim P. Z. N. komunikat naświetlający jakie błędy popełniają instruktorzy oraz wskazówki podające w skrócie zasadnicze wytyczne instrukcji w odniesieniu do metod nauczania. Również ustalone zostały w powyższym komunikacie programy dla szkół narciarskich.

Dla uregulowania bieżących spraw wyszkoleniowych Komisja Wyszkoleniowa wydała w roku 1937/38 7 komunikatów (łącznie 5.508 egz.), w roku 1938/39 8 komunikatów (łącznie 3.184 egz.). Prócz tego, celem propagandy oraz należytego informowania publiczności w sprawach wyszkolenia narciar-

skiego jak np. szkół narciarskich instruktorów itp. rozesłane zostały do wszystkich większych ośrodków zimowych trwałe komunikaty do Urzędów, pensjonatów, lokali w ilości 1.000 egzemplarzy. Komunikaty te podawały jak należy uprawiać narciarstwo z pożytkiem dla zdrowia, podając wskazówki dla początkujących i nieuświadomionych narciarzy co do zachowania się w górach itp. oraz podając spisy szkół narciarskich i instruktorów P. Z. N. w danej miejscowości. Komunikaty te przyczyniły się w dużej mierze do zapobiegania nieszczęśliwym wypadkom przez uświadamianie publiczności oraz do zwalczania pokątnych nauczycieli przez odpowiednie informowanie narciarzy.

Komisja Wyszkoleniowa przeprowadziła reorganizację kadry instruktorskiej przez podział na honorowych, amatorów i zawodowych. Celem zmuszenia do żywotności instruktorów rozpisano komunikatem ankietę, na którą odpowiedziało 810 instruktorów na ogólną sumę 1.379. Komisja Wyszkoleniowa czekała na odpowiedzi cały sezon 1937/38 i po dwukrotnym wezwaniu w komunikatach, z listy instruktorów skreśliła tych, którzy nie odpowiedzieli na ankietę.

Dla podniesienia poziomu wiadomości teoretycznych i technicznych Komisja Wyszkoleniowa wprowadziła w życie tzw. kursy przeszkoleniowe (unifikacyjne), które winien przejść każdy instruktor-nauczyciel narciarstwa co trzy, ewentualnie co cztery lata.

W sezonie 1937/38 odbyły się przewidziane programem:

3 kursy przeszkoleniowe w Zakopanem, oraz 2 kursy unifikacyjne dla nauczycieli szkół średnich.

Kursy unifikacyjne dla nauczycieli szkół średnich przeszło 101 osób, ukończyło 36. Kurs unifikacyjny pierwszy był subsydiowany przez Komisję Wyszkoleniową P. Z. N., drugi przez Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego.

Poza kursami unifikacyjnymi Komisja Wyszkoleniowa przeprowadziła przy Okręgach i za ich pośrednictwem kursy przeszkoleniowe instruktorskie:

1) w Beskidzie dla Okręgu Lwowskiego, Przemyskiego, Wołyńskiego od 31 grudnia 1937 r. do 9 stycznia 1938 r. — zgłosiło się 33, ukończyło 25 uczestników;
2) w Wilnie dla Okręgów Wileńskiego i Grodzieńskiego od 21 lutego do 2 marca 1938 r. — zgłosiło się 15, ukończyło 9 uczestników;
3) w Zakopanem dla Okręgów Warszawskiego, Podhalańskiego, Krakowskiego, Śląskiego i Pomorskiego od 7 lutego do 19 lutego 1938 r. — zgłosiło się 13, ukończyło 7 uczestników.

Prócz tego Komisja Wyszkoleniowa zorganizowała specjalny kurs dochodzący dla pokątnych nauczycieli, aby ich zachęcić do zrzeszania i czegoś nauczyć. Na kurs ten zgłosiło się 40, ukończyło 33 uczestników.

Frekwencja na kursach tak unifikacyjnych jak i instruktorskich P. Z. N. była bardzo duża i kursy te cieszyły się dobrą opinią.

W sezonie 37/38 w poszczególnych Okręgach przeprowadzone były przez Zarządy Okręgów, w myśl zasad akcji wyszkoleniowej jedynie kursy na pomocników instruktorów, przy czym wyszkolono:

w I Warszawskim Okręgu	. . . 21	z	41	uczestników
„ III Lwowskim „	. . . 16	„	32	„
„ V Krakowskim „	. . . 15	„	29	„
„ X Wołyńskim „	. . . 19	„	25	„
	łącznie 71	z	127	uczestników

Na 1.379 instruktorów, po przeprowadzonej ankiecie pozostało 810.

Stan instruktorów w roku 1937/8		*Przeszło unifikację*
Instruktorów honorowych	37	—
Trenerów amatorów	5	4
Pomocników trenerów amatorów	14	8
Instruktorów amatorów	359	167
Pomocników instruktorów amatorów	298	45
Instruktorów narciarstwa nizinnego	4	—
Pomocników trenerów zawodowych	2	2
Instruktorów zawodowych	49	42
Pomocników instruktorów zawodowych	42	27
Razem:	810	295

Pozostało do przeszkolenia 515 instruktorów.

W sezonie 1938/39 kontynuowaną była dalsza akcja przeszkalania instruktorów. Komisja Wyszkoleniowa przeprowadziła przy pomocy Centrum Szkolenia P. Z. N. w Zakopanem pod kierunkiem p. Stefana Radkiewicza 4 kursy przeszkoleniowe. Z tego dwa z początkiem zimy (grudzień i styczeń), dwa w marcu i kwietniu. Poza tym z ramienia Komisji przeprowadzone zostały jeden kurs przeszkoleniowy organizowany przez referat wyszkoleniowy Okręgu Wileńskiego dla Okręgów Wileńskiego i Grodzieńskiego, oraz jeden kurs w Sławsku dla Okręgów Lwowskiego, Przemyskiego i Wołyńskiego, organizowany przez referat wyszkoleniowy Okręgu Lwowskiego. Kursy te subsydiowane były przez Polski Związek Narciarski, a przeprowadzał je z ramienia Centrum Szkolenia P. Z. N. wyznaczony instruktor zawodowy p. Adam Bahdaj. Prócz tego Komisja Wyszkoleniowa rozszerzając akcję przeszkolenia instruktorów wspomagała swymi instruktorami lub przeprowadzała kursy przeszkoleniowe dla Akademii Wychowania Fizycznego, Związku Wychowawców Fizycznych, Studium Wychowania Fizycznego oraz dla Kolejowego i Pocztowego Przysposobienia Wojskowego.

ZESTAWIENIE

egzaminowanych nauczycieli narciarstwa P. Z. N. z podziałem na kategorie i przydziałem do Okręgów według stanu z dnia 31. V. 1939

Okręg	Honorowi	Trenerzy		Pomocnicy trenerów		Instruktorzy		Pomocnicy instruktorów		Razem
		Amatorzy	Zawodowi	Amatorzy	Zawodowi	Amatorzy	Zawodowi	Amatorzy	Zawodowi	
I. Warszawski	8	—	—	3	1	130	4	107	1	254
II. Wileński	2	—	—	1	—	22	1	15	—	41
III. Lwowski	5	1	—	2	1	67	5	81	7	169
IV. Podhalański	10	4	—	2	—	16	54	10	53	149
V. Krakowski	10	—	—	2	—	99	14	92	13	230
VI. Śląski	3	—	—	2	1	73	6	86	6	177
VII. Grodzieński	—	—	—	—	—	13	—	14	—	27
VIII. Przemyski	1	1	—	1	—	26	3	25	1	58
IX. Pomorski	—	—	—	—	—	16	—	9	—	25
X. Wołyński	—	—	—	3	—	10	1	11	—	25
Razem	39	6	—	16	3	472	88	450	81	1.155
Nauczyciele narciarstwa nizin.	—	—	—	—	—	14	—	14	—	28
Razem	39	6	—	16	3	486	88	464	81	1.183

Kurs unifikacyjny ukończyło 492 nauczycieli narciarstwa.

Działalność wyszkoleniowa Okręgów w odniesieniu do kadry instruktorskiej zaznaczyła się przez:

1) zorganizowanie dwóch kursów narciarskich przez Okręg Warszawski na pomocników instruktorów, przeprowadzonych przez Warszawski Klub Narciarski na Polanie Chochołowskiej;
2) Okręg Lwowski zorganizował w Sławsku równolegle z kursem przeszkoleniowym Komisji Wyszkoleniowej jeden kurs na pomocników instruktorów oraz jeden kurs w Worochcie organizowany przez Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Lwów, dla pomocników instruktorów;
3) Okręg Przemyski przeprowadził jeden kurs na pomocników instruktorów.

W sumie w ciągu zimy przeszkolono i wyszkolono 250 nauczycieli w stopniu instruktora i pomocnika instruktora.

Akcja ta z powodu złych warunków śnieżnych napotykała na duże trudności, tak, że niektóre kursy jak np. pierwszy przeszkoleniowy w Zakopanem oraz w Wilnie były przeprowadzone w bardzo trudnych warunkach śnieżnych i atmosferycznych. Również ze względu na zawody F. I. S. frekwencja na kursach była nieco mniejsza niż w sezonie 1937/38. Jednakże należy wziąć pod uwagę, że już ponad 80% nauczycieli narciarstwa do stopnia instruktora włącznie, tak amatorów jak i zawodowych przeszło przeszkolenie. Pozostali pomocnicy instruktorów przechodzić będą przeszkolenie w następnych sezonach na kursach instruktorskich przed uzyskaniem tytułu instruktora. Przeprowadzana akcja przeszkalania instruktorów przyczyniła się w bardzo dużym stopniu do podniesienia wartości instruktorów oraz co zatem idzie podniesienia techniki

narciarskiej ogółu. Dało się to zaobserwować we wszystkich ośrodkach sportu zimowego.

Chcąc zaspokoić palącą potrzebę trenerów dla Okręgów, klubów itd. Komisja Wyszkoleniowa zorganizowała w porozumieniu z Komisją Sportową kurs eliminacyjny na trenerów spośród starszych zawodników z Zakopanego w czasie od 16 marca do 6 kwietnia 1939 r. Opiekunem tego kursu był płk Wagner, któremu Komisja Wyszkoleniowa składa na tym miejscu serdeczne podziękowania za nader ofiarną pracę. Powyższy kurs prowadzony był przez trenera niemieckiego p. Seppa Rehrla, oraz trenera P. Z. N. p. Mariana Orlewicza. Na kursie tym było 16 starszych zawodników P. Z. N. Kurs ten ukończyło z wynikiem dodatnim 7 uczestników, kwalifikując się na następny kurs przygotowawczy, który ma odbyć się w grudniu 1939 r. Po ukończeniu kursu przygotowawczego uczestnicy odbędą praktykę w Okręgach jako kandydaci na trenerów, a następnie po praktyce trzeci kurs trenerski. Po tym kursie otrzymają tytuł pomocników trenerów. Na kursy te przyjmowani będą tylko starsi zawodnicy wszechstronnie wyszkoleni.

Szkoły narciarskie wykazały w sezonie 1937/38 i 1938/39 ożywioną działalność, przy czym szkoły, które z roku na rok prowadzone były przez tych samych instruktorów, wykazywały coraz lepszą organizację i coraz lepszą frekwencję. W sezonie 1938/39 nie było już wypadków ogłaszania się szkół niezgłoszonych do Komisji Wyszkoleniowej. Sezon 1938/39 ze względu na słabą zimę obniżył w pewnych miesiącach frekwencję uczestników.

SZKOŁY AUTORYZOWANE

W sezonie 1937/38 na terenie Polski Komisja Wyszkoleniowa autoryzowała 11 szkół. Frekwencja poszczególnych szkół przedstawia się następująco:

SZKOŁA	Mężczyzn	Kobiet	Razem
1. Polskiego Związku Narciarskiego prowadzona przez St. Służewskiego w Zakopanem			900
SZKOŁY AUTORYZOWANE PRZEZ P. Z. N.			
2. Karpackiego Towarzystwa Narciarzy w Sławsku	265	305	570
3. Tatrzańskiego Towarzystwa Narciarzy Kraków w Zakopanem na Kalatówkach	88	87	175
4. Instruktorów Henryka Bednarskiego i Eugeniusza Gawlikowskiego w Zakopanem	222	197	419
5. Instruktora Jana Lipowskiego w Zakopanem			400
6. Instruktora A. R. Górki w Zakopanem	45	63	108
7. Instruktora Jana Sumery w Krynicy	85	74	159
8. Instruktora Jana Żabnickiego w Zwardoniu	30	60	90
Razem	735	786	2.821

W sezonie 1937/38 na terenie Zakopanego były jeszcze sporadyczne wypadki ogłaszania szkół nieautoryzowanych. Szkoły te jednakże w sezonie ze względu na małą frekwencję, zlikwidowały się.

FREKWENCJA SZKÓŁ NARCIARSKICH POLSKIEGO ZWIĄZKU NARCIARSKIEGO I SZKÓŁ PRZEZ POLSKI ZWIĄZEK NARCIARSKI AUTORYZOWANYCH I ZATWIERDZONYCH W R. 1938/39

	SZKOŁY	Prowadzona przez instruktora	Początkujących			Wprawnych Zaawansowanych			Razem			Razem uczniów
			Mężczyzn	Kobiet	Dzieci	Mężczyzn	Kobiet	Dzieci	Mężczyzn	Kobiet	Dzieci	
1.	ZAKOPANE I. Polskiego Związku Narciarskiego. Oddziały: Zakopane, Gubałówka, Kasprowy Wierch.	Bronisław Czech, Stefan Radkiewicz, St. Służewski.	—	—	—	377	148	13	377	148	13	538
2.	II. Tatrzańskiego Tow. Narciarzy, Kraków, jako oddział szkoły P. Z. N.	Dionizy Olbrychtowicz, trener niemiecki Wieser.	25	35	9	146	138	12	171	173	21	365
3.	III. Autoryzowana przez P. Z. N. Hala Gąsienicowa, Chochołowska.	Jan Lipowski.	95	150	20	550	75	—	645	225	20	890
4.	IV. Autoryzowana przez P. Z. N.	H. Bednarski, Bracia Gawlikowscy, F. Wójcicki.	107	210	63	59	8	—	166	218	63	447
5.	BUKOWINA I. Autoryzowana przez P. Z. N.	Adam Kobierski.	59	61	27	36	22	12	95	83	39	217
6.	KRYNICA I. Oddział Szkoły P. Z. N.		39	37	18	8	6	2	47	43	20	110
7.	II. Autoryzowana przez P. Z. N. SN. Zw. Strzel. w Krynicy.	Jan Sumera.	23	25	9	12	17	5	35	42	14	91
8.	RABKA I. Autoryzowana przez P. Z. N.	Rudolf Topór.	12	24	26	48	17	39	60	41	65	166
9.	WISŁA II. Autoryzowana przez P. Z. N. Ligi Popierania Turystyki	Jan Legierski.	Nie nadesłano sprawozdania.									
10.	SŁAWSKO I. Autoryzowana przez P. Z. N. Karpackiego Tow. Narc. Lwów	Inż. A. Teisseyre.	Nie nadesłano sprawozdania.									
11.	WOROCHTA I. Autoryzowana przez P. Z. N. SN. PTT. Stanisławów	Zdzisław Motyka.	Nie nadesłano sprawozdania.									
		Razem	360	542	172	1.236	431	83	1.596	973	255	2.824

Komisja Wyszkoleniowa dążyła do zorganizowania w ramach Komisji stowarzyszenia instruktorów zawodowych i przeprowadziła jego ukonstytuowanie się, regulamin itd. Został wybrany zarząd stowarzyszenia, który jednak nie wykazał żadnej inicjatywy i działalności. Pierwszym zadaniem, jakie Komisja Wyszkoleniowa postawiła Stowarzyszeniu było: 1) Przeprowadzenie sanacji między instruktorami zawodowymi i usunięcie niepewnych członków; 2) Zorganizowanie biura pośrednictwa pracy dla instruktorów zawodowych.

Ani jednego ani drugiego zarząd stowarzyszenia nie potrafił przeprowadzić. Ponieważ biuro pośrednictwa pracy dla instruktorów zawodowych nie zostało zorganizowane, przeto z polecenia Komisji Wyszkoleniowej funkcję tę objęła Szkoła P. Z. N., wywiązując się z niej zupełnie dobrze. Stałe zapotrzebowanie instruktorów, z jakimi styka się rok rocznie Komisja Wyszkoleniowa przy obsadzie obozów, kursów i szkół wymaga na przyszłość stałego biura pośrednictwa pracy dla instruktorów zawodowych, które winno jednak być prowadzone przez stowarzyszenie instruktorów zawodowych.

W sezonie 1937/38 zorganizowało 150 klubów, stowarzyszeń sportowych i sekcji narciarskich następujące kursy szkolenia ogólnego, obozy i ośrodki narciarskie:

Czas trwania kursu, obozu:	7-miodniowe	10-ciodniowe	14-todniowe	3-tygodniowe	dłuższe	Razem
Ilość uczestników:	3637	1805	2655	895	505	9497

Akcję obozową hamowała w dużym stopniu uciążliwa procedura uzyskiwania zniżek kolejowych.

W sezonie 1938/39 ilość zgłoszonych kursów i obozów była mniejsza i wynosiła jedynie 70 obozów, 60 kursów i 7 raidów. W sumie 4.020 uczestników.

W obozach zgłaszanych do P. Z. N. wymagane były i przestrzegane ściśle przepisy organizacyjne co do kierownictwa i personelu instruktorskiego, zawarte w zasadach akcji wyszkoleniowej. W związku z podniesieniem się wartości instruktorów P. Z. N. oraz przestrzeganiem, by kursy prowadzili wyłącznie instruktorzy związkowi, przeszkoleni — podniósł się w dużym stopniu poziom obozów i sprawność ich uczestników.

KOMISJA TURYSTYCZNA

Rola Komisji Turystycznej z natury rzeczy jako Komisji Związkowej ogranicza się do pośredniej a nie bezpośredniej działalności. Działalnością turystyczną bezpośrednią zajmują się towarzystwa zrzeszone w Polskim Związku Narciarskim. Czynności Związku a tym samym Komisji polegały więc na popularyzowaniu turystyki i stwarzaniu odpowiednich warunków do jej uprawiania, przy czym Komisja stosowała tu różne własne środki lub też brała pod

uwagę działalność specjalnie do tych celów powołanych instytucyj. Zaznaczyć również należy, że akcja komisji oparta była całkowicie o współpracę z Wydziałem Turystyki Ministerstwa Komunikacji, jako resortową władzę państwową.

P. Z. N. zawsze zajmował się i zajmuje żywo zagadnieniami turystyki, zdając sobie sprawę z tego, iż przeważająca większość narciarzy uprawia turystykę i to niemal wyłącznie. W szerszym i właściwym tego słowa znaczeniu jest ona sportem aczkolwiek nie w sensie zawodniczym. Pozostawiając na boku wszystkie aspekty zagadnienia turystycznego w Związku Narciarskim — jego znaczenie ogólno-wychowawcze i społeczno-gospodarcze — trzeba stwierdzić, że turystyka pociąga za sobą szerokie i coraz szersze rzesze narciarzy. Te rzesze właśnie wyłaniają z siebie drobny stosunkowo odsetek interesujący się sportem zawodniczym — niezależnie od tych środowisk oczywiście, które z natury rzeczy predystynowane są do tworzenia kadr zawodniczych. Te rzesze turystyczne stwarzają też, co nie jest bez znaczenia, potrzebną atmosferę zainteresowania dla sportu zawodniczego w ogóle i dostarczają temu sportowi potrzebnych środków materialnych. Tych faktów P. Z. N. nie zapoznaje.

By ten pogląd lepiej zilustrować wystarczy sięgnąć do przykładu, jakim są np. zawody F. I. S. Otóż należy stwierdzić, że impreza ta jest zarówno wielkim wydarzeniem sportowym jak i turystycznym.

W relacji do ogólnego rozwoju narciarstwa dało się w ostatnich latach zauważyć osłabienie tempa bezpośredniego ruchu turystycznego przy równoczesnym zwrocie zainteresowań narciarskich ku sprawom technicznym. Nie ma w tym jednak nic dziwnego i niepokojącego, zmiana bowiem techniki jazdy na nartach i olbrzymi idący z zagranicy rozwój narciarstwa zjazdowego, stawiający dzisiejszemu narciarzowi daleko idące wymagania, spowodował, iż opustoszały nieco góry a zaroiły się w niebywały sposób stoki ćwiczebne. Ten sam wpływ miały również same zawody F. I. S. Wobec nowego poziomu techniki jazdy na nartach narciarze zrozumieli, że dla uprawiania turystyki, w której skład wchodzi zjazd narciarski, konieczne jest doskonałe opanowanie jazdy na nartach. Jest to objaw zdrowy i dodatni już choćby dlatego, że nie jest rzeczą obojętną, kto wybiera się na wycieczkę. Nieumiejętność jazdy na nartach bywa w lwiej części przyczyną nieszczęśliwych wypadków a tym samym nieudania się wycieczki. Oczywiście nadzwyczaj słabe warunki śnieżne ostatnich sezonów nie mogły również przyczynić się do wzmożenia ruchu turystycznego. Nie bez wpływu pozostaje tu również polityka zniżek kolejowych, która to sprawa wymaga osobnego potraktowania. Zbiorowe zniżki narciarskie powodowały wspólne wyjazdy pod kierownictwem przewodników górskich, którzy organizowali wycieczki i kierowali nimi. Indywidualny turysta nie zawsze umiejętnie kieruje swe wyjazdy i układa program swych wycieczek. Komisja Turystyczna wysunęła też pod adresem towarzystw i okręgów dezyderat powołania do życia specjalnych referentów dla spraw turystycznych.

Dzisiejszy stan rzeczy, scharakteryzowany powyżej a wyrażający się technicznymi zainteresowaniami narciarzy, jest oczywiście etapem przejściowym, który nie uchodził uwagi władz P. Z. N., stosujących skuteczne środki dla pobudzenia rozwoju turystyki.

Głównym czynnikiem propagandy turystycznej, podobnie jak w latach ubiegłych była odznaka górska P. Z. N. W roku 1937/38 zdobyto ogółem odznak 1.130, w tym 81 złotych, 212 srebrnych, 837 brązowych, stowarzyszonych 541, niestowarzyszonych 589, mężczyzn 1.028, kobiet 102. W roku 1938/39 ogółem zdobyto odznak 711, w tym złotych 34, srebrnych 151, brązowych 526, stowarzyszeni 202, niestow. 509, mężczyzn 674, kobiet 37. Jak z powyższego wynika w roku 1937/38 średnia roczna w stosunku do lat ubiegłych utrzymała się, w roku 1938/39 zaś była znacznie niższa, a to z powodu bardzo słabych warunków śnieżnych w górach, które były możliwe zaledwie w ciągu trzech tygodni marca i to w dodatku tylko w górach wysokich. Zrozumiałą również rzeczą jest, iż zawody F. I. S. swoim wielkim zainteresowaniem oderwały narciarzy od wycieczek górskich.

ROZWÓJ GÓRSKIEJ ODZNAKI P. Z. N.

w ciągu siedmiolecia, od sezonu 1932/33 do końca sezonu 1938/9

Sezon	Ogółem	Złote	Srebrne	Brązowe	Stowarzyszeni	Niestowarzyszeni	Mężczyźni	Kobiety
1932/33	517	—	—	517	384	133	412	105
1933/34	1.098	—	199	899	638	460	912	186
1934/35	1.667	127	320	1.220	968	699	1.416	251
1935/36	1.108	110	235	763	729	379	957	151
1936/37	1.224	123	233	868	954	270	1.052	172
1937/38	1.130	81	212	837	541	589	1.028	102
1938/39	711	34	151	526	202	509	674	37
Razem	7.455	475	1.350	5.630	4.416	3.039	6.451	1.004

ZESTAWIENIE

przodowników upoważnionych do protokołowania Odznaki Górskiej

według stanu z dnia 31. V. 1939

Na terenie całej Polski łącznie z Tatrami	Na terenie całej Polski z wyłączeniem Tatr	Przodownicy zawodowi	Razem
292	402	17	711

Celem pobudzenia turystyki narciarskiej — Komisja Turystyczna P. Z. N. wprowadziła już od sezonu 1937/38 stałe miesięczne konkursy turystyczne o nagrodę P. Z. N. za najlepiej zorganizowaną, przemyślaną i opisaną wy-

cieczkę narciarską. Konkursy te wywołały wielkie zainteresowanie wśród licznych rzesz turystów i niewątpliwie będą one w przyszłości wielkim bodźcem do racjonalnego uprawiania turystyki. Opisy tych wycieczek dają Komisji Turystycznej obfity materiał do pracy nad rozwojem turystyki.

W trosce o rozwój turystyki Komisja wysunęła też pewne tezy pod adresem Komisji Statutowej, a w szczególności co do premiowania działalności turystycznej członków P. Z. N.

Z polecenia Wydziału Turystyki Min. Kom. — Komisja Turystyczna P. Z. N. przystąpiła do opracowania ogólnego planu zimowych szlaków narciarskich wzdłuż całych Karpat, a w szczególności tzw. głównego szlaku karpackiego im. Marszałka Józefa Piłsudskiego. Obecne szlaki w Karpatach pokrywają się przeważnie z drogami letnimi, które biegną płajami. Wyznaczenie zaś nowych szlaków będzie się opierać na prowadzeniu ich terenami przede wszystkim otwartymi. W tym celu zwołano dnia 18 czerwca 1938 r. konferencję rzeczoznawców terenu z całych Karpat, którym oddano do opracowania poszczególne odcinki tej wielkiej pracy. Prace te zostały już przez wspomnianych rzeczoznawców wykończone i w najbliższym czasie będą realizowane według planowej kolejności w miarę otrzymywanych subwencyj. Należy zaznaczyć, że Ministerstwo Komunikacji docenia należycie znaczenie tej pracy, dlatego też w najbliższym czasie przystąpi do sfinansowania wyżej wymienionych robót. Realizacja głównego szlaku karpackiego trwać będzie kilka lat, a po wykonaniu stanie się on niewątpliwie jednym z najsilniejszych bodźców do odrodzenia tradycji dłuższych wypraw i raidów karpackich.

Jeśli chodzi o inwestycje narciarskie, to przede wszystkim trzeba wspomnieć o wybudowaniu nowej nartostrady z Karczmiska przez Upłaz do Kuźnic. Nartostrada ta odciążyła ruch zjazdowy przez Halę Goryczkową i umożliwia łatwiejszy a pięknie poprowadzony zjazd z Kasprowego przez Halę Gąsienicową do Kuźnic. Poza tym wybudowano nartostradę w Dolinie Chochołowskiej, która łączy Halę Wyżną z Halą Niżną oraz przebudowano skrócony zjazd z Hali Kalatówki do Kuźnic przez Kalatówki Dolne. Odbudowano również i przerobiono nartostradę z Kasprowego do Kuźnic oraz z Hali Goryczkowej na Halę Kondratową. Przy budowie nartostrad pomyślano o zabezpieczeniu ich przed lawinami. Przez cały okres zimowy nartostrady te są utrzymywane w należytym stanie i stale nadzorowane, i tak w koniecznych miejscach usuwa się powstałe przeszkody, nasypuje się śnieg, dozorujący zaś tras niosą stałą pomoc w razie nieszczęśliwych wypadków. Zanotować trzeba również budowę szeregu nowych schronisk narciarskich przez towarzystwa zrzeszone w P. Z. N., i tak: Tatrzańskie Towarzystwo Narciarzy wybudowało hotel górski na Kalatówkach, odpowiadający w zupełności tego rodzaju zagranicznym urządzeniom. Hotel ten posiada 40 pokoi, bieżącą ciepłą i zimną wodę, salę restauracyjną na 200 osób, kawiarnię, czytelnię, natryski, narciarnię, suszarnię, oraz wiele innych najnowszych urządzeń, które zaspakajają nawet

najbardziej wybrednego turystę. Hotel połączony szosą samochodową z Zakopanem stanowi miejsce wypadowe do dobrych terenów narciarskich Kalatówek, Hali Kondratowej i Goryczkowej oraz na okoliczne szczyty. Położony jest niedaleko stacji kolei linowej na Kasprowy Wierch.

To samo Towarzystwo wybudowało również w ostatnim roku schronisko na Lubaniu w Gorcach. Schronisko to posiada 40 miejsc noclegowych i jest punktem węzłowym łączącym Gorce z Pieninami. Przyczyni się ono niewątpliwie do udostępnienia Pienin, jako ważnego ośrodka narciarskiego oraz będzie ostoją dla popularyzacji narciarstwa w najbliższym zasięgu.

Warszawski Klub Narciarski wykończył budowę schroniska w Rafajłowej w Karpatach wschodnich. Schronisko to o 140 miejscach noclegowych posiada łazienki, prysznice, obszerną salę jadalną, bibliotekę, świetlicę, radio — przez co pozwala na miły i wygodny wypoczynek, a położenie schroniska ułatwia wycieczki w mało znane turystom Gorgany Wschodnie.

Budowę wyżej wymienionych schronisk wykonały kluby narciarskie zrzeszone w P. Z. N. przy pomocy finansowej Wydziału Turystyki Min. Kom. za pośrednictwem i staraniem P. Z. N.

Przez odzyskanie Zaolzia SN K. S. „Zaolzie“ w Trzyńcu otrzymała 2 schroniska, a mianowicie na Ostrym i na Jaworowym.

W sprawozdaniu Komisji Turystycznej P. Z. N. nie sposób nie wspomnieć o pracy Towarzystwa Krzewienia Narciarstwa, jako organizacji powstałej z inicjatywy P. Z. N. i uzupełniającej jego działalność w pewnych kierunkach. Do działalności tej należy zaliczyć: wydawnictwa propagandowe, rozdawnictwo nart, wydawanie komunikatów śniegowych, działalność Komisji Śniegowej i Lawinowej oraz organizacja ratownictwa górskiego na terenie całych Karpat.

Podobnie jak w latach ubiegłych T. K. N. zorganizował, mimo niesprzyjających warunków śnieżnych i pogodowych, w kilku miejscowościach górskich kursy jazdy na nartach dla młodzieży wiejskiej, w których młodzież ta korzystała z nart wypożyczonych lub darowanych przez T. K. N. Przez cały sezon zimowy ukazywał się w każdy czwartek dokładny i szczegółowy Komunikat Śniegowy, który umożliwiał wszystkim narciarzom na terenie całej Polski dokładne zorientowanie się w warunkach śnieżnych i pogodowych oraz o możności wybrania najodpowiedniejszej wycieczki. Powstanie Komisji Śniegowej i Lawinowej należy również powitać z wielką radością, gdyż prace tej Komisji przyczynią się niewątpliwie do zmniejszenia stosunkowo licznych wypadków, jakie powodują lawiny i nieznajomość warunków pogodowych w górach. Odpowiednie komunikaty Kom. Śniegowej były umieszczane stale jako ostrzeżenia przed niebezpieczeństwem lawin w komunikatach śniegowych.

T. K. N. posiadał we wszystkich schroniskach i stacjach turystycznych swoje apteczki, we wszystkich zaś ważnych miejscowościach i okolicach uczęszczanych przez narciarzy zorganizował stałe pogotowia ratunkowe, które niosły pomoc narciarzom w razie wypadku.

Tak więc działalność Polskiego Związku Narciarskiego w dziedzinie turystycznej utrzymała się na dotychczasowym poziomie — w dziedzinie ruchu zależnego od warunków atmosferycznych, w dziedzinie zaś stwarzania nowych warunków poszła znacznie naprzód dzięki świeżo wybudowanym schroniskom, nartostradom i planowym szlakom karpackim, co naszym zdaniem winno przynieść wzmożony rozwój w najbliższych latach.

KOMISJA NARCIARSTWA NIZINNEGO
Sezon 1937/38

Szkolenie nauczycieli narciarstwa nizinnego

Państwowy Urząd WF i PW zorganizował centralny obóz narciarstwa nizinnego w Wygodzie. Dla Polskiego Związku Narciarskiego przewidzianych było 12 miejsc. Obsadzanie ich następowało na skutek starań Zarządów Okręgów Narciarskich w Urzędach PW i WF. Komisja Narciarstwa Nizinnego straciła więc w dużym stopniu możność wpływania na obsadę tych miejsc. Wiele też miejsc pozostało z tego powodu niewykorzystanych.

Na kurs w Wygodzie uczęszczało 153 narciarzy, z tego Komisja Narc. Niz. zweryfikowała na instruktorów 8, na pomocników instruktorów 14. Powodem tak małej liczby zweryfikowanych jest przede wszystkim to, że na obóz przyjeżdżają narciarze zupełnie nieprzygotowani do uzyskania stopnia nauczyciela narciarstwa nizinnego.

Szkolenie w terenie

Komisja N. N. zorganizowała w tym sezonie po raz pierwszy kursy objazdowe w terenie. Kursy miały organizować Okręgi Narc. Wilno, Grodno i Wołyń, ponadto Komisja N. N. centralnie na terenie Wileńszczyzny. Na kursie centralnym instruował instruktor przydzielony z Policji Państwowej. Złe warunki śnieżne spowodowały, że przeprowadzono tylko po jednym kursie objazdowym w każdym Okręgu. Kursa trwały przeciętnie po 6 dni każdy, ogółem przeszkolono stukilkudziesięciu narciarzy w wieku przeważnie poborowym, ze środowisk wiejskich względnie małomiasteczkowych. Kurs nie odbył się tylko w Okręgu Wołyńskim, który na pisma nie odpowiadał.

Doświadczenia tego sezonu wykazały, że kursy objazdowe są w obecnym stanie rzeczy najskuteczniejszą formą szkolenia w narc. niz. i trafiania do środowisk wiejskich i małomiasteczkowych. Niezbędne są jednak także kursy organizowane centralnie przez Komisję N. N. Frekwencja uczestników zależna jest w wysokim stopniu od pomocy udzielanej im przez wypożyczanie sprzętu i ekwipunku (przede wszystkim butów). Ważną rzeczą jest również, aby uczestnicy przed kursem przygotowali się odpowiednio, do czego w znacznym stopniu przyczynić się może wydanie odpowiedniej instrukcji narc. niz. Wydaw-

nictwo to winno ujmować zasadnicze wiadomości o narciarstwie nizinnym i o domowym wyrobie sprzętu.

Sprzęt narciarski

Komisja N. N. nie posiadała początkowo żadnego sprzętu do dyspozycji, posiadała tylko wzorcowe płozy nart nizinnych. W czasie sezonu otrzymała z T. K. N. 30 par nart typu nizinnego, kijki i wiązania do tego dokupiła Komisja. Komisja udzieliła Okręgowi Narciarskiemu w Grodnie subwencji na wyrób sprzętu dla celów szkoleniowych, sprzęt ten wyrabiano w warsztatach w Grodnie. Pod koniec sezonu 1937/38 posiadała Komisja N. N. w swej ewidencji ogółem 43 komplety sprzętu narciarskiego. Na przyszłość wskazanym jest zakupywanie także większej ilości obuwia i dostarczanie go jak też i sprzętu najpóźniej z początkiem grudnia.

Odznaka Nizinna

W drugim roku istnienia Odznaki zdobyto ogółem 784 odznak, z tego 772 brązowych i 12 srebrnych. Odznaki te zdobywają w ogromnej większości uczestnicy Marszu Zułów—Wilno oraz żołnierze Korpusu Ochrony Pogranicza. Jakkolwiek koszta weryfikacji odznaki wynoszą tylko 50 gr, to mimo to odczuwa się, że opłata tej kwoty przez wojskowych natrafia na trudności i hamuje rozwój odznaki. Wskazanym byłoby możliwe obniżenie kosztów odznaki do wysokości faktycznych kosztów ponoszonych przez P. Z. N.

Zamieszczone w ostatnim kalendarzu P. Z. N. wyciągi z regulaminu miały pewne braki i powodowały, że Komisja N. N. otrzymywała liczne pisma z prośbą o wyjaśnienie. Wskazanym jest zapobieżenie temu przez wydanie całego poprawionego regulaminu oraz książeczki marszowej.

Sezon 1938/39

Doroczny kurs w Wygodzie zorganizowany przez Państwowy Urząd WF i PW odbył się tylko w jednym turnusie w czasie od 16 stycznia do 4 lutego, przy udziale 47 uczestników. Następne turnusy nie doszły do skutku z powodu braku śniegu. Komisja N. N. zweryfikowała na instruktorów 11 narciarzy, na pomocników instruktorów 28. Szkolenie w terenie przeprowadziły Okręgi Narciarskie P. Z. N. na kursach objazdowych:

Wilno w Czarnym Borze, Prudziszczu, Rackim Borze, Smorgoniach, przeważnie dla młodzieży przedpoborowej.

Grodno i Wołyń z powodu braku śniegu nie doprowadziły do skutku kursów objazdowych.

Instrukcja narciarstwa nizinnego została wydana pod koniec sezonu. Została ona rozdana bezpłatnie wszystkim uczestnikom Marszu Zułów—Wilno. Poza tym w terenie nie została rozprowadzona. Przewidziane jest rozesłanie

instrukcji do Państw. Urzędu WF i PW, do Okręgów Narciarskich i poszczególnych Klubów. Nadto otrzymają ją odnośne oddziały wojskowe, Korpus Ochrony Pogranicza oraz Policja Państwowa. W ten sposób będzie można przed okresem zimowym rozprowadzić instrukcję w terenie i następny program szkolenia opracować już w myśl planu zawartego w instrukcji.

Sprzęt narciarski znajduje się w Okręgach Wileńskim, Grodzieńskim i Wołyńskim. Sprzęt pozostał ilościowo bez zmiany i używany jest na kursach objazdowych.

Marsz Zułów—Wilno

Mimo nieprzychylnych warunków atmosferycznych, dzięki opadowi śnieżnemu, który nastąpił w przeddzień Marszu, impreza doszła do skutku i to w ramach bardzo uroczystych. Komisja N. N. wzięła udział w organizacji przez swego członka mgr. Mosera, który wszedł w skład Komisji Sędziowskiej. Organizacja Marszu spoczywała w rękach specjalnego Komitetu Organizacyjnego, w skład którego wchodziły władze wojskowe i Okręgu Narciarskiego Wileńskiego. Wszystkim uczestnikom, którzy zgłosili chęć ubiegania się o odznakę nizinną, zezwolono na to, po czym po przyznaniu odznaki wręczona im ona została przez delegata Komisji N. N. podczas uroczystości zamknięcia zawodów. Równocześnie rozdano bezpłatnie 300 egzemplarzy instrukcji narciarstwa nizinnego. Organizacja Marszu Zułów—Wilno była wzorowa, za co należy się uznanie przede wszystkim przewodniczącemu Komitetu dowódcy I. Dywizji Legionowej.

Odznaka Nizinna

Przeważna ilość odznak — tak jak i w ubiegłych latach uzyskana była w czasie Marszu Zułów—Wilno. Fatalne warunki śnieżne spowodowały, że ilość zdobytych odznak w stosunku do poprzedniego roku znacznie spadła. W trzecim roku odznaki zdobyto ogółem 216 odznak, w tym 205 brązowych i 11 srebrnych.

ZESTAWIENIE ZDOBYTYCH ODZNAK NIZINNYCH P. Z. N.
od sezonu 1936/37 do końca sezonu 1938/39

W sezonie	Brązowe		Srebrne	Razem
	po raz pierwszy	po raz drugi		
1936/37	352	—	—	352
1937/38	374	46	12	432
1938/39	179	26	11	216
Razem	905	72	23	1.000

Reasumując stwierdzić należy, że praca nad rozwojem narciarstwa nizinnego posuwa się naprzód. Niemniej jednak warunki atmosferyczne były tak wyjątkowo nieprzychylne, że nie pozwoliły ani w części zrealizować przygotowanego planu. Najlepszym przykładem tego jest to, że budżet przyznany Komisji N. N. na sezon 1938/39 wyczerpany został zaledwie w połowie. Głównym motorem i czynnikiem propagandowym narciarstwa nizinnego jest dotychczas Marsz Zułów—Wilno oraz odznaka nizinna P. Z. N. Setki narciarzy startujących w Marszu, zwiększająca się z roku na rok ilość startujących patroli — to najlepszy dowód, że narciarstwo nizinne ma wielkie widoki rozwoju i że jedna śnieżna zima posunie jego rozwój gwałtownie w przód.

KOMISJA WYDAWNICZA

Działalność wydawnicza P. Z. N. była w ubiegłym 2-leciu bardzo ożywiona. Udział w pracach brały wszystkie organy związku, przy czym większość wydawnictw redagował nadal wiceprezes Rady P. Z. N. red. St. Faecher.

A więc przede wszystkim kontynuowano wydawnictwo Kalendarza Narciarskiego a mianowicie tom dziesiąty i jedenasty. Wzmagająca się popularność „Kalendarza" sprawiła, że używali go nie tylko wszyscy członkowie Związku, ale rozchodził się także licznie w sprzedaży księgarskiej. Zawsze świeża i aktualna treść „Kalendarza" czyniły go niezbędnym „vademecum" każdego czynnego narciarza i każdego interesującego się narciarstwem. Podkreślić należy, że w sezonie 1937/8 ukazał się X-ty tom tego wydawnictwa, które z jednoroczną przerwą wychodzi od roku 1926. Kalendarz sezonu 1938/39 stał pod znakiem zawodów F. I. S. i XX-lecia Związku.

Do sierpnia 1938 rozsyłane było bezpłatnie wszystkim członkom Związku wydawnictwo Ligi Popierania Turystyki, miesięcznik „Turysta w Polsce". Pismo redagowane było do końca przez red. St. Faechera. Wstrzymanie wydawnictwa jest wielką stratą dla polskiej turystyki w ogóle a narciarstwa w szczególności.

W cyklu „Przewodników" po terenach narciarskich Polski ukazał się w r. 1938 W. Midowicza: „Beskidy Wysokie" obejmujący grupy Babiej Góry, Pilska i Wielkiej Raczy. Jest to dalsze wzbogacenie naszej literatury przewodnikowej, tym cenniejsze, że obejmuje najpopularniejsze — po Tatrach — tereny narciarskie w Polsce.

Z zakresu szkolenia narciarskiego ukazały się 3 tomiki: 1) „Zasady Akcji Wyszkoleniowej P. Z. N.", opracowane przez przewodniczącego Komisji Wyszkoleniowej mjra Lubicz-Nycza. Jest to oficjalna instrukcja K. W., zatwierdzona przez P. U. W. F. i P. W. Instrukcja podaje wytyczne dla akcji wyszkoleniowej P. Z. N. oraz zasady organizacyjne dla nauczycieli narciarstwa. 2) „Wytyczne nauczania i zasady jazdy na nartach" — również w opracowaniu mjra Lubicz-Nycza. „Wytyczne" zostały zatwierdzone przez P. U. W. F. i P. W. i uznane jako podstawowa instrukcja w organizacjach P. W. i stowarzyszeniach W. F. 3) „Instrukcja narciarstwa nizinnego" opracowana przez

Kom. Narc. Nizinnego na podstawie referatów członków Komisji N. N. kom. E. Kwaśnicy i mgra L. Mosera. Instrukcja podaje zasady techniki narciarstwa nizinnego, sprzętu i ekwipunku oraz przepisy domowego wyrobu nart i ich konserwacji. Jako pierwsze tego rodzaju wydawnictwo winno stać się potężnym bodźcem rozwoju narciarstwa na nizinnych ziemiach Rzeczypospolitej.

W związku z zawodami F. I. S. ukazał się cały szereg wydawnictw propagandowych, informacyjnych i technicznych, w których opracowaniu P. Z. N. brał najczynniejszy udział. A więc już w r. 1938 przed kongresem F. I. S. w Helsinkach ukazał się prospekt w 14 językach z opisem Tatr i Zakopanego, jako miejsca przyszłych zawodów F. I. S. W jesieni 1938 r. ukazały się zapowiedzi zawodów w pięknej, barwnej okładce w 5-ciu językach oraz drugi prospekt szczegółowy i afisz propagandowy zawodów. Przed zawodami ukazał się szczegółowy, znakomicie opracowany w 4 językach program, zawierający wszelkie możliwe szczegóły techniczne i informacje o zawodach i Zakopanem. Program ten wedle głosów prasy zagranicznej a szczególnie norweskiej uchodził za najlepsze tego rodzaju wydawnictwo, jakie się z okazji dotychczasowych zawodów F. I. S. ukazało. Nadto sporządzono cały szereg druków technicznych i sędziowskich.

Stale ukazywał się komunikat prasowy P. Z. N. informujący prasę tak krajową jak i zagraniczną o wszystkich większych zamierzeniach i wydarzeniach P. Z. N. Do komunikatów zagranicznych dołączane były fotografie, z których dzienniki chętnie korzystały.

Komisja Wydawnicza opiekowała się także biblioteką P. Z. N. uzupełniając ją wszystkimi ważniejszymi wydawnictwami krajowymi i obcymi z zakresu narciarstwa i turystyki. Biblioteka stoi do dyspozycji wszystkich członków P. Z. N.

W niespełna 3 miesiące po zawodach F. I. S. ukazał się staraniem Kom. Wydawniczej album zawodów F. I. S. bogato ilustrowany w językach polskim, francuskim, angielskim i niemieckim. Album został rozesłany bezpłatnie wszystkim uczestnikom zawodów, dla członków P. Z. N. jest do nabycia po cenie zniżonej.

Ostatnią wreszcie pracą Komisji jest niniejsze sprawozdanie, które ukazuje się co 2 lata i które daje ciągły obraz organizacji Polskiego Związku Narciarskiego.

KOMISJA SANECZKARSKA P. Z. N.

Komisja Saneczkarska nie wykazała — z przyczyn od niej niezależnych — takiej aktywności jak w latach ubiegłych. Złożyło się na to posiadanie jednego zaledwie odpowiednio urządzonego toru saneczkowego, w Krynicy, który ze względu na budowę Kolejki Górskiej, musiał być odpowiednio przebudowany.

Zmniejszoną przez to aktywność, sportu saneczkowego w sezonie zimowym 1937/38, nagrodziły wspaniałe inwestycje w postaci Kolejki Górskiej łączącej start i metę toru saneczkowego, oraz wieży rozbiegowej, którą w miejsce dawnej drewnianej, wybudowano konstrukcją żelazobetonową. Inwestycje te nie-

wątpliwie wzmogą rozwój sportu saneczkowego oraz ułatwią sprawność podczas urządzanych zawodów.

Wskutek przebudowy toru, na otwarcie sezonu 1937/38 urządzono dnia 19 stycznia 1938 r., pierwsze zawody, w których wzięło udział 32 zawodników.

W zjeździe jedynek męskich zajęli:

1	miejsce	Enker Maks, Makkabi, Krynica	w czasie	7:00.6	min.
2	„	Piechota Jan, KTH., Krynica	„	7:02.6	„
3	„	Gembal Aleksander, Str. Poż.	„	7:11.3	„
4	„	Rączkiewicz Stanisław, KTH.	„	7:13.3	„
5	„	Witkowski Bronisław, KTH.	„	7:19.1	„
6	„	Owsianka Władysław, Zw. Rez.	„	7:23.5	„
7	„	Dziączko Aleksander, KTH.	„	7:29.4	„
8	„	Żarlikowski Kazimierz (sen.)	„	7:30.1	„
9	„	Maurer Józef, Z. S. Krynica	„	7:47.1	„
10	„	Potoniec Henryk, Str. Poż.	„	7:49.0	„

Dnia 27 stycznia 1938 r. odbyły się zawody o Mistrzostwo Krynicy, oraz eliminacje zawodników na mistrzostwa Europy. W zjazdach jedynek męskich uzyskali:

1	miejsce	Lichota Jan, Z. S. Krynica, uzyskując równocześnie tytuł mistrza Krynicy.	w czasie	8:53.3	min.
2	„	Witkowski Bronisław, KTH.	„	9:06.2	„
3	„	Żarlikowski Kazimierz (sen.), KTH.	„	9:16.8	„
4	„	Piechota Jan, KTH.	„	9:21.7	„
5	„	Gembal Aleksander, Str. Poż.	„	9:40.2	„
6	„	Domiter Jan, K. S. Krynica	„	9:42.9	„
7	„	Muszyński Zdzisław, KTH.	„	9:49.9	„
8	„	Wisznicki Jan, KTH.	„	10:00.8	„
9	„	Hasiak Józef, KTH.	„	10:01.3	„
10	„	Skowronek Jan, Str. Poż.	„	10:02.7	„

Startowało 38 zawodników.

Z końcem stycznia 1938 r. wyjechała drużyna saneczkarzy na Mistrzostwa Europy do Salzburga.

Zawody odbyły się w dniach 29 i 30 stycznia obok Salzburga w Gaisberg, gdzie przeniesiono je z powodu niepomyślnych warunków atmosferycznych.

Warunki w jakich się zawody odbyły, a to niezalodzony tor (śnieżny) bez owałowania na krzywiznach, gęsta mgła i burza śnieżna, spowodowały przypadkowe wyniki wszystkich bez wyjątku zawodników tak polskich jak i zagranicznych, dowodem czego fakt, że wielokrotny mistrz Polski Maks Enker zajął 44 miejsce. Pozostali zawodnicy nasi zajęli: Rączkiewicz Stanisław 11, Piechota Jan 16, Witkowski Bronisław 34, Żarlikowski Kazimierz (sen.) 45 i Dziączko Aleksander 49 miejsce. Startowało 86 zawodników, czego ukończyło zawody 68 zawodników.

Dnia 10 lutego odbyły się w Krynicy zawody o Mistrzostwo Polski, w zjazdach jedynek i dwójek męskich.

1	miejsce	i mistrzostwo Polski na r. 1938 zajął Maks Enker, „Makkabi“, Krynica	w czasie	6:49.9	min.
2	„	Rączkiewicz Stanisław, KTH.	„	6:50.5	„
3	„	Gembal Aleksander, Str. Poż.	„	6:51.0	„

5 miejsce	Piechota Jan, KTH	w czasie	6:52.3	min.
6 „	Skowronek Jan, Str. Poż.	„	7:08.7	„
7 „	Lichota Jan, Zw. Strzelecki	„	7:10.1	„
8 „	Potoniec Henryk, Str. Poż.	„	7:11.0	„
9 „	Enker Leon, Makakbi	„	7:16.5	„
10 „	Wisznicki Jan, KTH.	„	7:36.8	„
W zjeździe dwójkami:				
1 „	Lichota — Domiter, Zw. Strz.	„	7:05.6	„
2 „	Witkowski — Gembal, Str. Poż.	„	7:08.1	„
3 „	Enker Maks — Schermer, Makkabi	„	7:56.9	„
4 „	Skowronek — Wiłowski, Str. Poż.	„	8:24.8	„
5 „	Potoniec — Wisznicki, KTH.	„	9:25.0	„

Startowało 42 zawodników.

Katastrofalny stan pogody w sezonie zimowym 1938/39 przekreślił wszystkie projekty intensywnego rozwoju sportu saneczkowego. Stałe odwilże i brak śniegu unieruchomiały tor saneczkowy. Jedyne zawody w tym sezonie odbyły się dnia 7 lutego 1939 r. przy czym z powodu odwilży zredukowano ilość zjazdów do trzech. W zawodach tych uzyskali:

1 miejsce	Enker Maks, Makkabi, Krynica	w czasie	4:35.9	min.
2 „	Maurer Józef, Z. S. Krynica	„	4:37.2	„
3 „	Gembal Jan, Str. Poż.	„	4:58.2	„
5 „	Kawa Andrzej, Jaworzyna	„	4:58.5	„

Startowało 12 zawodników.

Polskie saneczkarstwo ma do zanotowania swoje sukcesy na polu organizacji międzynarodowej tego sportu.

Prezesem Międzynarodowej Federacji Saneczkarskiej F. I. L. wybrano na Kongresie odbytym w Salzburgu w roku 1938, ponownie Dyrektora Loteczkę Romana, za zasługi położone około prac nad rozwojem i unifikacją sportu saneczkarskiego odnośnie budowy torów i używanego sprzętu, o znaczeniu międzynarodowym.

KOMISJA REWIZYJNA

Statut Związku powołuje w § 22 do życia Komisję Rewizyjną, wybieraną przez Walny Zjazd Delegatów — na okres kadencji dwuletni, podobnie jak inne Władze.

Do zadań K. R. należy badanie działalności Zarządu Głównego i Rady Narciarskiej pod kątem widzenia prawidłowości prowadzenia ksiąg i kasy oraz celowości gospodarki.

Dalej należy do obowiązków K. R. kontrola gospodarki Okręgów Narciarskich, które własnych Komisyj Rewizyjnych nie posiadają i winny być w związku z tym także przez K. R. badane.

Walny Zjazd Delegatów — na zebraniu w lipcu 1937 dokonał wyboru Komisji w następującym składnie: członkowie pp. dyrektor Bukowiecki Tadeusz z Krakowa, major Gorazdowski Jan z Warszawy i adwokat Mączka Witold z Katowic. Zastępcy: pp. prokurent Güntner Edward z Katowic i Knobloch Apolinary z Krakowa.

Działalność K. R. w roku organizacyjnym 1937/38 była intensywniejsza, niż w latach ubiegłych. Członkowie jej pozostawali w ściślejszym porozumie-

niu z Zarządem interesując się bieżącymi pracami, których zasięg był szczególnie wielki w związku z poważnymi inwestycjami, prowadzonymi bądź z zasobów Związku, bądź też z funduszów zleconych.

W lipcu 1938 przeprowadzono szkontrum za rok gospodarczy od 1 czerwca 1937 do 31 maja 1938 i sporządzono protokół sprawozdawczy, który został złożony na posiedzeniu Rady Narciarskiej 12 listopada 1938 roku w Zakopanem.

Protokół ten brzmi:

„Protokół sprawozdawczy, Komisji Rewizyjnej Polskiego Związku Narciarskiego ze sprawdzenia Kasy ksiąg PZN za rok gospodarczy od 1 czerwca 1937 do 31 maja 1938 r.

Komisja Rewizyjna PZN w składzie p. prokurenta Edwarda Güntnera i p. adwokata Witolda Mączki po rewizji dokonanej w dniu 15 lipca 1938 r., w lokalu Zarządu Głównego PZN w Krakowie przy ul. Piłsudskiego stwierdza: Bilans Polskiego Związku Narciarskiego na dzień 31 maja 1938 r. zamyka się po stronie stanu czynnego i stanu biernego kwotą 244.718,06 a zestawienie dochodów i wydatków Związku za czas od 1 czerwca 1937 r. do 31 maja 1938 r. obejmuje po stronie dochodów 233.501,45, po stronie wydatków 237.378,82 czyli zamyka się je niedoborem w kwocie 3.877,37.

Księgi Związku prowadzone są przejrzyście a zapisy dokonane zgodnie z podkładami księgowymi.

Sprawozdanie niniejsze składa Komisja zgodnie z przepisem § 22 w bieżącym parzystym roku 1938, przy czym przedłoży je na sprawozdawczym posiedzeniu Rady Narciarskiej.

Za Komisję Rewizyjną PZN

Mączka Witold *Edward Güntner*

Rok drugiego polskiego Fis'u 1938/39 był szczególnie odpowiedzialny nie tylko dla Zarządu Związku i dla wszystkich Komisyj wykonawczych — z Komitetem Organizacyjnym Fis na czele, lecz również dla Komisji Rewizyjnej.

Związek przegospodarował kwoty kilkakrotnie przenoszące normalny roczny budżet, uzyskane z różnych źródeł, a w dużej mierze z funduszów publicznych, które to okoliczności spowodowały konieczność bacznej kontroli. Dlatego Komisja zdecydowała się na ścisłą współpracę i kontrolę także bieżącą agend. Wszyscy członkowie wzięli udział w posiedzeniu sprawozdawczym Rady Narciarskiej, byli obecni w czasie prac przygotowawczych do Fis w Zakopanem oraz podczas Fis'u. Nadto postanowiono w porozumieniu z Zarządem przeprowadzić kontrolę przy pomocy księgowego zawodowego.

Członkowie K. R. brali udział w opracowaniu zmian statutowych, uczestniczyli w imprezach i wystąpieniach oficjalnych Związku, nadto zaś pojedynczo w pracach swych klubów i organizacjach macierzystych w terenie.

GOSPODARKA FINANSOWA

Ogólny wynik gospodarki finansowej Polskiego Związku Narciarskiego w okresie sprawozdawczym obrazują załączone:

1) bilans na dzień 31 maja 1938 r., 2) zestawienie dochodów i wydatków za rok 1937/38, 3) porównanie preliminarza z dochodami i wydatkami za rok 1937/38, 4) bilans na dzień 31 maja 1939 r., 5) zestawienie dochodów i wydatków za rok 1938/39, 6) porównanie preliminarza z dochodami i wydatkami za rok 1938/39.

Bilans za rok 1937/38 zamknięty został niedoborem w kwocie zł 3.877.37. Natomiast bilans za rok 1938/39 został zamknięty nadwyżką zł 520.34, tak, że okres sprawozdawczy za lat 2 wykazuje niedobór w kwocie zł 3.357.03. Jest to niedobór minimalny, gdyż biorąc pod uwagę pierwszy okres przygotowania przed Zawodami F. I. S. i drugi okres samych Zawodów F. I. S. — świadczy to, że władze Związku mimo przygotowania i przeprowadzenia tak wielkiej imprezy jak Światowe Zawody Narciarskie — nie dopuściły do pomniejszenia majątku obrotowego Związku, a jedynie zużyły częściowo nadwyżkę z lat ubiegłych. Ściśle biorąc należy zaznaczyć, że majątek Związku bardzo się zwiększy przez pozyskanie ruchomości i nieruchomości (skocznia z zabudowaniami), które w roku obecnym figurują w zamknięciu F. I. S., a w roku następnym zwiększą majątek Związku.

Analizując bilanse za oba okresy trzeba stwierdzić, że polityka finansowa Związku jest oparta na bardzo zdrowych zasadach, gdyż aktywa płynne znacznie przekraczają pasywa. W obu zamknięciach bilansowych widocznym jest, że Związek dysponuje znaczną płynną gotówką, w roku 1938 zł 28.319.09, w roku 1939 zł 25.048.55, — że dłużnicy przewyższają wierzycieli, i że majątek Związku w innych aktywach też znacznie wzrósł, w papierach wartościowych o zł 1.530.—, w ruchomościach o zł 2.726.14 i w nieruchomościach o zł 2.894.50.

Przechodząc do analizy dochodów i wydatków i do porównania z preliminarzem oddzielnie z każdego roku sprawozdawczego, stwierdzić trzeba, że Związek w okresie 1937/38 zwiększył swe dochody tj. o zł 19.323.13, kierując te dochody w wydatkach na przygotowanie zawodników do Zawodów F. I. S., wyszkolenie kadry instruktorów oraz na urządzanie zawodów i na wyjazdy za granicę. W tych też wydatkach — porównując z preliminarzem nastąpiły znaczne przekroczenia, w innych wydatkach nastąpiły małe odchylenia.

W okresie sprawozdawczym 1938/39 zwiększyły się dochody o zł 18.361.55, które to dochody wraz ze znacznymi oszczędnościami prawie że we wszystkich pozycjach wydatków rezerwował Związek na konieczną dopłatę do organizacji Zawodów F. I. S. i inwestycji F. I. S.

Biorąc pod uwagę oba zestawienia dochodów i wydatków można stwierdzić, że władze Związku orientują się w sytuacji finansowej i opierając się na preliminarzach prowadziły politykę finansową bardzo ostrożną i oszczędną. Również z zestawień tych wynika, że Związek całą gospodarkę finansową opiera na własnych dochodach i dąży do usamodzielnienia, realizując w ten sposób zdrowe zasady gospodarki społecznej w organizacjach sportowych.

BILANS

Polskiego Związku Narciarskiego na dzień 31 maja 1938 r.

STAN CZYNNY			STAN BIERNY		
Gotówka: w kasie	896.76		Fundusz obrotowy		24.735.50
w P. K. O.	2.620.83		„ Krzewienia Narciarstwa		372.92
w M. K. O.	24.801.50	28.319.09	„ F. I. S.		7.500.00
Dłużnicy: Kluby	8.968.93		„ Inwestycyjny		152.650.00
Okręgi	692.83		Wierzyciele: Kluby	1.281.65	
Różni	39.562.37	49.224.13	Okręgi	1.395.71	
Papiery wartościowe i udziały		1.004.00	Różni	19.266.47	21.943.83
Nieruchomości		2.894.50	Subwencje (do rozliczenia)		28.724.70
Ruchomości		6.909.60	Sumy przechodnie		3.472.55
Biblioteka		616.16	Nadwyżka dochodów z lat ubiegłych		5.318.56
Inwestycje w górach		151.873.21			
Niedobór za rok 1937/38		3.877.37			
		244.718.06			244.718.06

Zestawił: (—) *Zenon Żmuda*

Prezes: (—) *Inż. Aleksander Bobkowski*

Skarbnik: (—) *Tadeusz Kozień*

Komisja Rewizyjna:
(—) *Tadeusz Bukowiecki*
(—) *Mjr Jan Gorazdowski*
(—) *Mgr Witold Mączka*
(—) *Edward Güntner*

DOCHODY I WYDATKI

Polskiego Związku Narciarskiego za rok 1937/38 tj. od 1 czerwca 1937 do 31 maja 1938

DOCHODY

Druki	80.844.05
Składki członków	36.550.73
Odznaka za sprawność	4.887.55
„ górska	3.189.40
„ nizinna	564.00
Wydawnictwa	3.212.57
Zwroty za portoria	3.216.38
„ za lokal	1.800.00
Subwencje: na koszty reprezentacyjne	321.75
na ekspedycje zagraniczne M. S. Z.	1.000.00
na wydatki F. I. S.	26.000.00
na wyszkolenie P. U. W. F. i P. W.	2.000.00
na przebudowę skoczni	30.155.39
na szlaki narciarskie i ścieżki turystyczne	36.756.18
Dochody F. I. S.	945.00
Wpisowe	330.00
Odznaki i legitymacje funkcyjne	609.75
Odsetki	1.118.70
Niedobór za rok 1937/38	3.877.37
	237.378.82

WYDATKI

Koszty legitymacyj, druków, nalepek itp.		32.815.40
Udział Okręgów w składkach członkowskich		6.000.00
Koszty odznaki za sprawność		1.002.70
„ „ górskiej		1.170.00
„ „ nizinnej		210.00
„ wydawnictw		2.884.00
Portoria		6.874.78
Koszty podróży		2.979.60
„ reprezentacji i składki do innych Związków		3.593.03
„ Zjazdu Delegatów i Rady Narciarskiej		1.437.25
„ odznak i legitymacyj funkcyjnych		943.50
Prenumerata pism i propaganda		652.30
Wydatki na F. I. S.		25.045.46
„ na wyszkolenie		36.221.94
„ na przebudowę skoczni		30.362.04
„ na szlaki narc. i ścieżki turystyczne		33.588.73
„ na ekspedycje zagraniczne		5.150.48
„ na Mistrzostwa Polski		7.775.06
„ na narciarstwo nizinne		2.433.93
Administracja: płace	15.103.24	
ubezpieczenia społ.	2.213.15	
lokal, opał, światło	6.027.66	
materiały pisarskie	2.765.14	
telefony, telegramy	2.378.23	
drobne	1.142.20	
komunikaty	1.631.49	31.261.11
Druk sprawozdania z działalności		2.894.00
Amortyzacja ruchomości		1.083.51
		237.378.82

Zestawił: (—) *Zenon Żmuda*

Prezes: (—) *Inż. Aleksander Bobkowski*

Skarbnik: (—) *Tadeusz Kozień*

Komisja Rewizyjna:

(—) *Tadeusz Bukowiecki* (—) *Mjr Jan Gorazdowski* (—) *Mgr Witold Mączka* (—) *Edward Güntner*

PRELIMINARZ PORÓWNAWCZY Z DOCHODAMI I WYDATKAMI ZA ROK 1937/38

DOCHODY

Treść	Preliminow.	Uzyskano
a) Zwyczajne:		
Składki członków	28.750.—	36.550.73
Wpisowe	1.200.—	330.—
Legitymacje i nalepki	65.550.—	80.844.05
Odznaka sprawności	8.200.—	4.887.55
„ górska	3.200.—	3.189.40
„ nizinna	300.—	564.—
„ funkcyjna	400.—	609.75
„ zjazdowa	500.—	—
Wydawnictwa	2.000.—	3.212.57
Zwrot za portoria	3.500.—	3.216.38
Różne	1.000.—	—
Odsetki	600.—	1.118.70
Czynsze (zwrot)	1.800.—	1.800.—
Razem dochody zwyczajne	117.000.—	136.323.13

WYDATKI

Treść	Preliminow.	Wydano
a) Zwyczajne		
Udział w składkach	7.500.—	6.000.—
Koszta druków	23.000.—	32.815.40
Odznaka za sprawność	5.600.—	1.002.70
„ górska	2.200.—	1.170.—
„ nizinna	1.200.—	210.—
„ zjazdowa	1.300.—	—
„ funkcyjna	300.—	943.50
Portoria	7.000.—	6.874.78
Administracja:		
Płace	17.400.—	15.103.24
lokal, opał, światło	5.800.—	6.027.66
przybory biurowe i komunikaty	2.600.—	4.396.63
telefony, telegramy	1.800.—	2.378.23
informacje prasowe	600.—	—
ubezpieczenia społeczne	1.800.—	2.213.15
drobne wydatki	500.—	1.142.20
Koszta podróży	4.500.—	2.979.60
„ reprezentacji i wkładki	3.500.—	3.593.03
Wyszkolenie zawodników	—	—
Akcja wyszkoleniowa	10.000.—	28.221.94
„ krzewicielska	4.000.—	—
„ „ na terenach odzyskanych	—	—

DOCHODY

T r e ś ć	Preliminow.	Uzyskano
b) N a d z w y c z a j n e		
Subwencja na wyjazdy zagran.	5.000.—	1.000.—
„ na akcję wyszkoleniową	10.000.—	2.000.—
Dochód własny z akcji wyszkolen.	5.000.—	—
„ z zawodów krajowych	5.000.—	—
Subwencja na wydawnictwa	3.000.—	—
„ na koszty reprezent.	—	321.75
„ na F. I. S.	—	26.945.—
„ na skocznię	—	30.155.39
„ na ścieżki i szlaki narc.	—	36.756.18
Razem dochody nadzwyczajne	28.000.—	97.178.32

WYDATKI

T r e ś ć	Preliminow.	Wydano
Turysta w Polsce	200.—	—
Konserwacje skoczni	5.000.—	—
Szlaki narciarskie	800.—	—
Ekspedycje zagraniczne	2.000.—	—
Zawody Krajowe i Mistrz. Polski	2.000.—	2.775.06
Amortyzacja	1.200.—	1.083.51
Trasy standardowe	1.000.—	—
Obozy	1.000.—	1.000.—
Nieprzewidziane	1.200.—	—
Wydawnictwa	2.000.—	2.884.—
Zjazd Delegatów i Rady Narciarskiej	—	1.437.25
Narciarstwo Nizinne	—	2.433.93
Subwencja dla Komisji Lawinowej	—	—
Prenumerata pism i propaganda	—	652.30
Sprawozdanie jubileuszowe	—	2.894.—
Razem wydatki zwyczajne	117.000.—	130.232.11
b) N a d z w y c z a j n e		
Wyjazdy zagraniczne	5.000.—	5.150.48
Wyszkolenie (z subwencji)	10.000.—	2.000.—
„ (z własnych dochod.)	5.000.—	5.000.—
Zawody krajowe (Mistrz. Polski)	5.000.—	5.000.—
Wydawnictwa	3.000.—	—
Ścieżki i szlaki narciarskie	—	33.588.73
F. I. S.	—	26.045.46
Przebudowa skoczni	—	30.362.04
Razem wydatki nadzwyczajne	25.000.—	107.146.71

BILANS

Polskiego Związku Narciarskiego na dzień 31 maja 1939 r.

STAN CZYNNY

Gotówka: w kasie	957.14	
w P. K. O.	5.021.61	
w M. K. O.	19.069.80	25.048.55
Dłużnicy: Kluby	3.359.95	
Okręgi	786.83	
Różni	21.821.93	25.968.71
Papiery wartościowe i udziały		2.004.00
Nieruchomości		2.894.50
Ruchomości		5.953.18
Biblioteka		710.34
Inwestycje w górach		151.873.21
		214.452.49

STAN BIERNY

Fundusz obrotowy		24.735.50
„ Krzewienia Narciarstwa		386.37
„ Inwestycyjny		152.650.00
Wierzyciele: Kluby	1.822.95	
Okręgi	2.325.71	
Różni	9.040.39	13.189.05
Subwencje (do rozliczenia)		20.995.69
Sumy przechodnie		534.35
Nadwyżka z lat ubiegłych		1.441.19
Nadwyżka dochodów za rok 1938/39		520.34
		214.452.49

DOCHODY I WYDATKI

Polskiego Związku Narciarskiego za rok 1938/39 tj. od 1 czerwca 1938 do 31 maja 1939 r.

DOCHODY

Druki	79.823.80
Składki członków	41.095.50
Odznaka za sprawność	4.012.05
„ górska	1.837.55
„ nizinna	62.25
Wydawnictwa	1.809.38
Zwroty za portoria	3.193.75
„ za lokal	1.800.00
Subwencje: na wyszkolenie	3.000.00
na narciarstwo nizinne	500.00
na inwestycje	2.834.51
na zakup. parcel	2.894.50
Zawody krajowe i Mistrz. Polski	354.00
Wpisowe	330.00
Odznaki i legitymacje funkcyjne	309.50
„ P. Z. N.	112.00
Odsetki	975.77
	144.944.56

WYDATKI

Koszty legitymacji, druków, nalepek itp.		22.432.10
Udział Okręgów w składkach członk.		6.900.00
Koszty odznaki za sprawność		1.664.50
„ „ górskiej		443.00
„ „ nizinnej		212.50
„ wydawnictw		400.00
Portoria		6.456.52
Koszty podróży		1.958.14
„ reprezentacji i składki do innych Związków		3.488.60
„ zjazdu delegatów i R. N.		1.118.35
„ odznak i legitymacji funkc.		316.60
„ „ P. Z. N.		1.150.00
Prenumerata pism i propaganda		280.95
Wydatki na inwestycje „FIS“		21.467.78
„ na zawody „FIS“		13.703.46
„ na zawody krajowe i Mistrz. Polski		8.455.56
„ na ekspedycje zagraniczne		2.453.17
„ na wyszkolenie		9.306.05
„ na narciarstwo nizinne		3.529.95
„ na konserwację skoczni		738.81
„ na ścieżki i szlaki narc.		1.100.02
Subwencja dla Komisji lawinowej		500.00
„ na akcję krzewienia narciarstwa		3.000.00
Amortyzacja ruchomości		956.42
Administracja: płace	15.374.36	
ubezpieczenia społ.	2.482.52	
lokal, opał, światło	5.739.71	
materiały pisarskie	2.373.85	
telefony, telegramy	4.496.13	
drobne	1.871.17	32.391.74
Nadwyżka dochodów za rok 1938/39		520.34
		144.944.56

DOCHODY I WYDATKI

za rok 1938/39 w porównaniu z preliminarzem budżetowym

DOCHODY Treść	Preliminow.	Uzyskano	WYDATKI Treść	Preliminow.	Wydano
a) Zwyczajne:			a) Zwyczajne:		
Składki członków	30.000.—	41.095.50	Udział w składkach	7.000.—	6.900.—
Wpisowe	400.—	330.—	Koszta druków	26.000.—	22.432.10
Legitymacje i nalepki	70.000.—	79.823.80	Odznaka za sprawność	1.200.—	1.664.50
Odznaka za sprawność	5.000.—	4.012.05	„ górska	1.200.—	443.—
„ górska	3.200.—	1.837.55	„ nizinna	300.—	212.50
„ nizinna	400.—	62.25	„ funkcyjna	500.—	1.466.60
„ funkcyjna	400.—	421.50	Portoria	7.000.—	6.456.52
Wydawnictwa	2.000.—	1.809.38	Administracja:		
Zwrot za portoria	3.200.—	3.193.75	płace	15.000.—	15.374.36
Odsetki	600.—	975.77	lokal, opał, światło	6.000.—	5.793.71
Czynsze (zwrot)	1.800.—	1.800.—	przybory biurowe i komunikaty	4.000.—	2.373.85
Razem dochody zwyczajne	117.000.—	135.361.55	telefony, telegramy	2.200.—	4.496.13
			ubezpieczenia społeczne	2.200.—	2.482.52
			drobne wydatki	1.000.—	1.871.17
			Koszty podróży	4.000.—	1.958.14
			„ reprezentacji i wkładki	3.000.—	3.488.60
			Wyszkolenie zawodników	5.000.—	—
			Akcja wyszkoleniowa	5.000.—	9.306.05
			„ krzewicielska	2.000.—	3.000.—
			„ na terenach odzyskanych	2.000.—	—

DOCHODY		
Treść	Preliminow.	Uzyskano
b) Nadzwyczajne:		
Subwencja na wyjazdy zagran.	5.000.—	—
„ na akcję wyszkol.	10.000.—	3.000.—
Dochód własny	5.000.—	520.34
„ z zawodów kraj.	5.000.—	354.—
Subwencja na wydawnictwa	3.000.—	—
Subwencje inne	—	6.229.01
Razem dochody nadzwyczajne	28.000.—	10.103.35

WYDATKI		
Treść	Preliminow.	Wydano
Konserwacja skoczni	3.000.—	738.81
Szlaki narciarskie	500.—	1.100.02
Ekspedycje zagraniczne	3.500.—	2.453.17
Zawody krajowe i Mistrz. Polski	3.000.—	3.455.56
Amortyzacja	1.100.—	956.42
Trasy standardowe	500.—	—
Obozy	500.—	—
Wydawnictwa	2.000.—	400.—
Zjazd delegatów i R. N.	1.200.—	1.118.35
Narciarstwo nizinne	3.000.—	3.529.95
Subwencja dla Komisji Lawinowej	500.—	500.—
Prenumerata pism i propaganda	600.—	280.95
Sprawozdanie jubileuszowe	3.000.—	—
Razem wydatki zwyczajne	117.000.—	104.252.98
b) Nadzwyczajne:		
Wyjazdy zagraniczne	5.000.—	—
Wyszkolenie (z subwencji)	10.000.—	—
„ (z własnych dochod.)	5.000.—	—
Zawody krajowe (M. P.)	5.000.—	5.000.—
Wydawnictwa	3.000.—	—
Zawody F. I. S.	—	13.703.46
Inwestycje F. I. S.	—	21.467.78
Razem wydatki nadzwyczajne	28.000.—	40.171.24

RATOWNICTWO

Okres sprawozdawczy 1938/39 poświęcony był dalszemu poszerzeniu działalności w terenie. Do prac tych przystąpiono jeszcze w październiku 1938 r., zwołując do Krakowa Zjazd Kierowników Pogotowi Górskich już istniejących, oraz działaczy sportowych z terenów Zaolzia, którzy mieli się zająć na miejscu organizacją nowych Pogotowi na terenie Gór Jabłonkowskich. W zjeździe poza kierownikami Pogotowi wzięli udział przedstawiciele władz, a mianowicie: Ministerstwa Komunikacji, Urzędu Wojewódzkiego Krakowskiego, oraz przedstawiciele Zarządu Polskiego Związku Narciarskiego i Towarzystwa Krzewienia Narciarstwa. Tematem obrad było zebranie doświadczeń uzyskanych w poprzednim okresie sprawozdawczym oraz opracowania i omówienia na tej podstawie wytycznych działalności na sezon przyszły. Z postulatów wysuniętych przez uczestników Zjazdu podnieść należy dezyderaty dotyczące zastosowania dalszych urządzeń ochronnych i pomocniczych w terenie a w szczególności sygnałów świetlnych i dźwiękowych, następnie telefonów i uprzystępnienia niektórych dróg prowadzących do schronisk. Szeroko omawianą była sprawa Pogotowia Czarnohorskiego, którego działalność rozwija się w specjalnie trudnych warunkach ze względu na bardzo duży obszar tamtejszych terenów turystycznych. Omawianą była również sprawa cennika leków w schroniskach dostarczanych w stacjach ratunkowych turystom, przy czym ustalono, iż koszta tych leków tylko w bardzo nieznacznej części mogą być przez turystów wyrównywane. Przedstawiciele władz państwowych wyrazili swoje zadowolenie z dotychczasowej działalności i zwrócili uwagę na konieczność starannego przygotowania akcji ratowniczej w okresie Zawodów F. I. S. w Zakopanem, a w szczególności dostosowania warunków leczenia miejscowego do wzmożonego ruchu turystów, jakiego należy oczekiwać. W czasie Zjazdu rozpoczęto również pierwsze kroki w kierunku organizacji Pogotowia Górskiego na terenach odzyskanego Zaolzia, pozyskując dla współpracy kilku członków tamtejszego społeczeństwa spośród których wybrano kierownika.

Ustalono, że siedziba Pogotowia mieścić się będzie w Jabłonkowie z filią w Trzyńcu.

W najbliższym czasie po tym wyłoniła się sprawa założenia specjalnego Pogotowia w świeżo odzyskanej Jaworzynie Spiskiej, gdzie ze względu na aktualność terenu należało oczekiwać dużego napływu turystów do okolic od siedzib ludzkich niejednokrotnie odległych.

Przystąpiono do prac wstępnych i zorganizowano Zimowe Górskie Pogotowie Ratunkowe T. K. N. w Jaworzynie pod kierownictwem doświadczonego narciarza i taternika inż. Jabłońskiego.

W związku z organizowaniem przez L. P. T. tzw. Wczasów Zimowych na terenach Żywiecczyzny rozwinięto starania dla zabezpieczenia zjeżdżającym się na wymienione Wczasy uczestnikom odpowiedniej pomocy w razie wypadku w terenach górskich Żywiecczyzny.

Akcja zorganizowania stałego Pogotowia napotkała na pewne trudności, ze względu na brak odpowiedniego kierownika na miejscu, wobec czego ogra-

niczono się do rozbudowania już istniejących Stacji Ratunkowych, zaopatrzenia ich w większą ilość materiałów i sprzętu ratowniczego. Akcja ta w ubiegłym sezonie okazała się wystarczającą, gdyż wycieczki górskie uczestników Wczasów Zimowych nie były zbyt liczne, ze względu na słabe warunki śnieżne, niemniej jednak w przyszłości należy dążyć do zorganizowania stałego Pogotowia z siedzibą w Rajczy.

Po normalnych wstępnych pracach, polegających na zaangażowaniu do Pogotowi odpowiedniego materiału ludzkiego, na zaopatrywaniu Stacji Ratunkowych i Pogotowi w sprzęt i leki oraz materiał opatrunkowy, na skontrolowaniu i uzupełnieniu urządzeń ochronnych oraz wydaniu szeregu instrukcji tam, gdzie zachodziła tego potrzeba.

Najważniejszym zadaniem, które stanęło przed Referatem Ratownictwa Górskiego T. K. N. była sprawa przygotowania i przeprowadzenia obsługi Zawodów F. I. S. w Zakopanem oraz terenów okolicznych Zakopanego, gdzie należało się w tym okresie spodziewać dużego ruchu. Do prac tych przystąpiono w porozumieniu z Komisją Sanitarną F. I. S. oraz z Tatrzańskim Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym, przy czym załatwienie całokształtu spraw związanych z wymienioną akcją zostało poruczone Referatowi Ratownictwa Górskiego T. K. N.

Z dalszej kolejności prac, jakie wynikły z potrzeb chwili wymienić należy zorganizowanie stałej obsługi ratowniczej na nartostradach wiodących z Kasprowego zarówno w stronę Hali Gąsienicowej jak i Hali Goryczkowej. Niezbędność zainstalowania stałych posterunków ratowniczych została w całej pełni potwierdzona przez doświadczenie, jakie uzyskano w ciągu sezonu.

Wzmocniono również stałą obsadę ratowniczą na Kasprowym Wierchu, gdyż ze względu na duży ruch okazało się to niezbędne.

W lutym odbyto w Worochcie specjalną konferencję z przedstawicielami miejscowych władz i społeczeństwa w sprawie działalności Pogotowia Czarnohorskiego, które pracuje w specjalnie trudnych warunkach. Uzyskano przyrzeczenie współpracy i pomocy zarówno ze strony przedstawicieli tamtejszego Urzędu Klimatycznego jak i Korpusu Ochrony Pogranicza oraz kierownictwa zakładów przemysłowych, które dysponują większą ilością ludzi potrzebnych niejednokrotnie do akcji.

W zakresie inwestycji ochronnych wypróbowano z pozytywnym skutkiem zainstalowane w niektórych schroniskach tytułem próby lampy naftowo-żarowe o wielkiej sile światła. Okazało się, że lampy te odpowiednio mocno zainstalowane spełniają bardzo dobrze swoje zadanie i dlatego wskazanym jest, aby wszystkie schroniska zostały w nie zaopatrzone.

Odgrodzono barierą zjazd do Doliny Cichej, gdzie poprzednio w czasie mgły błądziło wielu turystów.

Na Kasprowym Wierchu zainstalowano ostatecznie na konstrukcji żelaznej dzwon sygnałowy.

W całym szeregu okolic trudno dostępnych, lub na szlakach mylnych ustawiono tablice orientacyjne i informacyjne, jak należy postąpić w razie nieszczęśliwego wypadku.

W szeregu schronisk na terenie Karpat wprowadzono sygnały ostrzegawcze

przed wyruszaniem w drogę w razie złych warunków atmosferycznych, lub śniegowych w postaci wywieszanej czerwonej chorągwi.

Na Trościanie Referat Ratownictwa utrzymywał 2 psy ratunkowe odpowiednio przeszkolone, które doskonale spełniały swoje zadanie i na podstawie doświadczenia w ciągu tego sezonu uzyskanego należy dążyć do dalszego rozprzestrzenienia tego rodzaju pomocniczej służby ratunkowej.

Załatwiono palącą sprawę zmiany pomieszczenia na Kasprowym Wierchu, przenosząc ambulatorium tamtejszego Pogotowia z dotychczasowego, zupełnie nieodpowiedniego pomieszczenia do izby uzyskanej dzięki życzliwemu ustosunkowaniu się Straży Granicznej.

W ciągu okresu sprawozdawczego założono szereg nowych Stacji Ratunkowych na terenie całych Karpat, tak że obecnie liczba ogólna Stacji Ratunkowych Towarzystwa Krzewienia Narciarstwa wynosi ogółem 63 Stacji, z tego 52 pierwszego stopnia.

W okresie sprawozdawczym dokonano całego szeregu kontroli Stacji Ratunkowych oraz Pogotowi celem sprawdzenia ich stanu i uzupełnienia ewentualnych braków, przy czym na ogół wszędzie, poza kilkoma Stacjami zainstalowanymi w schroniskach prywatnych — stwierdzono zupełny porządek i dostateczną opiekę ze strony kierowników schronisk.

Sprawa przeszkolenia ratowniczego członków Pogotowi Górskich otaczana była specjalną opieką. W okresie sprawozdawczym — pomimo trudności finansowych — przeprowadzono znowu 3 kursy: 1-szy w Zawoi dla członków Pogotowia Babiogórskiego, 2-gi w Jabłonkowie i Trzyńcu dla członków świeżo założonego Pogotowia Jabłonkowskiego, 3-ci w Zakopanem dla obsługi ratowniczej tras zjazdowych z Kasprowego.

Z końcem okresu sprawozdawczego kierownik Referatu Ratownictwa Górskiego dr Janicki wziął udział w Zjeździe Ogólno-Polskim Pogotowi Ratunkowych Rz. P., który odbył się w Poznaniu. Na Zjeździe tym Referat Ratownictwa Górskiego zgłosił wraz z innymi Pogotowiami gotowość przygotowania Pogotowia Górskiego do pracy jakiej zażądać od nich może Państwo.

Z końcem okresu sprawozdawczego Referat Ratownictwa Górskiego obejmował 9 Pogotowi Górskich, grupujących razem 168 członków czynnych, z tego 108 przeszkolonych.

Stacji Ratunkowych T. K. N. znajduje się na obszarze całych Karpat — jak podano wyżej — 62.

Jeżeli chodzi o ilość interwencji, to była ona w tym roku, ze względu na słabą pokrywę śnieżną — stosunkowo niska i wynosiła ogółem 123 interwencji Pogotowia w wypadkach kontuzji i zranień, z tego 52 wypadki złamań i 1 wypadek śmiertelny. Na poszukiwanie zaginionych wyruszyło Pogotowie 8 razy we wszystkich wypadkach ze skutkiem dodatnim.

W ciągu całego sezonu Pogotowia przeprowadziły ogółem 140 patroli w terenie, nie licząc stałych patroli Pogotowi na trasach zjazdowych z Kasprowego.

Pogotowie Górskie T. K. N. pełniło służbę ogółem na 26 zawodach organizowanych przez Polski Związek Narciarski oraz poszczególne kluby.

Ilość interwencji Stacji Ratunkowych w nieszczęśliwych wypadkach wynosi 362.

KARPACKA KOMISJA ŚNIEGOWA

przy Towarzystwie Krzewienia Narciarstwa w Krakowie

Z wiosną 1938 r. powołano do życia przy T. K. N. w Krakowie — Karpacką Komisję Śniegową i Lawinową.

Zadaniem Karp. Kom. Śnieg. i Lawin., jak o tym mówi jeden z punktów regulaminu Komisji: „jest prowadzenie, publikowanie i popieranie badań nad uśnieżeniem i lawinami w Karpatach, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb turystyki zimowej, oraz prowadzenie robót praktycznych w terenie, mających na celu ostrzeżenie turystów, względnie ochronę zimowego ruchu sportowo-turystycznego".

Na członków Komisji poproszono szereg fachowców ze sfer tak naukowych, jak i narciarskich.

Członkowie Komisji: mgr. T. Biernakiewicz (Warszawa), red. St. Faecher (Kraków), mgr. W. A. Firsoff (Londyn), dr A. Gadomski (Kraków), dr St. Janicki (Kraków), dr M. Klimaszewski (Kraków), prof. dr Z. Klemensiewicz (Lwów), mgr. Z. Korosadowicz (Zakopane), mgr. St. Kołodziejczyk (Warszawa), płk. T. Lewakowski (Warszawa), dr St. Leszczycki (Kraków), mgr. M. Lubaczewski (Kraków), dr B. Macudziński (Kraków), J. Maszewski (Kraków), Wł. Niedental (Warszawa), mgr. Wł. Midowicz (Pop Iwan), dr Wł. Milata (Kraków), A. Poloczek (Zakopane-Kasprowy), dr E. Stenz (Afganistan), red. J. A. Szczepański (Kraków), inż. A. Tylka (Worochta), inż. W. Tyski (Worochta), mgr. Cz. Trybowski (Rabka), dr K. Załuski (Kraków), dr A. Zieliński (Warszawa), płk. Wł. Ziętkiewicz (Stryj).

W myśl regulaminu Komisji — przewodniczącym jej jest prezes T. K. N. dr B. Macudziński, sekretarzem dr Wł. Milata.

Budżet Komisji:

Po stronie dochodów:

Subwencja Min. Kom. na strzelanie przeciwlawinowe . . .	500.— zł
„ P. Z. N. na prace w grupie Kasprowego . . .	500.— „
„ Komitetu Org. FIS	300.— „
„ T. K. N.	1.100.— „
Razem	2.400.— zł

Po stronie rozchodów:

Próbne strzelanie przeciwlawinowe	588.— zł
Służba śniegowa w czasie Zawodów FIS	300.— „
Zbiory (biblioteka, fotografie, instrumentarium)	643.60 „
Badania i wyjazdy terenowe	348.65 „
Administracja	183.40 „
Razem	2.063.65 zł
Pozostałość kasowa na rok następny	336.35 zł

Prace Komisji:

W pierwszej fazie prac przystąpiono do:

1) gromadzenia fotografii form uśnieżenia, lawin, gatunków śniegu i innych,
2) kompletowania przeźroczy do odczytów,
3) przygotowania materiału kartograficznego,
4) zebrania bibliografii polskiej i obcej dotyczącej prac Komisji, kompletowania biblioteki i instrumentarium.

W drugiej fazie prac już w ciągu okresu zimowego 1938/39 rozpoczęto prace nad następującymi zagadnieniami:

1) skartowanie nawisów i dróg lawinowych w Tatrach,
2) skartowanie nawisów i dróg lawinowych w Czarnohorze,
3) próbne strzelanie przeciwlawinowe na Hali Kondratowej w Tatrach,
4) badania nad gatunkami śniegu i pokrywy śnieżnej,
5) studia nad stosowaniem smarów narciarskich,
6) służba śniegowa i pogodowa w okresie Zawodów FIS (prowadzona wspólnie z Państwowym Instytutem Meteorologicznym),
7) prace nad ochroną zimowego ruchu turystycznego prowadzone przede wszystkim w grupie Kasprowego,
8) praca nad opracowaniem kwestionariusza opisowego do obserwacyj nad lawinami,
9) opracowywanie i redakcja Komunikatu Śniegowego TKN i PIM.

Studia i prace rozpoczęte przez Karpacką Komisję Śniegową i Lawinową będą nadal kontynuowane w następnych okresach zimowych i przypuszczać należy, że szerokie rzesze narciarzy poprą je i przyjmą jak najżyczliwiej.

K R O N I K A

WSPOMNIENIA POŚMIERTNE.

W ciągu ubiegłych dwóch lat z grona członków P. Z. N. ubyli następujący zasłużeni działacze i zawodnicy:

Ś. p. Mieczysław Kowalski — członek SN P. T. T. Zakopane, biegacz i skoczek, później instruktor narciarski, ostatnio członek Komitetu Organizacyjnego Zawodów F. I. S. 1939 — zmarł śmiercią lotnika.

Ś. p. Mieczysław Kwaśnicki — członek T. T. N., dobrze znany szerokim rzeszom narciarzy jako dzierżawca schroniska na Kalatówkach. W pracę swą jako prawdziwy miłośnik gór wkładał wiele serca i u wszystkich bywalców Kalatówek śmierć jego wywołała szczery żal.

Ś. p. inż. Tadeusz Plate — dał się poznać jako jeden z inżynierów zajętych przy budowie kolejki na Kasprowy Wierch, później jako czynny narciarz i niezmordowany pracownik na niwie narciarskiej i turystycznej. Przedwczesna śmierć Jego stanowi niepowetowaną stratę nie tylko dla polskiego narciarstwa.

Ś. p. inż. Jan Szczepanowski — członek Karpackiego Towarzystwa Narciarzy, czynny zawodnik i zasłużony działacz na niwie organizacyjnej, rokujący jak najlepsze nadzieje na przyszłość — zmarł śmiercią lotnika.

Cześć Ich pamięci!

JUBILEUSZ TATRZAŃSKIEGO TOWARZYSTWA NARCIARZY.

W ubiegłym roku obchodziło 30-lecie swego powstania jedno z najstarszych Towarzystw Narciarskich w Polsce — Tatrzańskie Towarzystwo Narciarzy, powstałe w roku 1908 z inicjatywy inż. Aleksandra Bobkowskiego, obecnego Prezesa P. Z. N. Wspaniały rozwój Towarzystwa jest chlubnym przykładem tego, czego dokonać może przemyślana i obliczona na dłuższą metę praca. T. T. N. jest obecnie największym Towarzystwem w Polsce, posiadającym około 1.500 członków. Towarzystwo posiada 2 schroniska, a obecnie w 30 roku swego istnienia poszczycić się może wybudowaniem pierwszego, na europejskim poziomie stojącego hotelu górskiego. Z okazji jubileuszu odbyło się w Krakowie uroczyste zebranie członków, wśród których znalazło się wielu tych, którzy w roku 1908 Towarzystwo zakładali. Dla uczczenia pamiątkowego roku wydało Towarzystwo pięknie ilustrowany album p. t. „Tatry“ obrazujący działalność i teren działalności Towarzystwa.

ZAWODY F. I. S. 1939 R.

ZAKOPANE 11 – 19. II.

PRZYGOTOWANIE I PRZEPROWADZENIE ORGANIZACJI III NARCIARSKICH MISTRZOSTW ŚWIATA W ZAKOPANEM

Urządzone przez Polski Związek Narciarski w ciągu sezonu zimowego 1939 r. Zawody F. I. S. — III Narciarskie Mistrzostwa Świata w Zakopanem spotkały się w całej prasie światowej oraz we wszystkich oficjalnych przemówieniach i oświadczeniach miarodajnych przedstawicieli Międzynarodowej Federacji Narciarskiej i zagranicznych Związków narciarskich, z najwyższym uznaniem. Wynik ten, osiągnięty w wyjątkowo trudnych warunkach atmosferycznych i terenowych, zawdzięcza Polski Związek Narciarski konsekwentnej i planowej pracy przygotowawczej, której poszczególne czynniki przewidziane zostały uprzednio w najdrobniejszych szczegółach.

Poniższe sprawozdanie podaje tylko najważniejsze fakty i etapy prac około przygotowania i przeprowadzenia organizacji zawodów F. I. S. Zwięzłość tego sprawozdania pozostaje w łączności z od dawna żywionym przez władze związkowe zamiarem wydania jeszcze przed zimą 1939/40 r. IV tomu rocznika narciarskiego pt. „Narciarstwo polskie". W roczniku tym wydanym przez P.Z.N. z okazji 20-lecia istnienia Polskiego Związku Narciarskiego, przewidziano obszerną pracę poświęconą zawodom F. I. S., ich przebiegowi oraz głosom prasowym krajowym i zagranicznym.

Z tego też powodu poniższe sprawozdanie ograniczone zostało tylko do uzasadnienia doniosłości zorganizowanych w Polsce zawodów F. I. S. dla polskiego narciarstwa, do zobrazowania chronologicznego toku przygotowań do tej imprezy, oraz do przedstawienia najważniejszych wysiłków władz Polskiego Związku Narciarskiego i Komitetu Organizacyjnego zmierzających do tego, aby Zawody F. I. S. w roku 1939 urządzić w sposób odpowiadający ich powadze tudzież dobremu imieniu sportu polskiego.

Polski Związek Narciarski, który już w roku 1929 urządzał w Zakopanem pierwsze podówczas w dziejach światowego narciarstwa zawody F. I. S., stanął na progu ostatniego dwulecia przed zaszczytnym zadaniem zorganizowania tej imprezy w Polsce ponownie. Teraz jednak miały to być zawody na znacznie większą skalę. Dlatego też najważniejszym zadaniem władz Polskiego Związku Narciarskiego w okresie całego sprawozdawczego dwulecia stało się przede wszystkim odpowiednie przygotowanie i przeprowadzenie tych zawodów.

Znaczną większość wysiłków władz Polskiego Związku Narciarskiego skierowano w ciągu dwulecia przede wszystkim na organizację zawodów F. I. S. Jeszcze zresztą za poprzedniej kadencji władz związkowych rozpoczęto prace przygotowawcze w tym kierunku. Wprawdzie Polski Związek Narciarski uzyskał oficjalny mandat urządzania zawodów F. I. S. 1939 r. dopiero na Międzynarodowym Kongresie Narciarskim, który w lutym 1938 r. obradował w Helsinkach, ale prace przygotowawcze musiały być uruchomione znacznie wcześniej, gdyż jeszcze w 1936 r.

Wczesne uruchomienie organizacji zawodów F. I. S. na terenie Polskiego Związku Narciarskiego było niezbędne wobec ich wielkiej międzynarodowej skali i konieczności przeprowadzenia tej imprezy w sposób odpowiadający stanowisku sportu polskiego na arenie międzynarodowej. Ponadto wykonanie niezbędnych dla sprawnego przebiegu zawodów inwestycyj technicznych wymagało planowej pracy rozłożonej na dwa pełne sezony budowlane. Z tego też powodu Polski Związek Narciarski już podczas międzynarodowego kongresu narciarskiego obradującego w lutym 1936 r. w Garmisch-Partenkirchen wysunął przez swych przedstawicieli swą kandydaturę i oświadczył gotowość urządzenia zawodów F. I. S. w Polsce w roku 1939.

Polski Związek Narciarski dołożył też starań, aby możliwie rychło uzyskać ze strony Federacji potrzebne zapewnienia, upoważniające do wszczęcia niezbędnych robót przygotowawczych. Istotnie też już w zimie 1937 r. podczas obrad dyrekcji F. I. S. w Chamonix, uzyskał Polski Związek Narciarski zapewnienie ze strony miarodajnych czynników Federacji, że na rok 1939 może liczyć na otrzymanie mandatu organizacji Narciarskich Mistrzostw Świata w Polsce. Na podstawie tej wiadomości odbyły się w ciągu marca i kwietnia 1937 r. konferencje prezydialne P. Z. N. pod przewodnictwem prezesa Związku inż. Aleksandra Bobkowskiego, na których rozważono wstępnie wszystkie ważniejsze zagadnienia pozostające w łączności z zamierzoną imprezą, oraz ustalono główne wytyczne dla pracy organizacyjnej P. Z. N. około organizacji tych zawodów.

Już wtedy, występując z inicjatywą urządzenia takich poważnych zawodów, które byłyby największymi w dotychczasowych dziejach sportu polskiego — zamierzał Polski Związek Narciarski pozyskać do współdziałania także i inne dziedziny sportu zimowego w Polsce, a w szczególności hokej na lodzie i łyżwiarstwo. Zdaniem kierownictwa Związku, mistrzostwa świata w narciarstwie, w hokeju na lodzie i mistrzostwa Europy w łyżwiarstwie, urządzone wspólnie w ramach jednej imprezy w Zakopanem — mogły się złożyć na całość nie odbiegającą rozmiarami i skalą od zimowej olimpiady.

Z tego też względu postanowiono od razu nawiązać ścisły kontakt z zainteresowanymi związkami: Polskim Związkiem Hokeja na Łodzie i Polskim Związkiem Łyżwiarskim, celem ustalenia możliwości i zasad ewentualnej współpracy. Takie połączenie zawodów trzech gałęzi sportu zimowego w ramach jednej imprezy przyczyniłoby się do powiększenia ich skali tudzież atrakcyjności, a zarazem pozwoliłoby racjonalnie wyzyskać zarówno urządzenia ogólne i techniczno-sportowe, jak też rozległy aparat organizacyjny, który musiałby być utworzony dla przeprowadzenia samych tylko zawodów F. I. S.

Nie bez znaczenia był także fakt, że w takim ujęciu można było uzyskać w Zakopanem wszechstronne uzbrojenie i przystosowanie sportowo-techniczne dla trzech głównych działów sportu zimowego.

W tym wstępnym okresie prac rozważyły władze P. Z. N. w sposób nader gruntowny wszystkie ewentualne korzyści, jakie narciarstwo polskie, a także i cały sport polski — powinny odnieść z rzadkiej sposobności urządzenia w Polsce wielkiej imprezy o światowej skali. W rozważaniach tych wzięto pod uwagę nasuwające się z historii Związku analogie z urządzonych przez P. Z. N. w 1929 r. pierwszych zawodów F. I. S. Związek zainicjował wówczas (w 1929 r.) ku ogólnemu najwyższemu uznaniu międzynarodowej opinii narciarskiej serię szczególnie wspaniałych dorocznych imprez narciarskich w Europie. W roku 1939 mijać miało dziesięć lat od tego wysiłku ze strony Polski, wysiłku wykonanego na rzecz światowego narciarstwa. Wysoki standard organizacyjny i techniczny, nadany wówczas zawodom F. I. S. przez P. Z. N. stał się dla wszystkich innych państwowych Związków narciarskich, które w następnych latach otrzymały mandat ich urządzania — silnym impulsem do zapewnienia zawodom F. I. S. zawsze jak najwyższej oprawy.

Międzynarodowa Federacja Narciarska oddając Związkowi na rok 1939 misję urządzenia zawodów F. I. S. w Polsce, dawałaby równocześnie znak uznania dla zasług i znaczenia P. Z. N., co podkreślone byłoby jubileuszowym charakterem zawodów (ich dziesięcioleciem). Pierwszą zatem ważniejszą korzyścią z ponownej organizacji zawodów F. I. S. w Polsce, było — zdaniem kierownictwa P. Z. N. — zwiększenie prestiżowego stanowiska polskiego narciarstwa na terenie międzynarodowym.

Ponadto dążąc do pozyskania organizacji zawodów F. I. S. w 1939 r. w Polsce, wzięły władze związkowe pod uwagę fakt, że w roku 1939 minąć miało dwadzieścia lat od daty założenia Polskiego Związku Narciarskiego. Rocznica ta — jak przewidywano — stanowić miała jubileuszowy etap pracy P. Z. N., który też w celach propagandy narciarstwa w Polsce winien być uroczyście obchodzony.

Ważnym argumentem przemawiającym za ubieganiem się o organizację Narciarskich Mistrzostw Świata był fakt, że terenowe i techniczne możliwości Polski dla urządzenia takich wielkich zawodów zostały w ostatnich latach bardzo poważnie uzupełnione. Wprawdzie na rok 1939 wysuwała się także konieczność udoskonalenia tych urządzeń, ale zasadnicze korzystne warunki w roku 1937 już istniały. W szczególności bowiem przez budowę kolei linowej z Kuźnic na Kasprowy Wierch (co zrealizowane zostało w roku 1936) — uzyskano spełnienie jednego z podstawowych warunków dla przeprowadzenia ważnej i nader istotnej części programu Narciarskich Mistrzostw Świata, a mianowicie: biegów zjazdowych.

Już zatem w tym wstępnym okresie rozważań nad przyszłą organizacją zawodów F. I. S. mógł Polski Związek Narciarski przyjąć, że w zasadzie będzie w stanie zrealizować cały program Narciarskich Mistrzostw Świata w ramach jednej imprezy i na terenie jednej miejscowości. Równocześnie jednak już wówczas władze związkowe stwierdziły konieczność stworzenia jeszcze szeregu innych, dalszych inwestycyj sportowo-technicznych, niezbędnych dla

przeprowadzenia zamierzonej imprezy. Zasadniczy zatem projekt urządzenia zawodów F. I. S. w Polsce w roku 1939, stawał się od razu bodźcem do uruchomienia na większą skalę akcji inwestycyjnej, mającej pośrednio wielkie znaczenie dla rozwoju sportu zimowego i turystyki w Polsce.

Planując urządzenie zawodów F. I. S. w 1939 r. w Polsce wzięły władze związkowe pod uwagę, że szczególnie wielkie będą korzyści sportowo-organizacyjne odniesione z tej imprezy przez polskie narciarstwo. Już bowiem pierwsze zawody F. I. S. urządzone w roku 1929 przez P. Z. N. w Zakopanem, okazały się szczególnie silnym bodźcem rozwoju narciarstwa w Polsce, działającym bardzo skutecznie przez szereg lat. Wzbudziły wówczas ogromne zainteresowanie i zachęciły do uprawiania narciarstwa bardzo szerokie sfery polskiego społeczeństwa. Właściwie od roku 1929 rozpoczęło się pozyskiwanie przez polskie narciarstwo charakteru ruchu masowego.

Ponieważ jednak w ostatnich latach zaznaczył się w polskim narciarstwie pewien odwrót od kierunku sportowo-rekordowego na korzyść turystyki, przeto stworzenie nowego i długo działającego impulsu propagandowego dla podźwignięcia kierunku sportowego w narciarstwie — wydawało się rzeczą konieczną. Zdaniem władz Związku, takim właśnie impulsem mogły być przede wszystkim zamierzone zawody F. I. S. Silne bowiem oddziaływanie takich imprez na rozwój sportu narciarskiego zostało stwierdzone nie tylko w Polsce po roku 1929, ale i we wszystkich tych krajach, które w następnych latach urządzały zawody F. I. S.

Podobnie też przewidywało kierownictwo P. Z. N., że rola zamierzonych zawodów byłaby szeczególnie doniosła dla względów organizacyjno-sportowych w polskim narciarstwie. Pierwsze bowiem zawody F. I. S. w 1929 r. były właściwie pierwszą próbą całego sportu polskiego w kierunku urządzenia światowej imprezy sportowej. Po nich urządzono w Polsce tylko wioślarskie mistrzostwa Europy w Bydgoszczy i mistrzostwa świata w hokeju na lodzie w Krynicy. Wszystkie te trzy imprezy z zawodami F. I. S. na czele, odbyły się w ciągu lat 1929—30, po czym przez wszystkie następne lata nie było już w Polsce podobnych wielkich imprez. W interesie więc całego sportu polskiego, jego znaczenia na arenie międzynarodowej, a przede wszystkim w interesie dźwignięcia idei uprawiania sportu zawodniczego — leżało niechybnie, aby ponownie urządzić w Polsce wielkie zawody sportowe na skalę światową.

Leżało to poniekąd także w interesie państwa, a to wobec znaczenia wielkich imprez sportowych jako atutów propagandy politycznej. Doświadczenie wykazywało, że wielkie zawody sportowe były w tym właśnie kierunku coraz chętniej wykorzystywane. Wreszcie, pamiętając o tym, że zawody F. I. S. urządzone w 1929 r. były pierwszą poważną próbą sprawności organizacyjnej polskich działaczy sportowych — można było wnioskować, że powtórzenie takiej imprezy we większych rozmiarach — będzie miało korzystny wpływ na wyrobienie i pozyskanie większej kadry wyszkolonych działaczy w dziedzinie sportowo organizacyjnej, którzy dla sportu polskiego zawsze są niezbędni.

Wielkie znaczenie przywiązał od razu Zarząd P. Z. N. do zamierzonej imprezy jako skutecznego bodźca dla akcji inwestycyjnej. Już bowiem pierwsze zawody F. I. S. spowodowały pokaźne na owe czasy inwestycje sportowo-tech-

niczne. Na rok 1929 przebudowano skocznię P. Z. N. na Krokwi, wybudowano przy nich trybuny, uruchomiono po raz pierwszy na większą skalę służbę sprawozdawczo radiową, zorganizowano rozległą aparaturę sportowo lekarską i w. in. Ponadto dla potrzeb pierwszych zawodów F. I. S. usprawniono niektóre urządzenia ogólne. Duży postęp uczyniły wówczas koleje w dziedzinie obsługi ruchu masowego, poczta w dziedzinie urządzeń telefonicznych itp. Większość inwestycyj sportowo technicznych wykonanych dla pierwszych zawodów F. I. S. w Zakopanem pozostała później na stałe, stanowiąc ważną podstawę dla rozwoju sportu narciarskiego w Zakopanem, a także i innych gałęzi sportu zimowego.

W łączności więc z tą analogią można było przyjąć domniemanie, że ponowne urządzenie Narciarskich Mistrzostw Świata w Polsce wywoła jeszcze większą niż przed dziesięciu laty konieczność inwestycyj sportowo-technicznych i ogólnych. Wobec zaś postępującego zrozumienia konieczności tych inwestycyj, można się było spodziewać nie tylko podciągnięcia tak ważnych dziedzin, jak komunikacja kolejowa, drogowa, pocztowa itp. ale także daleko posuniętej poprawy, urządzeń lokalnych, zależnych od czynników miejskich Zakopanego. Kierownictwo P. Z. N. zdawało sobie dokładnie sprawę z tego, że bez bardzo poważnego powodu, za jaki można było uważać organizację projektowanej imprezy — będzie wręcz niemożliwy szybki postęp Zakopanego, tak niezbędny dla dalszego rozwoju sportu zimowego i turystyki.

Nader istotnym względem, który przy planowaniu zawodów F. I. S. był wzięty pod uwagę przez kierownictwo Związku, była korzyść propagandowa związana z tą imprezą. Pierwsze zawody F. I. S. spowodowały zarówno w okresie przygotowawczym, jak też w czasie ich rozgrywania a także po ich zakończeniu, szczególnie wielki i trwały efekt propagandowy. Prasa światowa zamieściła wówczas (według przeprowadzonych przez P. Z. N. obliczeń) około 300 tys. wierszy druku różnych relacji, poświęcając znaczną część sprawozdań z zawodów propagandzie Polski i polskich terenów narciarskich w ogólności, a Zakopanego w szczególności. Uzyskanie takiego efektu propagandowego byłoby wówczas wręcz niemożliwe drogą jakiejkolwiek akcji płatnej, gdyż jej koszta musiały być wielokrotnie wyższe od wszystkich wydatków związanych z ówczesnymi zawodami F. I. S.

Warunki zaś dla uzyskania podobnego a prawdopodobnie jeszcze korzystniejszego efektu propagandowego, zapowiadały się w związku z zamierzoną na 1939 r. imprezą jako niewątpliwe. Wobec bowiem stale potężniejącego pędu turystycznego na świecie, wobec coraz silniej przejawiającego się poszukiwania nowych i oryginalnych terenów narciarskich i ośrodków sportu zimowego, tudzież wobec rosnącego zainteresowania Polską ze strony zagranicznych sfer turystycznych — można było dzięki zawodom F. I. S. uzyskać poważne korzyści propagandowe. Ten efekt propagandowy miałby — zdaniem kierownictwa Związku — duży wpływ na ożywienie ruchu turystycznego i pozyskiwanie cudzoziemców w przyszłości. Ruch zaś turystyczny przedstawia zdecydowany walor gospodarczy dla kraju a jest to wzgląd, który Polski Związek Narciarski brał zawsze pilnie pod uwagę we wszystkich swych poczynaniach.

Równie doniosłym czynnikiem przeprowadzonej przez kierownictwo

P. Z. N. analizy możliwych do osiągnięcia z zawodów F. I. S. korzyści, były aspekty natury ściśle gospodarczej. Zawody te bowiem zapowiadały możliwość poważnego zwiększenia obrotu gospodarczego w Zakopanem i jego okolicy. Pamiętano, że pierwsze zawody F. I. S. wywołały obrót finansowy, który oceniano w Zakopanem na około 5 milj. zł. Zawody te kosztowały wówczas około 230 tys. zł., była to zatem kwota nieznaczna w stosunku do roli bodźca jaką odegrała. Dzięki tej skromnej stosunkowo kwocie uzyskano zarówno zwiększenie obrotu gospodarczego, jak też osiągnięto pierwszorzędny efekt organizacyjno-techniczny. Uzyskano trwałe inwestycje techniczno-sportowe oraz osiągnięto nie do opłacenia skuteczny wynik propagandowy o rozległym zakresie działania.

Takie były w streszczeniu najogólniejszym ujęciu argumenty, jakimi kierownictwo Polskiego Związku Narciarskiego uzasadniało decyzję urządzenia zawodów F. I. S. w Polsce w roku 1939. Władze związkowe były głęboko przekonane, że impreza ta urządzona na wielką skalę należycie i na czas przygotowana oraz sprawnie przeprowadzona pozwoli na osiągnięcie rezultatów organizacyjnych i propagandowych w stosunku znacznie wyższym niż osiągnięto je w roku 1929.

* * *

Po powzięciu zasadniczej decyzji na podstawie powyższych przesłanek, postanowiło Prezydium Związku uruchomić jak najrychlej wszystkie prace przygotowawcze na podstawie z góry opracowanego szczegółowego programu organizacyjnego i planu robót wykonawczych. Gdy bowiem przed pierwszymi zawodami F. I. S. układano w Polskim Związku Narciarskim na rok naprzód plan organizacji tej imprezy, to Związek nie posiadał wówczas niemal żadnych elementów dla sporządzenia takiego programu organizacyjnego. Mimo jednak tych trudności plan ten został sporządzony z całą wartością przewidywania szczegółów. Konsekwentna realizacja tego planu stała się główną podstawą powodzenia zawodów F. I. S. w 1929 r. i nader pozytywnego uznania dla pracy P. Z. N. ze strony opinii międzynarodowej.

Pod względem więc zasobu doświadczenia przedstawiało się planowanie organizacji drugich zawodów F. I. S. korzystnie. Jednakże o ile zarys organizacyjny pierwszych zawodów F. I. S. mógł być gotów na rok, a szczegółowy terminarz prac na pół roku przed zawodami, o tyle w stosunku do zamierzonych na rok 1939 Narciarskich Mistrzostw Świata postanowiono zarys planu organizacyjnego opracować już na dwa lata naprzód, a szczegółowy rozkład prac wykonawczych co najmniej na rok przed datą zawodów. Równocześnie zaś postanowiono rozpocząć bezzwłocznie niezbędne inwestycje, których program i kosztorysy od razu opracowano.

Jeszcze więc na wiosnę oraz w ciągu lata 1937 r. przystąpiło prezydium P. Z. N. do opracowania zasad planu organizacyjnego zawodów F. I. S. oraz do ułożenia programu robót inwestycyjnych wraz z terminarzem ich wykonania. Opracowaniem zasad organizacji zawodów zajął się utworzony przez prezydium P. Z. N. „Sekretariat Generalny Zawodów F. I. S.", którego kierow-

nictwo zlecono I. wiceprezesowi Rady Narciarskiej S. Faecherowi. Opiekę i bezpośrednie kierownictwo akcji inwestycyjnej w pierwszym tym okresie objął prezes P. Z. N., inż. Aleksander Bobkowski.

W zasadach organizacyjnych, które gotowe były w ciągu kilkunastu dni po powzięciu zasadniczej decyzji, przyjęto wytyczną, że należy zapewnić wzorowe i nowoczesne urządzenia techniczno-sportowe dla potrzeb Mistrzostw Świata. Natomiast postulat nadania zawodom odpowiedniej oprawy reprezentacyjnej, postanowiono traktować w ramach poprawnych, jednakże niezbyt wygórowanych. Jeśli zaś idzie o stronę organizacyjną, to uznano za wskazane trzymać się całkowicie wypróbowanych własnych metod pracy. Porównanie bowiem organizacji głównych imprez narciarskich w Polsce, z największymi nawet imprezami światowego narciarstwa rozegranymi w ostatnich latach, przemawiało na korzyść własnych doświadczeń.

Porównanie to dowodziło, że sprawność polskich działaczy organizacyjnych nie tylko dorównuje, ale we wielu wypadkach nawet przewyższa osiągnięcie zagraniczne w dziedzinie urządzania zawodów. Organizacja polska w zakresie przygotowania terenu, stosowania i interpretacji regulaminu, była zawsze bez zarzutu. Ponadto odznaczała się ona zawsze unikaniem skomplikowania pracy, a przede wszystkim umiejętnością przystosowania się do warunków terenowych, tudzież wypróbowaną nieustępliwością wobec trudności atmosferycznych. Podejmując więc pracę około przygotowania i przeprowadzenia drugich w Polsce zawodów F. I. S. mogło być kierownictwo P. Z. N. przekonane, że potrafi należycie wywiązać się z tego trudnego zadania.

Zdawano sobie jednak całkowicie sprawę z wielkich trudności przy realizacji tych zamiarów. Wzięto też pod uwagę, że w łączności z rozmiarami projektowanej imprezy oraz jej prestiżowym znaczeniem dla państwa, nieodzowną będzie pomoc z zewnątrz, o którą Związek winien się postarać, przede wszystkim od władz wojskowych. Już więc we wstępnej fazie opracowania planu organizacji zawodów F. I. S. wysunięto konieczność zabiegów o pomoc władz wojskowych. Życzliwe ich stanowisko pozwalało żywić nadzieję, że starania te będą uwieńczone powodzeniem.

Jakkolwiek projektowane zawody miały być manifestacją o przeważającym charakterze sportowym, to jednak kierownictwo P. Z. N. nie traciło z oczu wielkiego ich znaczenia dla rozwoju turystyki w Polsce. Dotychczasowa bowiem ewolucja światowych imprez sportu zimowego dowodziła, że ich rola jako dźwigni ruchu turystycznego stawała się z roku na rok coraz większa. Zawody te działały zawsze nie tylko jako skuteczny środek propagandy na rzecz tej miejscowości, w której się odbywały, ale równocześnie powodowały coraz większe zjazdy turystów. W ślad za tym polepszało się w miejscowościach będących widowniami takich zawodów, ich przystosowanie do potrzeb ruchu turystycznego.

O ile zaś pierwsze zawody F. I. S. w Polsce mogły się odbyć w warunkach turystycznych do pewnego stopnia prymitywnych, o tyle na rok 1939 musiał wziąć P. Z. N. czynnik lepszego turystycznego przystosowania terenu bardzo poważnie pod uwagę. Z tego też względu kierownictwo Związku zdawało sobie od razu sprawę z konieczności utrzymywania jak najściślejszego kontaktu

przy organizacji zawodów F. I. S. przede wszystkim z oficjalnymi czynnikami opiekującymi się turystyką w Polsce z ramienia państwa. Poparcie, jakim Polski Związek Narciarski cieszył się ze strony Wydziału Turystki M. K. pozwalał żywić nadzieję na pomyślne ułożenie się tego kontaktu. Ponadto z uwagi na projektowany w czasie zawodów F. I. S. masowy zjazd turystyczny do Zakopanego, postanowiono nawiązać ścisłą współpracę w tej dziedzinie z Ligą Popierania Turystyki.

W ciągu maja 1937 r. ustaliło kierownictwo P. Z. N. wszystkie główne elementy projektowanych zawodów F. I. S. O trafności przewidywań dotyczących skali i rozmiarów zawodów F. I. S. jeszcze niemal na dwa lata przed ich urządzeniem świadczą opracowane wówczas memoriały i regulaminy. Od razu ustalono, że impreza nosić będzie nazwę „Zawodów F. I. S. — Narciarskich Mistrzostw Świata 1939 r.", że miejscem zawodów będzie Zakopane, że odbędą się one w ciągu 10-dniowego meetingu w środkowej części lutego 1939 r., że program imprezy obejmie wszystkie przewidziane międzynarodowym regulaminem konkurencje zjazdowe i klasyczne, oraz wojskowy bieg patrolowy ze strzelaniem.

We wstępnych obliczeniach przyjęto, że globalna liczba startujących wyniesie około 500 zawodników. Celem więc pozyskania tak poważnego rozmiarami startu zagranicznego stanęło kierownictwo Związku na stanowisku, że należy możliwie szeroko rozbudować system ulg i ułatwień, tak dla aktywnych zawodników z zagranicy, jak dla osób towarzyszących. Już wtedy też postanowiono przyłożyć szczególną uwagę do spraw zakwaterowania przybyszów, gdyż sprawa ta zapowiadała się jako trudna na terenie zakopiańskim.

Szczególnie ważnym elementem wstępnego planu organizacyjnego zawodów F. I. S. było odpowienie przygotowanie polskiej drużyny narciarskiej do spotkania z międzynarodową najwyższą klasą narciarską. W tym celu Komisja Sportowa P. Z. N. została upoważniona do uruchomienia stałego ośrodka treningowego w Zakopanem i utrzymywania go w sezonie 1937/8 i 1938/9 r. Wzięto też pod uwagę niezbędność zapewnienia polskim zawodnikom odpowiedniej pomocy techniczno-sportowej ze strony zagranicznych trenerów specjalistów.

W czerwcu 1937 r. wszystkie wstępne prace zostały tak daleko posunięte naprzód, że kierownictwo związku mogło zająć się w sposób ostateczny sprawą najważniejszą i zarazem najtrudniejszą tj. projektem sfinansowania zamierzonych zawodów. Sporządzono wstępny budżet zawodów F. I. S. w 1939 r., traktując odrębnie wszystkie koszta organizacyjne, osobno zaś wydatki inwestycyjne. O ile bowiem przeprowadzenie samych zawodów było dla P. Z. N. — przy niewielkim poparciu ze strony władz państwowych — względnie możliwe, o tyle niezbędne dla zawodów wielkie inwestycje sportowo-techniczne, przekraczały już możliwości Związku. Inwestycje te nie mogły być zrealizowane bez wydatnej pomocy ze strony władz państwowych.

Przy rozważaniu problemu inwestycyj i ich finansowania stanął Polski Związek Narciarski (zgodnie ze swą długoletnią tradycją) na tym stanowisku, że sam nie będzie prowadził żadnej akcji inwestycyjnej z wyjątkiem rozbudowy skoczni, będącej własnością Związku. Natomiast, mając na uwadze do-

niosłość wielu innych inwestycyj dla projektowanych zawodów, postanowił Związek dołożyć jak najsilniejszych starań, aby roboty te zostały istotnie wykonane przez różne instytucje. Zasada ta była w pełni utrzymana w ciągu wszystkich robót przygotowawczych do zawodów F. I. S.

Po opracowaniu zasad planu finasowego kierownictwo Polskiego Związku Narciarskiego postanowiło zwrócić się do miarodajnych czynników rządowych o udzielenie zasadniczej aprobaty dla zamierzonej imprezy, oraz o przyjęcie do wiadomości projektowanego planu inwestycyjnego tudzież finansowego. Z ramienia prezydium P. Z. N. przedłożył Sekretariat Generalny szereg memoriałów i podań do władz centralnych. Prezydium Polskiego Związku Narciarskiego zainicjowało szereg wstępnych konferencyj z władzami, na których omówiono i w zasadzie ustalono główne wytyczne dla organizacji zawodów F. I. S. tudzież możliwości poparcia finansowego ze strony czynników miarodajnych. Ponadto zwrócono się do szeregu instytucyj i firm handlowo-przemysłowych z prośbą o udzielenie materialnej pomocy dla urzeczywistnienia zamiarów P. Z. N.

Z początkiem lipca 1937 r. prezydium P. Z. N. postanowiło rozbudować pierwotną komórkę organizacyjną zawodów F. I. S. tj. Sekretariat Generalny, zlecając mu prowadzenie wszystkich agend zamierzonych zawodów do czasu uzyskania przez P. Z. N. ze strony Federacji oficjalnego mandatu urządzenia Mistrzostw. W zależności zaś od tego czy polskie Związki: hokeja na lodzie i łyżwiarski zgodzą się na wspólną organizację wszystkich trzech działów sportu zimowego pod nazwą „Igrzysk Zimowych 1939 r.“ — nastąpić miało w dalszej kolejności utworzenie szerokiego komitetu organizacyjnego w odpowiedniej formie. Postanowiono także, że od jesieni 1937 r. utworzy Sekretariat Generalny stałe biuro wykonawcze z siedzibą w Krakowie, a nieco później także w Warszawie i Zakopanem, gdyż opanowanie całej osi organizacyjnej Warszawa—Kraków—Zakopane było niezbędne dla powodzenia zawodów.

Ustalono wówczas następujący tok postępowania organizacyjnego.

1) Opracowany przez Sekretariat Generalny Zawodów F. I. S. i zaaprobowany przez Prezydium P. Z. N. kompletny i ostateczny program prac ze szczegółowym terminarzem, winien być gotów do końca października 1937 r.

2) Od stycznia 1938 r. rozpocznie się — na razie w oparciu o biuro wykonawcze Sekretariatu Generalnego w Krakowie — akcja propagandowa nasilana według szczegółowego planu i kulminująca w zorganizowaniu biura prasowego tudzież służby radiowej w czasie zawodów, a zakończona wydaniem publikacji pamiątkowej. Akcja ta ma być tak skoordynowana, aby pierwsze ozdobnie wydane „zapowiedzi zawodów“ mogły być rozdane już na kongresie F. I. S. w Helsinkach, który ma powziąć uchwałę o przekazaniu Polsce organizacji zawodów.

3) W lutym 1938 r. nastąpić ma spodziewana uchwała Kongresu Międzynarodowego przekazująca Polsce misję organizacji zawodów F. I. S. na 1939 r. Uchwała ta stanowić będzie podstawę do oficjalnego uruchomienia wszystkich prac organizacyjnych.

4) W marcu i kwietniu 1938 r. rozpocząć mają pracę zawiązki tych komisyj fachowych, których akcja musi być uruchomiona jeszcze przed utworzeniem

szerokiego Komitetu Organizacyjnego. W pierwszym rzędzie uruchomić należy zawiązek Komisji Kwaterunkowej w Zakopanem, mającej dużą pracę do wykonania w dziedzinie ewidencji i przygotowania kwaterunków.

5) Powołanie do życia pełnego Komitetu Organizacyjnego wraz z ewentualnym podkomitetem lokalnym w Zakopanem, tudzież utworzenie wszystkich Komisyj Fachowych ma nastąpić na wiosnę w 1938 r. Wyjątek stanowić będzie Komisja Inwestycyjno-Budowlana, którą uruchomi się możliwie najrychlej, stawiając jej zadanie studiów całego programu inwestycyjnego.

6) W końcu maja 1938 r. rozpoczną działalność wszystkie Komisje wraz z ewentualnymi podkomisjami. W zależności od zadań i możliwości sprawnego ich wykonania, określone zostaną siedziby poszczególnych komisyj przez prezydium Komitetu Organizacyjnego. Każda komisja otrzyma w ciągu lata 1938 r. szczegółowy program i terminarz prac tudzież budżet, na podstawie uzgodnionych z każdą komisją zapotrzebowań.

7) W lutym 1939 r. nastąpi przeprowadzenie zawodów F. I. S. pod względem sportowo technicznym, a po ich zakończeniu rozpocznie działać utworzona przez Komisję Skarbową — Komisja Likwidacyjna, która winna ukończyć swe prace do kwietnia 1939 r., po czym nastąpi rozwiązanie Komitetu. Kontrolę rachunkowości przeprowadzać będzie Komisja Rewizyjna Polskiego Związku Narciarskiego.

Ustalono następujące zasady i program robót inwestycyjnych:

1) Zupełną przebudowę skoczni P. Z. N. na Krokwi według norm F. I. S., oraz rozwinięcie starań w kierunku zamiany całej skoczni na Krokwi na nowoczesny stadion narciarski, ze wszystkimi urządzeniami sportowo technicznymi, umożliwiającymi urządzenie na stadionie wszystkich biegów programu klasycznego.

2) Przetrasowanie ze szczytu Kasprowego Wierchu co najmniej dwóch szlaków dla potrzeb biegów zjazdowych podczas zawodów F. I. S. Trasy te mają być tak założone, aby jedna z nich mogła stanowić alternatywę na wypadek niekorzystnych warunków atmosferycznych.

3) Przygotowanie trasy slalomu na Kalatówkach w Suchym Żlebie, oraz rozwinięcie usilnych starań w tym kierunku, aby u stóp stoku slalomowego na Polanie Kalatówek powstał możliwie duży i nowocześnie urządzony hotel narciarski. Hotel ten stanowiłby nie tylko bazę dla organizacji slalomu, ale także pewnego rodzaju rozwiązanie potrzeb reprezentacyjnych zawodów, a wreszcie pozostałby jako trwały nabytek gospodarki narciarsko-turystycznej w górach.

4) Rozwiązanie względnie znaczne polepszenie problemu telekomunikacji tak na terenie samego Zakopanego, jak też w połączeniach Zakopanego ze światem. Rozbudowa telekomunikacji uwzględnić winna przede wszystkim potrzeby służby radiowej i prasowej, a ponadto uzbrojenie terenu Zawodów ze stadionem narciarskim na czele.

5) Niezależnie od inwestycyj łączących się bezpośrednio z zawodami F.I.S., wysunął P. Z. N. konieczność podjęcia robót o charakterze ogólnym a mianowicie: uporządkowanie ulic i dojazdów w Zakopanem, przystosowanie kolejowego dworca osobowego w Zakopanem do potrzeb spodziewanego zwiększonego ruchu, wykończenie budowy drogi Kraków—Zakopane, dokończenie bu-

dowy garażu samochodowego L. P. T. w Zakopanem, rozwinięcie starań w kierunku budowy kolei widokowej na Gubałówkę i wiele innych.

W ten sposób do lata 1937 r. posunęły się wszystkie prace przygotowawcze około organizacji zawodów F. I. S. tak daleko naprzód, że na XVII Zwyczajny Walny Zjazd Delegatów P. Z. N. obradujący w Krakowie w dniu 11-go lipca 1937 r., mogły władze Związku przyjść z ostatecznym wnioskiem urządzenia Zawodów F. I. S. w lutym 1939 r. w Zakopanem. Walny Zjazd Delegatów P. Z. N. powziął jednomyślną uchwałę uznającą przygotowanie i sprawne przeprowadzenie zawodów F. I. S. w Polsce za najważniejsze zadanie polskiego narciarstwa zorganizowanego. Równocześnie Walny Zjazd Delegatów P. Z. N. wezwał wszystkie Towarzystwa zrzeszone oraz wszystkich należących do Związku narciarzy, do jak najściślejszej współpracy około organizacji zawodów F. I. S.

Bezpośrednio po Walnym Zjeździe Delegatów P. Z. N. i ukonstytuowaniu się nowych władz związkowych na ich dwuletnią kadencję 1938/39 r. przystąpił Sekretariat Generalny Zawodów F. I. S. do robót wykonawczych. Powstał wówczas zatwierdzony przez Prezydium P. Z. N. ostateczny plan prac organizacyjnych i szczegółowy program robót wykonawczych. Rada Narciarska P. Z. N., która odbyła się w Krakowie we wrześniu 1937 r. wysłuchała sprawozdania Sekretariatu Generalnego z przeprowadzonych prac organizacyjnych i jednogłośną uchwałą zleciła władzom P. Z. N. dalsze prowadzenie przygotowań do zawodów F. I. S.

Przeprowadzone na jesieni 1937 r. rokowania z Polskim Związkiem Hokeja na Lodzie oraz Polskim Związkiem Łyżwiarskim, mające na celu równoczesne urządzenie w 1939 r. wraz z Narciarskimi Mistrzostwami Świata także mistrzostw świata w hokeju na lodzie, oraz mistrzostw Europy w łyżwiarstwie, przedłużyły się i nie dały jeszcze decydującego wyniku. Dopiero w kilka miesięcy później okazało się, że Polski Związek Hokeja na Lodzie nie widział możliwości urządzenia proponowanych zawodów, a Polski Związek Łyżwiarski postanowił przeprowadzić Łyżwiarskie Mistrzostwa Europy w jeździe parami na kilka dni przed zawodami F. I. S. we własnym zakresie działania. W tym zarysowującym się w jesieni 1937 r. stanie rzeczy, Polski Związek Narciarski widział się zmuszony ostatecznie zrezygnować z pierwotnych zamiarów urządzenia w Zakopanem „Igrzysk Sportu Zimowego w 1939 r." i postanowił ograniczyć się wyłącznie do urządzenia narciarskich mistrzostw świata.

Mając na uwadze inwestycje sportowo-techniczne zdołał P. Z. N. jeszcze w ciągu jesieni 1937 r. uruchomić niektóre roboty pozostające w związku z zamierzoną imprezą. Najważniejszą z tych prac była przebudowa związkowej skoczni na Krokwi, przy czym od razu postanowiono doprowadzić profil skoczni do norm międzynarodowych F. I. S., oraz zamienić całą skocznię na nowoczesny stadion sportowy. Ze względu na skalę robót oraz trudności finansowe, prace te rozłożono na dwa sezony budowlane.

W ciągu 1937 r. projektowano tylko częściowo przebudować zeskok, co wymagało bardzo poważnych robót w skalnym terenie. Na sezon budowlany 1938 r. odłożono przeprowadzenie zasadniczych robót na rozbiegu i wybiegu skoczni tudzież około wszystkich urządzeń stadionowych. Z uwagi na znaczne

koszta związane z przebudową skoczni rozpoczęto w jesieni 1937 r. starania o pokrycie wydatków na tę inwestycję. W tym celu przedłożono Państwowemu Urzędowi Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego zasadniczy plan przebudowy skoczni P. Z. N. wraz z kosztorysem i prośbą o finansowe poparcie. Przedstawiciele P. Z. N. uzyskali obietnicę znaczniejszej pomocy finansowej, co pozwoliło na rozpoczęcie robót w terenie opłacanych na razie z własnych funduszów Związku. Równocześnie podjął Związek wykup kompleksu gruntów, leżących u stóp skoczni, a niezbędnych dla projektowanego stadionu. Przeprowadzone w ciągu jesieni 1937 r. roboty na zeskoku, jakkolwiek tylko częściowo doprowadziły profil skoczni do porządku, wykazały w sezonie zimowym 1938 r. prawidłowość zamierzeń pod względem sportowo technicznym.

W zimie 1938 r. zapadła ostateczna decyzja przyznająca Polsce mandat organizacji narciarskich mistrzostw świata. Międzynarodowa Federacja Narciarska jednomyślną uchwałą swego Kongresu obradującego w ciągu lutego 1938 r. w Helsinkach — zleciła Polskiemu Związkowi Narciarskiemu organizację Zawodów F. I. S. w roku 1939 w Polsce. Miały to być zarazem Trzecie Narciarskie Mistrzostwa Świata, gdyż począwszy od zawodów F. I. S. w Chamonix w 1937 r., zawody F. I. S. rozgrywane były pod tym nowym oficjalnym tytułem. Powtórnie zatem w sposób już urzędowo ustalony przypadło polskiemu narciarstwu zaszczytne zadanie urządzenia w Polsce największej imprezy światowego sportu narciarskiego.

Na Kongresie Narciarskim w Helsinkach przedłożyli delegaci P. Z. N. wszystkim przedstawicielom Związków narciarskich ozdobnie wydane pierwsze „zapowiedzi zawodów". Zgodnie z planem akcji propagandowej, zapowiedzi te opracowane zostały w 14 językach obcych i rozdane w dniu powzięcia oficjalnej decyzji, wzbudziły uznanie dla sprawności organizacyjnej P. Z. N.-u. Wydawnictwo to rozdano także podczas zawodów F. I. S. 1938 r. w Lahti, tudzież podczas zjazdowych zawodów F. I. S. 1938 r. w Engelbergu.

Z chwilą uzyskania oficjalnej decyzji przyznającej Polsce mandat organizacji zawodów F. I. S. mógł P. Z. N. przystąpić do przewidzianej uprzednio pracy organizacyjnej. Z wiosną 1938 r. po szeregu wstępnych konferencyj urządzonych przez Prezydium P. Z. N. w Warszawie, Krakowie i Zakopanem, oraz po ostatecznym uruchomieniu biur wykonawczych Sekretariatu Generalnego w trzech powyższych miejscowościach — odbyło się (30-go marca 1938 r.) specjalne posiedzenie Zarządu Głównego P. Z. N. poświęcone wyłącznie sprawom zawodów F. I. S. Na posiedzeniu tym Zarząd Główny P. Z. N. aprobując dotychczasowe prace przygotowawcze postanowił powołać dla przeprowadzenia zawodów F. I. S. „Komitet Organizacyjny Narciarskich Mistrzostw Świata 1939 r." Jego skład, kompetencje, zadania i sposób pracy, określił Zarząd Główny na podstawie norm opracowanych przez Sekretariat Generalny.

Zarząd Główny P. Z. N. ustalił poniższe normy dla pracy Komitetu Organizacyjnego Zawodów F. I. S.:

Komitet będzie ciałem regulaminowym powołanym przez Polski Związek Narciarski i działać będzie na rachunek oraz odpowiedzialność P. Z. N. Z tego

też względu decyzje i zobowiązania Komitetu wymagają w zasadzie zatwierdzenia przez władze P. Z. N. jako odpowiedzialne za tok interesów Związku. Z uwagi jednak na niezbędną sprawność i ciągłość pracy Komitetu, Zarząd Główny P. Z. N. postanowił przekazać swe kompetencje dotyczące zatwierdzania decyzji i zobowiązań Komitetu, prezesowi Związku, który obejmuje przewodnictwo Komitetu, oraz pierwszemu wiceprezesowi Zarządu Głównego, który w Komitecie Organizacyjnym obejmuje stanowisko jednego z wiceprezesów.

Postanowiono, że Komitet Organizacyjny Zawodów F. I. S. będzie miał w swym składzie znaczną liczbę członków i pozostawał będzie pod kierownictwem „prezydium". Prezydium Komitetu składać się będzie z prezesa, odpowiedniej liczby wiceprezesów (ostatecznie ustalono ich liczbę na sześciu), sekretarza generalnego, przewodniczącego wydziału ogólno-organizacyjnego, skarbnika generalnego i przewodniczących wszystkich komisyj fachowych.

Postanowiono powołać komisje: sportowo-techniczną, reprezentacyjną, przebiegu zawodów, lekarską, prasy i propagandy, inwestycyjno-budowlaną, komunikacyjną, kwaterunkową, werbunku i zjazdu turystycznego, artystyczną, oraz skarbową. Ta ostatnia w końcowym okresie zawodów, przekształcić się miała w komisję likwidacyjną. Nadzór finansowy nad działalnością Komitetu zlecono skarbnikowi Zarządu Głównego P. Z. N. jako skarbnikowi generalnemu Komitetu, a kontrolę rachunkowości przekazano Komisji Rewizyjnej P. Z. N.

Normy pracy Komitetu Organizacyjnego Zawodów F. I. S. ustalone zostały w ścisłych regulaminach opracowanych przez Sekretariat Generalny i Wydział Ogólno-Organizacyjny. Opracowano także wstępne programy prac szczegółowych dla komisyj i terminarze wykonania ich zadań z tym, że zarówno programy, jak i terminarze miały być uzupełnione i przepracowane w samych komisjach. W każdej komisji fachowej utworzono funkcję tzw. „referentów prezydialnych" mających stanowić ciągłą i bezpośrednią łączność między Sekretariatem Generalnym jako ośrodkiem planującym, a komisjami jako organami wykonawczymi.

Przeprowadzono wreszcie żmudne prace nad przygotowaniem ostatecznego preliminarza budżetowego, rozczłonkowując go na wydatki dokonywane centralnie przez prezydium Komitetu, oraz wydatki poszczególnych komisyj fachowych, którym w zasadzie uruchomiono kredyty do wysokości 70% przewidywanych wydatków. Wszystkie te prace pozwoliły na ostateczne zorganizowanie Komitetu zawodów F. I. S. w terminie przewidzianym we wstępnym zarysie organizacyjnym.

Dla utworzenia komitetu organizacyjnego zawodów F. I. S. zwołał zarząd główny F. I. S. zebranie stu kilkudziesięciu osób do Warszawy, na dzień 25-go maja 1938 r. Na zebraniu tym po zagajeniu wygłoszonym przez prezesa P. Z. N. inż. Aleksandra Bobkowskiego przedłożony został do zatwierdzenia projekt regulaminu i program prac Komitetu Organizacyjnego. Nastąpiło z kolei powołanie Komitetu po czym rozpoczęły się obrady w utworzonych komisjach.

Komitet organizacyjny zawodów F. I. S. zgodnie ze swym regulaminem

uzupełnił się później drogą kooptacji przeprowadzonej w poszczególnych Komisjach i zatwierdzonej przez prezydium Komitetu. Kilka tygodni trwało także definitywne ustalanie składu prezydium komitetu. Ostateczny skład prezydium, w końcowej fazie wszystkich prac organizacyjnych podany został do publicznej wiadomości w „oficjalnym programie zawodów F. I. S.“ wydanym bezpośrednio przed Mistrzostwami Świata.

Od chwili utworzenia Komitetu Organizacyjnego — praca przygotowawcza prowadzona była głównie w komisjach fachowych. Na podstawie dostarczonych im wstępnych programów Komisje rozpracowały swe zadania i ustaliły, tudzież uzgodniły na terenie Wydziału Ogólno-Organizacyjnego terminarze wykonania robót. Z chwilą uruchomienia prac w komisjach, zarówno Sekretariat Generalny, jak i Wydział Ogólno-Organizacyjny mogły się ograniczyć wyłącznie do koordynowania poczynań i uzupełniania akcji poszczególnych komisyj.

W tym okresie prac organizacyjnych Sekretariat Generalny musiał zwrócić szczególną uwagę na stałe utrzymanie kontaktu z zagranicznymi Związkami narciarskimi i członkami dyrekcji F. I. S. Ponadto należało do niego planowanie wszystkich szczegółów akcji organizacyjnej, które w toku robót stawały się aktualne.

Skoncentrowanie prac wykonawczych około zawodów F. I. S. w poszczególnych Komisjach, z pozostawieniem im szerokiego pola inicjatywy — okazało się nader korzystne dla całokształtu przygotowań. Przy sposobności zdania sprawy ze swej ogólnej działalności w ostatnich dwóch latach, uważają władze związkowe za swój obowiązek podkreślić z całą wdzięcznością i pełnym uznaniem ofiarną pracę wielkiego zastępu członków poszczególnych komisyj komitetu.

Ramy niniejszego sprawozdania nie pozwalają na pełne zobrazowanie tych wielkich wysiłków, jakie podjęły i wykonały wszystkie komórki organizacyjne Komitetu. Różnorodność i mnogość zadań składających się na przygotowanie imprezy była tak wielka, że tylko dobrej woli i poświęceniu dużej rzeszy chętnych pracowników, zawdzięcza P. Z. N. sprawne ich wykonanie. Pracowników tych znalazł Polski Związek Narciarski zarówno w siedzibie Związku tj. w Krakowie, jak i w Warszawie, oraz przede wszystkim w Zakopanem, gdzie miejscowym działaczom przypadło w udziale odpowiedzialne zadanie przygotowania terenu do zawodów.

Działalność Komitetu Organizacyjnego i jego komisyj stanowi pod względem formalnym część sprawozdania władz związkowych za ostatnią kadencję. Osobna obszerna praca, poświęcona zawodom F. I. S. w 1939 r. w Polsce (przewidziana w czwartym tomie rocznika związkowego pt. „Narciarstwo polskie“) będzie mogła w pełniejszej mierze niż tj. w niniejszym sprawozdaniu możliwe, uwzględnić prace poszczególnych komisyj i ich wyniki. Przedstawienie szczegółowego toku ich prac będzie niezbędne choćby z tego względu, że konsekwentna akcja wszystkich komisyj stanowiła przykład programowego i celowego działania, któremu w znacznej mierze zawdzięczać należy organizacyjny sukces zawodów F. I. S.

O ile wszystkie na ogół sprawy dotyczące przygotowań do zawodów skon-

centrowane były przeważnie w komisjach Komitetu Organizacyjnego, o tyle całokształt akcji inwestycyjnej wyjęty został zasadniczo z zakresu działań komisyj, a poniekąd także i Komitetu. Utworzona bowiem z końcem 1937 r. Komisja Inwestycyjna miała na celu jedynie tylko przestudiowanie i ogólne planowanie inwestycyj. W okresie zaś realizacji robót, Komisja ta zgodnie z postanowieniem P. Z. N. przestała działać, a roboty wykonawcze przejęte zostały przez poszczególne instytucje.

Zarządowi Głównemu P. Z. N. przypadło zadanie ostatecznej przebudowy skoczni związkowej na Krokwi i zamiana jej na nowocześnie urządzony stadion narciarski. Roboty te wykonywał Zarząd Główny P. Z. N. we własnym zakresie działania przede wszystkim z tego powodu, że skocznia stanowiła jego własność, którą zamierzał kształtować także w imię przyszłych potrzeb polskiego narciarstwa. Nadzór nad przebudową skoczni przekazał Zarząd Główny swemu wiceprezesowi dr K. Załuskiemu, który z ramienia Związku kierował całokształtem robót.

Opracowany przez członka Zarządu Głównego R. Loteczkę plan przebudowy skoczni został w całości i bez zastrzeżeń zatwierdzony przez Komitet Normalizacyjny dyrekcji F. I. S. Zaangażowany jako kierownik robót technicznych inż. W. Ostrowski, współpracując stale z przedstawicielami Zarządu Głównego — zorganizował roboty około przebudowy skoczni w sposób dający pewność, że wszystkie prace wykonane zostaną na wymagany termin.

Zarząd Główny P. Z. N. sfinalizował do jesieni 1938 r. wszystkie umowy w sprawie kupna gruntów znajdujących się u stóp skoczni i wchodzących w obręb projektowanego stadionu narciarskiego P. Z. N. Pozwoliło to na ostateczne wykończenie planów rozbudowy stadionu, które wykonała prowadząca większość robót w przedsiębiorstwie „Spójnia Budowlana“ z Krakowa. Część zaś robót przy przebudowie skoczni prowadził Zarząd Główny P. Z. N. we własnym swym zakresie. Pomiędzy innymi, dzięki przychylnemu stanowisku władz wojskowych, uzyskał Polski Związek Narciarski cenną pomoc w postaci dwóch kompanij junaków, którzy w ciągu lata 1938 r. zatrudnieni byli przy robotach ziemnych w dolnej części stadionu. Praca tych oddziałów przyczyniła się w dużej mierze do przyspieszenia przebudowy skoczni.

Po kilku miesiącach energicznie prowadzonych robót, częściowo kontynuowanych także z początkiem zimy 1939 r. skocznia związkowa na Krokwi została ostatecznie przebudowana według wszelkich najnowocześniejszych wymagań sportowo-technicznych i zamieniona na stadion narciarski. Zdaniem najbardziej fachowych zagranicznych sfer narciarskich stadion ten należy do najlepszych tego rodzaju urządzeń na świecie. Przy wszystkich robotach starano się o to, aby nie zmienić pierwotnego charakteru skoczni, która leżąc całkowicie w terenie, wyróżnia się pod tym względem nader korzystnie spośród wszystkich niemal innych wielkich skoczni narciarskich w Europie. Dołożono także usilnych starań w tym kierunku, aby przy architektonicznym rozwiązaniu całego stadionu, a w szczególności przy projektowaniu trybun dolnych, wieży sędziowskiej i sygnalizacyjnej oraz budynku startowego dla zawodników — zachować styl rodzimy nadający całemu urządzeniu swoiste i oryginalne piętno. Wszystkie te wysiłki uwieńczone zostały powodzeniem.

Najważniejszym jednak sukcesem przebudowy skoczni P. Z. N. na Krokwi było osiągnięcie nader poprawnych proporcyj, zgodnych całkowicie ze sportowo-technicznymi wymaganiami F. I. S. Fakt ten zasługuje na podkreślenie tym więcej, że przebudowa skoczni dokonana została wyłącznie na podstawie własnych planów P. Z. N., bez oglądania się na różne sugestie zagraniczne, które próbowano niepotrzebnie lansować. Skocznię zaprojektowano z tzw. punktem krytycznym na 75 m, jednakże cenną jej właściwością jest wielka rozpiętość skokowa, dozwalająca zarówno na skoki znacznie krótsze, jak też na skoki ponad 75 m przy możliwości przesunięcia punktu krytycznego do 80 m. Na skoczni P. Z. N. na Krokwi skakać można z łatwością ponad 80 m, co zostało praktycznie stwierdzone zarówno w okresie treningowym przed zawodami F. I. S., jak też w czasie obu konkursów skoków podczas Mistrzostw Świata. Zgodna opinia zarówno zagranicznych fachowców budowy skoczni narciarskich, jak też najlepszych skoczków świata obecnych na zawodach F. I. S. w Zakopanem, podkreśliła doskonałość skoczni P. Z. N. i wysokie jej walory widokowe.

Finansowanie przebudowy skoczni będącej największą i właściwie jedyną inwestycją własną Polskiego Związku Narciarskiego pozostającą w łączności z zawodami F. I. S. — natrafiło na szczególnie wielkie i zrozumiałe trudności. Trudnościom tym jednak władze związkowe zdołały sprostać. Ponieważ okazało się, iż przyobiecana przez Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego pomoc finansowa na rozbudowę skoczni nie mogła być udzielona w takich rozmiarach, jak to pierwotnie brał w rachubę Zarząd Główny P. Z. N., przeto władze związkowe musiały w trakcie robót oglądnąć się za dodatkowymi sposobami sfinansowania przebudowy stadionu. Udzielona przez Fundusz Pracy większa pożyczka pozwoliła na uruchomienie robót w dużej skali, a subwencje państwowe pozwoliły na ich energiczne kontynuowanie do pomyślnego zakończenia całej przebudowy.

Dzięki tej pomocy i ciągłym wysiłkom, które w niniejszym sprawozdaniu mogą być tylko w streszczeniu zaznaczone, udało się doprowadzić do skutku wielkie dzieło stanowiące prawdziwą zdobycz polskiego narciarstwa sportowego. Skocznia na Krokwi miała w czasie zawodów F. I. S. odegrać rolę główną, ale miała także pozostać na stałe jako podstawa rozwoju sportu narciarskiego w Zakopanem. Nie bez znaczenia jest także fakt, że urządzenie stadionowe skoczni może być także użyte w lecie na widownię imprez artystycznych na wolnym powietrzu, co stanowiłoby dodatkową atrakcję turystyczną Zakopanego.

Równolegle z przebudową skoczni na Krokwi prowadził Zarząd Główny P. Z . N. roboty na zboczach Kasprowego Wierchu około przetrasowania niezbędnych dla zawodów F. I. S. tras zjazdowych. O ile ustalona jeszcze w 1937 r. trasa zjazdowa t. zw. „F. I. S. Nr. 1“ wymagała niewielkich przeróbek i uzupełnień, o tyle alternatywna trasa „F. I. S. Nr. 2“ pociągała konieczność większych robót w terenie. Wykonanie tych robót pozwoliło na użycie tej trasy w czasie zawodów. Stanowiło to jedyne rozwiązanie ogromnych wówczas trudności spowodowanych brakiem śniegu na trasie „F. I. S. Nr. 1“.

Przy rozbudowie tras zjazdowych wiodących ze szczytu Kasprowego Wier-

chu przeprowadził Zarząd Główny w ramach akcji inwestycyjnej dla zawodów F. I. S., naprawę popularnej trasy zjazdowej przez dolinę Goryczkową, oraz budowę nowej trasy zjazdowej przez Halę Gąsienicową i Olczyska do Kuźnic. Ta ostatnia trasa będąca jednym z najpiękniejszych, technicznie do potrzeb narciarstwa przystosowanych szlaków zjazdowych, oddana została do użytku łącznie z innymi wykonanymi dla zawodów F. I. S. robotami.

W ciągu całego sezonu budowlanego w 1938 r. do późnej jesieni a nawet w pierwszym okresie zimy 1939 r. prowadzone były w Zakopanem inne liczne roboty inwestycyjne, pozostające w związku z zawodami F. I. S. Jak wyżej wspomniano — Polski Związek Narciarski wykonał tylko przebudowę skoczni oraz przetrasowanie szlaków zjazdowych, natomiast inne roboty wykonane zostały poza ramami organizacyjnymi Związku. W stosunku do tych robót zajął Zarząd Główny P. Z. N. stanowisko jak najbardziej popierające, starając się o to, aby przy sposobności zawodów F. I. S. powstały w Zakopanem urządzenia podnoszące stopień jego sprawności jako stacji turystyczno sportowej.

W szczególności więc Zarząd Główny P. Z. N. dołożył starań, aby Tatrzańskie Towarzystwo Narciarzy w Krakowie otrzymało wydatną pomoc na budowę hotelu górskiego na Kalatówkach, co Towarzystwu temu udało się przeprowadzić. Dzięki temu udało się ułatwić zadania organizacyjne Komitetu Zawodów F. I. S. przy równoczesnym wzbogaceniu polskiej gospodarki turystycznej w górach na stałe.

Liga Popierania Turystyki wybudowała w Zakopanem terenową kolej widokową z Zakopanego na szczyt Gubałówki, udostępniając ten klasyczny teren narciarski szerokim rzeszom. Stworzenie tego nowoczesnego urządzenia okazało się w czasie zawodów F. I. S. szczególnie korzystne, gdyż z powodu braku śniegu w Zakopanem musiano przenieść organizację wszystkich biegów klasycznych na Gubałówkę. Ponadto Liga Popierania Turystyki wykończyła na zawody F. I. S. budowę wielkiego garażu samochodowego w Zakopanem, a na Kasprowym Wierchu założyła nowoczesny wyciąg saniowy od strony Hali Gąsienicowej. Wreszcie wybudowała Liga Popierania Turystyki obok swego biura w Zakopanem dużą nowocześnie urządzoną salę, w której w czasie zawodów F. I. S. pomieszczono bazar wytwórczości krajowej, stanowiący wielką atrakcję dla przybyszów z zagranicy.

Zarząd miasta Zakopanego od dłuższego już czasu prowadzący roboty inwestycyjne na terenie uzdrowiska, przyspieszył je znacznie w związku z zawodami F. I. S., przy czym Polski Związek Narciarski starał się o zapewnienie odpowiednich na ten cel pomocy. Dla potrzeb zawodów F. I. S. z robót tych najważniejsze było przetrasowanie nowej ulicy Józefa Piłsudskiego, wiodącej z centrum uzdrowiska do stadionu narciarskiego P. Z. N. i łączącej się z nią pod stadionem Alei Marszałka Śmigłego Rydza. Obie te ulice rozwiązywały w sposób poprawny zagadnienie cyrkulacji publiczności w okresie spodziewanego wielkiego jej napływu podczas obu konkursów skoków.

Równie wielkie znaczenie miało ostateczne przebudowanie ulicy Tadeusza Kościuszki i nowoczesne jej wyposażenie. Wykonana przez miasto Zakopane droga z Kuźnic na Kalatówki udostępniła ten ważny ośrodek ruchu narciarskiego dla szerszych rzesz publiczności. Ponadto Zarząd miasta Zakopanego

wykończył także inne roboty, dzięki którym poprawił się znacznie wygląd zewnętrzny uzdrowiska.

Miarodajne czynniki państwowe w uznaniu doniosłości zawodów F. I. S. przeprowadziły w Zakopanem szereg różnorodnych robót inwestycyjnych, które w wydatnym stopniu przyczyniły się do zwiększenia sprawności urządzeń ogólnych w dziedzinie obsługi spodziewanego ruchu. Kolejowy dworzec osobowy na stacji zakopiańskiej został przebudowany, rozszerzony i uporządkowany, a ponadto w pobliżu Zakopanego wybudowano wielkich rozmiarów stację postojową, rozwiązującą w sposób pożądany odprawę pociągów w Zakopanem. Ministerstwo Poczt i Telegrafów biorąc przychylnie pod uwagę prośby Komitetu Organizacyjnego, zwiększyło możliwości telekomunikacyjne uzdrowiska. W szczególności zaś zaspokojone zostały potrzeby służby radiowej i prasowej, a ponadto Ministerstwo Poczt i Telegrafów uczyniło zadość prośbom Komitetu Organizacyjnego w dziedzinie połączeń lokalnych oraz szczegółowej obsługi telefonicznej stadionu.

Wszystkie prace inwestycyjne przeprowadzone w Zakopanem w ciągu 1938 r. zmierzały bezpośrednio do tego, aby w czasie Narciarskich Mistrzostw Świata zapewnić tej imprezie prawidłowy przebieg, a przybyszom należytą obsługę. Pośrednio jednak znaczenie tych inwestycyj było znacznie większe, gdyż służyć one będą stale i stanowią wielki krok naprzód na polu rozwoju największej stacji sportowo turystycznej jaką jest Zakopane. Pod tym względem odegrały zawody F. I. S. dla Zakopanego szczególnie ważną rolę.

Obok prac inwestycyjnych skoncentrowało prezydium Komitetu swą uwagę w jesieni 1938 r. na zagadnienia kwaterunkowe w Zakopanem. Urządzono w tej sprawie kilka konferencyj z czynnikami lokalnymi, na których ustalono zasady kwaterowania. W toku dalszych prac wykonawczych postanowiono przekazać całokształt zagadnień kwaterunkowych, przygotowanych przez Komisję Kwaterunkową Komitetu w Zakopanem — Lidze Popierania Turystyki. W końcowej wreszcie fazie już w czasie zjazdu, kwaterunkami zawodników zajął się bezpośrednio Komitet Organizacyjny, a kwaterunki turystów przeprowadziła Liga Popierania Turystyki. Akcja kwaterunkowa natrafiająca na poważne trudności doznała ważnej pomocy ze strony władz państwowych. Dzięki bowiem zarządzeniu p. wojewody krakowskiego i ustanowieniu komisarza kwaterunkowego — udało się trudną tę sprawę należycie rozwiązać.

W jesieni 1938 r. przepracowały już komisje większość swych zadań. Przygotowano w sposób ostateczny sprawę kwatery prasowej i radiowej oraz zjazdu dziennikarzy zagranicznych i krajowych. Ustalono rozmiary współudziału zagranicznych radiofonij oraz postarano się o należytą ich obsługę. Uzyskano ważne dla uczestników F. I. S. udogodnienia ze strony władz skarbowych, kolejowych, pocztowych i w. in.

Z chwilą, gdy organizacyjne prace przygotowawcze do zawodów F. I. S., tudzież prace inwestycyjne w Zakopanem posunęły się już tak daleko naprzód, że dawały pewność urządzenia zawodów F. I. S. w sposób odpowiadający założeniom prestiżowym — postanowiło prezydium Komitetu zwrócić się z prośbą do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Profesora Ignacego Mościckiego i do Pana Marszałka Polski Edwarda Śmigłego Rydza o przy-

jęcie Protektoratu nad zawodami. Zarówno Pan Prezydent, jak i Pan Marszałek przychylili się do prośby Komitetu i raczyli przyjąć Protektorat nad zawodami, udzielając w ten sposób swego poparcia dla zamierzeń P. Z. N.-u: Bezpośrednio po tym, na podstawie wniosków Komisji Reprezentacyjnej przystąpiło prezydium Komitetu Organizacyjnego do zaproszenia szeregu osobistości z kraju i zagranicy do Komitetu Honorowego Narciarskich Mistrzostw Świata.

W ciągu jesieni 1938 r. weszły prace poszczególnych komisyj w fazę finalizacji. Zgodnie z przewidzianym programem wydał Sekretariat Generalny drugie „zapowiedzi zawodów F. I. S." sporządzone w czterech językach obcych i rozesłał je do wszystkich zainteresowanych Związków narciarskich należących do F. I. S. W wyniku zaś przeprowadzonego jeszcze w ciągu lata konkursu zamkniętego na artystyczny afisz propagandowy Zawodów, wydał Sekretariat Generalny plakat Mistrzostw Świata z nadrukiem w dziesięciu językach obcych.

Afisz ten rozesłano do wszystkich związków Zagranicznych i klubów narciarskich, tudzież do wszystkich biur podróży i placówek werbunkowych. W tym samym czasie nastąpiło mocne nasilenie akcji propagandowej prowadzonej przez Komisję Propagandy i Prasy w Warszawie, która nawiązała bezpośrednie kontakty z prasą zagraniczną i umieściła liczne artykuły o zawodach i terenach narciarskich w Polsce w czasopismach całego niemal świata. W tym samym wreszcie czasie rozstrzygnięto konkurs otwarty na godło zawodów F. I. S., mające stanowić nie tylko oficjalną odznakę Narciarskich Mistrzostw Świata w Zakopanem, ale także znak reklamowy dla okolicznościowej wytwórczości, którą Polski Związek Narciarski za pośrednictwem Izb Przemysłowo Handlowych zamierzał ożywić. (Ostatnia ta akcja powiodła się dobrze i była pierwszą właściwie w Polsce próbą zorganizowania wytwórczości okolicznościowej na większą skalę).

W październiku 1938 r. rozesłano za granicę opracowane przez Komisję Sportowo Techniczną listy zgłoszeń ogólnych, szczegółowych i imiennych. Ponadto ze Sekretariatu Generalnego wyszły do Związków zagranicznych liczne okólniki z informacjami w sprawach ułatwień przejazdowych, celnych, kwaterunkowych itp. Zgodnie ze zwyczajem panującym w międzynarodowym świecie narciarskim, rozesłano do wszystkich związków zagranicznych, a także do szeregu osobistości w kraju i za granicą ozdobnie wydane zaproszenia, stanowiące bibliofilską osobliwość.

Kontakt ze sferami międzynarodowej Federacji Narciarskiej został wzmocniony przez zaproszenie jej przedstawicieli do Zakopanego celem oglądnięcia urządzeń sportowo technicznych przygotowanych na zawody F. I. S. Członkowie Dyrekcji F. I. S. podczas swego pobytu w Zakopanem w grudniu 1938 r. wyrazili się z pełnym uznaniem o sportowej wartości urządzeń przygotowanych na zawody oraz o stanie prac przygotowawczych.

W grudniu 1938 r. urządziło prezydium Komitetu Organizacyjnego wspólnie z Ligą Popierania Turystyki, Zarządem Miejskim Zakopanego i Tatrzańskim Towarzystwem Narciarzy — uroczystość otwarcia i poświęcenia wszystkich inwestycyj wybudowanych w Zakopanem na zawody F. I. S. Uroczystość

ta zgromadziła licznych przedstawicieli władz państwowych i szerokie rzesze społeczeństwa. Otwarcie całego szeregu doniosłych inwestycyj było przeglądem wielkiego dorobku Zakopanego, a zarazem stwierdzeniem doniosłości zawodów F. I. S., które spowodowały tak poważne inwestycje w uzdrowisku.

W miarę wykańczania wszystkich nader skomplikowanych prac poszczególnych komisyj, powstawały zasadnicze elementy dla przygotowania ostatecznego programu i reżyserii przebiegu zawodów. Stało się to na dwa miesiące przed zawodami, a więc w czasie, gdy znane już były dokładnie wszystkie warunki techniczne, jakimi Komitet Organizacyjny mógł rozporządzać w Zakopanem po stworzeniu tam inwestycyj sportowo-technicznych. Znane były wreszcie możliwości finansowe w ramach których pomieścić należało całą imprezę tak, aby koszty organizowanych w Polsce Narciarskich Mistrzostw Świata nie przekroczyły przewidzianej wysokości.

Zgodnie z uprzednio ustalonym planem, prezydium Komitetu na wniosek Komisji Przebiegu Imprezy — postanowiło na czas samych zawodów utworzyć odrębne „Kierownictwo Zawodów" przy utrzymaniu i dalszej pracy wszystkich komisyj fachowych. Zadaniem kierownictwa miała być realizacja mistrzostw przede wszystkim pod względem sportowo-regulaminowym.

Jak dalece ówczesne przewidywania Komisji Przebiegu Imprezy były trafne, świadczą wywody zawarte w zasadniczym jej referacie, stanowiącym podstawę dla akcji „Kierownictwa Zawodów". Warto przytoczyć następujący ustęp z tego referatu, który był wzięty pod uwagę przez wszystkich członków kierownictwa zawodów.

„Należy podkreślić pewną ogólną tezę organizacyjną, którą wszyscy powinniśmy starać się urzeczywistnić. Na podstawie dotychczasowego doświadczenia można przyjąć, że nasza organizacja imprez narciarskich oparta na doświadczeniu i rutynie, była zawsze organizacją elastyczną, ale zarazem nieustępliwą wobec trudności i przeszkód. Dotychczas przeszliśmy niejedną trudność i niespodziankę, ale wykazaliśmy znaczną odporność na różne przeszkody zwłaszcza natury klimatycznej.

Ta twarda szkoła, którą mieliśmy za sobą znaczy dużo, a powołać się na nią trzeba dlatego, iż już teraz musimy się nastawić psychicznie na warunki najgorsze. Gdy bowiem obliczymy wszystko na pogodę i sprzyjające okoliczności, to w razie przeciwnym może nas spotkać zawód, gdy nie będziemy do tego należycie przygotowani. Zbyt ciężka i na pogodę obliczona organizacja zawodów, może zawieść w momencie atmosferycznego kryzysu.

Wszystkich pracowników Mistrzostw i wykonawców poszczególnych punktów programu musimy z góry nastawić na próbę woli i sprawności. W tym też kierunku winni działać wszyscy odpowiedzialni kierownicy poszczególnych prób i odpraw, a później poszczególnych punktów programu. Jeżeli więc idzie o wnioski wynikające z tych wywodów, to idą one w kierunku przygotowania planów alternatywnych z tym jednak założeniem, że dążyć się będzie zawsze do wykonania zadań maksymalnych".

Nie ulega wątpliwości, że tego rodzaju nastawienie pozwoliło w praktyce tj. w okresie samych zawodów, wyjść Komitetowi Organizacyjnemu obronną ręką ze wszystkich trudności. W czasie bowiem zawodów były tak ciężkie wa-

runki atmosferyczne i terenowe, że przeprowadzenie wśród nich całego programu uważać trzeba za niewątpliwy sukces woli i odporności wszystkich tych, którzy przy realizacji zawodów byli czynni.

Po przygotowaniu wszystkich szczegółów przebiegu imprezy przystąpiły Komisje do przeprowadzenia prób i uzupełnienia szczegółów. Równocześnie też przystąpić mógł Sekretariat Generalny do opracowania „oficjalnego programu zawodów", który w postaci ozdobnie wydanej książki ukazał się na trzy tygodnie przed Zawodami i rozesłany został do wszystkich uczestników Mistrzostw i rozkolportowany w kraju i za granicą.

Na miesiąc przed zawodami nastąpiła ostateczna finalizacja wszystkich zagadnień kwaterunkowych, komunikacyjnych, zjazdu masowego, propagandowych, artystycznych, a przede wszystkim reprezentacyjnych, z rozległymi w tej dziedzinie zadaniami. Prezydium Komitetu przeprowadziło ostateczne konferencje w sprawie finansowo-gospodarczej strony zawodów. Pomoc zapewniona przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ministerstwo Komunikacji, Fundusz Pracy, Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego oraz inne instytucje — pozwoliła na przystąpienie do realizacji zawodów w sposób przewidziany programem.

Nastąpił szczególnie gorączkowy okres pracy we wszystkich komórkach Komitetu Organizacyjnego. Stwierdzono też ogromne zainteresowanie zagranicznego świata narciarskiego zawodami F. I. S. w Polsce, a równocześnie jeszcze większe zainteresowanie tą imprezą całego kraju. Można się było spodziewać, iż w razie przychylnych warunków atmosferycznych zjazd do Zakopanego przekroczy wszelkie oczekiwania.

Zgodnie z programem odbyło się w Krakowie dnia 29 stycznia 1939 r. w lokalu Izby Przemysłowo Handlowej losowanie numerów startowych dla uczestników klasycznej części programu mistrzostw. W losowaniu tym wzięli udział przedstawiciele państw zagranicznych. Natomiast losowanie numerów startowych dla uczestników zjazdowej części Mistrzostw wyznaczone zostało na 10 lutego w Zakopanem. Losowanie było niejako oficjalnym zainaugurowaniem Trzecich Narciarskich Mistrzostw Świata w Polsce. W Zakopanem, które przybrało odświętną szatę rozpoczął się zjazd drużyn zagranicznych. Uzdrowisko weszło w emocjonujący okres największej imprezy sportowej w dziejach polskiego sportu. Zjechało blisko 500 zawodników, przybyli niemal wszyscy członkowie dyrekcji F. I. S., rozpoczął się zjazd masowy widzów i turystów.

Przygotowana we wszystkich szczegółach organizacja Zawodów F. I. S. napotkała na wielkie trudności w wykonaniu z powodu niekorzystnego układu warunków atmosferycznych w ciągu pierwszej połowy zimy 1939 r., a przede wszystkim w okresie przewidzianym na zawody, tj. w dniach 11—19 lutego. Wysoka temperatura, częste deszcze i wielkie ubóstwo szaty śnieżnej w górach stawiały pod znakiem zapytania możność przeprowadzenia zawodów. Ciężkie te warunki wystąpiły zresztą nie tylko w Polsce, ale i w całej Europie. Trudności te jednak zostały przez Komitet Organizacyjny i Kierownictwo Zawodów zwalczone przy czym udało się zapewnić zawodom potrzebne warunki regulaminowe, tak że ich strona sportowa nie ucierpiała.

Szczególnie wielką i ofiarną współpracę przyniosły w najbardziej krytycznych momentach zawodów oddziały wojskowe, które wśród wielkich wysiłków przygotowywały i utrzymywały trasy biegów oraz skocznię w stanie nadającym się do użytku, dzięki czemu można było wykonać w całości zamierzony program. Niezmordowana praca oficerów i żołnierzy prowadzona w najcięższych nieraz warunkach zasługuje na prawdziwie wdzięczną pamięć ze strony całego zorganizowanego narciarstwa polskiego, gdyż umożliwiła mu ona wywiązanie się z zadania organizacyjnego w sposób należyty.

Miarą trudności terenowych i atmosferycznych na jakie napotkano w czasie zawodów F. I. S. był fakt, że niejednokrotnie na trasy biegów musiano zwozić śnieg z daleka, a w pobliżu skoczni gromadzić go we wielkich ilościach i utrzymywać przy pomocy odpowiednich środków chemicznych. Jakkolwiek w okresie prac przygotowawczych — powątpiewano w trafność poczynań P. Z. N., który przeprowadzał próby zestalania śniegu przy pomocy środków chemicznych, to jednak w czasie zawodów F. I. S. zapobiegliwość ta okazała się w pełni uzasadniona.

Szczególnie wielkiego i ofiarnego wysiłku wymagało przygotowanie i utrzymanie trasy biegu zjazdowego pań i panów. Wobec wielkiej przestrzeni biegu (4 km), szerokości trasy, jej zalodzenia i panującej odwilży — było to zadanie nader trudne. Podobnie ciężkie warunki wystąpiły przy utrzymaniu stoku slalomowego w stanie nadającym się do rozegrania mistrzostw świata. Działacze miejscowi opiekujący się wówczas skocznią i trasami biegów z pp. F. Bujakiem, dyr. W. Kasztelewiczem, J. Oppenheimem, płk. F. Wagnerem, L. Zylbermanem, wraz z ofiarnymi współpracownikami z całej Polski wykonali nader odpowiedzialne swe zadanie — pomyślnie. O szczególnie złych warunkach atmosferycznych w czasie zawodów F. I. S. świadczy fakt, że w ciągu samych tylko ośmiu dni zawodów wystąpiły dwa ciepłe i dwa zimne fronty pogody przy skąpej pokrywie śnieżnej w górach i przy zanikającej zupełnie szacie śnieżnej w Zakopanem i jego okolicy.

Uroczystość otwarcia zawodów odbywa się w czasie ulewnego deszczu, bieg zjazdowy pań i panów przy mglistej pogodzie i cieple w dolnej partii biegów, bieg rozstawny 4 × 10 km przy przymrozku, slalom w czasie szalejącej burzy śnieżnej, bieg 18 km w czasie odwilży, skoki do biegu złożonego w czasie ciepłej słonecznej pogody, bieg wojskowy podczas silnej odwilży, bieg 50 km przy przymrozku, a konkurs skoków otwartych po świeżym opadzie śnieżnym. Nawet uroczystość zamknięcia zawodów nie była wolna od kaprysów pogody, gdyż odbyła się podczas szalejącej zawieruchy śnieżnej.

Te wyjątkowo ciężkie warunki atmosferyczne i śnieżne stanowiły ogromną przeszkodę dla przeprowadzenia zawodów w sposób możliwie jak najsprawniejszy a zarazem przy utrzymaniu ich w ramach niezbędnej poprawności reprezentacyjnej. W pierwszych dniach zawodów pod wpływem nadchodzących z Zakopanego wiadomości powątpiewano nie tylko w kraju, ale nawet w samym Zakopanem w możność wykonania całego programu. Od wątpliwości tych nie byli wolni niektórzy przedstawiciele zagranicznych Związków narciarskich zgodnie twierdzący, że tak ciężkich warunków nie spotykano dotychczas podczas żadnej bodaj wielkiej imprezy narciarskiej w świecie.

Mimo jednak tych ogromnych przeciwności całą imprezę uwieńczyło powodzenie. Praca około zawodów F. I. S. w tych warunkach była wielką próbą woli i odporności Kierownictwa Zawodów na przeciwieństwa, a z próby tej Kierownictwo Zawodów wyszło obronną ręką. W sprawozdaniach prasowych, które w ogromnej ilości ukazały się w dziennikach i czasopismach na całym świecie, podkreślono ten sukces organizacyjny w sposób nieulegający wątpliwości.

* *
*

Na zawody F. I. S. w Zakopanem zjechało ponad 200 dziennikarzy, w tym ponad stu przedstawicieli prasy zagranicznej. Zarząd Główny Polskiego Związku Narciarskiego otrzymał po zawodach od Komisji Propagandy i Prasy zbiór wycinków z prasy całego świata. Według przybliżonych obliczeń pomieszczono na łamach dzienników zagranicznych przeszło 4 miliony wierszy druku, poświęconych zawodom i Zakopanemu. Na Mistrzostwa Świata zjechali także przedstawiciele siedmiu radiofonii, a Polskie Radio umożliwiło im audycje do szeregu krajów. Ogółem nadano z Zakopanego przeszło 2.000 minut sprawozdań radiowych. Już choćby te dwie cyfry dotyczące prasy i radia — świadczą o olbrzymim efekcie propagandowym zawodów F. I. S., który jest tym cenniejszy dla Polskiego Związku Narciarskiego, że jego wysiłek organizacyjny został w wysokiej mierze uznany i podkreślony.

Bezpośrednio po zawodach F. I. S. odbyło się w Zakopanem likwidacyjne posiedzenie Komitetu Organizacyjnego, na którym postanowiono: przekazać Zarządowi Głównemu wszystkie dalsze prace pozostające w związku z zakończeniem i zbilansowaniem tej wielkiej imprezy jaką były zawody F. I. S. Ponadto postanowiono wydać ilustrowane album zawierające zbiór fotografij z zawodów F. I. S. i rozesłać je dla celów propagandy za granicę. Ponadto postanowiono w czwartym tomie zamierzonego na jesień 1939 r. pamiętnika P. Z. N. pt. „Narciarstwo Polskie“ zamieścić zbiorową pracę poświęconą zawodom F. I. S. ze szczegółowymi sprawozdaniami wszystkich Komisyj pracujących przy organizacji zawodów F. I. S.

WYNIKI ZAWODÓW F. I. S. 1939 NARCIARSKICH MISTRZOSTW ŚWIATA

12. II.

Bieg zjazdowy panów. — Do biegu zgłoszono 38 zawodników, startowało 37, bieg ukończyło i sklasyfikowano 35 zawodników.

1)	Lantschner Helmut	Niemcy	3:26:88
2)	Jenewein Josef	Niemcy	3:28:03
3)	Molitor Karl	Szwajcaria	3:29:57
4)	Walch Willy	Niemcy	3:30:31
5)	Agnel Louis	Francja	3:32:84
6)	Chierroni Vittorio	Italia	3:33:31
7)	Lafforgue Maurice	Francja	3:33:99
8)	Berg Kristofer	Norwegia	3:34:08
9)	Hansson Hans	Szwecja	3:35:46
10)	Cranz Rudi	Niemcy	3:35:71
11)	Rominger Rudolf	Szwajcaria	3:39:83
12)	Kvernberg Johan	Norwegia	3:43:63
13)	Couttet James	Francja	3:43:99
14)	Marcellin Alberto	Italia	3:46:12
15)	Palmer-Tomkinson James	Anglia	3:47:22
16)	Nogler Giovanni	Italia	3:48:27
17)	Burnet Bernard	Francja	3:52:89
18)	Robbi Max	Szwajcaria	3:54:13
19)	Fossum Per	Norwegia	3:57:85
20)	Czech Bronisław	Polska	4:00:21
21)	Pracek Ciril	Jugosławia	4:05:31
22)	Schindler Jan	Polska	4:06:26
23)	Readhead Robert	Anglia	4:07:06
24)	Heim Hubert	Jugosławia	4:08:31
25)	Lacedelli Roberto	Italia	4:14:10
26)	Zając Karol	Polska	4:14:52
27)	Nicou Sven	Szwecja	4:17:01
28)	Emődi Antal	Węgry	4:22:77
29)	Szalay Laszló	Węgry	4:29:97
30)	Cochand Louis	Kanada	4:31:88
31)	Wyller Andreas	Norwegia	4:33:37
32)	Zając Marian	Polska	4:33:60
33)	Kövari Karoly	Węgry	4:37:12
34)	Zinkan Edward	Kanada	4:42:77
35)	Stenfors Gunnar	Finlandia	5:14:69

Bieg zjazdowy panów. — Wyniki drużynowe.

1)	Niemcy	Lantschner Helmut Jenewein Josef Walch Willy	10:25:22
2)	Francja	Agnel Louis Lafforgue Maurice Couttet James	10:50:82
3)	Szwajcaria	Molitor Karl Rominger Rudolf Robbi Max	11:03:53

4)	Italia	Chierroni Vittorio Marcellin Alberto Nogler Giovanni	11:07:70
5)	Norwegia	Berg Kristofer Kvernberg Johan Fossum Per	11:15:56
6)	Polska	Czech Bronisław Schindler Jan Zając Karol	12:20:99

14. II.

Slalom panów. — Zawodników zgłoszono 36, startowało 30, sklasyfikowano 24.

			I część	II część	Czas ostat.
1)	Rominger Rudolf	Szwajcaria	1:00,4	1:01,2	2:01,6
2)	Jennewein Josef	Niemcy	1:01,4	1:03,9	2:05,3
3)	Walch Willy	Niemcy	1:01,1	1:07,7	2:08,8
4)	Cranz Rudi	Niemcy	1:03,4	1:05,6	2:09,0
5)	Lantschner Helmut	Niemcy	1:10,1	1:08,9	2:19,0
6)	Berg Kristofer	Norwegia	1:03,6	1:17,7	2:21,3
7)	Pracek Ciril	Jugosławia	1:09,5	1:12,7	2:22,2
8)	Agnel Louis	Francja	1:11,3	1:19,6	2:30,9
9)	Marcellin Alberto	Italia	1:13,2	1:18,0	2:31,2
10)	Hansson Hans	Szwecja	1:18,5	1:13,3	2:31,8
11)	Kvernberg Johan	Norwegia	1:13,2	1:20,6	2:33,8
12)	Lacedelli Roberto	Italia	1:16,6	1:21,3	2:37,9
13)	Molitor Karl	Szwajcaria	1:18,1	1:20,2	2:38,3
14)	Wyller Andreas	Norwegia	1:23,6	1:14,9	2:38,5
15)	Schindler Jan	Polska	1:25,4	1:13,1	2:38,5
16)	Zając Marian	Polska	1:24,1	1:15,1	2:39,2
17)	Czech Bronisław	Polska	1:17,1	1:28,0	2:45,1
18)	Robbi Max	Szwajcaria	1:24,9	1:22,1	2:47,0
19)	Eriksen Marius	Norwegia	1:26,1	1:23,8	2:49,9
20)	Nogler Giovanni	Italia	1:34,4	1:18,6	2:53,0
21)	Heim Hubert	Jugosławia	1:26,4	1:26,9	2:53,3
22)	Couttet James	Francja	1:08,6	1:51,6	3:00,2
23)	Lafforgue Maurice	Francja	1:21,2	2:10,8	3:32,0
24)	Palmer-Tomkinson James	Anglia	1:31,1	2:05,0	3:36,1

Slalom panów. — Wyniki drużynowe.

1)	Niemcy:	Jennewein	2:05,3	
		Walch	2:08,8	
		Cranz	2:09,0	6:23,1
2)	Szwajcaria:	Rominger	2:01,6	
		Molitor	2:38,3	
		Robbi	2:47,0	7:26,9
3)	Norwegia:	Berg	2:21,3	
		Kvernberg	2:33,8	
		Wyller	2:38,5	7:33,6
4)	Italia:	Marcellin	2:31,2	
		Lacedelli	2:37,9	
		Nogler	2:53,0	8:02,1
5)	Polska:	Schindler	2:38,5	
		Zając M.	2:39,2	
		Czech Br.	2:45,1	8:02,8
6)	Francja:	Agnel	2:30,9	
		Couttet	3:00,2	
		Lafforgue	3:32,0	9:03,1

Złożony bieg zjazdowy panów.

			Nota biegu zjazd.	Nota slalomu	Nota ostateczna
1)	Jennewein Josef	Niemcy	208,0	137,8	345,8
2)	Walch Willy	Niemcy	210,3	141,7	352,0
3)	Rominger Rudolf	Szwajcaria	219,8	133,8	353,6
4)	Cranz Rudi	Niemcy	215,7	141,9	357,6
5)	Lantschner Helmut	Niemcy	206,9	152,9	359,8
6)	Berg Kristofer	Norwegia	214,1	155,4	369,5
7)	Agnel Louis	Francja	212,8	166,0	378,8
8)	Hansson Hans	Szwecja	215,5	167,0	382,5
9)	Molitor Karl	Szwajcaria	203,6	174,1	383,7
10)	Marcellin Alberto	Italia	226,1	166,3	392,4
11)	Kvernberg Johan	Norwegia	223,6	169,2	392,8
12)	Pracek Ciril	Jugosławia	245,3	156,4	401,7
13)	Robbi Max	Szwajcaria	234,1	183,7	417,8
14)	Nogler Giovanni	Italia	228,3	190,3	418,6
15)	Schindler Jan	Polska	246,3	174,4	420,7
16)	Czech Bronisław	Polska	240,2	181,6	421,8
17)	Couttet James	Francja	224,0	198,2	422,2
18)	Lacedelli Roberto	Italia	254,1	173,7	427,8
19)	Heim Hubert	Jugosławia	248,3	190,6	438,9
20)	Lafforgue Maurice	Francja	214,0	233,2	447,2
21)	Wyller Andreas	Norwegia	273,4	174,4	447,8
22)	Zając Marian	Polska	273,6	175,1	448,7
23)	Palmer-Tomkinson James	Anglia	227,2	237,7	464,9

Złożony bieg zjazdowy panów. — Wyniki drużynowe.

	Kraj	Nota biegu zjazd.	Nota slalomu	Nota ostateczna
1)	Niemcy	625,2	383,1	1 008,3
2)	Szwajcaria	663,5	446,9	1 110,4
3)	Norwegia	675,6	453,6	1 129,2
4)	Italia	667,7	482,1	1 149,8
5)	Francja	650,8	543,1	1 193,9
6)	Polska	741,0	482,8	1 223,8

12. II.

Bieg zjazdowy pań. — Do biegu zgłoszono 25 zawodniczek, startowało 24, bieg ukończyło i sklasyfikowano 24 zawodniczek.

1)	Cranz Christl	Niemcy	3:25:24
2)	Resch Lisa	Niemcy	3:39:15
3)	Gödl Helga	Niemcy	3:40:71
4)	Matussiere Françoise	Francja	3:42:93
5)	Schaad Grittli	Szwajcaria	3:46:29
6)	Villan Nicole	Francja	3:48:62
7)	Roe Isobel	Anglia	3:50:73
8)	Agnel Cécile	Francja	3:51:15
9)	von Arx-Zogg Niny	Szwajcaria	3:53:39
10)	Schou-Nilsen Laila	Norwegia	3:55:91
11)	Palmer-Tomkinson Helen	Anglia	3:56:65
12)	Harrison Phillipa	Anglia	4:00:54
13)	Nilsson May	Szwecja	4:03:29
14)	de la Fressange Christiane	Francja	4:04:56
15)	Hoferer Elisabeth	Niemcy	4:06:41
16)	Blane Helen	Anglia	4:07:49
17)	Osirnig Elvira	Szwajcaria	4:09:70
18)	Spockeli Elisabeth	Norwegia	4:19:38
19)	Stopkówna Zofia	Polska	4:25:25
20)	Eleöd Anikó	Węgry	4:30:18
21)	Marusarzówna Maria	Polska	4:33:28
22)	Miller Marion	Kanada	4:35:46
23)	Bornetówna Jadwiga	Polska	4:39:94
24)	Bäckerówna Helena	Polska	5:24:19

Bieg zjazdowy pań. — Wyniki drużynowe.

1)	Niemcy	Cranz Christl Resch Lisa Gödl Helga	10:45:09
2)	Francja	Matussiere Françoise Villan Nicole Agnel Cécile	11:22:71
3)	Anglia	Roe Isobel Palmer-Tomkinson Helen Harrison Phillipa	11:47:92
4)	Szwajcaria	Schaad Grittli von Arx-Zogg Niny Osirnig Elvira	11:49:38
5)	Polska	Stopkówna Zofia Marusarzówna Maria Bornetówna Jadwiga	13:38:52

15. II.

Slalom pań.

			I przej.	II przej.	Czas ostat.
1)	Cranz Christl	Niemcy	1:19,9	1:16,4	2:36,3
2)	Schaad Grittli	Szwajcaria	1:20,2	1:26,3	2:46,5
3)	Nilsson May	Szwecja	1:25,3	1:30,5	2:55,8
4)	Resch Lisa	Niemcy	1:31,5	1:27,4	2:58,9
5)	Hoferer Elisabeth	Niemcy	1:36	1:23,3	2:59,3
6)	Spockeli Elisabeth	Norwegia	1:36,7	1:27	3:03,7
7)	Schou-Nilsen L.	Norwegia	1:43,5	1:23,9	3:07,4
8)	Stopkówna Zofia	Polska	1:47,3	1:33,8	3:21,1
9)	Marusarzówna Maria	Polska	1:54,1	1:44,4	3:38,5
10)	Steuri Erna	Szwajcaria	2:10,7	1:36,8	3:47,5
11)	Agnel Cécile	Francja	2:11,6	1:58,3	4:09,9
12)	Villan Nicole	Francja	1:47,4	2:26,2	4:13,6
13)	von Arx-Zogg Niny	Szwajcaria	2:38,9	1:39,8	4:18,7
14)	Harrison Phillipa	Anglia	2:08,7	2:52,5	5:01,2
15)	Osirnig Elvira	Szwajcaria	2:48,4	2:15	5:03,4
16)	de la Fressange Chr.	Francja	2:31,1	3:00,2	5:31,3
17)	Palmer-Tomkinson H.	Anglia	2:46,4	2:56,6	5:43
18)	Miller Marion	Kanada	3:09,1	2:46,7	5:55,8
19)	Roe Isobel	Anglia	3:40	2:35,9	6:15,9
20)	Bornetówna Jadwiga	Polska	2:51,5	3:30,4	6:21,9

Slalom pań. — Wyniki drużynowe. Zgłoszono 25 zawodniczek, startowało 23, sklasyfikowano 20.

			Nota indyw.	Nota ogólna
1)	Niemcy:	Cranz C.	125	
		Resch	143,1	
		Hoferer	143,4	411,5
2)	Szwajcaria:	Schaad	133,2	
		Steuri	182	
		von Arx-Zogg	207	522,2
3)	Polska:	Stopkówna	160,9	
		Marusarzówna	174,8	
		Bornetówna	305,5	641,2
4)	Francja:	Agnel	199,9	
		Villan	202,9	
		de la Fressange	265	667,8
5)	Anglia:	Harrisson	241	
		Palmer-Tomkinson	274,4	
		Roe	300,7	816,1

Złożony bieg zjazdowy pań.

			Nota biegu zjazd.	Nota slalomu	Nota ostateczna
1)	Cranz Christl	Niemcy	205,2	125	330,2
2)	Schaad Grittli	Szwajcaria	226,3	133,2	359,5
3)	Resch Lisa	Niemcy	219,2	143,1	362,3
4)	Nilsson May	Szwecja	243,3	140,6	383,9
5)	Schou-Nilsen Laila	Norwegia	235,9	149,9	385,8
6)	Hoferer Elisabeth	Niemcy	246,4	143,4	389,8
7)	Spockeli Elisabeth	Norwegia	259,4	147	406,4
8)	Stopkówna Zofia	Polska	265,3	160,9	426,2
9)	Agnel Cécile	Francja	231,2	199,9	431,1
10)	Villan Nicole	Francja	228,6	202,9	431,5
11)	von Arx-Zogg Niny	Szwajcaria	233,4	207	440,4
12)	Marusarzówna Maria	Polska	273,3	174,8	448,1
13)	Harrison Phillipa	Anglia	240,5	241	481,5
14)	Osirnig Elvira	Szwajcaria	249,7	242,7	492,4
15)	de la Fressange Chr.	Francja	244,6	265	509,6
16)	Palmer-Tomkinson H.	Anglia	236,7	274,4	511,1
17)	Roe Isobel	Anglia	230,7	300,7	531,4
18)	Miller Marion	Kanada	275,5	284,6	560,1
19)	Bornetówna Jadwiga	Polska	279,9	305,5	585,4

Złożony bieg zjazdowy pań. — Wyniki drużynowe.

	Kraj	Nota biegu zjazd.	Nota slalomu	Nota ostateczna
1)	Niemcy	645,1	411,5	1 056,6
2)	Szwajcaria	709,4	522,2	1 231,6
3)	Francja	682,7	667,8	1 350,5
4)	Polska	818,5	641,2	1 459,7
5)	Anglia	707,9	816,1	1 524

13. II.

Bieg rozstawny 4 × 10 km. — Zgłoszono 10 drużyn, startowało i bieg ukończyło 10.

		czas
I. *Finlandia*		
Pitkanen Pauli	31:54	
Alakulppi Olavi	32:34	
Olkinuora Eino	32:39	
Karppinen Klaes	31:28	2:08:35
II. *Szwecja*		
Hagglund Alvar	32:26	
Stenvall Selm	31:47	
Westberg John	33:42	
Pahlin Carl	31:48	2:09:43
III. *Italia*		
Compagnoni Aristide	33:02	
Compagnoni Severino	33:04	
Baur Goffredo	34:17	
Jammaron Alberto	33:15	2:13:38
IV. *Norwegia*		
Odden Olav	34:16	
Fosseide Magnar	33:07	
Evensen Erling	34:00	
Hoffsbakken Olaf	32:32	2:13:55
V. *Szwajcaria*		
Freiburghaus Adolf	33:57	
Soguel Eric	33:19	
Borghi Victor	33:50	
Gamma Adi	34:37	2:15:43
VI. *Niemcy*		
Lochbihler Georg	34:16	
Wöss Rudolf	35:00	
Bach Leonhard	32:36	
Burk Albert	34:41	2:16:33
VII. *Francja*		
Gindre Robert	33:30	
Cretin Leonce	34:49	
Arnaud Emile	34:46	
Mermoud Fernand	34:59	2:18:04
VIII. *Polska*		
Karpiel Stanisław	35:37	
Orlewicz Marian	34:08	
Matuszny Józef	35:26	
Nowacki Edward	34:31	2:19:42
IX. *Jugosławia*		
Smolej Franc	34:56	
Kerstajn Andrej	36:00	
Zemva Lovro	35:54	
Klancnik Alojz	35:59	2:22:49
X. *Węgry*		
Györgyi Jenö	41:50	
Papai Bela	40:35	
Kiss János	38:47	
dr Dezsö Kornel	39:03	2:40:15

17. II.

Wojskowy bieg patrolowy.

	Czas biegu	Zestrzelono	Czas karny za strzelanie	Suma czasu biegu i karnego
I. *Niemcy*	2:24:06	3 bal. 6 „	1½% 2′10″	2:26:16
por. Gaum sierż. Zangl st. strz. Schaumann strz. Speckbacher				
II. *Szwecja*	2:27:22	3 bal. 5 „	1% 1′27″	2:28:49
ppor. Hjukstrom chor. Hjukstrom strz. Ostensson strz. Svelander				
III. *Polska*	2:41:04	3 bal. 5 „	1% 1′27″	2:42:31
ppor. Hamburger kapr. Haratyk st. strz. Czepczor strz. Wawrzacz				
IV. *Italia*	2:41:56	3 bal. 4 „	½% 43″	2:42:39 2:42
por. Fabre st. sierż. Perenni strz. Refreider strz. Benedetti				
V. *Finlandia*	2:46:37	3 bal. 8 „	2½% 7″	2:53:37
por. Kuvaja sierż. Kohonen kapr. Silvennoinen strz. Kaplas				
VI. *Rumunia*	2:54:58	3 bal. 3 „	—	2:54:58
por. Brezeanu plut. Schiau strz. Olteanu strz. Barboi				
VII. *Węgry*	3:34:42	2 bal. 10 „	8½% 12′	3:46:42
kpt. Buky-Becht sierż. Berecz strz. Katona strz. Rieth				

15. II.

Bieg 18 km w konkurencji otwartej i dla biegu złożonego. — Zgłoszono 130 zawodników, startowało 113, bieg ukończyło 106 zawodników.

1)	Kurikkala Juho	Finlandia	1:05:30
2)	Karppinen Klaes	Finlandia	1:06:05
3)	Pahlin Carl	Szwecja	1:06:35
4)	Jalkanen Kalle	Finlandia	1:07:42
5)	Bergendahl Lars	Norwegia	1:07:54
6)	Niemi Pekka	Finlandia	1:07:56
7)	Dahlquist Alfred	Szwecja	1:07:59
8)	Olkinuora Eino	Finlandia	1:08:04
9)	Tiainen Toivo	Finlandia	1:08:33
10)	Danielsson Axel	Szwecja	1:08:53
11)	Pitkänen Pauli	Finlandia	1:09:07
12)	Demez Vincenzo	Italia	1:09:32
13)	Compagnoni Severino	Italia	1:09:53
14)	Atterday Clarence	Szwecja	1:10:01
15)	Mäkinen Erkki	Finlandia	1:10:07
16)	Hoffsbakken Olaf	Norwegia	1:10:08
17)	Nenzen Herbert	Szwecja	1:10:23
18)	Alakulppi Olavi	Finlandia	1:10:24
19)	Westberg John	Szwecja	1:10:33
20)	Compagnoni Aristide	Italia	1:10:37
21)	Odden Olav	Norwegia	1:10:45
22)	Hägglund Alvar	Szwecja	1:10:53
23)	Fosseide Magnar	Norwegia	1:11:35
24)	Compagnoni Mario	Italia	1:11:46
25)	Lillegjelten Kristian	Norwegia	1:12:19
26)	Evensen Erling	Norwegia	1:12:33
27)	Berauer Gustl	Niemcy	1:12:43
28)	Sellin Gust. Adolf	Szwecja	1:12:44
29)	Baur Goffredo	Italia	1:13:00
30)	Freiburghaus Adolf	Szwajcaria	1:13:15
31)	Leupold Herbert	Niemcy	1:13:22
32)	Confortola Silvio	Italia	1:13:23
33)	Lochbihler Herman	Niemcy	1:13:29
34)	Bach Hans	Niemcy	1:13:34
35)	Gjöslien Oscar	Norwegia	1:13:37
36)	Matuszny Józef	Polska	1:13:40
37)	Smolej Franc	Jugosławia	1:13:47
38)	Nowacki Edward	Polska	1:14:00
39)	Jammaron Alberto	Italia	1:14:20
40)	Sonderegger August	Szwajcaria	1:14:33
41)	Kvanli Emil	Norwegia	1:14:43
42)	Gindre Robert	Francja	1:14:59
43)	Gaspard Ferdinando	Italia	1:15:02
44)	Meergans Günther	Niemcy	1:15:05
45)	Wöss Rudolf	Niemcy	1:15:20
46)	Gamma Adi	Szwajcaria	1:15:21
47)	Burk Albert	Niemcy	1:15:23
48)	Mermoud Fernand	Francja	1:15:27
49)	Klancnik Alojz	Jugosławia	1:15:41
50)	Baud Charles	Szwajcaria	1:15:56
51)	Zubek Józef	Polska	1:16:01
52)	Kerstajn Andrej	Jugosławia	1:16:03
53)	Borghi Victor	Szwajcaria	1:16:13
54)	Knap Leo	Jugosławia	1:16:13
55)	Marusarz Andrzej	Polska	1:16:15
56)	Zemva Lovro	Jugosławia	1:16:19
57)	Merz Christian	Niemcy	1:16:21
58)	Soguel Eric	Szwajcaria	1:16:42

59)	Wnuk Mieczysław	Polska	1:16:54
60)	Knific Josip	Jugosławia	1:16:57
61)	Cretin Léonce	Francja	1:17:20
62)	Skupień Stanisław	Polska	1:17:43
63)	Orlewicz Marian	Polska	1:17:54
64)	Arnaud Emile	Francja	1:18:00
65)	Wimmer Georg	Niemcy	1:18:28
66)	Mrak Franc	Jugosławia	1:18:42
67)	Müller Edi	Szwajcaria	1:18:43
68)	Sikora Józef	Polska	1:18:44
69)	Marduła Franciszek	Polska	1:18:52
70)	Górski Michał	Polska	1:18:53
71)	Dawidek Jan	Polska	1:18:53
72)	Dziadoń Edward	Polska	1:19:29
73)	Kysiak Teodor	Polska	1:19:57
74)	Klocek Stanisław	Polska	1:20:12
75)	Marek Jan	Polska	1:20:21
76)	Bursa Józef	Polska	1:20:34
77)	Chotarski Stanisław	Polska	1:20:38
78)	Crnobori Drago	Jugosławia	1:21:01
79)	Berych Władysław	Polska	1:21:03
80)	Grandfeld Anatol	Polska	1:21:12
81)	Jurzak Józef	Polska	1:21:19
82)	Lahr Hans	Niemcy	1:21:20
83)	Idzikowski Stefan	Polska	1:22:02
84)	Roj Władysław	Polska	1:22:02
85)	Bobowski Jan	Polska	1:22:15
86)	Karpiel Jan	Polska	1:22:37
87)	Fąfrowicz Stefan	Polska	1:22:52
88)	Bouvard Charles	Francja	1:23:06
89)	Marusarz Stanisław	Polska	1:23:15
90)	Klancnik Gregor	Jugosławia	1:23:20
91)	Wowkonowicz Tadeusz	Polska	1:23:23
92)	Fiedor Franciszek	Polska	1:23:57
93)	Gut-Szczerba Franciszek	Polska	1:24:27
94)	Dawidek Teodor	Polska	1:24:38
95)	Sowiński Stanisław	Polska	1:25:03
96)	Teysseyere Andrzej	Polska	1:25:25
97)	Galica Władysław	Polska	1:25:52
98)	Dezsö Kornel dr	Węgry	1:26:21
99)	Bevc Edo	Jugosławia	1:26:36
100)	Petri Géza	Węgry	1:26:55
101)	Marusarz Jan	Polska	1:27:40
102)	Karpiel Kazimierz	Polska	1:27:51
103)	Zubek Władysław	Polska	1:29:00
104)	Becker-Giewont Adam	Polska	1:29:02
105)	Györgyi Jenö	Węgry	1:29:42
106)	Płonka Rudolf	Polska	1:30:25

Bieg 18 km w konkurencji dla biegu złożonego.

			czas	nota
1)	Mäkinen Erkki	Finlandia	1:10:07	240
2)	Hoffsbakken Olaf	Norwegia	1:10:08	240
3)	Westberg John	Szwecja	1:10:33	237
4)	Odden Olav	Norwegia	1:10:45	235,5
5)	Fosseide Magnar	Norwegia	1:11:35	231
6)	Berauer Gustl	Niemcy	1:12:43	223,5
7)	Sellin Gust. Adolf	Szwecja	1:12:44	223,5
8)	Kvanli Emil	Norwegia	1:14:43	211,5
9)	Meergans Günther	Niemcy	1:15:05	210
10)	Gamma Adi	Szwajcaria	1:15:21	208,5
11)	Burk Albert	Niemcy	1:15:23	207,75

			czas	nota
12)	Marusarz Andrzej	Polska	1:16:15	202,5
13)	Merz Christian	Niemcy	1:16:21	202,5
14)	Soguel Eric	Szwajcaria	1:16:42	199,5
15)	Wnuk Mieczysław	Polska	1:16:54	198,75
16)	Orlewicz Marian	Polska	1:17:54	193,5
17)	Wimmer Georg	Niemcy	1:18:28	189,75
18)	Marduła Franciszek	Polska	1:18:52	187,5
19)	Górski Michał	Polska	1:18:53	187,5
20)	Dawidek Jan	Polska	1:18:53	187,5
21)	Marek Jan	Polska	1:20:21	179,25
22)	Bursa Józef	Polska	1:20:34	178,5
23)	Grandfeld Anatol	Polska	1:21:12	174
24)	Lahr Hans	Niemcy	1:21:20	174
25)	Roj Władysław	Polska	1:22:02	169,5
26)	Bobowski Jan	Polska	1:22:15	168,75
27)	Marusarz Stanisław	Polska	1:23:15	163,5
28)	Klancnik Gregor	Jugosławia	1:23:20	163,5
29)	Fiedor Franciszek	Polska	1:23:57	159
30)	Gut-Szczerba Franciszek	Polska	1:24:27	157,5
31)	Dawidek Teodor	Polska	1:24:38	156
32)	Sowiński Stanisław	Polska	1:25:03	153,75
33)	Bevc Edo	Jugosławia	1:26:36	145,5
34)	Marusarz Jan	Polska	1:27:40	139,5
35)	Becker-Giewont Adam	Polska	1:29:02	133,5

16. II.

Konkurs skoków do biegu złożonego. — Startowało 34 zawodników, sklasyfikowano 33.

			I. skok	II. skok	Nota ogólna
1)	Marusarz Stanisław	Polska	73,5	71,5	227,5
2)	Lahr Hans	Niemcy	67	72	214,8
3)	Marusarz Andrzej	Polska	64	65	208,1
4)	Berauer Gustl	Niemcy	64,5	66,5	206,1
5)	Sellin Gustaw Adolf	Szwecja	63,5	63,5	203,1
6)	Merz Christian	Niemcy	64,5	65,5	200,5
7)	Meergans Günther	Niemcy	65	61	198,5
8)	Wnuk Mieczysław	Polska	62	65	192,9
9)	Fosseide Magnar	Norwegia	55,5	61,5	191,4
10)	Roj Władysław	Polska	55,5	59,5	191,2
11)	Becker-Giewont Adam	Polska	61	59,5	188,1
12)	Sowiński Stanisław	Polska	57	59,5	187,4
13)	Gamma Adi	Szwajcaria	52	55,5	181,8
14)	Orlewicz Marian	Polska	52	54	180,9
15)	Marusarz Jan	Polska	55	55,5	177,4
16)	Górski Michał	Polska	49	50,5	171,6
17)	Grandfeld Anatol	Polska	53,5	55	170,2
18)	Dawidek Teodor	Polska	54	54	161,2
19)	Kvanli Emil	Norwegia	71*	69,5	154
20)	Odden Olav	Norwegia	62*	58,5	132,6
21)	Soguel Eric	Szwajcaria	62,5	64,5*	131
22)	Hoffsbakken Olaf	Norwegia	57,5*	61	130,1
23)	Wimmer Georg	Niemcy	62*	63	129,9
24)	Westberg John	Szwecja	53	57,5*	124,4
25)	Gut-Szczerba Franciszek	Polska	62,5*	64,5	113,9
26)	Klancnik Gregor	Jugosławia	50,5*	54	110,7
27)	Dawidek Jan	Polska	49*	51,5	102,5
28)	Bursa Józef	Polska	49*	50	101,3
29)	Marduła Franciszek	Polska	49*	48	101,1
30)	Mäkinen Erkki	Finlandia	61,5*	62,5*	75,5
31)	Bevc Edo	Jugosławia	62*	55*	55,7
32)	Bobowski Jan	Polska	55*	50*	47,6
33)	Fiedor Franciszek	Polska	52,5*	52,5*	44

Konkurs skoków do biegu złożonego o Mistrzostwa Świata.

Noty sędziów za styl

	Nazwisko i imię zawodnika	Kraj	I. sędzia Meissner Ch. Szwajcaria		II. sędzia Kaloniemi V. Finlandia		III. sędzia Loteczka R. Polska	
			1 skok	2 skok	1 skok	2 skok	1 skok	2 skok
1.	Marusarz Stanisław	Polska	18,5	17,5	18	18	19	18
2.	Lahr Hans	Niemcy	16	16,5	16,5	17,5	16,5	17,5
3.	Marusarz Andrzej	Polska	14,5	17	17	16,5	18	18
4.	Berauer Gustl	Niemcy	17,5	17	14,5	15,5	16,5	16,5
5.	Sellin G. Adolf	Szwecja	15	17,5	15,5	16	16	17,5
6.	Merz Christian	Niemcy	14	16,5	14,5	16	14,5	17
7.	Meergans Günther	Niemcy	15	15	15	14,5	17,5	16,5
8.	Wnuk Mieczysław	Polska	12,5	15	12,5	14,5	15,5	17
9.	Fosseide Magnar	Norwegia	14,5	14,5	14,5	14,5	17	18
10.	Roj Władysław	Polska	15	15,5	15	15	17	16,5
11.	Becker-Giewont Adam	Polska	13	14,5	13,5	14,5	15,5	16
12.	Sowiński Stanisław	Polska	14,5	15	14	14,5	15	16
13.	Gamma Adi	Szwajcaria	15	15,5	13,5	13	16,5	16,5
14.	Orlewicz Marian	Polska	15	14	14	14,5	16	16,5
15.	Marusarz Jan	Polska	13	13	13	13,5	15	16
16.	Górski Michał	Polska	14	13,5	13	13,5	16,5	15
17.	Grandfeld Anatol	Polska	10	11	12	13	15	16,5
18.	Dawidek Teodor	Polska	5	14	10	12	13	14,5
19.	Kvanli Emil	Norwegia	7	16,5	7	16,5	5	16,5
20.	Odden Olav	Norwegia	4	15	5	15	5	17,5
21.	Soguel Eric	Szwajcaria	15	4	14	4	16	3
22.	Hoffsbakken Olaf	Norwegia	4	14	4,5	15	6	17
23.	Wimmer Georg	Niemcy	3	14	4,5	14,5	4	15,5
24.	Westberg John	Szwecja	15	7	12,5	4	16	6
25.	Gut-Szczerba Franciszek	Polska	4	6	5	3	6	7
26.	Klancnik Gregor	Jugosławia	1	13	2	14	6	15
27.	Dawidek Jan	Polska	2	11	2	12,5	4	14
28.	Bursa Józef	Polska	4	10	3	13	3	12,5
29.	Marduła Franciszek	Polska	2	11	2,5	13	4	14
30.	Mäkinen Erkki	Finlandia	4	5	5	5	8	5
31.	Bevc Edo	Jugosławia	6	2	3	1	2	3
32.	Bobowski Jan	Polska	3	2	3,5	3	3	2
33.	Fiedor Franciszek	Polska	2	2	3	2	3	2

Bieg złożony o Mistrzostwa Świata na rok 1939 (bieg 18 km i skok). — Zgłoszono 45 zawodników, sklasyfikowano 33.

			Nota za bieg	Nota za skok	Nota ostateczna
1)	Berauer Gustl	Niemcy	223,5	206,1	429,6
2)	Sellin Gustaw Adolf	Szwecja	223,5	203,1	426,6
3)	Fosseide Magnar	Norwegia	231	191,4	422,4
4)	Marusarz Andrzej	Polska	202,5	208,1	410,6
5)	Meergans Günther	Niemcy	210	198,5	408,5
6)	Merz Christian	Niemcy	202,5	200,5	403

			Nota za bieg	Nota za skok	Nota ostateczna
7)	Marusarz Stanisław	Polska	164,43	227,5	391,93
8)	Wnuk Mieczysław	Polska	198,75	192,9	391,65
9)	Gamma Adi	Szwajcaria	208,5	181,8	390,3
10)	Lahr Hans	Niemcy	174	214,8	388,8
11)	Orlewicz Marian	Polska	193,5	180,9	374,4
12)	Hoffsbakken Olaf	Norwegia	240	130,1	370,1
13)	Odden Olav	Norwegia	235,5	132,6	368,1
14)	Kvanli Emil	Norwegia	211,5	154	365,5
15)	Westberg John	Szwecja	237,22	124,4	361,62
16)	Roj Władysław	Polska	169,77	191,2	360,97
17)	Górski Michał	Polska	187,5	171,6	359,1
18)	Grandfeld Anatol	Polska	174	170,2	344,2
19)	Sowiński Stanisław	Polska	153,75	187,4	341,15
20)	Soguel Eric	Szwajcaria	199,5	131	330,5
21)	Becker-Giewont Adam	Polska	133,5	188,1	321,6
22)	Wimmer Georg	Niemcy	189,75	129,9	319,65
23)	Dawidek Teodor	Polska	156	161,2	317,2
24)	Marusarz Jan	Polska	139,5	177,4	316,9
25)	Mäkinen Erkki	Finlandia	240	75,5	315,5
26)	Dawidek Jan	Polska	187,5	102,5	290
27)	Marduła Franciszek	Polska	187,5	101,1	288,6
28)	Bursa Józef	Polska	178,5	101,3	279,8
29)	Klancnik Gregor	Jugosławia	163,5	110,7	274,2
30)	Gut-Szczerba Franciszek	Polska	157,5	113,9	271,4
31)	Bobowski Jan	Polska	168,75	47,6	216,35
32)	Fiedor Franciszek	Polska	159	44	203
33)	Bevc Edo	Jugosławia	145,5	55,7	201,2

18. II.

Bieg 50 km. — Zgłoszono 68 zawodników, startowało 50, bieg ukończyło 41.

			I. płm.	II. płm.	Czas
1)	Bergendahl Lars	Norwegia	1:25:03	1:32:40	2:57:43
2)	Karppinen Klaes	Finlandia	1:29:24	1:31:03	3:00:27
3)	Gjöslien Oscar	Norwegia	1:30:32	1:35:10	3:05:42
4)	Vanninen Pekka	Finlandia	1:32:25	1:33:31	3:05:56
5)	Niemi Pekka	Finlandia	1:29:23	1:37:25	3:06:48
6)	Hägglund Alvar	Szwecja	1:30:56	1:38:00	3:08:56
7)	Atterday Clarence	Szwecja	1:34:00	1:37:55	3:11:55
8)	Nenzen Herbert	Szwecja	1:32:05	1:40:12	3:12:17
9)	Smolej Franc	Jugosławia	1:36:10	1:39:56	3:16:06
10)	Lillegjelten Kristian	Norwegia	1:34:30	1:44:04	3:18:34
11)	Zubek Józef	Polska	1:35:03	1:44:46	3:19:49
12)	Demez Vincenzo	Italia	1:34:17	1:45:33	3:19:50
13)	Freiburghaus Adolf	Szwajcaria	1:40:34	1:39:22	3:19:56
14)	Scalet Giacomo	Italia	1:32:12	1:48:21	3:20:33
15)	Danielsson Axel	Szwecja	1:39:06	1:42:05	3:21:11
16)	Hoffsbakken Olaf	Norwegia	1:35:46	1:45:38	3:21:24
17)	Compagnoni Aristide	Italia	1:35:54	1:45:42	3:21:36
18)	Borghi Victor	Szwajcaria	1:33:45	1:49:24	3:23:09
19)	Sonderegger August	Szwajcaria	1:40:49	1:42:25	3:23:14
20)	Stenvall Selm	Szwecja	1:37:38	1:46:38	3:24:16
21)	Confortola Silvio	Italia	1:38:11	1:46:56	3:25:07
22)	Fąfrowicz Stefan	Polska	1:39:03	1:46:15	3:25:18
23)	Tiainen Toivo	Finlandia	1:39:28	1:48:10	3:27:38
24)	Marduła Franciszek	Polska	1:41:58	1:46:57	3:28:55
25)	Mrak Franc	Jugosławia	1:39:04	1:50:35	3:29:39

			I płm.	II płm.	Czas
26)	Baud Charles	Szwajcaria	1:40:22	1:49:22	3:29:44
27)	Knap Leo	Jugosławia	1:39:56	1:50:17	3:30:13
28)	Kysiak Teodor	Polska	1:40:15	1:51:31	3:31:46
29)	Petric Anton	Jugosławia	1:41:00	1:54:52	3:35:52
30)	Rehrl Sepp	Niemcy	1:39:18	1:56:50	3:36:08
31)	Kern Josef	Niemcy	1:41:20	1:56:37	3:37:57
32)	Doroba Wacław	Polska	1:43:03	1:54:57	3:38:00
33)	Idzikowski Stefan	Polska	1:43:28	1:55:01	3:38:29
34)	Knific Josip	Jugosławia	1:42:51	1:55:39	3:38:30
35)	Karpiel Jan	Polska	1:45:13	1:53:42	3:38:55
36)	Müller Edi	Szwajcaria	1:49:28	1:50:47	3:40:15
37)	Gabryś Ludwik	Polska	1:48:11	1:53:13	3:41:24
38)	Zubek Władysław	Polska	1:47:08	1:55:14	3:42:22
39)	Fiedor Franciszek	Polska	1:45:34	1:59:43	3:45:17
40)	Berych Władysław	Polska	1:46:19	2:03:47	3:50:06
41)	Sikora Józef	Polska	1:51:39	1:59:31	3:51:10

19. II.

Konkurs skoków o Mistrzostwa Świata na rok 1939. — Zgłoszono 68 zawodników, startowało 46, sklasyfikowano 30.

			I. skok	II. skok	Nota
1)	Bradl Josef	Niemcy	80	76,5	224,7
2)	Ruud Birger	Norwegia	72,5	81,5	224,2
3)	Kongsgaard Arnholdt	Norwegia	76,5	79	223,1
4)	Eriksson Sven	Szwecja	78	78,5	222,2
5)	Marusarz Stanisław	Polska	74	78,5	219,5
6)	Myhra Hilmar	Norwegia	79	76,5	218,6
7)	Lahr Hans	Niemcy	78,5	75	215,4
8)	Kraus Paul	Niemcy	76,5	72	214,3
9)	Ruud Asbjörn	Norwegia	68	70	214,2
10)	Häckel Paul	Niemcy	69	76	213,7
11)	Kula Jan	Polska	75	74	213,4
12)	Valonen Lauri	Finlandia	69	70	210,3
13)	Marr Hans	Niemcy	65	75	205,9
14)	Paterlini Willy	Szwajcaria	74	76	202,5
15)	Marusarz Andrzej	Polska	71,5	71	200,7
16)	Meergans Günther	Niemcy	63	66	193,7
17)	Czarniak Andrzej	Polska	66	67	191,4
18)	Gut-Szczerba Franciszek	Polska	62,5	66	189,9
19)	Roj Władysław	Polska	68	63	184,2
20)	Sowiński Stanisław	Polska	69	61,5	184,1
21)	Kula Stanisław	Polska	60	63,5	181,6
22)	Kolesar Piotr	Polska	57	65	176,2
23)	Daniel Krzeptowski Leon	Polska	63	61	174,4
24)	Palme Franc	Jugosławia	62	64	171,4
25)	Kozdruń Mieczysław	Polska	63,5	55,5	167,9
26)	Kvanli Emil	Norwegia	68	75,5*	145,8
27)	Soguel Eric	Szwajcaria	67	70*	133,6
28)	Molitor Karl	Szwajcaria	62	69*	122,7
29)	Couttet James	Francja	63,5	64*	122,3
30)	Becker-Giewont Adam	Polska	61,5	56*	113,5

Konkurs skoków o Mistrzostwa Świata.

Noty sędziów za styl

	Nazwisko i imię zawodnika	Kraj	I. sędzia Räther Gust. Niemcy		II. sędzia Römcke H. Norwegia		III. sędzia Faecher Stan. Polska	
			1 skok	2 skok	1 skok	2 skok	1 skok	2 skok
1.	Bradl Josef	Niemcy	18,5	18	18	17,5	18,5	17,5
2.	Ruud Birger	Norwegia	18,5	17,5	18,5	18	18	18,5
3.	Kongsgaard Arnholdt	Norwegia	18,5	18	18	17	18	17,5
4.	Eriksson Sven	Szwecja	17,5	18	17	17	18	18
5.	Marusarz Stanisław	Polska	17,5	17,5	17	17,5	18	18
6.	Myhra Hilmar	Norwegia	17,5	17	16,5	17	17	17,5
7.	Lahr Hans	Niemcy	17,5	17,5	14,5	17	16,5	17,5
8.	Kraus Paul	Niemcy	18	18	16,5	16,5	17	17
9.	Ruud Asbjörn	Norwegia	16,5	18,5	18,5	19	18	19
10.	Häckel Paul	Niemcy	17,5	18	17,5	16,5	17,5	17,5
11.	Kula Jan	Polska	16	17,5	16,5	17	17,5	17
12.	Valonen Lauri	Finlandia	18	18	17,5	17	17,5	17
13.	Marr Hans	Niemcy	16	17,5	16	16,5	16,5	17,5
14.	Paterlini Willy	Szwajcaria	14,5	15,5	15,5	15,5	14,5	16,5
15.	Marusarz Andrzej	Polska	16,5	16	14,5	14	16	16
16.	Meergans Günther	Niemcy	16	17	14	15,5	15,5	17
17.	Czarniak Andrzej	Polska	15,5	15,5	13	14,5	15,5	16
18.	Gut-Szczerba Franciszek	Polska	15,5	15	14,5	15,5	15	16
19.	Roj Władysław	Polska	15	14	13,5	13	14	14,5
20.	Sowiński Stanisław	Polska	14	14,5	12	14,5	14,5	15
21.	Kula Stanisław	Polska	14	14	14,5	15	14	15
22.	Kolesar Piotr	Polska	14,5	14	11,5	13	15	14
23.	Daniel Krzeptowski Leon	Polska	14	14	12	12,5	13	13,5
24.	Palme Franc	Jugosławia	12	13	11	12,5	12	14
25.	Kozdruń Mieczysław	Polska	13	13	12	12,5	12	13
26.	Kvanli Emil	Norwegia	17	7 *	16	5 *	16	6,5*
27.	Soguel Eric	Szwajcaria	15	4 *	15	5 *	15,5	5 *
28.	Molitor Karl	Szwajcaria	13	4 *	13,5	4 *	14	4 *
29.	Couttet James	Francja	15	5 *	13,5	4 *	13	4 *
30.	Becker Giewont Adam	Polska	14,5	3 *	13	4 *	13	4,5*

Korespondencja Sekretariatu Generalnego Narciarskich Mistrzostw Świata F. I. S. 1939

Wpłynęło pism	Wyszło pism	Razem
2856	5057	7913

Komunikaty i okólniki Sekretariatu Generalnego i Komisyj Narciarskich Mistrzostw Świata — Zawodów F. I. S. 1939

Wysłane	Ilość komunikatów	Ilość egzemplarzy
Okólniki	17	1057
Protokoły z posiedzeń	93	1240
Komunikaty specjalne	12	1502
Komunikaty oficjalne zawodów	16	26976
Druki i zawiadomienia	—	5749
Razem	138	36525

Biuro Sekretariatu Generalnego Narciarskich Mistrzostw Świata F. I. S. 1939

Wydano legitymacyj	Ilość
dla członków Komitetu Organizacyjnego	214
dla pilotów drużyn zagranicznych	17
dla pracowników biur F. I. S.	24
Razem	255

Wydano kart legitymacyjnych uczestników czynnych	Ilość
dla członków Dyrekcji F. I. S.	7
dla przedstawicieli Związków Narciarskich	57
dla kierowników drużyn zagranicznych	15
dla zawodników zagranicznych	215
dla przedstawicieli prasy	287
dla przedstawicieli radia	63
Razem	643

Rachunkowość narciarskich Mistrzostw Świata — Zawodów F. I. S. 1939

Za okres	Pozycyj kasowych	Pozycyj księgowości
1938/39	1952	2433

DOCHODY I WYDATKI

Zawodów F. I. S. w roku 1939 w Zakopanem

DOCHODY	Złote	Złote	WYDATKI	Złote
Ministerstwo Komunikacji		137.500.—	Koszta ogólno-administracyjne	78.819.43
Minist. Spraw Zagranicznych		50.000.—	Komisja Sportowo-Techniczna	131.985.19
P. U. W. F. i P. W.		18.000.—	„ Reprezentacyjna	56.686.40
Zarząd Miejski Zakopane		20.000.—	„ Artystyczna	25.766.62
Bank Polski		10.000.—	„ Propagandy i Prasy	18.812.25
P. K. O.		1.000.—	„ Skarbowa	14.018.45
Różni		3.910.—	„ Lekarska	9.624.93
Wpływy z zawodów		136.714.93	„ Kwaterunkowa	45.898.01
Z funduszów P. Z. N.		21.203.46	„ Komunikacyjna	3.289.35
Należytości kredytowane:			„ Zjazdu Masowego	116.45
Spójnia Budowlana	14.075.04			385.017.08
Ubezp. Społeczna	5.552.12		Zarząd Miejski Zakopane, zadatek na parcele	
Państw. Zakł. Tele i Radiotechniczne	7.004.48	26.631.69	pod Skocznią	39.943.—
		424.960.08		424.960.08

ZESTAWIENIE

dochodów i wydatków Inwestycyj F. I. S. w roku 1939 w Zakopanem

DOCHODY

	Złote
Dotacja Funduszu Pracy	392.000.—
Z funduszów P. Z. N.	21.467.78
	413.467.78

WYDATKI

	Złote	Złote
I. Ogólne:		
1. Administracja	8.931.44	
2. Dojazdy do tras i skoczni	1.198.—	
3. Płace pracown. umysł.	17.612.—	
4. Ubezp. społ., F. Pracy i podatki	18.002.60	45.744.09
II. Skocznia:		
1. Różne techniczne	31.002.15	
2. Robocizna	73.246.44	
3. Materiały	128.480.60	226.729.19
III. Trasy narciarskie:		
1. Różne techniczne	17.680.72	
2. Robocizna	117.694.62	
3. Materiały	5.619.16	140.994.50
		413.467.78

PROTEKTOROWIE ZAWODÓW F. I. S. 1939

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
PROFESOR IGNACY MOŚCICKI

Marszałek Polski Generalny Inspektor Sił Zbrojnych
EDWARD ŚMIGŁY-RYDZ

WYKAZ CZŁONKÓW KOMITETU ZAWODÓW F. I. S. – 1939 NARCIARSKICH MISTRZOSTW ŚWIATA

PREZYDIUM KOMITETU HONOROWEGO

SŁAWOJ-SKŁADKOWSKI FELICJAN DR GEN. DYW., Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wewnętrznych
MIEDZIŃSKI BOGUSŁAW, Marszałek Senatu
MAKOWSKI WACŁAW DR PROF., Marszałek Sejmu
KWIATKOWSKI EUGENIUSZ INŻ., Minister Skarbu
BECK JÓZEF, Minister Spraw Zagranicznych
KASPRZYCKI TADEUSZ GEN. DYW., Minister Spraw Wojskowych, Prezes Związku Ziem Górskich
GRABOWSKI WITOLD, Minister Sprawiedliwości
ŚWIĘTOSŁAWSKI WOJCIECH DR PROF., Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
PONIATOWSKI JULIUSZ, Minister Rolnictwa i Reform Rolnych
ROMAN ANTONI, Minister Przemysłu i Handlu
ULRYCH JULIUSZ PŁK DYPL., Minister Komunikacji, Prezes Związku Polskich Związków Sportowych
ZYNDRAM-KOŚCIAŁKOWSKI MARIAN, Minister Opieki Społecznej
KALIŃSKI EMIL INŻ., Minister Poczt i Telegrafów
SOSNKOWSKI KAZIMIERZ GEN. BRONI
KRZEMIŃSKI JAKUB Dr GEN. BRYG., Prezes Najwyższej Izby Kontroli
TEK FERID, Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny Turcji
V. MOLTKE HANS ADOLF, Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny Niemiec
SIR KENNARD HOWARD WILLIAM, Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny Wielkiej Brytanii
NOEL LÉON, Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny Francji
BAR. DI VALENTINO ARONE PIETRO, Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny J. K. i C. M. Króla Italii i Cesarza Etiopii
DREXEL BIDDLE ANTHONY J., Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej
SAKOH SHUICHI, Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny Japonii
FRANASSOVICI RICHARD, Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny Rumunii
DITLEFF NIELS CHRISTIAN, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny Norwegii
MARKUS HANS, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny Estonii
DE HORY ANDRÉ, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny Węgier
COLLAS KIMON A., Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny Grecji
SLAVIK JURAJ DR, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny Czechosłowacji

PATERNOTTE DE LA VAILLÉE ALEXANDRE, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny Belgii
TRAYANOFF PIERRE, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny Bułgarii
BOSCH DE ROSENTHAL J. J. B., Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny Holandii
DE LAGERBERG JOEN, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny Szwecji
MARTIN HENRI, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny Szwajcarii
EKIS LUDWIGS, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny Łotwy
VUKCEVIĆ ALEXANDRE, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny Jugosławii
KIVIKOSKI BRUNO, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny Finlandii
MEDINA ECHAVARRIA JOSÉ, Chargé d'Affaires Hiszpanii
OSTGAARD NIKOLAI RAMM MJR, Prezes Międzynarodowej Federacji Narciarskiej

CZŁONKOWIE KOMITETU HONOROWEGO

AARRE TAUNO, Prezes: Suomen Hiihtoliitto, Członek Zarządu F. I. S.
BOBKOWSKI ALEKSANDER INŻ., Podsekretarz Stanu Ministerstwa Komunikacji, Prezes Polskiego Związku Narciarskiego, Członek Zarządu F. I. S.
HR. BONACOSSA ALDO, Członek Zarządu F. I. S.
BIERONS DE HAAN J. A. DR, Prezes: Nederlandsche Ski-bond
HALL FRED A., Prezes: Canadian Amateur Ski Association
HR. HAMILTON C. G. D., I Wiceprezes Zarządu F. I. S.
HOLMQUIST IVAR GEN., b. I Prezes Międzynarodowej Federacji Narciarskiej
MATTHYSSENS HENRI, Prezes: Ligue Belge des Sports d'Hiver
JANSON SIXTUS, Prezes: Svenska Skidförbundet
JAURIS ALOIS INŻ., Prezes: Svaz Lyzařů Republiký Československé
KOIMA S., Prezes: Zen Nippon Ski Remmei
KROGIUS R. INŻ., Prezes: Svenska Finlands Skidförbundet
LACQ FRANÇOIS DR, Członek Zarządu F. I. S.
LAANEKÖRB GUSTAV, Prezes: Eesti Talvespordiliit
LANGLEY ROGER, Prezes: National Ski Association of America
LIEPINŠ ALEKSANDRS, Prezes: Latvijas Ziemas Sporta Savienība
LUNN ARNOLD, Prezes: Ski Club of Great Britain, Członek Zarządu F. I. S.
MARTIN FRANZ, Członek Zarządu F. I. S.
MATTER JEAN, Prezes: Fédération Française de Ski
MOSER JOSEF DR, II Wiceprezes Zarządu F. I. S.
PAVLIN CIRIL DR, Prezes: Jugoslavenski Zimsko-Sportski Savez
RAPAICH DE RUHMWERT RICHARD GEN., Prezes: Magyar Sí Szövstség
RÄTHER GUSTAV MGR, Prezes: Deutscher Reichsbund für Leibesübungen, Fachamt Skilauf
RICCI RENATO, Prezes: Federazione Italiana degli Sport Invernali
RÖMCKE HARALD, Prezes: Norges Skiforbund
DE RYTTER KIELLAND JAKOB INŻ., Sekretarz Generalny Zarządu F. I. S.
SCHMIDT GUY, Członek Wydziału Wykonawczego Zarządu F. I. S.
SIMON PAUL INŻ., Prezes Schweizerischer Skiverband
THEODORIDES PHRIXOS DR INŻ., Prezes: Ellenikos Orebatikos Syndesmos
TSCHAPRACHIKOV G. STEPHAN B. MIN., Prezes: B'lgarski Ski S'yuz

ALEKSANDROWICZ JERZY DR PROF., b. Podsekretarz Stanu Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
ANDRZEJEWSKI SEWERYN, Dyrektor Departamentu Ministerstwa Komunikacji
ARGASIŃSKI TADEUSZ INŻ., Podsekretarz Stanu Ministerstwa Poczt i Telegrafów
BĄCZALSKI WIESŁAW INŻ., Główny Inspektor Komunikacji
BERBECKI LEON GEN. DYW.
BIESIEKIERSKI MIECZYSŁAW, Dyrektor Funduszu Pracy
BLATON Jan DR, Dyrektor Państwowego Instytutu Meteorologicznego
FEREK-BŁESZYŃSKI JERZY, Podsekretarz Stanu Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
BORTNOWSKI WŁADYSŁAW GEN. BRYG.
BURHARDT-BUKACKI STANISŁAW, GEN. DYW.
CECENIOWSKI ROBERT, Dyrektor Departamentu Ministerstwa Komunikacji
CZERNIEWSKI IGNACY INŻ., Dyrektor Kolei Państwowych w Krakowie
DĄBROWSKI MARIAN REDAKTOR, Obywatel honorowy m. Zakopanego

DĄB-BIERNACKI STEFAN GEN. DYW.
DITTRICH RYSZARD, Dyrektor Departamentu Ministerstwa Przemysłu i Handlu
FABRYCY KAZIMIERZ, GEN. DYW.
GLABISZ KAZIMIERZ PŁK DYPL., Prezes Polskiego Komitetu Olimpijskiego
GOETEL WALERY DR PROF., Prezes Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego
BAR. GOETZ-OKOCIMSKI ANTONI, Prezes Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie
GŁUT MARIAN, Starosta nowotarski
GŁUCHOWSKI JANUSZ GEN. BRYG., Wiceminister Spraw Wojskowych
GNOIŃSKI MICHAŁ PŁK. DYPL., Senator R. P.
GÓRECKI ROMAN DR GEN. BRYG., Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego
GRAŻYŃSKI MICHAŁ DR, Wojewoda Śląski, Prezes Związku Harcerstwa Polskiego
GREGER JÓZEF, Prezes Izby Skarbowej w Krakowie
GRUBER HENRYK DR, Prezes Poczt. Kasy Oszcz., Prezes Rady Nadzorczej P. B. P. „Orbis"
GRZESIK KAROL, Marszałek Sejmu Śląskiego
HUMPOLA JAN KS. DZIEKAN, Kapelan Przyboczny Prezydenta R. P.
JUR-GORZECHOWSKI JAN GEN. BRYG., Komendant Straży Granicznej
KAPLICKI MIECZYSŁAW DR, Prezydent miasta Krakowa
KARŁOWSKI STANISŁAW, Prezes Związku Uzdrowisk Polskich
KLARNER CZESŁAW INŻ., Prezes Związku Izb Przemysłowo-Handlowych
KORSAK WŁADYSŁAW, Podsekretarz Stanu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
KRZYCZKOWSKI ANTONI INŻ., Dyrektor Departamentu Ministerstwa Poczt i Telegrafów
KUSTROŃ JÓZEF PŁK DYPL.
KUTRZEBA TADEUSZ GEN. BRYG.
KWAŚNIEWSKI STANISŁAW GEN. BRYG.
LIBICKI KONRAD, Dyrektor Naczelny Polskiego Radia
LITWINOWICZ ALEKSANDER INŻ. GEN. BRYG., Wiceminister Spraw Wojskowych
LORET ADAM, Dyrektor Lasów Państwowych
ŁAGUNA STANISŁAW INŻ., Dyrektor Departamentu Ministerstwa Komunikacji
ŁEPKOWSKI STANISŁAW MIN., Szef Kancelarii Cywilnej Prezydenta R. P.
ŁUBIEŃSKI ALEKSANDER, p. o. Dyrektora Protokołu Dyplomatycznego Ministerstwa Spraw Zagranicznych
MAKUSZYŃSKI KORNEL LITERAT, Obywatel honorowy m. Zakopanego
MAŁASZYŃSKI PIOTR DR, Wicewojewoda krakowski
MATUSZEWSKI IGNACY MIN., Delegat Polski do Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego
MICHAŁOWSKI STANISŁAW, Dyrektor Departamentu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
MROZOWSKI FELIKS, Prezes Związku Wydawców Dzienników i Czasopism
MILLER STANISŁAW GEN. BRYG.
NADOLSKI JERZY DR PŁK-LEKARZ, Dyr. Akademii Wychowania Fizycznego im. Marszałka J. Piłsudskiego
NAKONIECZNIKOW-KLUKOWSKI BRONISŁAW, Podsekretarz Stanu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
NARBUT-ŁUCZYŃSKI ALEKSANDER GEN. BRYG.
NORWID-NEUGEBAUER MIECZYSŁAW GEN. DYW.
NOWAKIEWICZ EDMUND INŻ., Dyrektor Departamentu Ministerstwa Komunikacji
OBARSKI MIECZYSŁAW DR, Dyrektor Polskiej Agencji Telegraficznej
PIASECKI JULIAN INŻ., Podsekretarz Stanu Ministerstwa Komunikacji
PIESTRZYŃSKI EUGENIUSZ DR, Podsekretarz Stanu Ministerstwa Opieki Społecznej
PISKOR TADEUSZ GEN. DYW.
RÓMMEL JULIUSZ GEN. DYW.
ROUPPERT STANISŁAW Dr GEN. BRYG., Szef Departamentu Sanitarnego Ministerstwa Spraw Wojskowych
RUSIECKI WITOLD MGR, Prezes Krakowskiej Okręgowej Izby Kontroli
SAWICKI KAZIMIERZ GEN. BRYG., Dyrektor Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego
SKIWSKI WIKTOR, Naczelnik Wydziału Prasowego M. S. Z.
SPETT ALFRED, Dyrektor Poczt w Krakowie
STACHIEWICZ WACŁAW GEN. BRYG., Szef Sztabu Głównego
STARZYŃSKI STEFAN, Prezydent miasta stołecznego Warszawy
STODOLSKI MIECZYSŁAW INŻ., Dyrektor Departamentu Ministerstwa Komunikacji, Prezes Zarządu Głównego Ligi Popierania Turystyki
STYPIŃSKI JÓZEF, Kurator Okręgu Szkolnego Krakowskiego
SCHALLY KAZIMIERZ GEN. BRYG., Szef Kancelarii Wojskowej Prezydenta R. P.

SZEMBEK JAN, Podsekretarz Stanu Ministerstwa Spraw Zagranicznych
SZYLLING ANTONI GEN. BRYG.
ŚCIEŻYŃSKI MIECZYSŁAW, Prezes Związku Dziennikarzy R. P.
TYMIŃSKI JÓZEF DR, Wojewoda krakowski
UHNIAT FRANCISZEK MGR, Dyrektor Departamentu Ministerstwa Komunikacji
WARTHA WITOLD PŁK DYPL., Szef Departamentu Ministerstwa Spraw Wojskowych
WENDA ZYGMUNT PŁK DYPL., Prezes Związku Wojskowych Klubów Sportowych
WYLEŻYŃSKI ADAM INŻ., Dyrektor Kolei Państwowych w Katowicach
ZACZYŃSKI EUGENIUSZ INŻ., Burmistrz miasta Zakopanego
ZAJĄC JÓZEF GEN. BRYG.
ZAMORSKI KORDIAN GEN. BRYG., Komendant Główny Policji Państwowej

KOMITET ORGANIZACYJNY

Adamczyk Zdzisław ppłk
Alberti Adam
Bahdaj Jan
Banach Tadeusz
Baran Stanisław inż. arch.
Barzykowski Stanisław płk
Bernard Włodzimierz mgr
Bilewski Jan
Bobkowska Aleksandrowa
Bobkowski Aleksander inż.
Bojarski Stefan
Bojcun Władysław mgr
Boniecki Aleksander dr
Boroń Emil
Breuer Stanisław mgr
Brodzisz Marian kpt.
Bujak Franciszek
Bujak Ignacy
Bukowiecki Tadeusz
Burliga Jerzy dr
Chorabik Tadeusz mgr
Ciepliński Mieczysław dr
Cieszyński Ignacy dr
Cybulski Jan
Cyrek Władysław
Czarnocka-Karpińska Wanda dr
Czerniewski Ignacy inż.
Czupryk Adam
Dąbrowski Stanisław por.
Daniel Tadeusz
Danielak Zbigniew
Daszyński Feliks inż.
Długoszewski Włodzimierz red.
Dobiecki Adam dr
Dobrowolski Witold red.
Dorawski Tadeusz
Doryński
Drymmer Wiktor Tomir
Drymerowa Wiktorowa
Dudryk-Darlewski Maksymilian inż.
Dybowska Janina dr
Dybowski Władysław płk doc. dr
Dzięgielewski Tadeusz inż.
Dziekoński Tadeusz mgr
Dziewalski Stanisław inż.
Erdman Jan red.
Faecher Stanisław red.
Filipowicz Czesław inż. płk
Firsoff Włodzimierz A. mgr
Fischer Jan
Fularski Mieczysław
Fundowicz Roman
Gajkowicz Aleksander inż.
Gałecki Adam
Gangusch Adolf
Gąsior Antoni
Ginsbert Jerzy inż.
Gisman Antoni
Gluck Leopold
Głut Marian
Godlewski Jerzy mgr
Golba Andrzej dr
Gottfried Adolf
Góra Jan kpt.
Górecki Janusz ppłk
Górnicki Kazimierz
Górski Stanisław
Grabowski Czesław insp.
Grabowski Tadeusz płk
Grabowski Zbigniew dr
Grodzki Marian dr
Grosman Hugo
Gross Edmund dr
Grotowski Zbigniew red.
Güntner Edward
Gwiżdż Feliks senator
Gruszczyński Mieczysław arch.
Hałasowski Tytus
Hofmokl Ludwik
Holiński Alfred
Hryniewicz Wacław
Ignatowicz Stanisław inż.
Iwelski Stefan
Jakubowski Eustachy por.
Jamontt Marian
Janicki Stanisław dr
Janowski Janusz Paweł
Jaworska Halina
Jaworski Józef inż.
Kalicki Stanisław
Karpowicz Adam
Karwowski Hugon dr
Kasztelewicz Władysław
Kempski Stanisław mjr

Kisieliński Stefan
Klarner Zbigniew mgr
Klemensiewicz Zygmunt prof. dr
Klich Mieczysław por.
Kochanowski Stanisław
Kodelski Aleksander inż.
Kołodziejczyk Stanisław mgr
Koniewicz Tadeusz kpt.
Kormicki Stefan
Korsak Władysław
Korsakowa Władysławowa
Kowenicki Stanisław dr
Kozień Tadeusz
Kozłowski Marian inż.
Koźmińska Janina
Krakowiecki Anatol red.
Kraszewski Wacław dr
Krawczyńska Jadwiga
Krystek Julian dr
Krzeptowski Andrzej I.
Krzeptowski Andrzej
Krzeptowski Wacław
Krzyski Tomasz dr mjr
Krzyżak Antoni
Krzyżanowski Kazimierz
Kubica Antoni
Kuchar Tadeusz inż.
Kulikowski Edward
Kupczyński Tadeusz dr
Kurnicki Piotr
Landau Gustaw dr
Lange Borys inż.
Lankau Jan dr
Lankosz Józef dr
Leisten Zygmunt
Leszczycki Stanisław dr
Lewandowski Józef kpt.
Levitoux Henryk dr płk
Lewandowski Kazimierz
Lewicki Wacław dr
Libicka Konradowa
Lipowczan Jan
Listowski Edward
Litwin Edward inż.
Loteczka Roman
Lubaczewski Marian mgr
Lubicz-Nycz Leszek mjr dypl.
Ludwiczak Edward
Machnicki Jan mgr
Macudziński Bolesław dr
Mączka Witold mgr
Makomaski Stanisław
Małachowski Bohdan
Martin Wiktor
Mastalerz Kazimierz dr
Mazurek Józef dr
Mikołajewski Zygmunt
Milata Władysław dr
Miłkowski Wojciech dr
Miller Wiktor dr
Miłobędzki Zbigniew mgr
Mond Bernard gen.
Morawski Karol dr
Muszyński Czesław
Nowicki Józef inż.
Nowotny Gustaw dr
Oczkowa Wanda dr
Ogiński Jan
Oko Jan dr
Olesiński Jerzy
Olkusznik Stanisław
Ołtarzewski Stanisław dr
Oppenheim Józef
Orłowicz Mieczysław dr
Osiecki Ludwik inż.
Osiecki Stefan inż.
Ostrowski Wiktor inż.
Ożóg Jan
Paschalski Henryk
Paszkowski Jerzy
Pawlak Bolesław dr
Pągowski Bolesław mgr
Piórko Tadeusz inż.
Plater Henryk
Płonka Zbigniew
Podgórski Tadeusz
Podoski Wiktor
Popiel Edward
Potuczek Bronisław
Radkiewicz Bohdan
Radkiewicz Stefan mgr
Ramza Tadeusz inż.
Ratzko Józef
Rayski Zygmunt
Regulska Bronisława
Regulski Bronisław gen. bryg.
Rettinger Roman dr mjr
Richter Józef
Rieger Andrzej mgr
Ritterschild Zdzisław
Rogalski Tadeusz
Romer Michał
Rościszewski Stanisław mjr
Rottert Stanisław red.
Rouppert Stanisław gen. dr
Rowton Michael
Rozmus Aleksander
Różański Mieczysław
Rudnicki Janusz inż.
Ryś Włodzimierz
Ryszówna Nola
Rzewuski Feliks
Saysse-Tobiczyk Kazimierz
Sawicki-Stella Jan mgr
Schabenbeck Henryk
Schiele Aleksander inż.
Schiele Kazimierz
Sekunda Włodzimierz mjr
Sennewald Gustaw
Siekański Tadeusz
Sielski Stanisław
Siemianowski Tadeusz
Skawiński Czesław
Skład Jan
Skolimowski Jerzy inż.
Skotnicki Franciszek

Służewski Stanisław
Sobański Marian mgr
Sobczak Stanisław
Sobiepan Jerzy inż.
Sperber Wacław dr
Staniszewski Karol dr
Statter Adolf dr
Steppa Jan
Stodolski Mieczysław inż.
Stokowski Władysław inż.
Stolarski Jan
Stopczyński Kazimierz
Strychalski Zygmunt
Szanda
Szatkowski Henryk dr
Szelichowski Józef
Szawernowska Janina
Szenajch Aleksander red.
Szostak Gąsienica Jan
Szotkowski Władysław
Szparkowski Eugeniusz inż.
Szumski Artur dr
Szydłowski Zdzisław mjr dypl.
Szyperko Czesław
Śmiechowski Wincenty mgr
Tatarzyna Aniela dr
Teisseyre Andrzej inż.
Terlecki inż.
Tobiczyk Władysław dr
Trepka Nekanda Wojciech
Trószyński Jan
Trzebunia Józef
Trzepałko Franciszek kpt.
Turnau Adam
Turski Stanisław inż.
Turyczyn Adam
Uhacz Józef mjr
Urban Marian
Wagner Franciszek płk
Wagner Józef inż.
Walczak Henryk
Wallich Tadeusz płk
Wargenau Edyta
Wasilewski Antoni red.
Weker Wacław inż.
Węgrzyn Mieczysław
Wdziękoński Aleksander
Winiarz Bronisław
Wir-Konas Alojzy płk
Witeszczak Wacław
Witkowski Edmund por.
Włodarskiewicz Józef red.
Wołkowski Tadeusz
Woróg Anatol ppor.
Woźniczka Józef
Wroński Marian
Wyszyński
Wyrzykowski Stanisław dr
Zabawska-Domosławska Zofia dr
Zaborski Józef
Zaczyński Eugeniusz inż.
Zajączkowski Tadeusz dr
Załuski Bohdan
Załuski Kazimierz dr
Zarzycki Wiesław prof.
Zdanowski Franciszek mgr
Zieliński Adam dr
Zieliński inż.
Ziętkiewicz Władysław ppłk
Ziomek Maksymilian dr
Zubek Józef
Zubek Stanisław
Zwoliński Stefan
Zwoliński Stanisław
Zylberman Leopold
Żak Rudolf dr

SPIS RZECZY:

DRVKARNIA NARODOWA W KRAKOWIE